

**SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI**

**TAHAKKUK ESASLI MUHASEBE SİSTEMİNDE DÖNEMİÇİ
NAKİT AKIŞLARINDAN NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN
HAZIRLANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA**

**Süleyman BAYRAKCIOĞLU
1530201461**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Osman BAYRİ**

ISPARTA – 2019

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

Öğrencinin Adı Soyadı	Süleyman BAYRAKÇIOĞLU	
Anabilim Dalı	İşletme	
Tez Başlığı	TAHAKKUK ESASLI MUHASEBE SİSTEMİ İÇERİSİNDE NAKİT AKIŞLARININ KAYDI VE NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN HAZIRLANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR ANALİZ	
Yeni Tez Başlığı ¹ (Eğer değişmesi önerildi ise)	TAHAKKUK ESASLI MUHASEBE SİSTEMİNDE DÖNEM ÜÇÜ NAKİT AKIŞLARINDAN NAKİT AKIŞ TABLOSUNUN HAZIRLANABİLİRLİĞİ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	
Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği hükümleri uyarınca yapılan Yüksek Lisans Tez Savunma Sınavında Jürimiz 17/05/2019 tarihinde toplanmış ve yukarıda adı geçen öğrencinin Yüksek Lisans tezi için;		
☒ OY BİRLİĞİ ☐ OY ÇOKLUĞU ²		
ile aşağıdaki kararı almıştır.		
☒ Yapılan savunma sınavı sonucunda aday başarılı bulunmuş ve tez KABUL edilmiştir.		
☐ Yapılan savunma sınavı sonucunda tezin DÜZELTİLMESİ ³ kararlaştırılmıştır.		
☐ Yapılan savunma sınavı sonucunda aday başarısız bulunmuş ve tezinin REDDEDİLMESİ ⁴ kararlaştırılmıştır.		
TEZ SINAV JÜRİSİ	Adı Soyadı/Üniversitesi	İmza
Danışman	Prof. Dr. Osman BAYRİ - Süleyman Demirel Üniversitesi	
Jüri Üyesi	Prof. Dr. İsmail BEKÇİ - Süleyman Demirel Üniversitesi	
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Osman AKIN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	
Jüri Üyesi		
Jüri Üyesi		

¹ Tez başlığının DEĞİŞTİRİLMESİ ÖNERİLDİ ise yeni tez başlığı ilgili alana yazılacaktır. Değişme yoksa çizgi (-) konacaktır.

² OY ÇOKLUĞU ile alınan karar için muhalefet gerekçesi raporu eklenmelidir.

³ DÜZELTME kararı için gerekçeli jüri raporu eklenmeli ve raporu tüm üyeler imzalamalıdır.

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV YÖNETMELİĞİ Madde 28-(4) Tezi hakkında DÜZELTME kararı verilen öğrenci sınav tarihinden itibaren en geç üç ay içinde gereğini yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur.

⁴ Tezi REDDEDİLEN öğrenciler için gerekçeli jüri raporu eklenmeli ve raporu tüm üyeler imzalamalıdır. Tezi reddedilen öğrenci, yeni tez konusu belirler.

T.C.
SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Tahakkuk Esaslı Muhasebe Sisteminde Dönemiçi Nakit Akışlarından Nakit Akış Tablosunun Hazırlanabilirliği Üzerine Bir Uygulama” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar ki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim.

A handwritten signature in blue ink, reading "Süleyman B.".

Süleyman BAYRAKÇIOĞLU
17/05/2019

*Merhum Biraderim ADEM'e ve
Hakkını Ödemenin Mümkünâtı Olmayan Muhterem VALİDEM'e*

(BAYRAKCIOĞLU, Süleyman, Tahakkuk Esaslı Muhasebe Sisteminde Dönemiçi Nakit Akışlarından Nakit Akış Tablosunun Hazırlanabilirliğı Üzerine Bir Uygulama, Yüksek Lisans Tezi, Isparta, 2019)

ÖZET

Güncel muhasebe uygulamaları tahakkuk esasına dayanmaktadır ve tahakkuk esaslı muhasebe sistemi içerisinde nakit esasına göre hazırlanan tek finansal tablo nakit akış tablosudur. Birçok işletmenin nakit akışları ile ilgili nakit akış tablosunda sunduğı tutar ile finansal raporlardan elde edilen bilgilere göre yapılan hesaplamalar sonucunda bulunan nakit akış tutarları arasında farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, nakit akış tablosunun hazırlanabilmesi için finansal durum tablosu ve kâr veya zarar ve diğere kapsamlı gelir tablosunun hazırlanmasını beklemek gerekmektedir.

Çalışmanın araştırma kısmında nakit akış tablosunda sunulan bilgiler ile hesaplamalar sonucunda elde edilen verilerin tutarlılığı değerlendirilmiş ve finansal tablo kullanıcılarının bilgi gereksinimlerini karşılama düzeyleri analiz edilmiştir. Analiz kapsamında brüt yöneme göre raporlama yapan reel sektör şirketlerin nakit akış tabloları incelenmiştir. Nakit akış tablosunda sunulan bilgiler diğere finansal tablolarda ve dipnotlarda sunulan bilgilerle karşılaştırılarak yeniden hesaplanmış ve finansal tablo kullanıcılarının ilave bilgi gereksinimlerinin belirlenmesine çalışılmıştır.

Çalışmanın uygulama kısmında dönem içinde nakit akışlarının kaydını yaparak, istenildiğı zaman nakit akış tablosunun brüt yöneme göre hazırlanmasına olanak sağlayacak bir muhasebe sistemi geliştirilmiştir. Uygulama kapsamında Akdeniz bölgesinde faaliyet gösteren bir işletmenin 2017 yılı hesap dönemine ait muhasebe verileri kullanılarak nakit akışlarına neden olan işlemleri sürekli envanter yöntemiyle oluşturulan sisteme kaydedilmiştir. Uygulama sonucunda nakit akış tablosunun dönem içi işlemlerle hazırlanabilirliğı sağlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Nakit Esası, Tahakkuk Esası, Sürekli Envanter Yöntemi, Nakit Akış Tablosu, Brüt Yöntem.

(BAYRAKCIOĞLU, Süleyman, An Application on the Preparation of Cash Flow Statement from Period Cash Flows in the Accrual Based Accounting System, Master Thesis, Isparta, 2019)

ABSTRACT

Current accounting practices are based on accrual basis and the only financial statement prepared on cash basis within the accrual accounting system is the cash flow statement. There are differences between the amounts presented by the cash flow statement of many enterprises and the cash flow amounts as a result of the calculations made according to the information obtained from the financial reports. Furthermore, it is necessary to wait for the preparation of the statement of financial position and income statement in order to prepare the cash flow statement.

In the research part of the study, the consistency of the data presented in the cash flow statement and the data obtained as a result of the calculations were evaluated and the levels of meeting the information requirements of the financial statement users were analysed. In the analysis, cash flow statements of the real sector companies which report according to direct method are analysed. The information presented in the statement of cash flows recalculated and compared with the information presented in the financial statements and users of financial statements was to determine the additional information requirements.

In the application part of the study, an accounting system has been developed to record the cash flows within the period and to allow the cash flow statement to be prepared according to the direct method at any time. Within the scope of the application, the cash flows of a company operating in the Mediterranean region by using accounting data for the fiscal year of 2017 are recorded in the system which is formed by perpetual inventory method. As a result of the application, the cash flow statement was prepared with the accounting records of the period.

Key Words

Cash Basis, Accrual Basis, Perpetual Inventory Method, Cash Flow Statement, Direct Method.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ.....	ii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	ix
TABLolar DİZİNİ	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xv
GRAFİKLER DİZİNİ.....	xvi
ÖNSÖZ	xvii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MUHASEBE KAYIT SİSTEMLERİ

1.	Nakit Esasına Dayalı Kayıt Sistemi.....	5
2.	Tahakkuk Esasına Dayalı Kayıt Sistemi.....	8
2.1.	Direkt ve Endirekt Kayıt Yöntemleri.....	12
2.2.	Sürekli ve Aralıklı Envanter Kayıt Yöntemleri	12
3.	Nakit Esası ve Tahakkuk Esası Karşılaştırması.....	14
3.1.	Zamanlama Açısından Nakit Esası ve Tahakkuk Esası.....	14
3.2.	Kapsam Açısından Nakit Esası ve Tahakkuk Esası.....	20
3.3.	Muhasebenin Temel Kavramları Açısından Nakit Esası ve Tahakkuk Esası 24	
3.4.	Finansal Bilginin Niteliksel Özellikleri Açısından Nakit Esası ve Tahakkuk Esası	28

İKİNCİ BÖLÜM

NAKİT YÖNETİMİ VE NAKİT YÖNETİM ARACI OLARAK NAKİT AKIŞ TABLOSU

1.	MUHASEBE KAYIT SİSTEMLERİ VE NAKİT AKIŞLARI	32
1.1.	Nakit Esasına Dayalı Kayıt Sisteminde Nakit Akışları	32
1.2.	Tahakkuk Esasına Dayalı Kayıt Sisteminde Nakit Akışları	32
2.	NAKİT YÖNETİMİ VE NAKİT YÖNETİMİ ARAÇLARI	33
2.1.	Nakit Yönetimi Araçları	34

2.1.1. Nakit Bütçesi.....	36
2.1.2. Nakit Akış Tablosu	41
2.1.2.1. Nakit Akış Tablosunun Tarihsel Gelişimi	48
2.1.2.1.1. Dünya’da Nakit Akış Tablosunun Gelişimi	48
2.1.2.1.2. Türkiye’de Nakit Akış Tablosunun Gelişimi	53
2.1.2.2. Nakit ve Nakit Benzerleri Kavramı ve Kapsamı	74
2.1.2.3. Nakit Akışlarının Sınıflandırılması.....	81
2.1.2.3.1. İşletme Faaliyetleri ile İlgili Nakit Akışları	84
2.1.2.3.2. Yatırım Faaliyetleri ile İlgili Nakit Akışları.....	86
2.1.2.3.3. Finansman Faaliyetleri ile İlgili Nakit Akışları.....	87
2.1.2.3.4. Netleştirme Esası - Yatırım ve Finansman Faaliyetleriyle İlgili Nakit Akışlarının Raporlanması	88
2.1.2.4. Nakit Akış Tablosunun Hazırlanmasında Özellik Arz Eden Konular	89
2.1.2.4.1. Yabancı Paraya Dayalı İşlemlere İlişkin Nakit Akışları	89
2.1.2.4.2. Faiz ve Temettüleri.....	90
2.1.2.4.3. Vergiler.....	91
2.1.2.4.4. Nakit Akışı Gerektirmeyen İşlemler.....	92
2.1.2.5. Nakit Akış Tablosunun Sunumu.....	93
2.1.2.5.1. Net (Dolaylı) Yöntem.....	95
2.1.2.5.2. Brüt (Dolaysız) Yöntem	96
2.1.2.5.3. Brüt ve Net Yöntem Karşılaştırması	101
2.1.2.6. Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri.....	107
2.1.2.6.1. Nakit Akışlarının Sunumunda Sektörel Farklılıklar.....	107
2.1.2.6.2. Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihlerinin Nedenleri	111
2.1.2.7. Nakit Akış Tablosunun Düzenlenme Süreci.....	113

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA ve UYGULAMA

1. ARAŞTIRMA.....	117
1.1. Araştırmanın Amacı ve Kapsamı.....	117
1.2. Araştırmanın Yöntemi	117
1.3. Brüt Yönteme Göre Raporlanmış Nakit Akış Tablolarının İncelenmesi....	119
1.3.1. Nakit Akış Tablosuna İlişkin Hesaplamalar (ERBOS).....	119
1.3.2. Nakit Akış Tablosuna İlişkin Hesaplamalar (PKENT)	129
1.3.3. Nakit Akış Tablosuna İlişkin Hesaplamalar (USAK)	134

1.3.4.	Nakit Akış Tablosuna İlişkin Hesaplamalar (YAYLA)	145
1.4.	Araştırma Bulguları	155
2.	UYGULAMA	156
2.1.	Uygulamanın Amacı ve Kapsamı	156
2.2.	Uygulamanın Yöntemi.....	157
2.3.	Nakit Akışlarının Dönem İçerisinde Kaydedilmesi.....	157
2.3.1.	Nakit Akışlarının Kaydedilmesine Yönelik Hesap Planı	158
2.3.2.	Sistemin Çalışma Prensipleri.....	163
2.3.3.	Uygulamaya İlişkin Muhasebe Kayıtları	163
2.3.4.	Nakit Akış Tablosunun Düzenlenmesi	175
	SONUÇ ve DEĞERLENDİRME.....	193
	KAYNAKLAR	196
	ÖZ GEÇMİŞ.....	210

KISALTMALAR

A.O.	: Anonim Ortaklığı
A.Ş.	: Anonim Şirketi
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
APB	: Muhasebe İlkeleri Kurulu
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BİST	: Borsa İstanbul
bk.	: Bakınız
BOBİ FRS	: Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı
Dp	: Dipnot
ed.	: Baskı
FASB	: Finansal Muhasebe Standartları Kurulu
FDT	: Finansal Durum Tablosu
FRS	: Finansal Raporlama Standardı
IAS	: Uluslararası Muhasebe Standartları
IASB	: Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu
İMKB	: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
KAP	: Kamuyu Aydınlatma Platformu
KÇ	: Kavramsal Çerçeve
KGK	: Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
KZT	: Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu
M	: Mükerrer
m.	: Madde
MİBY	: Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
MSUGT	: Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği
NAT	: Nakit Akış Tablosu
NEMSK	: Nakit Esaslı Muhasebe Kayıt Sistemi
ÖDT	: Özkaynak Değişim Tablosu
par.	: Paragraf
s.	: Sayfa
SFAS	: Finansal Muhasebe Standartları İfadeleri

SN.	: Sıra Numarası
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
ss.	: Sayfalar
T	: Tablo
TDMS	: Tek Düzen Muhasebe Sistemi
TEMSK	: Tahakkuk Esaslı Muhasebe Kayıt Sistemi
TFRS	: Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TFRSY	: Türkiye Finansal Raporlama Standartları Yorumlar
THP	: Tek Düzen Hesap Planı
TL	: Türk Lirası
TMS	: Türkiye Muhasebe Standartları
TMSK	: Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu
TMSY	: Türkiye Muhasebe Standartları Yorumlar
TMUDESK	: Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu
TTK	: 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
TÜRMOB	: Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği
UFRS	: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
UMS	: Uluslararası Muhasebe Standartları
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğerleri
YN.	: Yevmiye Numarası

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1: Nakit Esası ile Tahakkuk Esasının Avantaj ve Dezavantajları.....	11
Tablo 2: Nakit Esaslı Muhasebe ve Tahakkuk Esaslı Muhasebe Arasındaki Başlıca Farklılıklar.....	18
Tablo 3: Nakit Esasına ve Tahakkuk Esasına Göre Hazırlanan Gelir Tabloları (Aynı Faaliyet Dönemi).....	19
Tablo 4: Nakit Esasına ve Tahakkuk Esasına Göre Hazırlanan Gelir Tabloları (Farklı Faaliyet Dönemleri).....	20
Tablo 5: Örnek Nakit Bütçesi	40
Tablo 6: Nakit Akışlarının Türleri	52
Tablo 7: Nakit Akış Tablosu (MSUGT).....	56
Tablo 8: Net Yönteme Göre Hazırlanan Nakit Akış Tablosu (TMS 7).....	60
Tablo 9: Brüt Yönteme Göre Hazırlanan Nakit Akış Tablosu (TMS7).....	62
Tablo 10: BOBİ FRS Nakit Akış Tablosu Formatları.....	64
Tablo 11: TMS 7 Nakit Akış Tabloları Standardı ve BOBİ Finansal Raporlama Standardına Göre Nakit Akış Tablosu Brüt (Doğrudan) Yöntem Karşılaştırması	68
Tablo 12: Nakit ve Nakit Benzerleri.....	75
Tablo 13: TMS 7 Nakit ve Nakit Benzeri Varlıkların Kapsamı	77
Tablo 14: Hazır Değerler (Tek Düzen Hesap Planı).....	77
Tablo 15: Nakit ve Nakit Benzeri Varlıkları Sınıflandırma Önerisi.....	79
Tablo 16: Nakit ve Nakit Benzeri Varlıkların Ayırılarak Sınıflandırılması Önerileri	80
Tablo 17: Finansal Durum Tablosu Açısından Nakit Girişleri ve Çıkışları.....	81
Tablo 18: Hesap Tipi Nakit Akış Tablosu	99
Tablo 19: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışlarının Sunumunda Ülke Tercihleri.....	103
Tablo 20: BİST 30 Endeksinde İşlem Gören Şirketlerinin İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri	105
Tablo 21: Borsa İstanbul'da İşlem Gören Şirketlerin Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri	107

Tablo 22: Borsa İstanbul'da İşlem Gören Şirketlerin Sektörel Dağılımı ve Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri.....	107
Tablo 23: Finansal Kurumlar İçin Nakit Akış Tablosu Formatı	112
Tablo 24: Brüt Yönteme Göre Raporlama Yapan Reel Sektör Şirketleri.....	118
Tablo 25: Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş. Nakit Akış Tablosu	119
Tablo 26: Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş. Finansal Durum Tablosu	120
Tablo 27: Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş. Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu.....	121
Tablo 28: Ticari Alacaklara İlişkin Dipnot (ERBOS)	122
Tablo 29: Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirlere İlişki Dipnot (ERBOS)	123
Tablo 30: Stoklara İlişkin Dipnot (ERBOS).....	124
Tablo 31: Ticari Borçlara İlişkin Dipnot (ERBOS).....	124
Tablo 32: Esas Faaliyetlerden Diğer Giderlere İlişkin Dipnot (ERBOS)	124
Tablo 33: Finansal Giderlere İlişkin Dipnot (ERBOS)	125
Tablo 34: Finansal Gelirlere İlişkin Dipnot (ERBOS)	126
Tablo 35: Ertelenmiş Vergi (Gideri) Gelirine İlişkin Dipnot (ERBOS)	126
Tablo 36: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Dipnot (ERBOS)	127
Tablo 37: Finansal Borçlara İlişkin Dipnot (ERBOS).....	128
Tablo 38: Petrokent Turizm A.Ş. Nakit Akış Tablosu	129
Tablo 39: Petrokent Turizm A.Ş. Finansal Durum Tablosu.....	130
Tablo 40: Petrokent Turizm A.Ş. Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu	131
Tablo 41: Hasıllata İlişkin Dipnot (PKENT)	132
Tablo 42: Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirlere İlişkin Dipnot (PKENT)	133
Tablo 43: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Dipnot (PKENT).....	134
Tablo 44: Uşak Seramik Sanayii A.Ş Nakit Akış Tablosu	135
Tablo 45: Uşak Seramik Sanayii A.Ş Finansal Durum Tablosu.....	135
Tablo 46: Uşak Seramik Sanayii A.Ş Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu	137
Tablo 47: Ticari Alacaklara İlişkin Dipnot (USAK).....	138
Tablo 48: Diğer Faaliyet Gelirlerine İlişkin Dipnot (USAK)	139

Tablo 49: Stoklara İlişkin Dipnot (USAK)	140
Tablo 50: Ticari Borçlara İlişkin Dipnot (USAK)	140
Tablo 51: Diğer Faaliyet Giderlerine İlişkin Dipnot (USAK).....	140
Tablo 52: Finansal Giderlere İlişkin Dipnot (USAK).....	141
Tablo 53: Finansal Giderlere İlişkin Dipnot (USAK).....	141
Tablo 54: Vergi Ödemelerine (İadeleri) İlişkin Dipnot (USAK)	142
Tablo 55: Maddi Duran Varlıklar ilişkin Dipnot (USAK).....	143
Tablo 56: Diğer Finansal Borçlara İlişkin Dipnot (USAK).....	144
Tablo 57: Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş. Nakit Akış Tablosu	145
Tablo 58: Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş. Finansal Durum Tablosu.....	146
Tablo 59: Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş. Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu	147
Tablo 60: Satışlar ve Satışların Maliyetine İlişkin Dipnot (YAYLA)	148
Tablo 61: Diğer Dönen Varlıklara İlişkin Dipnot (YAYLA)	149
Tablo 62: Vergi Geliri / Giderine İlişkin Dipnot (YAYLA).....	149
Tablo 63: Stoklara İlişkin Dipnot (YAYLA)	150
Tablo 64: Ticari Borçlara İlişkin Dipnot (YAYLA)	150
Tablo 65: Diğer Giderlere İlişkin Dipnot (YAYLA).....	151
Tablo 66: Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklara İlişkin Dipnot (YAYLA).....	152
Tablo 67: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Dipnot (YAYLA)	152
Tablo 68: Yatırım Amaçlı Gayrimenkullere İlişkin Dipnot (YAYLA).....	153
Tablo 69: Uygulamada Kullanılan Nakit Akış Hesap Planı ve Rapor Tipi Nakit Akış Tablosu	159
Tablo 70: Hesap Tipi Nakit Akış Tablosu	161
Tablo 71: X İşletmesi Gelir Tablosu.....	164
Tablo 72: X İşletmesi Finansal Durum Tablosu	165
Tablo 73: X İşletmesi Ocak Ayı Nakit Akış Tablosu	176
Tablo 74: X İşletmesi Aylık Nakit Akış Tabloları (Ocak - Haziran).....	178
Tablo 75: X İşletmesi Aylık Nakit Akış Tabloları (Temmuz - Aralık)	181
Tablo 76: Nakit Akışları Dönem Sonu Hesap Bakiyeleri.....	185

Tablo 77: X İşletmesi Yıllık Nakit Akış Tablosu.....	188
Tablo 78: X İşletmesi Üçer Aylık Nakit Akış Tabloları	190

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1: Gelir ve Gider ile Nakit Girişi ve Nakit Çıkışı İlişkisi	16
Şekil 2: Kapsam Açısından Nakit Esası	21
Şekil 3: Kapsam Açısından Tahakkuk Esası	22
Şekil 4: Finansal Durum Tablosu, Gelir Tablosu ve Nakit Akış Tablosu Arasındaki Etkileşim	42
Şekil 5: Net kâr veya zarar ile İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışı Karşılaştırması	45
Şekil 6: Türkiye’de Nakit Akış Tablosuna Yönelik Yapılan Düzenlemelerin Zaman Çizelgesi.....	54
Şekil 7: Faaliyetlere Göre Sınıflandırılan Nakit Akışları.....	82
Şekil 8: İşletme Faaliyetlerinden Nakit Girişleri ve Nakit Çıkışlarının Sınıflandırılması	97
Şekil 9: Nakit Akış Tablosunun Düzenlenmesinde Üç Ana Adım.....	114

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1: Tahakkuk Esaslı Gelir ve Nakit Akışları Farkı	43
Grafik 2: Sektörel Bazda Yöntem Tercihleri 2017	109
Grafik 3: Sektörel Bazda Yöntem Tercihleri 2016	110

ÖNSÖZ

Finansal raporlar aracılığıyla işletme ilgililerine işletmenin finansal durumu, finansal performansı ve nakit akışları hakkında yararlı ve gerekli bilgiler sağlanır. İşletme ilgilileri bir işletmenin finansal durumunun tespiti ve değerlendirilmesi için farklı bilgi kaynaklarından yararlanıyor olsalar da; odaklandıkları nokta işletmenin elde ettiği ve edeceği nakit akışlarıdır. Birçok finansal nitelikli kararın değerlendirilmesinde nakit akış projeksiyonları temel alınmaktadır. Sağlıklı yönetim kararlarının alınabilmesi için, doğru ve detaylı nakit akış verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşletmenin nakit akışları ile ilgili bilgilerinin en önemli kaynağı da nakit akış tablosudur ve bir işletmenin dönem boyunca ortaya çıkan nakit akışlarının tutarını ve bu nakit akışlarının ortaya çıkış nedenlerini açıklamaktadır.

Nakit akış tablosu nakit esasına göre hazırlanan tek finansal tablo olması nedeniyle diğer finansal tablolardan ayrılmaktadır. Güncel muhasebe uygulamalarının tahakkuk esasına dayanmasından dolayı nakit esaslı ve tahakkuk esaslı muhasebe kayıt sistemleri arasında mutabakat sağlanamamaktadır. Bunun sonucu olarak birçok işletmenin nakit akışları ile ilgili nakit akış tablosunda sunduğu tutar ile finansal raporlardan elde edilen bilgilere göre yapılan hesaplamalar sonucunda bulunan nakit akış tutarları arasında farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Çalışmanın araştırma kısmında bu farklılıkların boyutları ortaya konulmuştur. Uygulama kısmında da nakit akışlarının dönem içerisinde kaydedilmesine olanak sağlayan bir muhasebe kayıt sistemi geliştirilmiştir. Bu sistem aracılığıyla nakit esaslı ve tahakkuk esaslı muhasebe kayıt sistemleri arasında mutabakat sağlanarak nakit akış tablosunun dönem içi işlemlerle istenilen zamanda hazırlanabilirliği sağlanmıştır.

Bu çalışma vesilesiyle yüksek lisans eğitimim boyunca kendisinden dersler aldığım, tez çalışmamı birlikte yürüttüğümüz, tabiri caiz ise bu çalışmayı satır satır işleyen ve yol gösteren danışmanım Prof. Dr. Osman BAYRİ hocama teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca yüksek lisans ders döneminde kendilerinden dersler aldığım Doç. Dr. Vesile ÖMÜRBEK, Dr. Öğr. Üyesi Hakan ÖZÇELİK ve Prof. Dr. Mustafa Zihni TUNCA hocalarıma da ayrıca teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmacı olarak süreç içerisinde karşılaştığım zorlukların başında veri temini gelmektedir. Çalışmanın uygulama kısmı için nakit akış tablosu düzenlemiş olan bir işletmenin dönem içi nakit akış kayıtları yapılarak nakit akış tablosu tutarları ile dönem içi kayıtlardan elde edilen verilere göre düzenlenmiş nakit akış tablosu tutarları karşılaştırılmak istenmiş, ancak böyle bir işletmenin dönem içi kayıtlarına ulaşım sağlanamamıştır. Dolayısıyla nakit akış tablosu düzenlenmemiş olan bir işletmenin dönem içi kayıtlarından nakit akışları ile ilgili bilgilerin yeniden kaydı yapılarak nakit akış tablosu düzenlenmiştir. Ancak veri temini hususundaki yardımlarıyla bu süreci mümkün kılan ve çalışmanın gerçek muhasebe verilerine dayanarak yapılmasında önemli katkıları olan herkese ve özellikle Prof. Dr. İsmail BEKCİ hocama ve Isparta Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası Yönetim Kurulu Başkanı Zafer BYKNOHUTU'ya teşekkürlerimi sunarım. Nakit akışlarının kaydı hususunda ilgili sistemin geliştirilmesini sağlayan Bilal AKDENİZ'e ve çalışma boyunca istifade ettiğim eser sahiplerine de ayrıca teşekkür ederim.

Bu alışma Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinasyon Birimi tarafından SYL-2018-6744 numaralı proje kapsamında desteklenmiştir. Bu sebeple, BAP Koordinasyon Birimine, kurumum Süleyman Demirel niversitesi'ne ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'ne verdikleri maddi destekten dolayı teşekkür ederim.

GİRİŞ

Sanayi devrimi ve birbirini izleyen teknolojik gelişmeler, uluslararası ve büyük işletmelerin doğmasına, işletmelerde yönetimin bir uzmanlık halini almasına, muhasebe kuram ve uygulamasında gelişmelerin sağlanmasına neden olmuştur (Yalkın, 2010, s. 11). Ekonomik alanda dünyada meydana gelen gelişmeler ülkeleri ekonomik yönden birbirine bağlayarak, finansal tabloların hazırlanmasında ve raporlanmasında ortak muhasebe ilkeleri paydasında buluşulması ve finansal tabloların aynı kriterler baz alınarak hazırlanması yönünde çalışmalara yöneltmiştir (Kocamaz, 2014, s. 106).

Dünya ekonomisinde 1970'lerin sonunda yaşanan çalkantılı ekonomik koşullar ve yüksek enflasyon ortamı 1980 - 1981'de ciddi bir durgunluğu ve birçok büyük işletmenin iflasına neden olmuştur. Bu olaylar silsilesi sonucunda tahakkuk esaslı finansal bilgilere dayanarak karar alan finansal tablo kullanıcıları nakit esaslı bilgilere de ihtiyaç duymaya başlamıştır. Bu çerçevede Finansal Muhasebe Standartları Kurulu (FASB) ilk olarak 1978 yılında, nakit esaslı bilgilerin sağlanabileceği bir sistemin oluşturulması çalışmalarına başlamıştır (Chastain, Thomas, & Cianciolo, 1986, ss. 65-66).

Sermaye piyasalarının küreselleşmesi, uluslararası yatırım kararları ve sermaye hareketleri ile şirket birleşmeleri, çeşitli ülkelerde yaşanan mali ve ekonomik krizler nedeniyle yatırımcıların katlandıkları zararlar; finansal tablo kullanıcılarını finansal tablolardaki bilgileri sorgular duruma getirmiştir. Finansal tablolardaki bilgilerin; güvenilir, anlaşılabilir, ihtiyaca uygun, tarafsız, karşılaştırılabilir, tam, özün önceliğine uygun bilgiler olabilmesi için, bütün dünyanın uyguladığı ve bildiği muhasebe standart ve politikaların uygulanması gerekliliğini ortaya çıkarmış ve muhasebede ortak dilin kullanılması gerektiği anlayışının gelişmesine neden olmuştur (Akdoğan, 2007, s. 101). Ülkeler arasındaki muhasebe uygulamalarındaki farklılıkları ortadan kaldırarak ortak bir muhasebe dili oluşturmak amacıyla Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları oluşturulmuştur (Karğın & Aktaş, 2011, s. 3). Türkiye'de bu gelişmelere uygun olarak uluslararası muhasebe standartlarını benimsemiş ve Türkiye muhasebe standartları olarak yayımlanmıştır (Akdoğan, 2007, s. 101). Günümüzde gerek Dünya'da ve gerekse Türkiye'de varlık ve borçları daha objektif ölçen, denetlenerek güvenilirliği artırılmış finansal tablolara yönelme çabası açıktır (Yücel & Adiloğlu, 2012, s. 159).

Muhasebe kayıt sistemi işlemlerin muhasebe tarafından tanındığı zamanı belirler. Muhasebe kayıt sistemleri açısından işlemlerin muhasebeleştirilmesinde zamanlama, kapsam ve işleyiş açısından farklılıklar söz konusu olmaktadır. Güncel muhasebe uygulamaları tahakkuk esasına dayanmaktadır ve tahakkuk esaslı muhasebe sistemi içerisinde nakit esasına göre hazırlanan tek finansal tablo Nakit Akış Tablosudur (Sayılğan, 2011, s. 121).

Finansal tablolar; işletmenin finansal durumu, finansal performansı ve nakit akışları hakkında finansal tablo kullanıcılarına yararlı ve gerekli bilgiler sağlar (Akdoğan & Sevilengül, 2007, s. 29). Bir işletmenin finansal durumunun tespit edilebilmesi için farklı bilgi kaynaklarından yararlanılıyor olsa da; bu bilgilerinin hepsinin odaklandığı nokta işletmenin elde ettiği ve edeceği nakit akışlarıdır (Kepçe, 2017, s. 37). İşletmenin nakit akışları ile ilgili bilgilerinin en önemli kaynağı nakit akış tablosudur. Bu tablo, bir işletmenin dönem boyunca ortaya çıkan nakit akışlarının tutarını ve bu nakit akışlarının ortaya çıkış nedenlerini açıklamaktadır (Gücenme & Arsoy, 2006, s. 66). Sağlıklı yönetim kararlarının alınabilmesi için, doğru ve detaylı nakit akış verilerine ihtiyaç duyulmaktadır (Özdemir, 2014, s. 57).

Ülkeler arasında ortak bir muhasebe dilinin oluşturulması amacıyla hazırlanan muhasebe ve finansal raporlama standartlarından TMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşu Standardına göre, nakit akış tablosu işletmelerin düzenlemek zorunda oldukları finansal tablolar setinin bir parçasıdır. TMS 7 Nakit Akış Tabloları standardı ise, nakit akışının nasıl raporlanacağı ve sunulacağına ilişkin düzenlemeleri kapsamaktadır (Aktaş, Karğın, & Karğın, 2012, ss. 102-103).

Tezin (çalışmanın) takip eden bölümleri şu içeriklerden oluşmaktadır. Birinci bölümünde nakit esasına dayalı ve tahakkuk esasına dayalı muhasebe kayıt sistemleri ele alınmaktadır. İlgili kayıt sistemleri zamanlama, kapsam, finansal bilgilerin niteliksel özellikleri ve muhasebenin temel kavramları açısından karşılaştırılmış; avantaj ve dezavantajları değerlendirilmektedir.

İkinci bölüm “Nakit Yönetimi” ve “Nakit Akış Tablosu” olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Nakit yönetimi kısmında muhasebe kayıt sistemlerinin sağladığı nakit akış bilgileri ve nakit yönetiminde kullanılan araçlar ele alınmaktadır. Nakit yönetiminde önemli araçlarından biri olan nakit akış tablosu ise ikinci kısımda geniş bir biçimde ele

alınmaktadır. İkinci kısımda nakit akış tablosunun tarihsel gelişimi, nakit ve nakit benzerleri kavramı ve kapsamı, nakit akışlarının faaliyetlere göre sınıflandırılması, nakit akış tablosunun hazırlanmasında özellik arz eden konular, nakit akış tablosunun brüt ve net yönteme göre sunumu, nakit akış tablosunun sunumunda işletmelerin yöntem tercihleri ve brüt yönteme göre nakit akış tablosunun düzenlenişi ele alınmıştır.

Üçüncü bölümü “Araştırma” ve “Uygulama” kısımlarından oluşmaktadır. Araştırma kısmının amacı faydalı finansal bilginin niteliksel özellikleri açısından nakit akış tablosunda sunulan bilgilerin yeterliliğinin analiz edilmesidir. Bu amaç doğrultusunda brüt yönteme göre raporlama yapan reel sektör şirketlerine ait nakit akış tabloları incelenmiştir. Nakit akış tablosunda sunulan bilgiler diğer finansal tablolarda ve dipnotlarda sunulan bilgilerle karşılaştırılarak yeniden hesaplanmış ve finansal tablo kullanıcıları için ilave bilgi gereksinimlerinin belirlenmesine çalışılmıştır. Bu bakımdan çalışma finansal tablo kullanıcıları için nakit akış tablosunda sunulan bilgilerin yeterliliğinin artırılması yönünde önemli bir katkı sunduğu düşünülmektedir. Finansal tablo kullanıcılarının finansal tablolarda ve dipnotlarda sunulan nakit akışlarına ilişkin verilerden yararlanarak; ilgili tutarlara yönelik sağlama yapılabilmesi için dipnotlarda açıklanması gereken ilave bilgilerin kapsamını belirlenmeye çalışılmaktadır.

Uygulama kısmının amacı ise tahakkuk esaslı muhasebe sisteminde yıl içerisinde yapılacak nakit akış kayıtlarıyla; nakit akış tablosunun brüt yönteme göre düzenlenebilirliğinin belirlenmesidir. Uygulama kapsamında nakit akış tablosunun dönem sonunda birtakım ek bilgi temini ve hesaplama işlemlerine gerek kalmaksızın istenildiğinde düzenlenebilmesi için; nakit akışlarının dönem içerisinde kaydedilebileceği bir muhasebe kayıt sistemi oluşturulmuştur. Akdeniz bölgesinde faaliyet gösteren bir işletmenin 01 Ocak – 31 Aralık 2017 dönemine ait muhasebe verileri kullanılarak nakit akışlarına neden olan işlemleri sürekli envanter yöntemiyle oluşturulan sisteme kaydedilmiştir. Uygulama sonucunda nakit akış tablosunun dönem içi işlemlerle hazırlanabilirliği sağlanmıştır. Bu yönüyle çalışma nakit akış tablosunun hazırlanmasında muhasebe uygulamalarına önemli bir katkı sunmaktadır. Oluşturulan sistem birtakım varsayımlara ve hesaplamalara göre hazırlanan nakit akış tablosunun gerçek nakit akış verilerine dayanarak hazırlanmasına olanak sağlamaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

MUHASEBE KAYIT SİSTEMLERİ

Sistem bir bileşenler kümesi ve bileşenler arası ilişkilerden oluşur (Arbnor & Bjerke, 1997, s. 111). Sistem karşılıklı, sürekli, etkileşimli ve birbiriyle bağlantılı alt sistemlerin oluşturduğu bütünü niteler (Papatya, 2015, s. 75). Bu bakımdan sistem belirli amaç veya amaçları gerçekleştirmek için, uyumlu bir şekilde bir araya gelmiş veya getirilmiş, birbirleriyle etkileşen işlevsel parçaların oluşturduğu bir bütündür (Sağlam & Karagül, 2013, s. 9). Sistemde önemli olan, bütünü oluşturan parçaların her birinin kendine has işleyiş özelliği olması, fakat her birinin etkinliğinin de birbirine bağlı olmasıdır (Koçel, 2011, s. 248). Sistemi oluşturan her bir alt sistem bir veya daha fazla hedefe ulaşmak için tasarlanmıştır. Bundan dolayı alt sistemlerdeki değişiklikler, diğer alt sistemlerdeki ve sistemdeki etkileri bir bütün olarak göz önüne alınarak yapılmalıdır (Romney & Steinbart, 2018, s. 3).

İşletmeler ve diğer üretim birimleri birer sistem olarak kabul edilirse; bu sistemin en önemli alt sistemlerinden biri bilgi alt sistemidir. Bilgi işletmeler için önemli bir kaynaktır ve işletmelerin rekabet güçlerini sürdürebilmeleri büyük ölçüde bilgi sistemine bağlıdır. Muhasebe bilgi sistemi ise ekonomik faaliyet ve işlemlere ilişkin bilgilerin toplanması, işlenmesi, sınıflanması, analizi, yorumlanması ve ilgililere iletilmesini sağlar. Bu bakımdan muhasebe bilgi sistemi, ekonomik verilerin isabetli kararlar verilmesinde faydalı bilgiye dönüşmesinde önemli bir rol oynar (Bodnar & Hopwood, 2013, s. 1; Hall, 2011, s. 4; Romney & Steinbart, 2018, s. 3).

Finansal nitelikli işlemlerin kaydedilmesinde muhasebe kayıt sistemleri açısından farklı uygulamalar söz konusudur. Muhasebe kayıt sisteminin en önemli unsurlarından biri işlemlerinin kaydedilip – kaydedilmeyeceği ve kaydedilecek ise ne zaman kaydedileceğiyle ilgilidir (Murray, Elgers, & Neumann, 2000, s. 45). Muhasebe kayıt sistemi hangi gelirler, giderler ile ilgili varlık ve borçların hesaplarda muhasebeleştirileceğini ve finansal tablolarda raporlanacağını, işlemlerin muhasebe açısından ne zaman tanınacağını belirler (Fowler, 1990, ss. 2-3). Muhasebe kayıt sistemleri açısından işlemlerin muhasebeleştirilmesinde zamanlama farklılıklarının yanında kayıt sistemleri içerisinde de uygulama ve işleyiş açısından farklı uygulamalar söz konusu olmaktadır. Muhasebe kayıt sistemlerindeki farklılıklar finansal tabloları

etkilemektedir. Bundan dolayı farklı muhasebe kayıt sistemlerinin üretmiş olduğu finansal bilgiler işletme ilgililerinin işletmeye ilişkin kararlarını da etkilemektedir⁵ (Bayri, 2007a). Muhasebe sistemlerinde hangi işlemlerin kaydedileceği ve bu işlemlerin hesaplarda ne zaman kayıt altına alınacağı önemli bir husustur. Muhasebe kayıt sistemleri açısından hangi gelir ve giderlerinin kaydedileceği ve kaydedilme zamanı farklılık göstermektedir (Ittelson, 2009, s. 96). Zamanlama ve kapsam açısından muhasebe kayıt sistemleri nakit esasına dayalı kayıt sistemi ve tahakkuk esasına dayalı kayıt sistemi olmak üzere iki gruba ayrılabilir.

1. Nakit Esasına Dayalı Kayıt Sistemi

Muhasebenin gelişim süreci ele alındığında bu sürecin geleneksel olarak nakit esaslı olduğu gözlemlenebilir. Nakit esaslı özü itibarıyla giderlerin ödenme anında kaydedilmesine ve gelirlerin de tahsil anında kaydedilmesine dayanmaktadır. Bunun sonucu olarak finansal sonuçlar tahsilatlar ile ödemeler arasındaki farka göre belirlenmektedir (Toma, Carp, & Robu, 2015, s. 1046). Nakit esaslı kayıt sistemi, nakit alındığında veya ödendiğinde işlemleri tanır. Nakit esaslı muhasebede finansal durum esas olarak sistemin nakit dengesine göre ölçülür; diğer tüm varlık ve yükümlülükler sadece önceki nakit işlemlerden doğdukları ölçüde tanınırlar (Fowler, 1990, s. 3).

Nakit esaslı kayıt sisteminde sadece nakit akışlarından doğan işlemler kaydedilir. Bu bakımdan muhasebe, finansal işlemlerin ve olayların nakit alımında veya ödenmesinde muhasebeleştirilmesidir. Böyle bir kayıt sisteminde finansal raporlar, asıl olarak bütçe gelir ve gider tahminlerinin gerçekleşmelerini, nakit girişlerini, nakit çıkışlarını, açılış ve kapanış nakit varlıklarını raporlar (Gülşen vd., 2006, s. 10).

Nakit esasında gelirin tahsil edilmeden kaydedilmediği ve giderlerin de ödenmeden gider olarak kabul edilmediğinden dolayı uygulamada basitliği bakımından küçük işletmeler için tercih edilen bir metottur (Zarandi, Ghafari, Arab, & Mozdabadi, 2013, s. 251). Nakit esasına göre muhasebeleştirilmede: mal ve hizmet satışından sağlanan hasılat, nakit tahsilatın yapıldığı dönemde; yapılan giderler de nakit çıkışının gerçekleştiği dönemde muhasebeleştirilmektedir. Bu şekilde yapılan muhasebe

⁵ Nakit akışlarının tahakkuk esaslı muhasebe sistemi içerisinde kaydedilmesi ve nakit akış tablosunun dönem içi muhasebe işlemleriyle hazırlanmasına yönelik olan çalışmanın birinci bölümünde muhasebe kayıt sistemleri analiz edilecektir.

işlemleriyle dönemin finansal sonucu (kâr veya zarar) doğru bir şekilde tespit edilememektedir. İşletmenin peşin olarak mal satın alması ve kredili olarak satması durumunda döneme ilişkin hasılat ve gider büyüklükleri takip eden dönemle karşılanacaktır. Nakit esasının bir diğer etkisi de hasılatın kayda alınacağı zamanı ertelemeyle ilgilidir (Önce, 2013a, s. 24).

Tahakkuk esaslı kayıt sisteminde hasılat kaydının yapılabilmesi için malın satılması yeterli iken nakit esasında hasılatın kaydedildiği dönem, tahsilatın yapıldığı dönemdir. Bu durumda hasılat, faaliyetin etkisinin ortaya çıktığı dönemden farklı bir dönemde raporlanabilir. Nakit esaslı kayıt sistemi açısından hasılatın, tahsilatın yapıldığı dönemde kaydedilmesi, alacak hesaplarının doğmaması; giderlerin ödemelerin yapıldığı zaman kaydedilmesi de borçlara ilişkin hesapların doğmaması anlamına gelmektedir (Önce, 2013a, s. 24).

Nakit esasına dayalı kayıt sisteminin yakın zamana kadar uygulandığı alan olması bakımından devlet muhasebesi nakit esaslı kayıt sisteminde kaydedilmeyen hususların daha iyi ve kolaylıkla anlaşılabilmesi için yeterince örnek ve açıklamaya sahiptir⁶. Nakit esaslı kayıt sistemi devletin malvarlığını, tahakkuk eden gelir ve giderlerini, aktifleştirilmesi gereken varlıklara yapılan harcamaları, devlet borçlarını ve diğer yükümlülüklerini, taahhüt ve garantiler ile varlık ve yükümlülüklerle yönelik fiyat ve miktar değişmelerini, yarı mali nitelikli işlemlerini, ertelenmiş bulunan ödemelerini, hazine garantilerini ve vergi harcamalarını (muafiyet, istisna, indirim ve teşvikler) kapsamakta, kaydetmemekte ve raporlayamamaktaydı (Çetiner, Söyler, & Çolak, 2011, s. 21).

Avantaj ve Dezavantajları

Nakit esaslı kayıt sisteminde işlemler, muhasebe kayıtlarına sadece nakit hareketiyle ilgili olması durumunda kaydedilir ve bundan dolayı nakit esasına göre tutulan muhasebe kayıtlarından elde edilen gelir tablosuyla nakit akış tablosu aynıdır. (Ittelson, 2009, s. 97). Nakit esaslı kayıt sistemi içermiş olduğu işlemlerin basit olması nedeniyle, anlaşılması ve uygulaması basittir. Bunun yanında muhasebe sisteminin içerdiği işlemler nakit akışlarıyla sınırlıdır (Çetiner vd., 2011, s. 21).

⁶ Ayrıntılı bilgi ve açıklama için bk. (Karaarslan, 2007, ss. 65-75).

Nakit esaslı kayıt sistemi, finansal raporlama açısından önem taşıyan pek çok bilginin kaydedilmemesine ve kaybolmasına neden olmaktadır (Karaarslan, 2007, s. 49). Buna örnek olarak nakit esaslı kayıt sisteminde hasılatın, tahsilatın yapıldığı dönemde kaydedilmesinden dolayı alacak hesaplarının doğmaması ve giderlerin ödemelerin yapıldığı zaman kaydedilmesinden dolayı da borçlara ilişkin hesapların doğmaması verilebilir (Önce, 2013a, s. 24). Kayda alınmamaları dolayısıyla alacak, borç ve varlıkların takibi yapılamamaktadır. Bunun sonucu olarak takibi yapılamayan varlıklar korunamamaktadır. Kayda alınmayan ve takibi yapılmayan alacak, borç ve varlıklara ilişkin ilgili taraflarca talep edilen bilgiler sunulamamaktadır.

İşlemler, sağlanan hizmet ve faydaların ne zaman ortaya çıktığı ile ilgilenilmeksizin nakit esaslı kayıt sisteminde gelirler tahsil edildiğinde, gideriler ise ödendiğinde muhasebeleştirilir. (Çınar, 2007, s. 5). Hâl böyle olunca kayıt altına alınan ve raporlanan finansal işlemlerin kapsamı dar olmakta; varlık ve yükümlülüklerle ilişkin çok sınırlı veri sunulmaktadır (Karaarslan, 2007, s. 8). Bunlara ilaveten nakit esasına dayalı kayıt sistemi ilgililere karar almada veya ileriye yönelik tahmin yapmada yeterli veri sağlayamamaktadır. Böyle bir durum finansal kararları alanların ve kaynakları yönetenlerin yeterince saydam olamamaları ve hesap verme yükümlülüklerini yerine getirememeleri sonucunu da doğurmaktadır (Çınar, 2007, s. 6). Dar kapsamlı, sınırlı bilgiye dayanarak yapılan finansal raporlama işletme yönetimine gerekli bilgileri sağlayamamaktadır. Yönetime sağlanan bilginin yetersizliği yönetim faaliyetlerinin etkinliğini azaltmakta ve kontrol işlevini kısıtlamaktadır.

İşletme faaliyetleri nakdi işlemler ile sınırlı değildir ve bundan dolayı nakit esaslı kayıt sistemi nakit akışları içermeyen işlemlerin kaydedilip raporlanmasında yetersiz kalmıştır. İşletme faaliyetlerinin tamamı göz önüne alındığında bu faaliyetlerin uzun vadeli sonuçlarını geniş bir bakış açısıyla değerlendirmek gerekmektedir. Nakit esaslı kayıt sisteminin yetersiz kaldığı bu hususlar tahakkuk esaslı kayıt sistemi ile giderilebilir.

2. Tahakkuk Esasına Dayalı Kayıt Sistemi

Tahakkuk esaslı kayıt sisteminde işlemler ve faaliyetler, nakit akışlarından bağımsız olarak ortaya çıktığı anda kaydedilmektedir (Çetiner vd., 2011, s. 22). Bu bakımdan tahakkuk esaslı bir ekonomik değer oluştuğunda, başka bir şekilde dönüştüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilmesini ifade eder (MİBY, 2016). Bu esasa göre, oluşan bir gelirin tahsil edilmemiş olsa dahi gelir olarak kaydedilmesi ve yapılan bir giderin de ödenmemiş olsa dahi gider olarak kaydedilmesi gerekmektedir (Bal, 2008, s. 68).

İşletmeler, finansal tablolarında değişim gerektiren finansal karakterli işlemleri muhasebenin tahakkuk esasına dayalı kayıt sistemine göre kaydederler. Tahakkuk esaslı işlemlerin hem nakit ödemenin veya tahsilatın yapıldığı anda hem de işlemin gerçekleştiği anda kaydedilmesini öngörmektedir. Buradan hareketle, tahakkuk esasını benimseyen bir işletmede hasılatın ortaya çıkması (gerçekleşmesi), tahsilatın yapılıp yapılmamasına bağlı olmaksızın mal veya hizmetin satılmasıyla gerçekleşmektedir. Benzer bir şekilde, tahakkuk esasında giderler, ödeme anında değil giderin gerçekleşmesiyle oluşmaktadır. Tahakkuk esaslı faaliyetlerden sağlanan gelir ve faaliyetler nedeniyle oluşan giderler üzerinde yoğunlaşmıştır. Gelir ve giderin kayda alınma zamanı, bu faaliyetlerin nakit girişi veya nakit çıkışı oluşturma zamanından bağımsızdır (Önce, 2013a, s. 23).

Üretim işletmelerinde de tahakkuk esaslı kayıt sistemi uyarınca gelirler, bu gelirleri üretmekle bağlantılı ürün veya hizmet teslim edildiğinde veya gerçekleştirildiğinde muhasebeleştirilir. Bir ürün veya hizmet üretiminde oluşan giderler ile o ürün veya hizmetten elde edilen gelirler ilgili muhasebe dönemi içinde değerlendirilir (Feldman & Libman, 2007, s. 22).

Tahakkuk esaslı kayıt sistemi, gelirlerin kazanıldığı ve ölçülebilir olduğu zaman kaydedilmesi gerektiğini belirtir (Feldman & Libman, 2007, s. 18). Bu bağlamda nakit değişimi olmaksızın gelirler ve giderler, ekonomik olarak değişim gerçekleştiğinde kayıt edilir. Nakit işlemlerin gerçekleştiği zamandan bağımsız olarak ekonomik olayları tanımak suretiyle bir işletmenin performansını ölçmek tahakkuk esaslı kayıt sisteminin temel ilkesidir (Feldman & Libman, 2007, s. 65).

Kaydedilen hususlar bakımından tahakkuk esaslı kayıt sisteminde hazırlanan finansal raporlar, gelirleri, giderleri (amortisman dâhil), varlıkları, yükümlülüklerle ilişkin bilgileri ve diğer ekonomik bilgileri içerir. (Karaarslan, 2007, s. 8). Tahakkuk esaslı olarak kaydedilen varlıklar; nakit, alacaklı hesaplar, verilen borçlar gibi mali hesaplarla fiziki yapılar, fabrika, arazi ve arsalar gibi maddi duran varlıkları ve patent gibi maddi olmayan duran varlıkları kapsamaktadır. Tahakkuk esaslı kaydedilen yükümlülükler ise borç hesaplarını, tahakkuk etmiş diğer giderleri ve hesaplara kaydedilen diğer borçları kapsamaktadır (Çetiner vd., 2011, s. 22). Tahakkuk eden gelir ve giderler, nakit akışlarından bağımsız olarak, meydana geldikleri mali yılın hesaplarında ve raporlarında yer alır (Karaarslan, 2007, s. 8).

Avantaj ve Dezavantajları

Tahakkuk esaslı kayıt sistemi işlemleri, tahsilat ve ödemenin ne zaman olduğuna bakmaksızın, ortaya çıktıklarında kaydetmektedir. Tahakkuk eden gelir ve giderler gerçekleştiği mali yılın hesaplarına ve raporlarına dâhil edilirler. Böyle bir yaklaşım, işlemleri ait oldukları mali yılda kaydeder ve raporlar. Bu özelliği ile dönemsel finansal raporlar finansal işlemlerin ilgili oldukları döneme yansıtılmasını sağlar (Çınar, 2007, s. 5). Bu bağlamda muhasebenin temel kavramlarından dönemsellik ilkesinin gereği tahakkuk esaslı muhasebe sistemi ile sağlanmış olur.

Fowler, (1990, s. 3) tahakkuk esasına dayalı kayıt sisteminin avantajlarından bazılarını şöyle açıklamıştır:

- Finansal durum ve faaliyet sonuçlarının kapsamlı bir ölçümünü sağlar.
- Muhasebe sistemi içerisinde münferit varlıkların kayıt altına alınmasını ve kontrolünü sağlar.
- Maliyet muhasebesi analiz ve karşılaştırmaları için potansiyel sağlar.
- Dönemsel karşılaştırılabilirliği sağlar.
- Herhangi bir finansal yılın sonunda yönetimin özel tercihiyle bağlı olarak, finansal durumunu ve sonuçlarını daha iyimser veya daha kötümser bir bağlamda sunacak finansal tablo hazırlayacak şekilde yönetimin nakit akışlarını kontrol etme kabiliyetini azaltır.

Çetiner vd. (2011, ss. 22-23) ise, tahakkuk esaslı kayıt sisteminin sağladığı avantajları şu şekilde sıralamıştır:

- Kaynaklarının verimli ve etkin bir şekilde kullanımının ve yöneticilerin performansının ölçümünde sağlam bir altyapı oluşturur.
- Öngörülebilir ve tutarları belirlenebilen tüm finansal işlemlerin kayıt altına alınmasını sağlar.
- Duran varlıklar muhasebe sistemine dâhil olur.
- Nakit planlaması ile bütçelerin, orta vadeli harcama programlarının hazırlanmasına destek olur.
- Borçlar ve alacaklar finansal raporlarda yer alır.

Tahakkuk esaslı kayıt sisteminin faydaları açıkça görülmekle birlikte, tanım gereği, analistlerin nakit hareketini objektif olarak izlemesinde birtakım kısıtlamaları vardır (Feldman & Libman, 2007, s. 66). İşletme faaliyetlerinin dönemsel sonuçlarının raporlandığı gelir tablosu tahakkuk esasına göre kârlılığı ölçtüğünden, yıl boyunca nakit akışlarına dair nesnel bilgi verememektedir. Bu bakımdan tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin nakit akışlarının raporlanmasındaki kısıtlılıklarının giderilmesi için tahakkuk esaslı kayıt sisteminde nakit esasına göre hazırlanan tek finansal tablo nakit akış tablosu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tahakkuk esaslı muhasebesinin anlaşılması nakit esasına göre daha zordur. Dönem net kâr veya zararı dönemdeki nakit değişim tutarına eşit olmadığı için işletmecilik ve muhasebe bilisine sahip olmayan finansal tablo kullanıcıları açısından anlaşılabilir. Yüksek kârlılığa sahip bir işletmede nakit bakiyesi yıl boyunca azalabilir (Tiron Tudor & Mutiu, 2006, s. 2) veya kârlılığı az ya da zararda olan bir işletmede ihtiyaçtan fazla nakit olabilir. Tahakkuk esaslı kayıt sisteminde, bazı gelir ve giderler, nakdin gerçekte alındığı veya harcandığı dönemden farklı dönemlerde raporlanır (Feldman & Libman, 2007, s. 67). Gelir ve gider ile tahsilat ve ödeme arasındaki dönemsel farklılıklar vergisel açıdan dönemlik avantaj ve dezavantajları barındırabilir. İşletmelerin tahsil edilmemiş gelirleri üzerinden vergi mükellefiyeti tahakkuk esasının dezavantajlı olduğu diğer bir husustur.

Nakit esaslı ve tahakkuk esasının kullanım alanı bakımından şahıslar ve bazı küçük işletmeler için nakit esaslı muhasebe kullanılabilir. Küçük işletmeler için de nakit esaslı

muhasabe kullanılabilir, çünkü çoğunlukla az sayıda varlık ve kaynağa sahiptirler. Orta ve büyük işletmeler tahakkuk esaslı muhasabe kullanılmalıdır (Weygandt, Kieso, & Kimmel, 2014, s. 104). Tahakkuk esaslı muhasabe, uzun süre faaliyet göstermesi beklenen ticari kuruluşlar için genel kabul gören bir muhasabe sistemidir. Nakit esaslı muhasabe ise kısa vadeli bir süre için faaliyet gösteren işletmeler için daha uygundur (Rao, 2006, s. 10). İki yöntemin avantaj ve dezavantajları aşağıdaki tablodaki gibi özetlenebilir;

Tablo 1: Nakit Esası ile Tahakkuk Esasının Avantaj ve Dezavantajları

<p><u>Avantajları</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Nakit Esaslı Yöntem<ul style="list-style-type: none">○ İki yöntemden basit olanıdır.○ Tek taraflı kayıt yöntemine izin verir.○ Sadece nakit tahsilat yapıldığında vergiler ödenir.• Tahakkuk Esaslı Yöntem<ul style="list-style-type: none">○ İşlemleri ortaya çıktığı dönemde gelir ve giderlere yansıttığından daha analitik bir sistemdir. <p><u>Dezavantajları</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Nakit Esaslı Yöntem<ul style="list-style-type: none">○ Bazı işlemleri ortaya çıktıkları dönemdeki gelir ve giderlere yansıtmaz.• II. Tahakkuk Esaslı Yöntem<ul style="list-style-type: none">○ Daha karışık bir sistem olan çift taraflı kayıt sisteminin kullanılması gerekir.○ Gelir vergisi faturalanmış ancak henüz tahsil edilmemiş gelirler üzerinden ödenir.

Kaynak: (Pinson, 2007, s. 11)

Tahakkuk esasına dayalı kayıt sisteminde aynı nitelikteki işlemler için farklı muhasabe kayıtları yapılabilmektedir. Finansal nitelikli işlemlerin kayıt altına alınmasındaki farklılıklar, işletme faaliyetlerinin niteliğinden ve iktisadi kıymetlerin kullanım amacındaki farklılıklar, sürekli ve aralıklı envanter yöntemleri ile direkt ve indirekt yöntemlere göre farklı kayıt yapılması gerekliliği vb. unsurlardan kaynaklanabilir (Bayri, 2007a). Bu duruma örnek olarak direkt ve indirekt kayıt yöntemleri ile sürekli ve aralıklı envanter kayıt yöntemleri aşağıda açıklanmaktadır.

2.1. Direkt ve Endirekt Kayıt Yöntemleri

İktisadi varlıkların muhasebe sistemine kaydedilmesi ve söz konusu iktisadi varlıklarda değer değişiminin meydana gelmesi durumunda bu değer değişiminin finansal tablolara yansıtılmasında birtakım yöntemsel farklılıklar mevcuttur. Söz konusu değer değişimlerinin muhasebe kayıtlarına yansıtılmasında direkt ve endirekt kayıt yöntemlerine göre farklı kayıtların yapılması gerekir.

Direkt kayıt yönteminde bir iktisadi varlığın değerinde düşüş, o iktisadi varlıkla ilgili hesaptan doğrudan düşülmektedir. Dolayısıyla değeri düşen iktisadi varlıkla ilgili hesabın kalanı o varlığın net değerini göstermektedir (Bayri, 2007a). Direkt kayıt yönteminde iktisadi varlığa ilişkin değer düşüklüğü ilgili hesaptan doğrudan indirildiğinden dolayı, varlığın maliyet bedelinin finansal durum tablosu üzerinden izlenmesi mümkün değildir. Bu durum finansal tablo kullanıcılarının ihtiyaç duydukları bilgiye ulaşması bakımından uygun olmamasından dolayı Tekdüzen Muhasebe Sistemi endirekt yöntemin kullanılmasına izin vermiştir (Beyazıtlı, Çelik, & Gürdal, 2015, s. 518).

Endirekt kayıt yönteminde iktisadi varlıklardaki değer düşüklüğü, iktisadi varlıkla ilgili hesaptan doğrudan düşülmek yerine ayrı bir hesapta izlenmektedir. Finansal durum tablosunda iktisadi varlıklar alış veya maliyet değeri üzerinden izlenirken, değer düşüklüğünün izlendiği hesap, değeri düşen varlıkla ilgili hesabın altında eksi olarak yer alarak, bu hesabın net değerinin gösterilmesini sağlamaktadır (Bayri, 2007a). İktisadi varlıkların değerindeki toplam düşüş finansal durum tablosunda düzenleyici hesaplarda muhasebeleştirilir (Beyazıtlı vd., 2015, s. 520). Uluslararası Finansal Raporlama Standartları açısından da endirekt kayıt yöntemi ihtiyaca uygun ve gerçeğe uygun finansal raporlamanın yapılabilmesi bakımından, finansal tablo kullanıcılarına detaylı bilgi sağlaması nedeniyle direkt yöntemden daha üstündür.

2.2. Sürekli ve Aralıklı Envanter Kayıt Yöntemleri

Varlık hesaplarına ilişkin artış ve azalışlar aynı değer üzerinden yapılması durumunda hesap ancak borç kalanı verir. Borç kalanı, hesabın ilgili olduğu varlığın o andaki bakiyesini gösterir. Buna karşın varlık hesabına giriş ve çıkışlar değişik değerle yapılması durumunda giriş ve çıkışların aynı baza getirilmesi işlemi yapılmaz ise, hesap kalanı ilgili varlığın o andaki durumunu göstermez. Giriş ve çıkışları farklı değerler

üzerinden olabilen varlıkların izlenmesinde aralıklı envanter ve sürekli envanter kayıt yöntemlerinden biri uygulanabilir (Sevilengül, 2016, ss. 137-138).

Muhasebe literatüründe sürekli ve aralıklı envanter kayıt yöntemleri genellikle stok hareketlerinin izlenmesi ile ilişkilendirilmekle birlikte yabancı paralar, menkul kıymetler gibi iktisadi varlıklar da sürekli veya aralıklı envanter yöntemlerine göre kaydedilmektedirler (Bayri, 2007a). Bu iki yöntem arasındaki temel farklılık ilgili iktisadi varlıkların işletme kayıtlarından ne zaman çıkarılacağı ile ilgilidir (Beyazıtılı vd., 2015, s. 187).

Sürekli envanter yöntemi, iktisadi kıymetlerin alış veya maliyet değeriyle alış kaydının, hem alış veya maliyet hem de satış değeriyle satış kaydının yapıldığı, dolayısıyla işletmede bulunan iktisadi kıymetlerin alış veya maliyet değeriyle izlenebilmesine ve her satış işleminde ve o ana kadarki satışlardan dolayı elde edilen kârın veya ortaya çıkan zararın belirlenebilmesine olanak sağlayan bir yöntemdir (Bayri, 2007a). Bu yöntemin en önemli özelliği mevcut iktisadi kıymetlerin miktarının ve maliyetinin tespiti için dönem sonu sayım işlemleri dışında muhasebe kayıtlarından da tespit edilmesine olanak sağlamasıdır (Acar & Tetik, 2016, s. 150).

Aralıklı envanter yönteminde iktisadi kıymetlere ilişkin girişler maliyet değeri, çıkışlar ise satış değeriyle kaydedilir. Dönem sonunda ilgili iktisadi varlığın mevcudu muhasebe dışı envanterle saptanmaktadır (Sevilengül, 2016, s. 138). Dolayısıyla aralıklı envanter yönteminin izlenmesi durumunda, fiili envanter çalışmaları yapılmadan işletmede bulunan iktisadi kıymetlerin değerinin ve satışlardan dolayı elde edilen kârın veya ortaya çıkan zararın belirlenmesi olanağı bulunmamaktadır (Bayri, 2007a).

Her iki yöntemde de sonuçta satılan iktisadi kıymetlerin alış değeri veya maliyeti satış hasılatı ile karşılaştırılır. Ancak satılan iktisadi kıymetlerin alış değeri veya maliyeti aralıklı envanter yönteminde sayımda bulunan mevcuda dayanarak yılsonunda tek seferde aktarılırken sürekli envanter yönteminde her satışın alış değeri veya maliyeti hesaplanarak satışların maliyeti hesabına aktarılır (Sevilengül, 2016, s. 148).

İşletmenin sürekli envanter yöntemine göre kayıt yapması durumunda, dönem içindeki alım satımlardan dolayı ne kadar kar veya zarar ettiği hesaplanarak kayıt altına alınabilir. Yine dönem sonlarında fiili envanter tutarı ile kayıtlardaki yabancı para,

menkul kıymet ve stok tutarı karşılaştırılarak noksanlık veya fazlalıklar tespit edilerek gerekli düzeltme kayıtları yapılabilir. Aralıklı envanter yönteminde ise alım satımlarla ilgili dönem içinde kâr veya zarar belirlenemediği gibi dönem sonunda da noksanlık veya fazlalıklar tespit edilemeyeceğinden bunlarla ilgili muhasebe kayıtlarının yapılması da söz konusu olmaz (Bayri, 2007a).

3. Nakit Esası ve Tahakkuk Esası Karşılaştırması

Bir işletmenin gelir ve giderlerinin kaydedilme zamanına göre nakit esası ve tahakkuk esası farklılık göstermektedir. Eğer nakit para alındığında gelir ölçülürse ve nakit para harcandığında gider ölçülürse, işletmenin nakit esaslı olarak çalıştığı söylenebilir. Eğer söz konusu işlemler fiziksel nakit akışına bakılmaksızın işlem gerçekleştiğinde gelir ve giderler ölçülürse, işletmenin tahakkuk esasına göre çalıştığı söylenebilir (Ittelson, 2009, s. 96). Nakit ve tahakkuk esaslı kayıt sistemleri arasındaki farklılıklar zamanlama, kapsam, finansal bilginin niteliksel özellikleri ve muhasebenin temel kavramları açısından değerlendirilebilir.

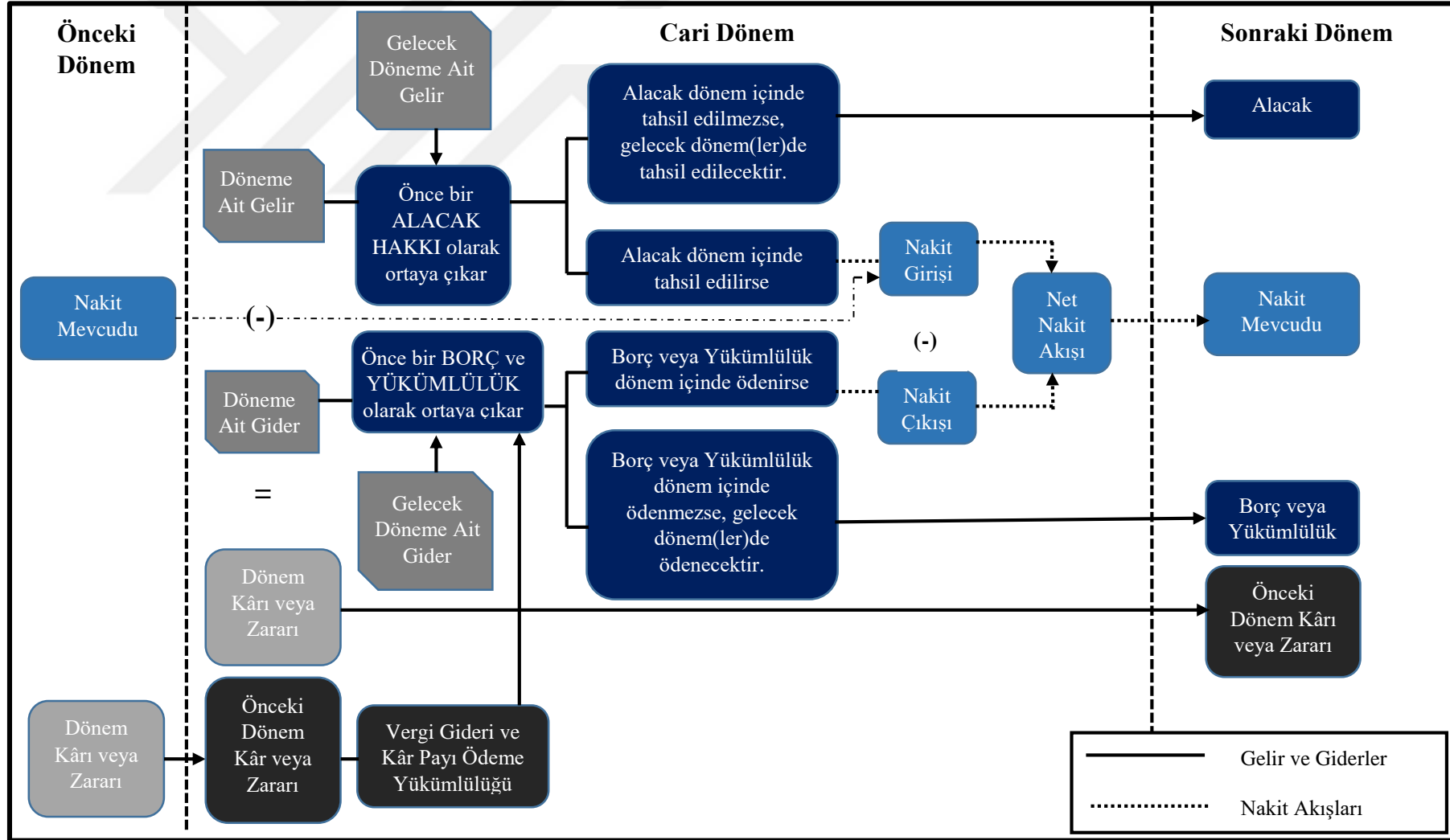
3.1. Zamanlama Açısından Nakit Esası ve Tahakkuk Esası

Muhasebe bilgi sistemi belirli bir dönem boyunca oluşan belirlenebilen ve ölçülebilen finansal nitelikli işlemleri doğru olarak yansıtabilmelidir. Pek çok iş, bir muhasebe dönemi içinde başlanıp bitirilemeyebilir. Muhasebenin tahakkuk esası, birden fazla muhasebe dönemini etkileyen işlemlerin kaydedilmesi ve raporlanması için uygun bir ortam oluşturur (Reitix, 2017). Tahakkuk esasında kazanç müşterilere mal ve hizmet sunan bir işletmenin başarısını yansıtırken; nakit esasında kazanç nakit akışları itibarıyla değerlendirilip işletmenin ödeme gücünü, temettü ve faiz ödeme kabiliyetini göstermektedir (Murray vd., 2000, s. 168).

Tahakkuk esasında finansal nitelikli olayların etkileri nakit hareketlerine neden olsun veya olmasın işlemin gerçekleştiği tarihte kayda alınır. Bu bakımdan tahakkuk esasında sadece gelir ve giderler değil aynı zamanda varlıklar elde edildiğinde, yükümlülükler de ortaya çıktığında; nakit giriş ve çıkışlarına bakılmaksızın kayda alınmaktadır. Nakit esasında ise, işlemlerin gerçekleşmesine bakılmaksızın sadece nakit hareketleri gerçekleştiği zaman kayda alınır (Önce, 2013a, s. 23).

Zamanlama açısından temel farklılıkların yanında bazen hem tahakkuk hem de nakit esasında aynı anda aynı kaydın yapılması gerekir. Örneğin kira giderinin aylık nakden ödenmesi hem nakit hem de tahakkuk esasında ödemenin yapıldığı tarih esas alınarak kaydedilir. Ancak bugün kiralanan bir iş yerinin kira bedeli 3 ay sonra ödenecekse, tahakkuk esasına göre kira giderinin tahakkuku yapılır. Nakit esasına göre ise kira gider kaydı 3 ay sonra yapılır.

Aşağıdaki şekilde; gelirin bir kısmının döneme ait nakit girişlerinden bir kısmının ise gelecek dönem/dönemlerde tahsil edilecek alacak/alacaklardan oluştuğunu, giderin bir kısmının döneme ait nakit çıkışlarından bir kısmının ise gelecek dönem/dönemlerde ödenecek borç/borçlardan oluştuğunu göstermektedir. Gelir tutarının tamamı ve gider tutarının tamamı döneme ait nakit gerçekleştirmelerini fiili göstermediğine göre, bu iki tutar arasındaki fark olan dönem kârı/zarar tutarı da tamamıyla ve nakit olarak fiilen gerçekleşmiş bir tutar değildir (Sayılğan, 2017, s. 9).

Şekil 1: Gelir ve Gider ile Nakit Girişi ve Nakit Çıkışı İlişkisi
Sayılgan, (2017, s. 9)'dan geliştirilmiştir.

Tahakkuk esasının faydaları açıkça görülmekle birlikte, tanım gereği, işletme ilgililerinin nakit hareketini objektif olarak izlemesinde birtakım kısıtlamaları vardır. Nakit esasına dayalı muhasebe sistemi nakit alındığında geliri tanır ve ödeme yapıldığında gideri kaydeder; tahakkuk esasına dayalı muhasebe ise nakit hareketlerinden bağımsız olarak gelir ve giderlerin farklı dönemlerle ilişkilendirilmesine imkân sağlar. Üç temel finansal tablodan biri olan ve nakit hareketini izlemek için tasarlanan nakit akış tablosu, tahakkuk ve nakit esaslı muhasebe sistemleri arasındaki farklar hususunda mutabakat sağlamaktadır (Feldman & Libman, 2007, s. 66).

Kârın hesaplanmasında nakit esasının değil, tahakkuk esasının benimsenmiş olması; kârın, fiilen gerçekleşmiş nakit hareketlerinin sonucunda hesaplanan bir tutar olmadığı kabul edilmesini gerektirmektedir. Finansal açıdan, kârın oluşumuna etki eden gelir ve giderlerin hukuken ortaya çıkmasından (tahakkuk etmesinden) çok fiilen gerçekleşmiş olması (nakden gerçekleşmesi) önemlidir (Sayılğan, 2017, s. 9).

Nakit esaslı muhasebe sisteminde, kayıtlar defterlere nakden ödenme ya da tahsil edilme zamanlarına bağlı olarak kaydedilir. Nakit esaslı olmayan işlemler genellikle kaydedilmez ve raporlanmaz. Bu nedenle bu sistemde doğru bir gelir rakamı elde edilemez. Tahakkuk esaslı muhasebe sisteminde maliyetin (giderin) ilgili hasılatla (gelirle) eşlenmesi dönemsellik ilkesinin zorunlu bir gereğidir. Örneğin, duran varlıkların 20 yıllık bir ömrü varsa, bu kalemin maliyeti, bu zaman boyunca ilgili dönemlere dağıtılmalıdır. Çünkü bu varlıktan sağlanacak yarar, gelecek dönemlerde kazanılacak hasılat biçiminde ortaya çıkacaktır (Reitix, 2017). Tahakkuk esasında nakit akışlarından bağımsız olarak varlık ve yükümlülüklerle ilişkin işlemler gerçekleştikleri anda kayda alınırken; nakit esasında varlık ve yükümlülüklerle ilişkin işlemler zamanlama açısından ancak söz konusu varlık ve yükümlülüklerle ilişkin bir nakit akışı gerçekleşmesi durumunda kayıtlara alınmaktadır. Yine tahakkuk esasında borç ve alacaklara ilişkin işlemler nakit akışlarından bağımsız olarak gerçekleştikleri anda tahakkuk ederek kayda alınırken; nakit esasında borç ve alacaklara ilişkin işlemler zamanlama açısından ancak söz konusu borçlara ilişkin bir ödeme, alacaklara ilişkin de bir tahsilat olması durumunda kayıtlara alınmaktadır. Nakit esaslı ve tahakkuk esaslı muhasebe sistemleri arasındaki farklılıklara **Tablo 2**'de değinilmiştir.

Tablo 2: Nakit Esaslı Muhasebe ve Tahakkuk Esaslı Muhasebe Arasındaki Başlıca Farklılıklar

	Nakit Esaslı Muhasebe	Tahakkuk Esaslı Muhasebe
Amaç	Nakit hareketlerinin takibi.	Varlık ve yükümlülüklerin takibi, faaliyetlerin daha doğru bir değerlendirmesini yapmak için gelir ve giderlerin dönemsel ayırımı.
Gelirlerin Muhasebeleştirilmesi	Nakit alımında.	Ekonomik değişimin tamamlanmasında.
Giderin Muhasebeleştirilmesi	Nakden ödeme yapıldığında (giderin muhasebeleştirilmesi farklı bir dönemde olabilir).	Bir işlemle ilişkili giderler, aynı dönemde oluşan giderlerle ilişkilendirilerek kaydedilir.
Değerlendirme	Nakit hareketleri temelli.	Farklı dönemlere gelir ve giderlerin tahsisi.
Temel Çıkarım	Tahakkuk esaslı muhasebe uyarınca, bazı gelir ve giderler, nakdin gerçekte alındığı veya harcandığından farklı olan dönemlerde raporlanır.	

Kaynak: (Feldman & Libman, 2007, s. 67)

Nakit esasında gelirler tahsil edildiği, giderler ise ödendiği döneme ait sayılırken; tahakkuk esasında ise gelirler ve giderler doğduğu dönemle ilişkilendirilmektedir. Tahakkuk esasının benimsendiği muhasebe uygulamasında gelir ve giderlerin tahsil ve ödeme dönemine bakılmaksızın, ortaya çıktığı dönemin gelir ve giderleri ile ilişkilendirilir (Yanık, 2000, s. 6). Nakit esaslı kayıt sistemi ile tahakkuk esaslı kayıt sistemi finansal tablolar üzerinde farklı etkiler doğurur. Tahakkuk esaslı kayıt sisteminin ve nakit esaslı kayıt sisteminin gelir tablosu üzerindeki etkisi bir örnek yardımıyla şöyle açıklanabilir (Önce, 2013a, s. 24):

X işletmesi 1 Haziran 2018 tarihinde inşaat faaliyetlerinde bulunmak üzere kurulmuştur. Haziran ayı içinde gelen bir siparişi değerlendiren işletme, 750.000 liraya üç katlı prefabrik bir konut yapım işini almıştır. Haziran ayında inşaat başlanan işletme, çeşitli giderleri için 400.000 lira borçlanmıştır. Haziran ayı sonunda konut, müşteriye teslim edilmiştir. Temmuz ayı içerisinde işletme, müşterisinden, sipariş bedeli olan 750.000 lirayı tahsil etmiş, 400.000 lira tutarındaki borcunu da Ağustos ayı içerisinde ödemiştir. Örnekte yer alan veriler doğrultusunda X İşletmesi'nin Haziran, Temmuz ve Ağustos aylarına ilişkin gelir tablosu aşağıdaki şekilde oluşacaktır;

**Tablo 3: Nakit Esasına ve Tahakkuk Esasına Göre Hazırlanan Gelir Tabloları
(Aynı Faaliyet Dönemi)**

Nakit Esasına göre				
	Haziran	Temmuz	Ağustos	TOPLAM
Nakit Tahsilat	-	750.000	-	750.000
Nakit Ödeme	-	-	(400.000)	(400.000)
Kâr (Zarar)	-	750.000	(400.000)	350.000

Tahakkuk Esasına göre				
	Haziran	Temmuz	Ağustos	TOPLAM
Toplam Hasılat	750.000	-	-	750.000
Toplam Giderler	(400.000)	-	-	(400.000)
Kâr (Zarar)	350.000	-	-	350.000

Sonuçlar incelendiğinde üç aylık toplamlar itibarıyla nakit esaslı ve tahakkuk esasının aynı sonucu verdiği görülmektedir. Ancak muhasebede sonuç kadar, sonucu oluşturan faaliyetlerin de gerçekleştikleri dönemler itibarıyla finansal tablolarda yansıtılmaları önemlidir. Bu bakımdan gelir ve giderlerin farklı dönemlerde olması durumunda tahakkuk ve nakit esaslı aynı nakit hareketlerine bağlı olarak aynı sonuçları veremeyebilir. Söz konusu durum aynı örnek üzerinden farklı dönemler için ele alındığında; X işletmesi 1 Aralık 2018 tarihinde inşaat faaliyetlerinde bulunmak üzere kurulmuştur. Aralık ayı içinde gelen bir siparişi değerlendiren işletme, 750.000 liraya üç katlı prefabrik bir konut yapım işini almıştır. Aralık ayında inşaata başlayan işletme, çeşitli giderleri için 400.000 lira borçlanmıştır. Aralık ayı sonunda konut, müşteriye teslim edilmiştir. 2019 Ocak ayı içerisinde işletme, müşterisinden, sipariş bedeli olan 750.000 lirayı tahsil etmiş, 400.000 lira tutarındaki borcunu da Şubat ayı içerisinde ödemiştir. Örnekte yer alan veriler doğrultusunda X İşletmesi'nin 2018 Aralık, 2019 Ocak ve Şubat aylarına ilişkin gelir tablosu aşağıdaki şekilde oluşacaktır;

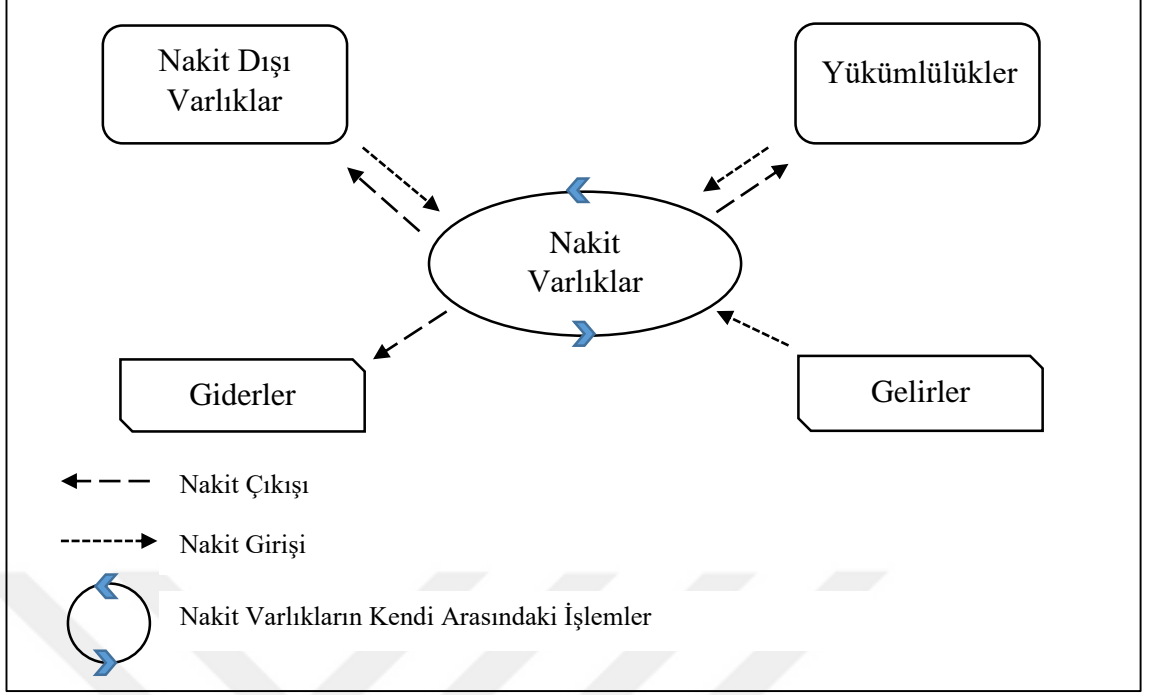
Tablo 4: Nakit Esasına ve Tahakkuk Esasına Göre Hazırlanan Gelir Tabloları (Farklı Faaliyet Dönemleri)

Nakit Esasına göre		2018			2019
	Aralık	TOPLAM	Ocak	Şubat	TOPLAM
Nakit Tahsilat	-	0	750.000	-	750.000
Nakit Ödeme	-	0	-	(400.000)	(400.000)
Kâr (Zarar)	-	0	750.000	(400.000)	350.000

Tahakkuk Esasına göre		2018			2019
	Aralık	TOPLAM	Ocak	Şubat	TOPLAM
Toplam Hasılat	750.000	750.000	-	-	0
Toplam Giderler	(400.000)	(400.000)	-	-	0
Kâr (Zarar)	350.000	350.000	-	-	0

3.2. Kapsam Açısından Nakit Esası ve Tahakkuk Esası

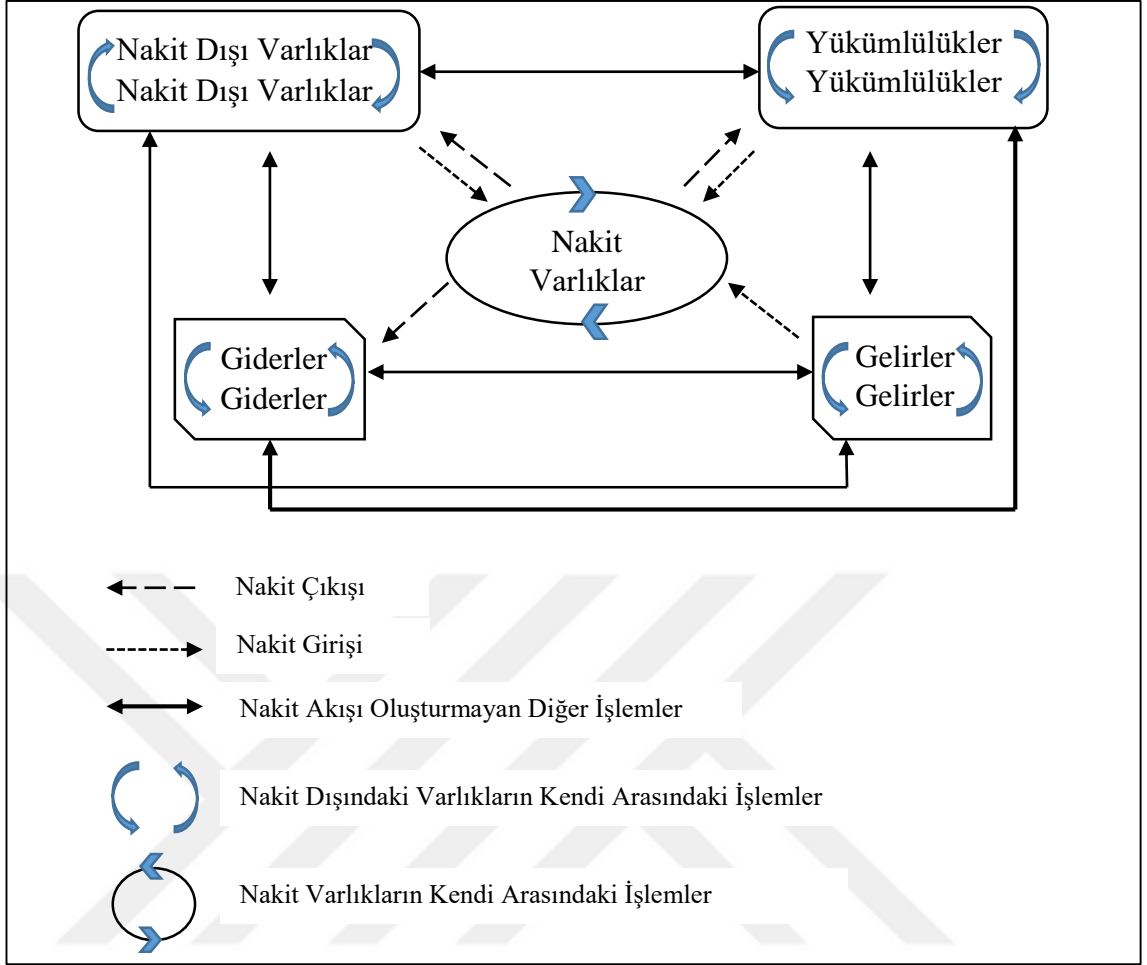
Bir işletmenin finansal nitelikli işlemlerinin kapsamına göre nakit esası ve tahakkuk esası farklılık göstermektedir. Devam eden kârlılığın göstergesi olarak dönem net kârı finansal analizde son derece yararlı bir ölçüdür. Bununla birlikte, gelir tablosu tahakkuk esaslı muhasebe kullanarak kârlılığı ölçtüğünden, yıl boyunca nakit akışlarına dair nesnel bilgi verememektedir (Feldman & Libman, 2007, s. 223). Tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin kullanılması bakımından gelir tablosu açıkça anlaşılacağı üzere (pek çok açıdan yararlıdır), tanım gereği, belirli bir hesap dönemi için nakit akışlarının tam olarak ne olduğunu gösterememektedir. Açıkça, işletmeden çıkan nakit, işletmenin gelir tablosuna kaydettiği giderlere eşit değildir (Feldman & Libman, 2007, ss. 223-224). Kapsam açısından nakit esası **Şekil 2**'de, tahakkuk esası da **Şekil 3**'te ele alınmıştır.

Şekil 2: Kapsam Açısından Nakit Esası
Osman Bayri tarafından geliştirilmiştir.

Şekil 2’de görüldüğü gibi nakit esaslı muhasebe sisteminde sadece nakit akışlarından doğan işlemler kaydedilip muhasebeleştirilmektedir. Bundan dolayı muhasebe sistemi finansal işlemleri ve olayları nakit akışları ile sınırlı olarak tanımaktadır. Nakit esasına dayalı kayıt sisteminde;

- Nakit varlıkların kendi aralarındaki dönüşümü,
- Yükümlülüklerle ilişkin işlemler sistem tarafından nakit akışlarıyla sınırlı olarak (yükümlülüklerle ilişkin nakit akışı meydana getiren işlemler) tanınmaktadır.
- Nakit dışı varlıklara ilişkin işlemler nakit akışlarıyla sınırlı olarak (nakit dışı varlıklara ilişkin nakit akışı meydana getiren alım ve satımlar) tanınmaktadır.
- Mal ve hizmet satışına veya diğer işlemlere ilişkin bir tahsilat yapıldığında gelir tanınmakta,
- Ödeme yapıldığında da giderler tanınmaktadır.

Şekil 3: Kapsam Açısından Tahakkuk Esası
Osman Bayri tarafından geliştirilmiştir.

Şekil 3'te görüldüğü gibi, tahakkuk esaslı muhasebe sisteminde finansal nitelikli işlemler ve olaylar, nakit akışları da dâhil olmak üzere ortaya çıktığı anda kaydedilmektedir. Bu bakımdan tahakkuk esaslı bir ekonomik değerin oluşturulduğunda, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilmesini ifade eder (MİBY, 2016).

Şekil 2 ve Şekil 3 arasındaki farklılık kapsam olarak nakit esasının ne kadar dar ve tahakkuk esasının da ne denli geniş olduğunu göstermektedir. Nakit esasında nakit hareketleriyle ilgili işlemler kaydedilip raporlandığından dolayı muhasebe sisteminden elde edilen bilgiler yüzeysel nitelikte olurken, tahakkuk esasında nakit hareketleri de dâhil olmak üzere tüm işlemler kaydedilip raporlanmaktadır. Kapsam açısından tahakkuk esasında, nakit esasına ilişkin belirtilen hususlara ek olarak nakit akışlarından bağımsız

işlem ve olaylar gerçekleşme zamanında kaydedilmektedir. Tahakkuk esaslı kayıt sistemi;

- Nakit varlıkların;
 - Kendi içindeki dönüşümünü,
 - Yükümlülüklerle ilişkin nakit akışlarını,
 - Nakit dışı varlıklara ilişkin nakit akışlarını,
 - Gelirlere ilişkin nakit girişlerini,
 - Giderlere ilişkin nakit çıkışlarını.
- Nakit dışı varlıkların;
 - Kendi içindeki dönüşümünü (bir varlık unsurunun diğer bir varlık unsuruna dönüşümü),
 - Yükümlülüklerle olan nakit akışı oluşturmayan diğer işlemlerini (yükümlülüklerin varlıklardaki değişimle artması veya azalması),
 - Gidere dönüşümünü,
 - Gelire dönüşümünü.
- Yükümlülüklerin;
 - Kendi içindeki dönüşümünü (bir yükümlülük unsurunun başka bir yükümlülük unsuruna dönüşümü),
 - Varlıklarla olan nakit akışı oluşturmayan diğer işlemlerini (varlıkların yükümlülüklerdeki değişimle artması veya azalması),
 - Gidere dönüşümünü,
 - Gelire dönüşümünü.
- Giderlerin;
 - Kendi içindeki dönüşümünü (bir gider unsurunun başka bir gider unsuruna dönüşümü),
 - Varlıklara dönüşümünü,
 - Yükümlülüklerle dönüşümünü,
 - Gelirlere dönüşümünü.
- Gelirlerin nakit akışı oluşturmayan;
 - Kendi içindeki dönüşümü (bir gelir unsurunun başka bir gelir unsuruna dönüşümü),
 - Varlıklara dönüşümü,

- Yükümlülüklerin dönüşümü,
- Gidere dönüşümünü kapsamaktadır.

3.3. Muhasebenin Temel Kavramları Açısından Nakit Esası ve Tahakkuk Esası

Muhasebenin temel kavramları muhasebe ilkelerinin ve dolayısıyla muhasebe uygulamalarının dayanağını oluşturan gözleme dayalı temel düşünceler, temel çıkış noktalarıdır (Sevilengül, 2016, s. 16). Genel kabul görmüş muhasebe ilkelerinin ve muhasebe standartlarının dayanağını muhasebenin temel kavramları oluşturmaktadır. Muhasebe temel kavramları muhasebenin kuramsal temelini oluşturur ve bu kuramsal temel üzerine diğer ayrıntılı muhasebe düzenlemeleri ve standartları oturur. (Beyazıt vd., 2015, s. 105). Muhasebenin temel kavramlarının evrensel boyutu vardır. Bu yönüyle muhasebenin her yerde aynı esaslar etrafında şekillenip uygulanmasına imkân sağlar. Böylece muhasebe uygulamalarının kolay anlaşılabilmesi için ortak bir dil oluşturulmuş olur (Karaarslan, 2007, s. 11).

Sosyal Sorumluluk Kavramı işletmenin varlıkları ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri açısından topluma ve işletme ilgililerine bilgi sağlamayı gerektirir. Nakit esaslı kayıt sistemi kapsam olarak tahakkuk esaslı kayıt sistemine göre daha dardır. Bu bakımdan işletmenin varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile ilgili kayıtlar tutulmadığından işletme ilgililerine ve topluma bu konularda yeterli ve kaliteli bilgi verilememektedir. Yine nakit esaslı kayıt sisteminde nakit dışı varlıklar kaydedilmemekte ve maddi ve maddi olmayan varlıklarla ilgili amortisman giderleri de raporlanamamaktadır. Sadece nakit hareketleriyle ilgili işlemlerin kaydedilip raporlandığı bir sistem olması nedeniyle finansal tabloların düzenlenmesinde, sunulmasında, toplumun çıkarları yeterince gözetilememekte, işletmelerin topluma karşı sorumluluklarını yerine getirip getirmediğine ilişkin yeterli bilgi edinilememektedir. Bu bakımdan nakit esaslı için sosyal sorumluluk kavramının geçerliliği de sınırlı olmaktadır.

Kişilik Kavramı açısından her iki kayıt sisteminde de finansal nitelikli işlemler işletme sahiplerinden, yöneticilerinden, çalışanlarından ve diğer ilgililerden ayrı bir kişiliğe sahip olan işletme adına yürütülmektedir. Ancak nakit esaslı muhasebe kişilik

kavramına uygun kayıt yapılıp yapılmadığı hususunda kapsamlı ve tam bilgi sunamamaktadır.

Süreklilik Kavramı, işletme faaliyetlerinin herhangi bir zaman sınırlamasına tabi olmaksızın sürdüreceği kabulüne dayanır. Nakit esaslı muhasebe işletmenin sadece nakit akışı meydana getiren işlemlerini kaydedip raporladığından dolayı işletme açısından hayati öneme sahip nakit akışı meydana getirmeyen işlemlerini kaydedememekte ve dolayısıyla finansal tablo kullanıcılarına yeterli bilgi sunamamaktadır. İşletmenin devamlılığına etkisi olan kritik bilgilerin raporlanmamasından dolayı süreklilik kavramının nakit esaslı muhasebe için geçerliliği sınırlı olmaktadır.

Faaliyetlerini sonsuz bir şekilde sürdüreceği kabul edilen işletmenin faaliyet sonuçlarının belirli bir kıstasa göre değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu noktada dönemsellik kavramı devreye girmektedir.

Dönemsellik Kavramı açısından tahakkuk esaslı muhasebe gelir ve giderlerin ilgili oldukları dönemlere kaydedilmesini öngörürken, nakit esaslı muhasebe gelir ve giderlerin hangi döneme ait olduklarını dikkate almak yerine, tahsilat ve ödemelerin hangi dönemde yapıldığını dikkate alır. Bu bakımdan muhasebenin temel kavramları açısından nakit esaslı ile tahakkuk esaslı arasındaki en büyük farklılıklardan birinin “Dönemsellik” kavramı açısından ortaya çıktığı söylenebilir.

Bir muhasebe sistemi belirli bir faaliyet dönemi boyunca oluşan tüm finansal nitelikli işlemleri doğru olarak yansıtabilmelidir. Pek çok iş, birden fazla muhasebe dönemini etkilemektedir. Muhasebenin tahakkuk esaslı, birden fazla muhasebe dönemini etkileyen işlemlerin kaydedilmesi ve raporlanması için daha uygundur (Reitix, 2017). Buna karşın nakit esaslı özü itibarıyla giderlerin ödenme anında kaydedilmesine ve gelirlerin de tahsil anında kaydedilmesine dayanmaktadır. Bunun sonucu olarak finansal sonuçlar tahsilatlar ile ödemeler arasındaki farka göre belirlenmektedir (Toma vd., 2015, s. 1046). Bu bakımdan nakit esaslı muhasebe sisteminde dönemsellik kavramının uygulanması beklenen düzeyde gerçekleşmemektedir.

Gelir ve giderlerin tahakkuk esasına göre muhasebeleştirilmesi, gelir ve kârların aynı döneme ait gider ve zararlarla karşılaştırılması dönemsellik kavramının gereğidir. Örneğin, ısınma için alınan 40 ton akaryakıtın $\frac{3}{4}$ 'ü içinde bulunan dönemde tüketilmiş,

¼'ü gelecek döneme kalmışsa; sadece 30 ton akaryakıtın bedelinden oluşan gider ilgili dönemin gelirleri ile karşılaştırılır. Tüketilmeyen 10 tonluk akaryakıtın bedeli ise, gelecek dönemin giderleri ile karşılaştırılmak üzere gelecek döneme aktarılır (Sevilengül, 2016, s. 19). Nakit esasında yukarıdaki örnekte bahsedilen akaryakıt gideri, söz konusu gidere ilişkin olarak ödemenin yapılmış olduğu dönemle ilişkilendirilecektir. Bunun sonucu olarak gelir ve kârın aynı döneme ait gider ve zararla karşılaştırılması mümkün olmamaktadır. Bu bakımdan dönemsellik kavramı nakit esaslı kayıt sistemi açısından geçerli değildir.

İşletmedeki çeşitli fizik ölçüleriyle ifade edilebilen olayların kaydedilebilmeleri ve izlenebilmeleri için bunların ortak bir ölçü ile ölçülmesi gerekir. **Parayla Ölçülme Kavramı** işletmedeki olayları ölçülüp, ifade edilmelerinde, ortak ölçünün para olmasını anlatır. İyi bir ölçüde aranan ilk özellik kendisinin değişmez oluşudur; ancak paranın değerinde zaman içinde değişme olabilmesi onun iyi bir ölçü olmadığını göstermektedir. (Sevilengül, 2016). Paranın satın alma gücündeki değişimlerin etkisini gidermek amacıyla enflasyon düzenlemesi yapılır. Nakit esaslı kayıt sistemi finansal nitelikli işlemleri sadece nakit akışlarıyla sınırlı olarak kaydedip raporlar fakat enflasyona ilişkin düzeltmeler herhangi bir nakit akışı oluşturmadığı için kaydedilmemektedir. Bu bakımdan parayla ölçülme kavramının geçerliliği nakit esaslı için sınırlı olmaktadır.

Maliyet Esası Kavramı açısından nakit esaslı muhasebe sisteminde edinilen varlık ve hizmetler, nakit akışına neden oldukları ölçüde muhasebe sistemi tarafından tanınıp kaydedilmektedir. Fakat edinilen varlık ve hizmetlere ilişkin herhangi bir nakit akışı meydana getirmeyen işlemlerin kaydedilmemesinden ve bunun sonucu olarak raporlanamamasından dolayı maliyet esaslı kavramının geçerliliği nakit esaslı için sınırlı olmaktadır.

Tarafsızlık ve Belgelendirme Kavramı açısından nakit esaslı; varlık ve yükümlülükler, gelir ve giderlere ilişkin işlemleri nakit akışlarıyla sınırlı olarak kaydedip raporlamaktadır. Nakit esaslı, nakit dışı işlemlerle ilgili belgeleri dikkate almaz. Tahakkuk esasına göre daha dar kapsamlıdır ve muhasebe kayıtları gerçek durumu yansıtamamaktadır. Bundan dolayı tarafsızlık ve belgelendirme kavramının geçerliliği nakit esaslı için sınırlı olmaktadır.

Tutarlılık Kavramı açısından nakit esaslı kayıt sisteminde uygulanan muhasebe politikaları birbirini izleyen dönemlerde değiştirilmeden uygulanması veya geçerli nedenlere bağlı olarak uygulanan muhasebe politikalarının değiştirildiği ve etkilerinin/sonuçlarının dipnotlarda açıklandığı durumlarda tutarlılık kavramı nakit esaslı için de geçerlidir. Tutarlılık, faydalı finansal bilginin destekleyici niteliksel özelliklerinden karşılaştırılabilirlik ile ilgilidir fakat aynı anlama gelmemektedir. Tutarlılık, raporlayan işletme bünyesinde dönemden döneme ya da işletmeler arasında tek bir dönemde, aynı kalemler için aynı yöntemlerin kullanılması anlamına gelir. Karşılaştırılabilirlik bir amaçtır; tutarlılık ise bu amacı gerçekleştirmeye yardımcı olur (KÇ, 2005, par. NÖ22).

Tam Açıklama Kavramı açısından nakit esaslı muhasebe sistemi; gelir ve giderlere, varlık ve yükümlülöklere ilişkin işlemleri nakit akışına neden oldukları ölçüde tanınması ve borç ve alacaklara ilişkin kayıtların yapılmaması gibi nedenlerden dolayı tahakkuk esasına göre dar kapsamlıdır. Nakit esaslı muhasebe sisteminin sadece muhasebe kayıtları için tam açıklama kavramı söz konusu iken finansal tablolar açısından kavramın uygulandığını söylemek mümkün değildir. Nakit esaslı muhasebe sistemi genellikle yanıtıcı finansal tablolar üretmektedir. Nakit esaslı muhasebe sisteminin hesap planı raporlamaya uygun olmadığından finansal durum tablosu, nakit akış tablosu, gelir tablosu gibi finansal tablolar düzenlenememektedir (Gülşen vd., 2006, s. 15; Turan, 2006, s. 61; Weygandt vd., 2014, s. 104; Yanık, 2000, s. 9). Bu bakımdan tam açıklama kavramının nakit esaslı için kısıtlı bir geçerliliğinin olduğunu söylemek mümkündür.

İhtiyatlılık Kavramı gereğince işletmeler, muhasebe uygulamalarında muhtemel risklere ve olaylara karşı karşılık ayırır. İşletmenin gelecekte karşılaşılabileceği risklere karşı oluşturduğu tedbirler amortisman, karşılık ve yedek (akçe) ayırmaktır. Bu tedbirler alınmaz ise işletmeler gelecekte çeşitli finansal risklerle karşılaşabilirler. Nakit esaslı muhasebe sistemi, kapsam olarak nakit akışı oluşturan işlemleri kaydedip raporlamasından dolayı yapısı gereği muhtemel risklere ve olaylara karşı karşılık ayrılması mümkün değildir. Bu bakımdan nakit esaslı muhasebe sistemi ihtiyatlılık kavramının gerekliliklerini sağlayamamaktadır. Süreklilik ve ihtiyatlılık birbiriyle bağlantılıdır. Nakit akışlarına ilişkin işlemleri de kapsayan tahakkuk esaslı muhasebe işletmenin sürekliliğine nakit esaslı muhasebeye kıyasla daha fazla katkı sağlamaktadır.

İşletmenin karşılaşılabileceği finansal risklere karşı ihtiyatlılık kavramı gereğince alacağı tedbirler işletmenin sürekliliğine de katkı sağlayacaktır.

Önemlilik Kavramı açısından nakit esaslı muhasebe sisteminde nakit akışlarıyla ilgili olmayan “önemli” nitelikteki birçok işlemi kaydedilmemekte ve raporlanmamaktadır. Bu bakımdan nakit esaslı muhasebe sistemi önemlilik kavramının gerekliliklerini de sağlayamamaktadır.

Özün Önceliği Kavramı açısından biçim ile özün farklılaşması durumunda özün biçime önceliği esastır. Muhasebe uygulamalarında biçim ile özün farklılaştığı durumlarda özün biçime önceliği esas alındığı müddetçe özün önceliği kavramı nakit esası için de geçerlidir.

Muhasebe kayıt sistemleri işlemlerin muhasebe tarafından tanınmasında zamanlama, kapsam ve muhasebenin temel kavramları açısından farklılık göstermesinin yanında finansal bilginin niteliksel özellikleri açısından da farklılıklar söz konusudur.

3.4. Finansal Bilginin Niteliksel Özellikleri Açısından Nakit Esası ve Tahakkuk Esası

Finansal raporlar, işletmenin ekonomik kaynakları, işletmeye karşı ileri sürülebilen hakları ve bu kaynaklar ile haklarda değişime neden olan işlemleri, diğer faaliyetlerin etkileri hakkında işletme ilgililerine bilgi sağlar (KÇ, 2005, par. NÖ2). Finansal raporlar aracılığıyla ilgililere sunulan bilgilerin niteliksel bir takım özelliklere sahip olması gerekir. Bu nitelikler üretilen finansal bilginin ilgililere faydalı olmasını sağlayan temel niteliklerdir (Beyazıtı vd., 2015, s. 99).

Faydalı finansal bilginin niteliksel özellikleri Uluslararası Finansal Raporlama Standartları açısından “Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve ”de açıklanmıştır. Söz konusu niteliksel özellikler temel ve destekleyici niteliksel özellikler olarak ele alınabilir. Finansal bilgilerin finansal tablo kullanıcılarına faydalı olabilmesi için, *ihtiyaca uygun ve gerçeğe uygun* bir şekilde sunulması gerekir. Bunun yanı sıra; finansal bilgi *karşılaştırılabilir, doğrulanabilir, anlaşılabilir ise ve zamanında sunulmuşsa* söz konusu bilginin sayılan destekleyici niteliksel özelliklerle faydası artırılmış olur.

İhtiyaca uygunluk faydalı finansal bilginin temel niteliksel özelliklerindedir. İhtiyaca uygun finansal bilgi, kullanıcılar tarafından verilen kararları etkileme gücüne sahiptir. Finansal bilgi; tahminlerde kullanılabilme, teyit etme veya her iki özelliği birden taşıyorsa, verilen kararları etkileme gücüne sahiptir (KÇ, 2005, par. NÖ5-7). İhtiyaca uygunluk niteliği önemlilik kavramıyla birlikte anlam kazanır (Beyazıtılı vd., 2015, s. 100). Bir bilginin verilmemesi veya yanlış verilmesi kullanıcıların işletmeye ilişkin finansal bilgiye dayanarak verecekleri kararları etkileyebiliyorsa söz konusu bilgi önemlidir. Önemlilik, ihtiyaca uygunluğun işletmeye özgü halidir. Bilginin önemli olup olmadığına yönelik değerlendirme, işletmenin finansal raporu dikkate alınarak, bilginin ilgili olduğu kalemlerin niteliğine veya büyüklüğüne ya da her ikisine birden bağlı olarak yapılır. Bu nedenle önemlilik için standart bir sayısal eşik belirlenmez veya özellikli bir durumda hangi bilginin önemli olabileceği belirtilemez (KÇ, 2005, par. NÖ11). Bu bakımdan önemlilik, her bir işletmenin her bir işleminde farklılaşır.

Nakit esaslı kapsam itibarıyla gelir ve giderlerin, varlık ve yükümlülüklerin sadece nakit akışı oluşturan işlemlerini kaydedip raporlamasından dolayı finansal bilgi kullanıcılarının kararlarını etkileme gücüne sahip önemli nitelikteki nakit akışı oluşturmayan işlemlere dair birçok hususu ilgililere sunamamaktadır. Bu bakımdan faydalı finansal bilginin temel niteliksel özelliklerinden ihtiyaca uygunluk kavramının gerekliliklerini sağlayamamaktadır.

Gerçeğe Uygunluk faydalı finansal bilginin temel niteliksel özelliklerinden ikincisidir. Finansal bilginin kullanıcılara faydalı olabilmesi için ilgili olayları sunması yeterli değildir. Ayrıca açıklamayı amaçladığı ekonomik olayları gerçeğe uygun bir şekilde sunmalıdır. Gerçeğe uygun bir sunumun, tam anlamıyla sağlanabilmesi için üç özelliğe sahip olması gerekir. Buna göre sunum *tam, tarafsız ve hatasız* olmalıdır (KÇ, 2005, par. NÖ12).

Finansal raporlarda *tam bir sunum*, ekonomik olayın bir kullanıcı tarafından anlaşılması için gerekli tüm bilgileri içermesini ifade etmektedir (Kieso, Weygandt, & Warfield, 2013, s. 42). *Tarafsız sunum*, finansal bilginin seçiminde ve gösteriminde önyargı taşınmamasıdır. Yine tarafsız sunum; finansal bilginin kullanıcılar tarafından olumlu ya da olumsuz olarak değerlendirilmesi olasılığını arttıracak şekilde yönlendirici ya da başka bir şekilde manipüle edilmemiş olmaması anlamına gelir (Beyazıtılı vd.,

2015, s. 101). Bilginin gerçeğe uygun şekilde sunulması her açıdan doğru olduğu anlamına gelmez. *Hatasız sunum*; ekonomik olayın tanımlanmasında hataların veya ihmallerin olmaması ve raporlanan bilginin elde edilmesinde kullanılan sürecin hatasız olarak seçilmiş ve uygulanmış olması anlamına gelir (KÇ, 2005, par. NÖ15).

Gerçeğe uygun sunumun tek başına faydalı finansal bilgi sağlaması beklenemez (Ernst & Young LLP, 2016, s. 48). Bilginin faydalı olması için, hem ihtiyaca uygun olması hem de gerçeğe uygun bir şekilde sunulması gerekir. Ne ilgili olmayan bir ekonomik olayın gerçeğe uygun bir şekilde sunumu ne de ilgili bir ekonomik olayın gerçeğe uygun olmayan bir şekilde sunumu, kullanıcıların doğru kararlar vermesinde fayda sağlar (KÇ, 2005, par. NÖ16-17). Nakit esaslı, nakit akışı oluşturmayan işlemlerin kaydedilmemesinden ve raporlanmamasından dolayı finansal bilgilerin ilgililere gerçeğe uygun bir şekilde sunulması için gerekli olan tam bir sunumun gerekliliklerini sağlayamamaktadır.

İhtiyaca uygun ve gerçeğe uygun bir şekilde sunulan finansal bilginin faydasını arttıran destekleyici diğer niteliksel özellikler ise *karşılaştırılabilirlik*, *doğrulanabilirlik*, *zamanında sunum* ve *anlaşılabilirlik*dir. Söz konusu destekleyici niteliksel özellikleri sırasıyla ele almak gerekirse (Beyazıtılı vd., 2015, ss. 102-104; Ernst & Young LLP, 2016, ss. 50-51; KÇ, 2005, par. NÖ19-32; Kieso vd., 2013, ss. 35-37; Mirza & Holt, 2011, ss. 61-63);

- ***Karşılaştırılabilirlik***: Finansal tablo kullanıcılarının kalemler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları belirleyebilmesini ve anlayabilmesini sağlayan niteliksel bir özelliktir. Bu bakımdan belirli bir işletmeye ait finansal bilgiler, diğer işletmelere ilişkin benzer bilgilerle ve aynı işletmenin başka bir döneme ya da başka bir tarihe ait benzer bilgileri ile karşılaştırılabilir ise daha faydalıdır.
- ***Doğrulanabilirlik***: Farklı bilgi düzeyindeki ve bağımsız gözlemcilerin belirli bir açıklamanın gerçeğe uygun sunulduğu hususunda görüş birliğine varabilmeleri (gözlemcilerin tam bir uzlaşmaya varmaları gerekmez) anlamına gelir. Bu bakımdan doğrulanabilirlik, finansal tablo kullanıcılarının, bilginin açıklamayı amaçladığı ekonomik olayı gerçeğe uygun bir şekilde sunulduğundan emin olmasına yardımcı olur.

- **Zamanında Sunum:** Bilginin, karar verenler açısından kararlarını etkileyebileceği zamanda mevcut olması anlamına gelir. Genellikle, bilgi eskidikçe faydası da azalır. Ancak, bazı bilgiler, bazı kullanıcıların eğilimleri belirlemeye ve değerlendirmeye ihtiyaç duyması gibi nedenlerle raporlama dönemi sona erdikten uzun süre sonra da kullanışlı olmaya devam edebilir.
- **Anlaşılabilirlik:** Bilginin açık ve öz olarak sınıflandırılması, tanımlanması ve sunulması onu anlaşılır kılar. Bazı ekonomik olaylar, doğası gereği karmaşıktır ve basitleştirilemezler. Bu tür olaylara ilişkin bilgilerin finansal raporların dışında bırakılması, raporlardaki bilgilerin daha kolay anlaşılmasını sağlayabilir. Ancak böyle bir durumda, bu raporlar, eksik olmalarından dolayı yanıltıcı olabileceklerdir.

Tahakkuk esaslı muhasebe sisteminde, işlemler ile diğer faaliyetlerin; işletmenin ekonomik kaynakları ve hakları üzerindeki etkileri, bu etkilerin gerçekleştiği dönemde, nakit girişleri ve çıkışlarının farklı bir dönemde gerçekleşmiş olmasına bakılmaksızın, gösterilir (KÇ, 2005, par. A17). Nakit esasında ise nakit girişleri ve çıkışlarının farklı dönemlerde gerçekleştiği durumlarda, söz konusu işlemlerin etkileri gerçekleştiği dönemde gösterilememektedir ve farklı dönemlerin karşılaştırılmasına olanak sağlayamamaktadır. Bu bakımdan nakit esaslı faydalı finansal bilginin destekleyici niteliksel özelliklerinden karşılaştırılabilirlik niteliğinin gerekliliklerini de sağlayamamaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

NAKİT YÖNETİMİ VE NAKİT YÖNETİM ARACI OLARAK NAKİT AKIŞ TABLOSU

Nakit akışlarının tahakkuk esaslı muhasebe sisteminde kaydedilmesi ve nakit akış tablosunun dönem içi muhasebe işlemleriyle hazırlanmasına yönelik olan bu çalışmanın ikinci bölümünde nakit yönetimi ve nakit yönetimi araçları incelenmektedir.

1. MUHASEBE KAYIT SİSTEMLERİ VE NAKİT AKIŞLARI

1.1. Nakit Esasına Dayalı Kayıt Sisteminde Nakit Akışları

Nakit esasına dayalı kayıt sistemi sadece nakit akışına neden olan işlemlerin kaydedilip raporlandığı, nakit akışına neden olmayan işlemlerin tanınmadığı bir kayıt sistemi olduğundan dolayı gerçekleşen nakit akışlarını ilgililere sağlıklı olarak sunabilmektedir. Ancak finansal planlama araçları bakımından nakit esasına dayalı kayıt sistemi nakit akış tablosu için gereken geçmişe dair nakit akışı verilerini ilgililere sağlıklı olarak sunabilmesine karşın; nakit akışına neden olmayan ve finansal raporlama açısından önem taşıyan, işletmenin gelecekteki muhtemel nakit akışlarına etkisi olan pek çok önemli bilginin kaydedilememesine ve dolayısıyla etkin bir planlamanın yapılamamasına neden olmaktadır. Bu yönüyle finansal planlama ve bütçeleme açısından ihtiyaç duyulan bilgilerin sağlanmasında eksik ve yetersiz kalabilmektedir.

1.2. Tahakkuk Esasına Dayalı Kayıt Sisteminde Nakit Akışları

Tahakkuk esaslı nakit akışlarından bağımsız olarak finansal nitelikli tüm işlemlerin kaydedilip raporlandığı bir kayıt sistemidir. Tahakkuk esaslı geçmiş faaliyet dönemlerine ilişkin gerçekleşen nakit akışlarını ilgililere nakit akış tablosu aracılığıyla sunmaktadır. Bunun yanı sıra tahakkuk esasının; finansal raporlama açısından önem taşıyan, işletmenin gelecekteki muhtemel nakit akışlarına etkisi olan pek çok bilginin kaydedildiği ve dolayısıyla etkin bir planlamanın yapılabilmesine olanak sağlayan pek çok veriyi ilgililere sunulabilmesi yönüyle nakit yönetimine katkısı büyüktür. Tüm bu yönleriyle tahakkuk esaslı, nakit yönetiminin zamansal boyutları açısından *nakit akış tablosu* aracılığıyla geçmişe dair faaliyet sonuçlarının nakit akışlarına olan etkisini ortaya koyarken; geleceğe dair planlamaların, *nakit bütçelerinin*, hazırlanmasında dayanak noktasını ve gerçekleşen sonuçların başarı kriterlerini oluşturmaktadır. Planlanan (ilgili döneme ilişkin nakit

bütçesi) ve gerçekleşen (ilgili dönemin nakit akış tablosu) nakit akışları arasındaki yakınlık derecesi finansal yöneticilerin başarısını ortaya koyarken; planlanan ile gerçekleşen nakit akışları arasındaki farklılık derecesi yönetimin başarısızlığının boyutunu ortaya koymaktadır.

2. NAKİT YÖNETİMİ VE NAKİT YÖNETİMİ ARAÇLARI

İşletmelerde finansman fonksiyonunun konusunu nakit yönetimi ve dolayısıyla nakit akışları oluşturmaktadır (Müftüoğlu, 2007, s. 490). Nakit yönetimi, finansal yönetimin önemli bir işlevidir. Nakit yönetimi, işletmenin tahsilat ve ödemeleri arasındaki farktan kaynaklanan nakit ihtiyacı veya fazlalığının işletme için en uygun şekilde yönetilmesidir. İşletmelerin hayatta kalabilmesi ve faaliyetlerini kesintisiz bir biçimde devam ettirebilmesi için, yeterli nakdin olması bir gerekliliktir. Nakit yönetimi kapsamında, finansal yönetici işletmenin her yerinde ve her biriminde likiditeyi sağlamakla görevlidir. Öte yandan, nakdin atıl kalmasının da engellenmesi gerekmektedir çünkü atıl kalan nakit kaynakların fırsat maliyeti vardır ve finansal yöneticinin atıl kalan nakdin maliyeti sorununu da göz önünde bulundurulmalıdır (Rao, 2006, s. 365). Bu bakımdan nakit yönetimi likiditenin sağlanması ve nakdin atıl kalmaması arasında hassas dengenin korunması için gereken planlamayı yapmalı ve önlemleri almalıdır.

İşletmede başarılı bir nakit yönetiminin sağlanması için gelirlere ve giderlere ilişkin tahminlerin yapılması gerekmektedir (Apak & Tunalı, 2007, s. 59). Etkin bir nakit yönetimi için gerçekçi ve uygulanabilir nakit planlamasının yapılması gerekmektedir. Bunun ön koşulu da sağlıklı ve güvenilir verinin sağlanmasıdır. Bu çerçevede temin edilen verinin analizi ile bir yandan nakit girişleri öngörülebilir hale gelirken diğer yandan da nakit çıkışlarının tespiti ve dolayısıyla nakit akışlarının kontrolü ve efektif bir şekilde kullanımı mümkün olabilmektedir (Erdener & Cangöz, 2015, s. 11). Finansal planlama; işletme faaliyetlerinin yönlendirilmesi, koordine edilmesi ve kontrol edilmesi için işletme yönetimine yol haritaları sağlamasından dolayı nakit yönetiminin önemli bir yönünü oluşturmaktadır (Gitman & Zutter, 2012, s. 124). Nakit yönetiminde etkinliğin genel kabul görmüş temel ölçülerinden birisi gerçekleşen nakit akışlarının öngörülerden ne ölçüde saptığıdır. Bu çerçevede nakit yönetimi için teknik olarak güçlü bir tahmin ve programlama altyapısının bulunması gerekmektedir (Erdener & Cangöz, 2015, s. 10).

İşletmeler farklı nedenlerle nakit bulundurmaktadırlar. Keynes (1936, 1964, s. 170) işletmelerin nakit bulundurma nedenlerini şu şekilde gruplandırmıştır:

- *İşlem Güdüsü*: İşletmelerin günlük normal faaliyetlerinin gerektirdiği gereksinimleri karışlamak amacıyla, nakit bulundurmalarını ifade eder.
- *İhtiyat Güdüsü*: İşletmelerin beklenmeyen gelişmeler karşısında hazırlıklı olma amacıyla nakit bulundurmalarıdır.
- *Spekülasyon Güdüsü*: Gelecekteki kârlı yatırım fırsatlarından yararlanmak için nakit bulundurulmasıdır.

Nakit yönetimi açısından nakit ve tahakkuk esasına dayalı muhasebe kayıt sistemleri çeşitli yönleriyle farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar nakit yönetimi açısından finansal yöneticilere sağlanan bilgileri kapsam ve işlevsellik açısından etkilemektedir. Bu farklılıkların bir kısmı aşağıda açıklanmaktadır.

2.1.Nakit Yönetimi Araçları

İşletmeler nakit yönetiminde yaygın olarak nakit bütçesi ve nakit akış tablosundan yararlanmaktadır. Bu iki araç nakit yönetiminin zamanlama açısından iki boyutunu kapsamaktadır. Nakit akış tablosu belirli bir faaliyet döneminde gerçekleşen nakit akışlarını belirli bir formatta ilgililere sunması bakımından nakit yönetiminde geçmişe dair bilgileri oluşturmaktadır. Nakit bütçesi ise gelecekle ilgili olarak kısa ve uzun vadeli finansal planlamaları ve nakit akışlarına dair öngörülerini ortaya koymaktadır ve nakit yönetiminde geleceğe dair bilgileri oluşturmaktadır.

Finansal planlama süreci, uzun vadeli ve stratejik finansal planlar ile başlar. Uzun vadeli planlar, kısa vadeli işletme planlarının ve bütçelerinin oluşturulmasına rehberlik eder. Genel olarak, kısa vadeli planlar ve bütçeler, işletmenin uzun vadeli stratejik hedeflerinin uygulamasıdır (Gitman & Zutter, 2012, s. 124). Bütçe, işletmelerin gelecek döneme ilişkin olarak kaynaklarının belirlenen amaçlar doğrultusunda nasıl kullanılacağını gösteren ve finansal ifadelerin yer aldığı biçimsel bir formattır (Kaygusuz & Dokur, 2009, s. 43). Bu yönüyle bütçe, bir yıllık veya dönemlik finansal faaliyetlerin rakamla ifade edilmiş ve özetlenmiş halidir. Bütçeler, finansal planlama faaliyetinde temel uygulama aracıdır ve gerekli özen gösterilerek hazırlanması durumunda beklenen faydalar sağlanabilir. İşletmelerde, nakit akışına yol açan her bir işlem için bütçeler

yoluyla yapılacak tahminler, gerçekleşen nakit akışlarıyla karşılaştırılır. Yapılan bu karşılaştırmalar, işletmenin çeşitli bölümlerinin veya bir bütün olarak işletmenin performansı hakkında bir değerlendirmede bulunmaya olanak sağlar (Sevil & Başar, 2012, s. 157).

Finansal tablolar işletmenin finansal durumu ve finansal performansı hakkında işletme ilgililerinin kararlar almalarına yardımcı olan; işletmenin finansal durumu, faaliyet sonuçları ve nakit akışları hakkında bilgi sağlayan temel finansal araçlardır (Önalp, 2012, s. 162; Sağlam & Karagül, 2013, s. 123). Nakit akış tablosu⁷ da işletme ilgililerine belirli bir faaliyet döneminde gerçekleşen nakit akışlarını belirli bir formatta sunan temel finansal tablolardan ve nakit yönetimi araçlarından biridir.

Nakit yönetimi açısından bir işletmenin faaliyet dönemi sonunda büyük miktarda net kâr açıklamasına rağmen, nakit akış tablosunda yer alan dönem sonu nakit ve nakit benzeri tutarı, dönem başındaki nakit ve nakit benzeri tutarına eşit veya daha az olabilir. İşletmenin faaliyet dönemini çok kârlı olarak tamamlamış olması nakit mevcudunun da çok olduğu anlamına gelmez (Okka, 2015, s. 59). Karlılık ve nakit akışları arasındaki ilişki nakit akış tablosu yardımıyla ilgililere sağlıklı olarak sunulabilir.

Bir işletmenin nakit akışlarına ilişkin bilgiler, finansal tablo kullanıcılarına, işletmenin nakit ve nakit benzeri oluşturma yeteneğini ve işletmenin bu nakit akışlarını kullanma ihtiyacını değerlendirmede faydalıdır. Kullanıcıların aldığı ekonomik kararlar, işletmenin nakit ve nakit benzeri oluşturma yeteneğinin ve söz konusu nakit ve nakit benzerlerinin zamanlamasının ve kesinliğinin değerlendirilmesini gerektirmektedir (TMS 7, 2005). Nakit akış bilgilerinin yararları aşağıdaki gibi sıralanabilir (TMS 7, 2005, par. 4-5):

- Nakit akışı bilgisi işletmenin nakit ve nakit benzeri oluşturma yeteneğinin değerlendirilmesine ve kullanıcıların gelecekteki nakit akışlarını ölçmek ve başka işletmelerle karşılaştırmak için modeller geliştirmesine temel oluşturur. Ayrıca işletmeler arasındaki aynı işlem ve olaylar için farklı muhasebe uygulamalarının etkilerini elimine ederek farklı işletmelerin performans raporlamalarının karşılaştırılabilmelerine olanak verir.

⁷ Nakit akış tablosuna ilişkin kapsamlı ve detaylı açıklamalar çalışmanın ikinci bölümünün ikinci kısmında detaylı olarak ele alınmıştır.

- Tarihi nakit akış bilgisi; gelecekteki nakit akışlarının tutarı, zamanlaması ve kesinliğinin göstergesi olarak kullanılır. Ayrıca, bu bilgiler, gelecek nakit akışlarına ilişkin geçmişte yapılan değerlendirmelerin doğruluğunun kontrol edilmesi ve kârlılık, net nakit akışları ve fiyat değişiminin etkileri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesinde de kullanılır.

İşletmeler nakit yönetiminde yaygın olarak nakit bütçesi ve nakit akış tablosunu kullanmaktadırlar. Nakit akış tablosunu nakit bütçesinden ayırtıran temel farklılık, nakit bütçesinin işletmenin ne zaman ve ne kadar nakit ihtiyacı olduğunun tespitine yönelik olmasıdır. Nakit akış tablosu ise işletme faaliyetlerini üç ana başlıkta ele alarak; ilgili dönemde nakit akışlarını ilgililere raporlayarak gerçekleşmiş nakit akışlarının analizini ve geleceğe dair planlamaların yapılmasını sağlar (Önce, 2013a, s. 83). Nakit bütçesi diğer finansal yönetim araçları gibi sadece finansal durumu anlamaya yönelik bir rehberdir. Bir işletmenin finansal durumunu kavramak, birden fazla finansal planlama aracının kullanılmasını gerektirebilir (Guerard & Schwartz, 2007, s. 120). Bu bakımdan finansal planlama ve nakit yönetiminde yaygın olarak kullanılan nakit bütçesi ve nakit akış tablosu aşağıda ele alınmaktadır.

2.1.1. Nakit Bütçesi

Bir işletmenin kısa vadeli finansal gereksinimlerinin planlanması veya nakit bütçeleme, modern finansal yönetimin temel işlevlerinden biridir (Lerner, 1968, s. 79). Finansal planlama, gelecekte ortaya çıkması olası işletme ile ilgili sorunlar henüz ortaya çıkmadan, önlem olarak neyin, ne zaman ve ne şekilde yapılması gerektiği konusunda önceden sistematik bir şekilde düşünmeyi gerektiren bir süreçtir (Sayılğan, 2011, s. 439). Finansal planlama faaliyetinde temel uygulama aracı bütçelerdir (Sevil & Başar, 2012, s. 152).

Bütçe, planlanan tüm harcamaların ve gelirlerin bir listesini ifade eder (Ittelson, 2009, s. 345). Bütçe bir yıllık veya dönemlik finansal faaliyetlerin rakamlara dökülmüş ve özetlenmiş şeklidir. İşletmeler gelecekle ilgili olarak kısa ve uzun vadeli finansal planlamalarını hazırlarken nakit akışlarına dair öngöründe bulunurlar (Okka, 2015, s. 191).

Nakit bütçesi, işletmenin nakit işlemlerinin kısa vadeli bir tahminidir (Guerard & Schwartz, 2007, s. 117). Nakit bütçesi bir işletmenin gelecekteki bir zaman dönemi içinde nakit giriş ve çıkışlarının tahmini yapılarak gerekli nakdin uygun dönemde hazır

bulundurulmasını sağlayan sayısal bir plandır (Aydın, Başar, & Coşkun, 2006, s. 162). Bu yönüyle nakit bütçesi; işletmenin gelecekte belirlenen bir dönemdeki beklenen nakit giriş ve çıkışlarının özetlendiği bir tablodur (Okka, 2015, s. 192). Nakit bütçesi, işletmenin belirlenen dönemde uygulamaya koyacağı bütün planlarının nakit akışları üzerindeki etkisini gösterir. Bundan dolayı nakit bütçesine nakit akışlarının tahmini de denilmektedir. Bu bakımdan finansal kararların alınmasında nakit bütçesinin önemi büyüktür (Yalkın, 1981, s. 124). Nakit bütçesinin hazırlanmasının işletmelere sağladığı faydaların bazıları aşağıdaki gibi özetlenebilir (Ceylan & Korkmaz, 2008, s. 106).

- Nakit bütçesi borçlanmanın bir plan dâhilinde yürütülmesini sağlar,
- Nakit bütçesi borçların ödeme zamanlarının planlanmasını mümkün kılar,
- Ortaklara temettü ödemelerinin zamanlama ve tutarı nakit bütçesiyle saptanabilir,
- Nakit bütçesi etkili bir nakit yönetimi sağlar.

Nakit bütçesinin hazırlanmasındaki amaç, bütçeleme yapıldığı döneme ilişkin işletmenin nakit ihtiyaçlarının ve fazlalıklarının önceden tespit edilerek işletmenin, ne zaman nakit açığı olacağını belirleyip bu açığın ne şekilde karşılanacağını kararını önceden vermek suretiyle likidite sıkışıklığını önleyebilecektir. Nakit fazlalığının olduğu dönemlerde ise bu fazlalığın ne şekilde değerlendirileceğinin kararını yine önceden verme imkânına sahip olunacaktır (Sevil & Başar, 2012, s. 153). İşletmeler nakit bütçesi yardımıyla gelecek aylara ilişkin nakit akışlarını öngörerek; proforma finansal durum tablosu, proforma gelir tablosu düzenleyebilirler ve böylelikle bu nakit perspektifinden hareketle işletme yönetiminin geleceğe dair kararlar alabilmesinde bir dayanak sağlamış olacaktır. (Ercan & Ban, 2005, s. 287).

Nakit bütçesinin hazırlanmasında ilk aşama bütçenin kapsayacağı sürenin belirlenmesidir. Nakit bütçeleri belirli zaman aralıkları için hazırlanabilir. Nakit bütçesinin kapsayacağı zaman aralığı, işletme türüne, sektörün yapısına ve ekonomik faktörlere göre değişiklik arz eder (Ceylan & Korkmaz, 2008, s. 105). Nakit bütçesi günlük, haftalık, aylık, yıllık vb. zaman aralıkları için hazırlanabilmektedir. Hazırlanacak bütçenin kapsayacağı süre, işletme nakit akışlarının istikrarlılığı ve tahmin edilebilirliği ile yakından ilişkilidir. Süre uzadıkça veya ekonomik koşullara ilişkin istikrarsızlık arttıkça nakit akışlarına ilişkin sağlıklı tahmin yapma olanağı azalacağından, hazırlanan

bütçe nispeten daha kısa süreleri kapsayacaktır (Sevil & Başar, 2012, s. 153). Belirsizliğin yüksek olduğu dönemlerde gerçekleşen nakit akışı ile nakit bütçesi arasında sapmaların olması muhtemeldir. Bu nedenle, çeşitli varsayımlar altında alternatif nakit bütçeleri hazırlanabilir (Ceylan & Korkmaz, 2008, s. 109). Nakit akışlarının istikrarlı olduğu ve nakit akışlarına ilişkin belirsizliğin azaldığı ölçüde tahminler daha sağlıklı yapılabileceğinden, nispeten daha uzun süreleri kapsayan bütçeler hazırlanabilecektir (Sevil & Başar, 2012, s. 153).

Genel olarak nakit bütçesi, küçük zaman aralıklarına bölünmüş bir faaliyet dönemini kapsayacak şekilde tasarlanır. Aralığın sayısı ve türü, yukarıda sayılan işletmenin niteliğine ve genel ekonomik faktörlere bağlıdır. Bu faktörlerin yanında işletmenin faaliyette bulunduğu sektöre özgü mevsimsel etkiler de olabilir. Bir işletmenin nakit akışı ne kadar mevsimsel ve belirsiz ise, aralıkların sayısı o kadar fazla olur. Birçok işletme mevsimsel nakit akışları ile karşı karşıya kaldığından, nakit bütçesi aylık olarak da sunulmaktadır. Sabit nakit akışlarına sahip işletmeler ise üç aylık veya yıllık zaman aralıklarını kullanabilmektedirler (Gitman & Zutter, 2012, s. 127).

Nakit bütçesinin hazırlanmasında ikinci aşama, ele alınan döneme ilişkin nakit giriş ve çıkışlarının saptanmasıdır (Sevil & Başar, 2012, s. 153). Nakit bütçesinin esas olarak iki bölümü bulunur ve bu bölümlerden biri nakit girişlerini diğeri de nakit çıkışlarını gösterir. Nakit bütçesinin hazırlanacağı zaman dilimi belli olduktan sonra nakit girişlerinin ve nakit çıkışlarının tahmini yapılır. İşletmelerin en önemli nakit girişleri genelde faaliyet konusuyla ilgili nakit girişleridir (Aydın vd., 2006, s. 163).

İşletmelerin faaliyet konularıyla ilgili nakit girişleri peşin satışlardan ve önceden yapılmış kredili satışlardan doğan tahsilâtlardan oluşur. Eğer varsa nakit girişine yol açacak diğer işlemlerde (faiz tahsilâtları, kâr payı tahsilâtları, yeni borçlanmalardan sağlanan kaynaklar vb.) dikkate alınmalıdır. İşletme faaliyetlerine ilişkin nakit çıkışına yol açan bazı önemli işlemler ise hammadde malzeme alımı, maaş ve ücret ödemeleri, dağıtım giderleri gibi işlemlerdir. Eğer varsa nakit çıkışına yol açan diğer tüm işlemlerde (borç anapara ve faiz ödemeleri, ortaklara kâr payı ödemesi vb.) saptanmalıdır. İşletmenin kredili satış koşulları da dikkate alınarak nakit giriş ve çıkışları aylar, haftalar vb. her bir dönem için tahmin edilir. Bir işletmede nakit giriş ve çıkışları anlamında nakit akışlarına yol açan işlemler başlıca üç grupta toplanabilir; bunlar satışlardan doğan nakit akışları,

faaliyetlerden doğan nakit akışları, finansmandan doğan nakit akışlarıdır. Bu nakit akışlarından (Sevil & Başar, 2012, ss. 152-154):

- Satışlardan doğan nakit akışları, gerçekleştirilen satışlara bağlı olarak işletmeye giren nakit akışlarıdır.
- Faaliyetlerden doğan nakit akışları; satışların gerçekleştirilebilmesi için yapılan harcamalara bağlı olarak ortaya çıkan nakit akışlarıdır.
- Finansmandan doğan nakit akışları; varlıkların finansmanına ilişkin tercihlere bağlı olarak ilave borçlanma ya da sermaye artışı yoluyla kaynak temini ile kullanılan kaynaklara ilişkin anapara, faiz ve kâr payı ödemeleri finansmandan doğan nakit akışları olarak değerlendirilir.

Nakit yönetiminin ve finansal planlamanın bir parçası olan nakit akış tablosuyla nakit bütçesi arasındaki farklılıklara da değinmek gerekirse (Rao, 2006, ss. 317-318);

- Nakit bütçesi genel olarak yaklaşım açısından geleceğe yönelik olurken, nakit akış tablosu geçmiş verilere dayanmaktadır.
- Nakit bütçesi nakit elde edilmeden yapılan planlama iken nakit akış tablosu gerçekleşmiş olan nakit akışlarını raporlamaktadır.
- Nakit bütçesi belirli bir süre için hazırlanır ve sadece önceden doğru tahminin yapılması amacıyla geçmiş verilere ihtiyaç duyarken, nakit akış tablosu iki farklı tarih arasındaki muhasebe verilerinden hazırlanır.
- Nakit bütçesi, nakit kontrolünün yönetimi için işletme yönetiminin kullanımına sunulan bir araçtır, nakit akış tablosu ise, işletmenin önceki yıl için çalışmasını temsil eden ve aynı zamanda ilgili tarafların da yararlandığı bir tablodur.

Bir şirketin üç aylık dönemler itibariyle nakit bütçesi hazırladığı ve ay sonları itibariyle nakit giriş ve çıkışlarına ilişkin tahminleri sonucunda hazırlanmış örnek bir bütçe formatı **Tablo 5**'te ele alınmıştır.⁸

⁸ Örnek nakit bütçesi için ayrıca bk. (Haftacı, 2010, ss. 51-53).

Tablo 5: Örnek Nakit Bütçesi

	Ocak	Şubat	Mart
NAKİT GİRİŞLERİ (TL)			
Peşin mal satışı
Ticari alacaklardan tahsilat
Senet tahsilatı
Teminat ve depozito iadeleri
Nakdi gelirler
Diğer nakit girişleri
Sabit ve bağlı değerler satışı
NAKİT GİRİŞLERİ TOPLAMI	1.000,00	1.400,00	2.000,00
NAKİT ÇIKIŞLARI (TL)			
A- CARİ FAALİYETLER
Peşin alışlar
Direkt işçilik ödemeleri
Genel imalat giderleri
Genel yönetim giderleri
Satış giderleri
Finansman giderleri
Vergi ödemeleri
Diğer nakdi ödemeler
B-YATIRIM HARCAMALARI
Yeni tesisler
Yenilemeler
Mevcut sabit değerlere ilave
İştirakler
Diğer yatırımlar
C- BORÇ ÖDEMELERİ
Bankalara vadeli kredi taksiti
Satıcılara ödemeler
Borç senetleri
Tahvil itfası
Diğer borç ödemeleri
D- KÂR PAYI ÖDEMELERİ
NAKİT ÇIKIŞLARI TOPLAMI	1.200,00	1.500,00	1.800,00
NET NAKİT AKIŞI	-200,00	-100,00	200,00
Dönem Başı Nakit Mevcudu	50	-150	-250
Dönem Sonu Nakit Mevcudu	-150	-250	-50
Minimum Nakit	-40	-40	-40
NAKİT FAZLASI VEYA AÇIĞI	-190	-290	-90

Kaynak: (Tekbaş, Seval, Köse, Kıyılar, & Sarıkovanlık, 2014, s. 14).

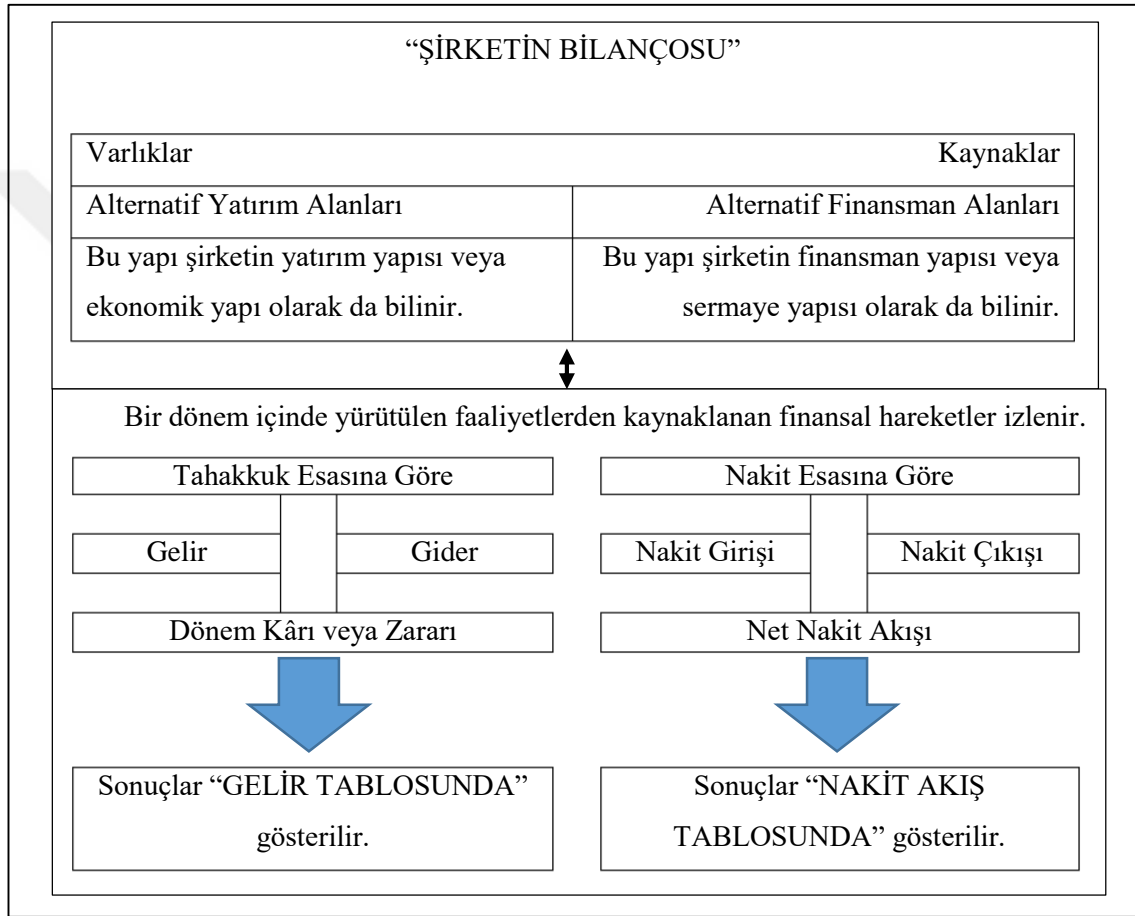
2.1.2. Nakit Akış Tablosu

Finansal tabloların en önemlilerinden birisi nakit akış tablosu'dur. Uluslararası finansal raporlamada mutlaka finansal durum tablosu ve kâr veya zarar tablosunun yanında zorunlu olarak yayımlanması gereken nakit akış tablosu, işletme ilgililerine işletmenin nakit akışları hakkında önemli bilgiler veren bir tablodur (Akdoğan & Tenker, 2007, s. 358).

Nakit akış tablosu bir hesap döneminde oluşan nakit akışını, nakit giriş ve çıkışlarını; işletmenin tahsilat ve ödemelerini kaynakları ve kullanım yerleri ile birlikte gösteren bir tablodur. Nakit akış tablosu işletmenin bugünkü nakit durumu hakkında sunduğu bilgilerle geleceğe yönelik bir projeksiyon sunar. Nakit hareketleriyle ilgili gelir tablosu ve finansal durum tablosundan elde edilemeyen birçok veriyi ayrıntılı olarak ortaya koyar (Önce, 2013a, s. 13). Gelir tablosunda tahakkuk esasına göre hesaplanan kâr veya zararın yetersiz kaldığı hususların giderilmesi bakımından nakit akış tablosunun birçok avantajı vardır. Birçok durumda işletmeler arası adil bir karşılaştırmaya temel olan kârın yönetimin ihtiyaçlarına göre kolayca artırılabilir veya azaltılabilir olması nedeniyle kârın zamanla manipüle edilebilir bir miktar olduğu kanıtlanmıştır (Fridson & Alvarez, 2002, s. 91). İşletmenin nakit akışını hangi faaliyetlerden gerçekleştirdiğini gösteren nakit akış tablosu temel finansal tablolara (bilânço ve gelir tablosu gibi) oranla işletme yönetiminin manipülasyonundan daha az etkilenmektedir. (Kısakürek & Ayarlıoğlu, 2014, s. 209). Ayrıca gelir ve giderler ile nakit girişleri ve çıkışları arasındaki bağlantının; kar/zarar ve nakit mevcudu arasındaki bağlantı ve farklılıkların analizi kârın manipülasyonunun önlenmesine yönelik katkı yapabilir.

Yatırımcılar genellikle tahakkuk esasına göre hesaplanan net kâr veya zarara odaklanmaktadır; fakat nakit akışları hakkındaki bilgiler bir işletmenin likiditesini, finansal esnekliğini ve genel finansal performansını değerlendirmede önemlidir (Kieso vd., 2013, s. 197). Bir işletmenin finansal bilgilerine ihtiyaç duyan finansal tablo kullanıcıları, işletmenin nakit ve nakit benzeri oluşturma yeteneğinin yanı sıra oluşan nakdin nasıl kullanıldığı konusunda bilgiye ihtiyaç duyarlar. İşletmenin oluşturduğu nakdin kaynağı finansal tablo kullanıcıları için önemlidir ve bu nakdin ne kadarının esas faaliyetlerinden, ne kadarının da diğer faaliyetlerden elde etme eğiliminde olduğu nakit akış tablosu yardımıyla öğrenilebilir (Özbirecikli, Kıymetli Şen, & Tüm, 2017, s. 42).

Nakit akış tablosu finansal durum tablosu ve gelir tablosu arasında bir köprüdür ve bu tablolardan elde edilemeyen bilgileri sağlamaktadır. Nakit akış tablosu, kârlılığa değil, likiditeye odaklanır. Bütün gelirleri ve giderleri içermediğinden dolayı kârlılığın bir ölçüsü değildir. Bütün gelirler ve giderler ancak tahakkuk esaslı muhasebe sistemi içerisinde tespit edilebilir (Boyd & Cortese-Danile, 2000, s. 59). Aşağıdaki şekil finansal durum tablosu, gelir tablosu ve nakit akış tablosu arasındaki etkileşimi ortaya koymaktadır.

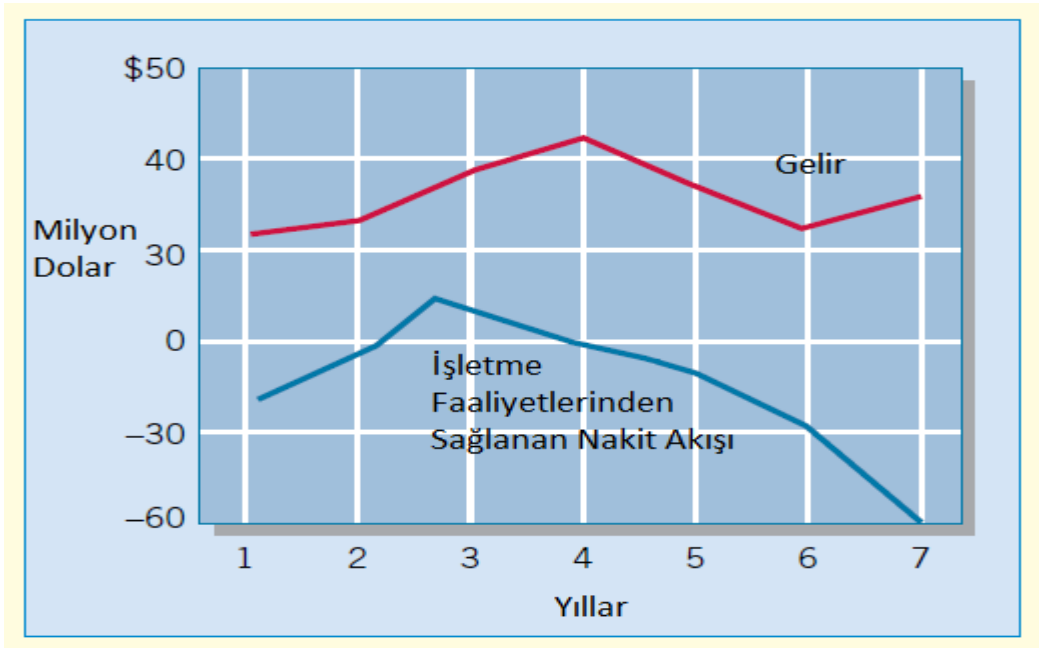
Şekil 4: Finansal Durum Tablosu, Gelir Tablosu ve Nakit Akış Tablosu Arasındaki Etkileşim

Kaynak: (Sayılğan, 2017, s. 16)

Yukarıdaki şekil şirketin yatırım, finansman ve esas faaliyetlerinin etkileşim içinde olduğu, bu etkileşimin faaliyetler sürdüğü müddetçe devam edeceği, nihayetinde gelirin ve giderin, nakit girişlerinin ve nakit çıkışlarının; şirketin yatırım, finansman ve esas faaliyetleriyle bağlantılı olarak finansal tablolarda raporlandığını göstermektedir (Sayılğan, 2017, s. 17).

Finansal durum tablosu ve gelir tablosu bir işletmenin nakit akışları (nakit girişleri ve nakit çıkışları) hakkında yalnızca sınırlı bilgi sağlamaktadır. Örneğin, karşılaştırmalı finansal durum tabloları, yıl boyunca maddi duran varlıkların ve teçhizatın artışını göstermektedir. Fakat bu artışın nasıl finanse edildiğini veya ödendiğini gösteremez. Gelir tablosu net kârı veya zararı gösterir. Ancak işletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit tutarını gösteremez. Bu finansal tabloların hiçbirinde nakdin nereden geldiğine ve nasıl kullanıldığına dair ayrıntılı bir özet bulunmamaktadır (Weygandt vd., 2014, s. 650). Finansal tablo kullanıcılarına nakit akışlarına ilişkin ayrıntılı bilgi nakit akış tablosu aracılığı ile sunulmaktadır.

Gelir tablosu, finansal tablo kullanıcılarına belirli bir faaliyet dönemi boyunca firmanın faaliyetlerinin sonuçlarını sunmaktadır. Finansal tablo kullanıcıları firmanın gelirlerinin kompozisyonunu ve işletme giderlerini gelir tablosu ile görür. Nakit akış tablosu ise finansal tablo kullanıcılarına firmanın nakit girişlerinin nasıl oluşturduğu ve nakit çıkışlarının nasıl kullanıldığı hakkında bilgi verir (Guerard & Schwartz, 2007, s. 65). Nakit akış tablosu sadece işletmelerde gerçekleşmiş olan nakit giriş ve çıkışlarını kapsar. Yani, doğrudan nakit tahsilat ve ödeme işlemlerini etkilemeyen işlemleri kapsamaz (Orhan & Başar, 2015, s. 109).

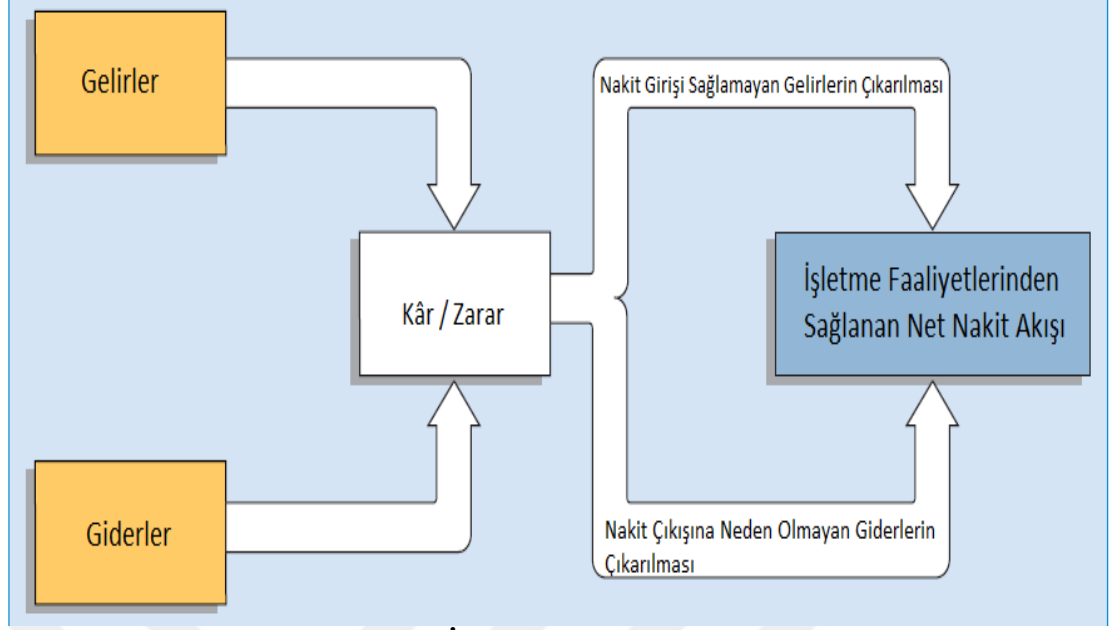

Grafik 1: Tahakkuk Esaslı Gelir ve Nakit Akışları Farkı
Kaynak: (Eavis, 2008)

Yukarıdaki grafik, bir şirketin yedi yıllık finansal performansını göstermektedir. Her ne kadar bu şirket tutarlı kârlılık sağlasa da ve bazı dönemlerde kazançlarında büyüme olsa da, işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışı yaklaşık üçüncü yıldan başlayarak aşağı yönlü bir seyre başlamıştır. Şirketin yedi yıldan kısa bir süre sonra iflasına yol açmıştır. Bu durum, nakit akışlarının finansal sorunların erken uyarı sinyali olarak önemini göstermektedir. (Kieso vd., 2013, s. 197). Gelir tablosu yönetime şirketin nakit durumu hakkında bilgi sağlayamamaktadır. Büyük oranda kârlılığın olmasına rağmen çoğu zaman şirketler çalışanlarının maaşları için yeterli nakde sahip olamayabilir. Bunun nedeni, yeterli kârlılığın yeterli düzeyde nakit kaynağı temin edememesidir. (Rao, 2006, s. 365). Bu bakımdan finansal tablo kullanıcıları için tahakkuk esasına göre belirlenen gelir ve giderlerin eksik yönleri nakit giriş ve çıkışlarının raporlanması ile tamamlanabilir.

İşletmeler kâr etmek amacıyla farklı faaliyetlerde bulunmalarına karşın, özünde faaliyetlerine devam etmek, yükümlülüklerini yerine getirmek ve yatırımcılarına getiri sağlamak gibi benzer nedenlerle nakde ihtiyaç duymaktadırlar. (TMS 7, 2005, par. 3). Tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kâr veya zararın belirlenmesine yönelik olarak oluşturulmuştur ve nakit akışlarının belirlenmesi ve izlenmesinde yetersiz kalmaktadır. Çünkü nakit akışlarına yön veren ilkeler kâr veya zararın belirlenmesine yön veren ilkelerden farklıdır (Bayri, 2007b, s. 24). Tahakkuk esaslı muhasebe sistemi içerisinde nakit esasına göre hazırlanan tek finansal tablo “Nakit Akış Tablosu ”dur. Nakit akış tablosunun dışındaki finansal tablolar tahakkuk esasına göre düzenlenmiş oldukları için işletmenin nakit akışları hakkında açık bir bilgi taşımazlar (Sayılğan, 2011, s. 121). Birbirini izleyen iki dönem arasındaki nakit ve nakde eşdeğer varlık tutarlarındaki değişmeyi açıklayabilmek için nakit esasına göre hazırlanan nakit akış tablosuna ihtiyaç vardır.

Nakit akış tablosu işletmelerin finansal analizinde tahakkuk esasına göre hazırlanan finansal tabloların yanında kullanılan önemli bir finansal tablodur (Aktaş vd., 2012, s. 115). Nakit akış tablosu düzenlenirken, tahakkuk esasına göre kaydedilen ve nakit girişi sağlamayan veya nakit çıkışı gerektirmeyen işlemler dikkate alınmalıdır. Nakit akış tablosu, tahakkuk esasına göre hazırlanmış finansal durum tablosu ve gelir tablosu birleştirilerek hazırlanır (Önce, 2013b, s. 11). Net kâr veya zarar ile işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları arasındaki ilişki **Şekil 5**'te ele alınmıştır.

Şekil 5: Net kâr veya zarar ile İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışı Karşılaştırması⁹

Kaynak: (Kieso vd., 2013, s. 1188)

Nakit akış tablosu, diğer finansal tablolarla kullanıldığı zaman, okuyucuların işletmenin net aktiflerindeki değişimi, finansal yapısını (likidite ve borç ödeme gücü dâhil) ve nakit akışlarının tutar ve zamanlamasını değişen koşullara ve fırsatlara uyum sağlamak amacıyla etkileme yeteneğini değerlendirebilmesi için gerekli bilgiyi sağlar (TMS 7, 2005, par. 4). Bu tablonun değeri, kullanıcılarına işletmenin likidite, ödeme gücü ve finansal esnekliği değerlendirmesine yardımcı olmasıdır (Kieso vd., 2013, s. 198). Nakit akış tablosu, finansal durum tablosu ve gelir tablosundan doğrudan elde edilemeyen bilgileri ilgililere sunar. Tablonun sunduğu bilgiler yardımıyla finansal tablo kullanıcıları aşağıda sayılan hususların analizini yapabilirler (Karapınar & Zaif, 2013, s. 149);

- İşletmenin gelecekte pozitif nakit akışı oluşturma gücünün analiz edilmesi,
- İşletmenin yükümlülüklerini karşılama ve kâr payı ödeme gücünün analizi,
- İşletmenin dış finansman ihtiyacının analizi,
- İşletmenin net kâr ile nakit giriş ve çıkışları arasındaki farkların nedenlerinin analizi,
- İşletmenin belirli bir hesap dönemindeki yatırım ve finansman faaliyetlerinin, nakit ve nakitle ilişkisiz işlemlere etkisinin analizi.

⁹ İşletme faaliyetleriyle ilgili varlık ve kaynaklara ilişkin nakit akışları.

Yukarıdaki hususları detaylı olarak ele almak gerekirse nakit akış tablosu, yatırımcılara, kredi verenlere ve diğer ilgililere aşağıdaki hususları değerlendirmek için bilgi sağlar (Kepçe, 2017, ss. 38-39; Kieso vd., 2013, s. 1182; Weygandt, 2009, s. 182):

- **İşletmenin gelecekteki nakit akışlarını oluşturma yeteneğini ortaya koyar.** Nakit akışı ile ilgili finansal raporlamanın öncelikli hedefi, gelecekteki nakit akışlarının tutarlarını, zamanlamasını ve belirsizliğini tahmin etmek için bilgi sağlamaktır. Satışlar ya da işletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit akışları ile nakit mevcudunda meydana gelen artış veya azalışlar arasındaki ilişkiyi inceleyerek, işletmenin gelecekte elde edeceği nakit akışlarının tahmini, tahakkuk esasına göre hazırlanan finansal tabloları kullanarak yapılacak tahminlere göre daha gerçekçi sonuçlar verecektir.
- **İşletmenin yükümlülüklerini yerine getirme becerisini ortaya koyar.** Basitçe ifade etmek gerekirse nakit esastır, işletme için vazgeçilmezdir. Yeterli nakit olmadığı sürece, işletme çalışanlara ödeme yapamaz, borçlarını ödeyemez, temettü ödeyemez, ekipman edinemez ve yatırım yapamaz. Nakit akış tablosu işletmede nakdin nereden geldiğini ve nasıl kullandığını gösterir. Çalışanlar, alacaklılar, hissedarlar ve müşteriler bu tablo ile özellikle ilgilenmelidir. Çünkü bir işletmedeki nakit mevcudunu tek başına göstermektedir.
- **Kâr veya zarar ile işletme faaliyetlerinden net nakit akışı arasındaki farkın nedenlerini ortaya koyar.** Kâr veya zarar, işletme başarısı veya başarısızlığı hakkında bilgi sağlayan önemli bir göstergedir. Ancak tahakkuk esasına göre hesaplanan bu tutarın işletme performansını değerlendirmede tek başına kullanımının doğru olmadığı yönünde görüşler de vardır. Bunun nedeni tahakkuk esasına dayalı kâr veya zarara ulaşmak için birtakım tahminlerin yürütülmesi gerekmektedir. Nakit akış tablosunda böyle bir durum söz konusu değildir. Bu nedenle finansal tablo okuyucuları, bir işletmenin net kârının işletme faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit akışından neden farklı olduğunu değerlendirmek suretiyle fayda sağlayabilirler.
- **Dönem içinde gerçekleşen yatırım ve finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarını ortaya koyar.** İşletmeler esas faaliyetlerinin yanı sıra yatırım ve finansman faaliyetlerinde de bulunmaktadır. Yatırım faaliyetleri, bir işletmenin ürünleri veya hizmetleri dışındaki varlıkların satın alınması ve satılmasını içerir. Finansman faaliyetleri ise borçlanmalar ve borçların geri ödemeleri, ortaklar tarafından yapılan

yatırımlar ve ortaklara yapılan temettü dağıtımlarını içerir. Finansal tablo okuyucuları bir işletmenin yatırım ve finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarını inceleyerek, varlıkların ve yükümlülüklerin dönem içinde neden değiştiğini daha iyi anlayabilir. Özetle, nakit akış tablosundaki bilgiler aşağıdaki soruları cevaplamak için yararlıdır:

- Nakit akışı net kâr veya zarardan daha büyük veya daha az mı?
- Dönem zararı olduğu halde nakit mevcudu nasıl arttı?
- İşletme ne kadar borçlandı?
- Borçlanma araçları ile elde edilen nakit girişi nasıl kullanıldı?
- Maddi duran varlıklar ve maddi olmayan varlıklara ne yatırım yapıldı ve bu harcamalar nasıl finanse edildi?
- Geçen yıla göre temettü ödemeleri arttı mı? Artmadı ise temettü ödemeleri neden artmadı?
- İşletme kendi hisselerini geri almak için ne kadar nakit kullandı?

Nakit akış tablosunun hazırlanmasında kullanılacak bilgiler genellikle karşılaştırmalı finansal durum tablosu, cari gelir tablosu ve seçilmiş işlem verileridir. İşletmeler bu kaynaklardan nakit akış tablosunu hazırlamak için dört adımı izler (Kieso vd., 2013, ss. 198-199):

- İşletme faaliyetlerinden sağlanan (veya işletme faaliyetleri için kullanılan) net nakit miktarını belirler.
- Yatırım ve finansman faaliyetlerinden elde edilen net nakit miktarını belirler.
- Dönem içinde nakit ve nakit benzerlerindeki değişimi (artış veya azalış) belirler.
- Nakit ve nakit benzerlerindeki değişimin başlangıç ve bitiş nakit bakiyeleriyle mutabakatı.

İşletmenin, işletme faaliyetleri, yatırım faaliyetleri ve finansman faaliyetleri bölümlerine göre hazırlanmış nakit akış tablosu; finansal durum tablosu, gelir tablosu, net çalışma sermayesi değişim tablolarının bilgilerini bir arada sunabilme özelliğine sahip olması nedeniyle son yıllarda önemli bir tablo olarak ortaya çıkmıştır (Önce, 2013b, s. 12).

2.1.2.1. Nakit Akış Tablosunun Tarihsel Gelişimi

2.1.2.1.1. Dünya’da Nakit Akış Tablosunun Gelişimi

Nakit akışlarının muhasebesi ortaçağa kadar uzanan en eski kayıt tutma biçimlerinden biridir. Bu süre boyunca tüm işlemlere ait kayıtlar, bu işlemlerin zamanlaması dikkate alınmadan fiili nakit girişleri ve ödemeler ile ilgili olmuştur (Lee, Bishop, & Parker, 1996, s. 32). Tarih bilincine sahip olan herkes mutlaka, nakit akış tablosunun başlangıcının; büyük, yeni analitik görüşler aracılığıyla öngörölmüş olması gerektiğini söyler (Fridson & Alvarez, 2002, s. 91).

Nakit akış tablosunun gelişmesinde nakit esasından tahakkuk esasına geçilmesi ve amortisman etkili olmuştur. Nakit esasına göre yapılan finansal raporlamada nakit akışlarına ilişkin olarak ayrı bir raporlamaya gereksinim duyulmamaktaydı. Amortisman özü itibarıyla nakit çıkışı gerektirmeyen bir gider olması nedeniyle tahakkuk esasına göre hazırlanan gelir tablosunda ve özellikle kâr veya zararın hesaplanmasında nakit girişi ve çıkışı gerektirmeyen işlemlere dair birtakım düzeltmelerin yapılmasını gerekli kılmıştır.

Tarihsel olarak, amortisman, işadamlarını rahatsız eden bir unsur değildi. Sermaye harcamalarını ve cari işletme masraflarını aynı şekilde nakit esasına göre raporlama hususunda gayret göstermekteydiler. Fakat iki gelişme bu tarihi uygulamayı değiştirmiştir. Bunlardan ilki 1800’lü yılların başlarında modern şirketlerin yükselişi ile birlikte muhasebe uygulamalarında ihtiyaç duyulan iyileştirme gereksinimleri ve ikinci olarak tarihte o zamana kadar yapılmış olanlardan daha fazla özel sermayeye ihtiyaç duyan demiryollarıdır (Bartlett, 2013).

Sanayileşme ile birlikte muhasebeye giren en önemli kavramlardan biri amortismandır. Özellikle İngiltere’de demir çelik fabrikaları, Amerika Birleşik Devletleri’nde demir yolları işletmelerinin tesislerinde oluşan yıpranmanın gider olarak hesaplanması yönündeki ihtiyaçlar doğrultusunda ortaya çıkmıştır (Yücel, 2017). Eğer demir yolu şirketleri yapmış oldukları yatırımlara ilişkin olan sermaye harcamalarını işletme giderlerinin kaydedildiği şekilde ilgili dönemle ilişkilendirselerdi yatırımcıların cesaretini kırabilecek olan uzun süreli zararlara maruz kalacaklardı. Bunun sonucunda ideal olarak amortismanın bir varlığın yararlı ömrüne karşılık gelecek şekilde hesaplanması olgusu doğmuştur (Bartlett, 2013).

Nakit akış tablosunun kullanımlarını ve nihayetinde önemini anlamak için tarihi gelişmelerin değerlendirilmesi gerekmektedir. On sekizinci ve on dokuzuncu yüzyıllarda, demir, kömür ve demir yolu dâhil büyük çaplı işler büyüme ve gelişmeleri için büyük sermaye yatırımlarına ihtiyaç duymaktaydı (A. B. Davis, 2015, s. 105). 1860 ve 1863 yılları arasında Güney Galler'deki Dowlais Demir Şirketi (Dowlais) gelirinde bir düşüş ve ardından canlanma yaşamıştır. Dowlais, gelirdeki canlanmaya rağmen dökme demir üretimi için yeni bir yüksek fırın yatırımı yapacak nakde sahip değildi. Finansal kârı olmasına rağmen yatırım için yeterli olmayan mevcut fonlardan endişe duyan Dowlais yöneticileri, bugünkü nakit akış tablosuna öncü niteliği taşıyan bir karşılaştırma bilançosu hazırlamışlardır (Watanabe, 2007, s. 27).

Amerika Birleşik Devletleri'nde nakit akış tablosuna doğru bir diğer ilerleme de yine 1863'te gerçekleşmiştir. The Northern Central Railroad nakit girişlerinin ve nakit ödemelerin ana hatlarını içeren finansal işlemlerin özeti yayımlamıştır (Thompson & Buttross, 1988, s. 30). Günümüz nakit akış tablosunun öncülleri, yirminci yüzyılın başlarına kadar dayanmaktadır. Bu tablolar genellikle nakit odaklı değildi ve işletme sermayesindeki değişiklikleri açıklamaya odaklanmıştır (Mulford & Comiskey, 2005, s. 75).

1890'lı yıllardan itibaren, muhasebeciler tarafından tahakkuk esaslı muhasebe sistemi benimsenmiş ve daha çok küçük ve orta ölçekli firmalarca yaygın bir şekilde kullanılmıştır. Bu süreç 1930'lu yıllara kadar devam etmiş ve nakit esaslı muhasebe, muhasebenin gelişimine engel olarak görüldüğünden uygulama alanı bulamamıştır. Daha sonra ekonomideki gelişmelerle beraber tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin faaliyet sonuçlarını raporlayan gelir tablosunun bütün finansal değişimleri yansıtıp yansıtmadığı hususu tartışma konusu olmuştur (Sarıoğlu, 2008, s. 42). Tarihsel açıdan fon akış tablosu nakit akış tablosunun gelişiminde bir geçiş niteliği taşımaktadır. Borsaların gelişmesi ve bunun sonucunda şirketler ek sermaye ihtiyacını karşılamada borçlanmadan özsermayeye yönelmişlerdir. Dahası, hükümetler, kurumlar vergisi tahsilatı ve enflasyon değerlendirmesi amacıyla finansal bilgilerin daha ayrıntılı bir şekilde açıklanmasını talep etmeye başlamışlardır. Bunun sonucunda 20. yüzyılın başında bazı şirketler gönüllü olarak bilanço ve gelir tablosuna fon akışı tablosunu da eklemişlerdir (O. Davis, 2016, s. 11).

Mevcut nakit akış tablosu, yüzyılı aşkın bir sürecinin ürünüdür. Mevcut nakit akış tablosunun öncülleri çeşitli başlıklara sahipti: işletme sermayesinin kaynağı ve kullanımı tablosu; kaynak ve fonların uygulama tablosu; işletme sermayesindeki değişim tablosu ve finansal durum değişiklikleri tablosu. Çoğu durumda, "fon" teriminin kullanılması, işletme sermayesine, yani mevcut varlıklardan mevcut yükümlülüklerin çıkarılarak elde edilen sonucu ifade etmektedir (Mulford & Comiskey, 2005, s. 38).

Mevcut nakit akış tablosu tahakkuk esasına dayalı kazanç tutarının, gelecekteki nakit akışlarını tahmin etmede nakit akışlarına ilişkin bilgilere göre zayıf olmasından dolayı geleceğin nakit akışlarının öngörüsü ve kurumsal performansın bir ölçüsü olarak kazançların değeri hakkındaki 1980'lerin ortalarına kadar pek çok tartışmanın ardından ortaya çıkmıştır. Bu kazanç / nakit akışı tartışması sırasında, yatırımcılar ve alacaklılar finansal durum değişiklikleri tablosundan yararlanmışlardır (Johnson, 1994, ss. 375-376). Nakit akış tablolarının selefi olan finansal durum değişiklikleri tablosu ilk olarak 1971'de APB¹⁰ (Muhasebe İlkeleri Kurulu) 19'da istenmiştir (Fridson & Alvarez, 2002, s. 91) fakat bu tablonun sunumu bir gereklilik değildi (Jeppson, Ruddy, & Salerno, 2016, s. 2).

1970'li yılların sonlarında yaşanan çalkantılı ekonomik koşullar ve yüksek enflasyon oranı 1980'den 1981'e kadar olan ciddi durgunluk bir dizi iflasın gerçekleşmesine neden olmuştur. Bu olaylar silsilesi nedeniyle finansal tablo kullanıcıları kazançları tamamlayıcı nitelikte nakit akışı hakkında daha fazla bilgiye ihtiyaç duymaya başlamıştır (Chastain vd., 1986, s. 65). Gerek uygulamaya gerekse son yıllarda yayınlanmış muhasebe ve finans kitaplarına bakıldığında fon akım tablosu, işletme sermayesi kaynak ve kaynak kullanım tablosu, net çalışma sermayesi değişim tablosu, işletme sermayesi değişim tablosu, yerini nakit akış tablosuna bırakmış bulunmaktadır (Önce, 2013b, s. 12).

Fon akım tablosu, gelir tablosu ve bilançonun tek başına sağladığı bilgilerin ötesinde finansal kaynakların veya fonların akışıyla ilgili bilgi sağlamak üzere tasarlanmıştır (Mulford & Comiskey, 2005, s. 38). Nakit esaslı işlemler tablosu şeklinde kabul edebileceğimiz nakit akış tablosu, işletmenin likidite, verimlilik ve değer oluşturma

¹⁰ Accounting Principles Board (APB) Muhasebe İlkeleri Kurulu eskiden Amerikan Sertifikalı Kamu Muhasebecileri Enstitüsünün kural koyucu bir organıydı ve Finansal Muhasebe Standartları Kurulunun Selefidir.

potansiyelini göstermesi açısından analitik bir birleştirici özelliğe sahiptir. Yani nakit akış tablosundaki bilgiler değerlendirilerek, işletmenin finansal yapısı; likidite, kârlılık, verimlilik ve değer oluşturma potansiyeli bakımından birlikte analiz edilebilir. Bu nedenle nakit akış tablosu daha önce kullanımda olan fon akım tablosu, işletme sermayesi kaynak ve kaynak kullanım tablosu, net işletme sermayesi değişim tablosu, işletme sermayesi analiz tablosunun görevini birlikte ve daha etkin şekilde sunulması ihtiyacına karşılık gelmektedir (Önce, 2013a, s. 92).

1987 küresel borsa krizi, fon akım tablosundaki sorunlar ve kurumsal başarısızlıklar dizisi, 1980'lerin sonlarından 1990'ların başına kadar nakit akış raporlamasına yönelik küresel reformlarla sonuçlanmıştır. Standart belirleyiciler, artan nakit akışı bilgisi talebine yanıt olarak finansal raporlamada nakit akış tablosunun açıklanmasını da zorunlu kılmıştır (Duboisée de Ricquebourg, 2013, s. 12).

Nakit akış tablosunun günümüzdeki versiyonu Kasım 1987 tarihli Financial Accounting Standards Board (FASB) [Finansal Muhasebe Standartları Kurulu] tarafından yayımlanan Statements of Financial Accounting Standards (SFAS) No. 95 [Finansal Muhasebe Standartları Tablo No. 95 (Nakit Akış Tablosu)] nakit akışı raporlama standartlarına dayanmaktadır. Finansal durum ve fon akış tablolarındaki değişikliklerle ilgili tabloların yerini almıştır (Bierman, 2010, s. 363). SFAS 95, nakit akış tablosunu işletme, yatırım veya finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarını sınıflandıran mevcut kuralları belirlemiştir¹¹ (Jeppson vd., 2016, s. 2).

Uluslararası alanda, IASB (Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu) tarafından çıkarılan “IAS 7 Nakit Akış Tablosu” standardında, ABD’de FASB (Finansal Muhasebe Standartları Kurulu) tarafından çıkarılan “SFAS No. 95 Nakit Akış Tabloları” standardında ve İngiltere’de ASB (Muhasebe Standartları Kurulu) tarafından çıkarılan “FRS 1 Nakit Akış Tabloları” standardında nakit akış tablosunun sınıflandırılmış formata göre düzenlendiği görülmektedir¹² (Gücenme & Arsoy, 2006, s. 69). Son otuz yılda nakit

¹¹ FASB'nin işletme faaliyetleri ile ilgili nakit akışlarını raporlamada brüt yöntemi tavsiye etmesinden on beş yıl geçmesine rağmen şirketlerin büyük çoğunluğu hala net yöntemi kullanmaktadır (Broome, 2004, s. 22).

¹² Nakit akış tablosuyla ilgili diğer uluslararası düzenlemeler için bakabilirsiniz (Wallace, Choudhury, & Pendlebury, 1997).

akış tablosu diğer finansal tabloların faydalı bir tamamlayıcısı konumuna gelmiştir (Fridson & Alvarez, 2002, s. 112).

Ekonomideki küreselleşme muhasebe sistemlerinin standartlaşmasını beraberinde getirmiştir. Ülkeler arasındaki muhasebe uygulamalarındaki farklılıkları ortadan kaldırarak ortak bir muhasebe dili oluşturmak amacıyla Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları (UMS/UFRS) oluşturulmuştur (Karğın & Aktaş, 2011, s. 3). Muhasebe sistemlerinin standardizasyonu için kurulan Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (IASB) tarafından 1992 yılında Nakit Akış Tablosu (IAS 7) standardı yayımlanmıştır. Standardın kullanımı 1994 yılından itibaren zorunlu hale gelmiştir. Muhasebe standartlarındaki çift başlılığı ortadan kaldırmak için FASB ve IASB arasında yürütülen yakınsama çalışmaları 2007 yılında mutabakatla sonuçlanmıştır. Bunun bir sonucu olarak SFAS No. 95 standardı IAS 7 standardında bileştirilerek, tek bir nakit akış tablosu standardı oluşturulmuştur (Özdemir, 2014, s. 58). Nakit akış tablosunun yapısını oluşturan nakit akışlarının türleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 6: Nakit Akışlarının Türleri

<p>(1) İşletme Faaliyetleri - Gelir Tablosu Kalemleri</p> <p>a) Nakit Girişleri:</p> <p>Malların veya hizmetlerin satışından.</p> <p>Alınan faiz ve alınan temettülerden.</p> <p>b) Nakit Çıktıları:</p> <p>Alınan stoklar için tedarikçilere yapılan ödemeler.</p> <p>Maaş ve ücret ödemeleri.</p> <p>Vergi ödemeleri</p> <p>Borç ve faiz ödemeleri</p> <p>Harcamalar için yapılan diğer ödemeler.</p> <p>(2) Yatırım Faaliyetleri - Yatırımlarda ve Uzun Vadeli Varlıklarda Meydana Gelen Değişiklikler</p> <p>a) Nakit Girişleri:</p> <p>Maddi duran varlık satışlarından.</p> <p>Diğer kuruluşların borç veya hisse senetlerinin satışından.</p> <p>Diğer kuruluşlara verilen kredilerle ilgili anapara tahsilatından.</p>

b) Nakit Çıkışları:

Mülk, tesis ve ekipman satın alımı.

Diğer şirketlerin borç veya hisse senetlerinin satın alınması.

Diğer kuruluşlara kredi sağlamak.

(3) Finansman Faaliyetleri - Uzun Vadeli Borçlardaki ve Özkaynaklardaki Değişimler Nedeniyle

a) Nakit Girişleri:

Sermaye artışından sağlanan nakit girişleri.

Kısa ve uzun vadeli borçlardaki artışlar.

b) Nakit Çıkışları:

Temettü ödemeleri.

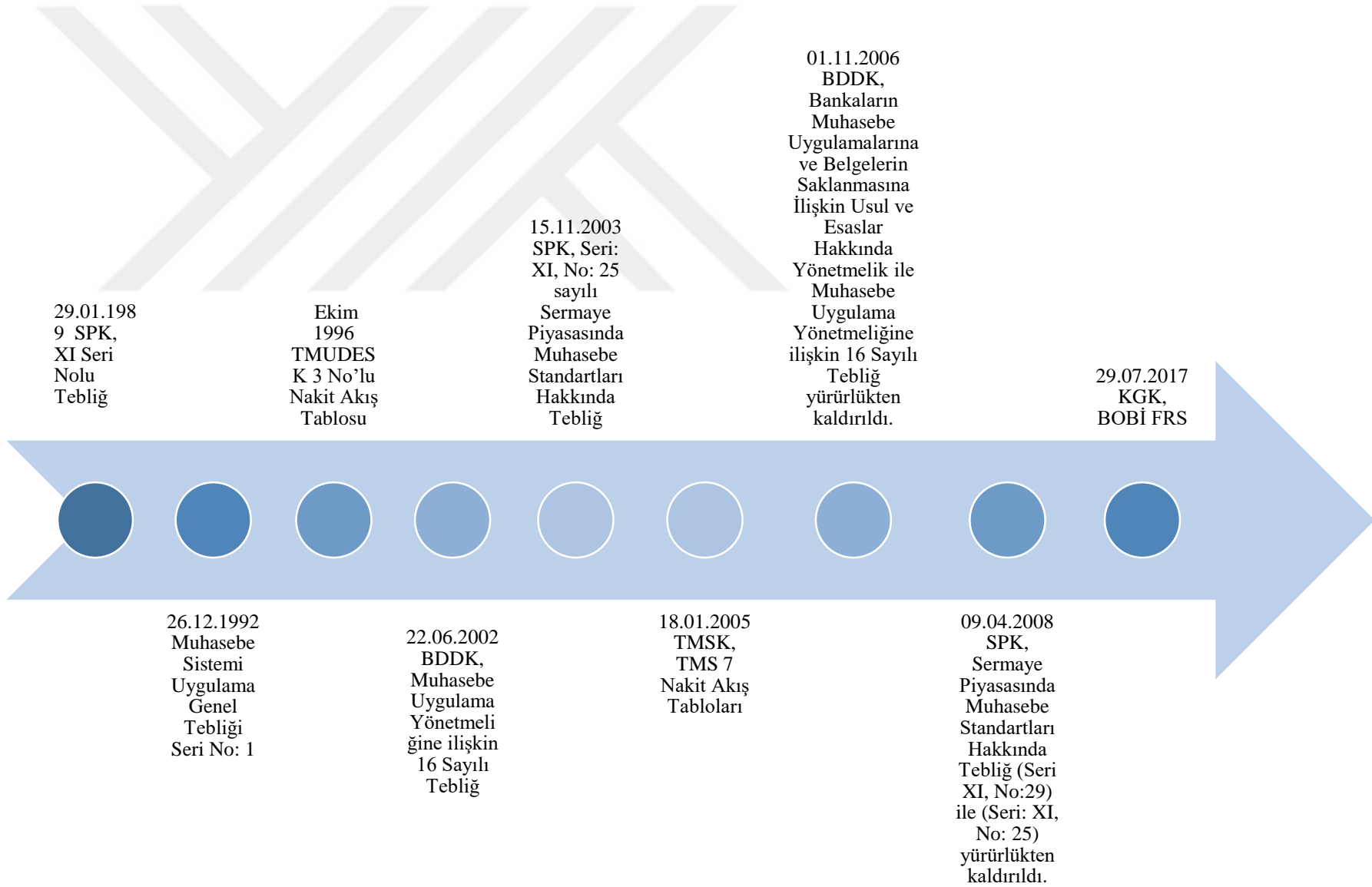
Kısa ve uzun vadeli borç ödemeleri.

İşletmenin kendisine ait hisse senetlerinin nakit karşılığı satın alınması.

Kaynak: (Weygandt vd., 2014, s. 651)

2.1.2.1.2. Türkiye’de Nakit Akış Tablosunun Gelişimi

Muhasebenin gelişme seviyesi ile uygulandığı ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel seviyesi arasında doğrusal bir ilişki vardır. Türkiye’deki muhasebe düzenlemeleri incelendiğinde ekonomik ve siyasi ilişkiler doğrultusunda çalışmaların yapıldığı görülmektedir. Başlangıçta muhasebenin gelişimi ağırlıklı olarak kamu sektöründe gerçekleşmiştir. Muhasebe düzenlemeleri, başlangıçta Fransız, sonra Alman daha sonra da Amerikan muhasebe sisteminden etkilenmiştir (Kocamaz, 2014, s. 110). Genel olarak Türkiye’de muhasebenin vergi ve diğer yasalar tarafından şekillendirildiği görülmektedir (Yalkın, 2010, s. 11). **Şekil 6**’da Türkiye’de nakit akış tablosuna yönelik yapılan düzenlemelerin zaman çizelgesi verilmiştir.

Şekil 6: Türkiye’de Nakit Akış Tablosuna Yönelik Yapılan Düzenlemelerin Zaman Çizelgesi

Nakit akış tablosuyla ilgili Türkiye'deki ilk düzenleme 29.01.1989 tarihinde yayımlanan Sermaye Piyasası Kurulu'nun Seri XI No: I Tebliği'dir. Bu Tebliğ'de Sermaye Piyasası Kanunu'na tabii olan özel sektör işletmelerinden nakit akış tablosu talep edilmiştir. SPK, bu Tebliğle, işletmelerden nakit akış tablosunu düzenlemesini istese de yayını zorunlu kılmamaktaydı (Çiftçi & Sarıoğlu, 2007, s. 191). Bu Tebliğ'e göre hazırlanan nakit akış tablosunda, nakit akışları hangi faaliyetlerle ilişkili olduğuna bakılmadan, dönem içi nakit girişleri ve dönem içi nakit çıkışları şeklinde düzenlenmektedir.

Maliye ve Gümrük Bakanlığı tarafından daha sonra çıkarılan, 26.12.1992 tarihli ve 21447 (M) sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği Seri No: 1 ile nakit akış tablosunun formatı belirlenmiştir. Söz konusu düzenlemeler, bilanço esasına göre defter tutan ve kanunla belirlenmiş olan parasal hadleri aşan mükellefleri kapsamaktadır (Gücenme & Arsoy, 2006, s. 68).

1994 yılından itibaren yürürlükte olan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine (MSUGT) göre, nakit akış tablosu ek finansal tablolar kapsamında değerlendirilmekte ve belirli büyüklüğü aşan işletmeler tarafından hazırlanması zorunlu tutulmaktaydı. Belki de bu nedenle, nakit akış tablosuna ilgililer tarafından yeterli önemin verilmediği söylenebilir (Karğın & Aktaş, 2011, s. 2). MSUGT'ye göre hazırlanan nakit akış tablosunda, nakit akışları hangi faaliyetlerle ilişkili olduğuna bakılmadan, dönem içi nakit girişleri ve dönem içi nakit çıkışları şeklinde düzenlenmektedir. Buna göre nakit akış tablosunun yapısı aşağıdaki gibidir (Karğın & Aktaş, 2011, s. 4):

(+) Dönem başı nakit mevcudu XXX

(+) Dönem içi nakit girişleri XXX

(-) Dönem içi nakit çıkışları (XXX)

Dönem sonu nakit mevcudu XXX

MSUGT'ye göre düzenlenen nakit akış tablosunda nakit kaynakları ve kullanımları ayrı bölümler halinde sunulmaktadır. Buna göre nakit akış tablosunda, dönem içi nakit girişleri ve dönem içi nakit çıkışları ayrı olarak gösterilmektedir. Buradan dönem sonu nakit mevcuduna ulaşılarak, dönem içinde ne kadar artış veya azalış olduğu anlaşılmaktadır (Önce, 2013b, s. 13). MSUGT'ye göre düzenlenen nakit akış tablosunun formatı **Tablo 7**'de ele alınmıştır.

Tablo 7: Nakit Akış Tablosu (MSUGT)

... İŞLETMESİNİN... YILI NAKİT AKIŞ TABLOSU
A. DÖNEM BAŞI NAKİT MEVCUDU
B. DÖNEM İÇİ NAKİT GİRİŞLERİ
1. Satışlardan Elde Edilen Nakit
a. Net Satışlar
b. Ticari Alacaklardaki Azalışlar (+)
c. Ticari Alacaklardaki Artışlar (-)
2. Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Kârlardan Dolayı Sağlanan Nakit
3. Olağandışı Gelir ve Kârlardan Sağlanan Nakit
4. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlardan Sağlanan Nakit (Alımlarla İlgili Olmayan)
a. Menkul Kıymet İhraçlarından
b. Alınan Krediler
c. Diğer Artışlar
5. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlardan Sağlanan Nakit (Alımlarla İlgili Olmayan)
a. Menkul Kıymet İhraçlarından
b. Alınan Krediler
c. Diğer Artışlar
6. Sermaye Artışından Sağlanan Nakit
7. Hisse Senedi İhraç Primlerinden Sağlanan Nakit
8. Diğer Nakit Girişleri
C. DÖNEM İÇİ NAKİT ÇIKIŞLARI
1. Maliyetlerden Kaynaklanan Nakit Çıkışları
a. Satışların Maliyeti
b. Stoklardaki Artışlar
c. Ticari Borçlardaki Azalışlar
d. Ticari Borçlardaki Artışlar(-)
e. Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Giderler(-)
f. Stoklardaki Azalışlar (-)
2. Faaliyet Giderlerine İlişkin Nakit Çıkışları
a. Araştırma ve Geliştirme Giderleri
b. Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri
c. Genel Yönetim Giderleri
d. Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Giderler(-)

3. Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlara İlişkin Nakit Çıkışları
 - a. Diğer Faaliyetlerle İlgili Gider ve Zararlar
 - b. Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Gider ve Zarar(-)
 4. Finansman Giderlerinden Dolayı Nakit Çıkışları
 5. Olağandışı Gider ve Zararlardan Dolayı Nakit Çıkışları
 - a. Olağandışı Gider ve Zararlar
 - b. Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Gider ve Zarar(-)
 6. Duran Varlık Yatırımlarına İlişkin Nakit Çıkışları
 7. Kısa Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri (Alımlarla İlgili Olmayan)
 - a. Menkul Kıymet Anapara Ödemeleri
 - b. Alınan Krediler Anapara Ödemeleri
 - c. Diğer Ödemeler
 8. Uzun Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri (Alımlarla İlgili Olmayan)
 - a. Menkul Kıymet Anapara Ödemeleri
 - b. Alınan Krediler Anapara Ödemeleri
 - c. Diğer Ödemeler
 9. Ödenen Vergi ve Benzerleri
 10. Ödenen Temettüleri
 11. Diğer Nakit Çıkışları
- D. DÖNEM SONU NAKİT MEVCUDU (A+B-C)**
- E. NAKİT ARTIŞ VEYA AZALIŞI (B-C)**

Kaynak: (Çabuk & Lazol, 2016, ss. 70-71; MSUGT, 1992, s. 38; Önce, 2013b, ss. 13-14)

Nakit girişleri ve nakit çıkışlarının herhangi bir sınıflandırma yapılmadan raporlanması, nakit akış tablosunda işletmenin hangi faaliyetinden ne kadar net nakit kaynağı sağladığının yanıtını verememekteydi (Gücenme & Arsoy, 2006, s. 68). Ekim 1996 yılında Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği'ne (TÜRMOB) bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu (TMUDESK) tarafından “3 No’lu Nakit Akış Tablosu” standardı yayımlanmıştır (Toroslu, 2009, s. 293). Bu standart, Uluslararası Muhasebe Standartları formatına uygun olarak belli bir dönemde işletmelerin nakit ve nakit benzeri varlıklarında meydana gelen değişiklikleri işletme, yatırım ve finansman faaliyetleri olarak sunmaktadır (Sarıoğlu, 2008, s. 57).

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Türkiye’de faaliyet gösteren bütün bankaların muhasebe sistemine ilişkin esas ve ilkelerin belirlenmesi amacıyla, ‘‘Muhasebe Uygulama Yönetmeliği’ni ve buna bağlı olarak uluslararası muhasebe standartlarını esas alan 19 adet muhasebe Tebliğini 2002 yılında yayımlamıştır. Bu tebliğlerden 22.06.2002 Tarih ve 24793 (Mükerrer) Sayılı Resmi Gazete ‘de yayımlanan Muhasebe Uygulama Yönetmeliğine ilişkin 16 Sayılı Tebliğ ile nakit akış tablosunun düzenlenmesine ilişkin esaslar belirtilmiŐtir (Sarıoğlu, 2008, s. 95).

SPK tarafından Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ile uyumlu Seri: XI, No: 25 sayılı ‘‘Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ’i 15.11.2003 tarihli 1. mükerrer ve 25290 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır (SPK, 2003). Tebliğ’in 4. kısmında nakit akış tablosu düzenleme esasları belirtilmiŐtir.

Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu tarafından 18.01.2005 tarih ve 25704 sayılı Resmi Gazete ‘de ‘‘Türkiye Muhasebe Standardı 7 Nakit Akış Tabloları’’ standardı yayımlanmıştır (Gücenme & Arsoy, 2006, s. 68). BDDK tarafından 2002 yılında yapılan düzenlemeler 01.11.2006 tarihinde yayımlanan Bankaların Muhasebe Uygulamalarına ve Belgelerin Saklanması İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’le yürürlükten kaldırılmıŐtır. Bu tarihten itibaren bankaların muhasebe iŐlemlerinde TMSK tarafından yayımlanan standartların esas alınacağı kabul edilmiştir (Kocamaz, 2014, s. 115). Daha sonra Sermaye Piyasası Kurulu 09.04.2008 tarih ve 26842 sayılı Resmi Gazete’ne yayımlanan Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ (Seri XI, No:29) ile Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ’i (Seri: XI, No: 25) yürürlükten kaldırılmıŐ ve TMSK tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartları’nı kabul edilmiştir (Toroslu, 2009, s. 293).

Türkiye Muhasebe Standartları, Nakit Akış Tabloları Standardı (TMS 7) 2007, 2008, 2009 ve 2011 yıllarında revize edilmiştir ( zdemir, 2014, ss. 58-59). 2005 yılından bu yana hisse senetleri İMKB’de (İstanbul Menkul Kıymetler Borsası) işlem gören Şirketler tarafından uygulanması zorunlu olan bu standartlar, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun yürürlüğe girmesiyle birlikte kanun tarafından belirlenen ticaret Şirketleri tarafından uygulanmaktadır (KarĐın & Aktaş, 2011, s. 3).

TMS 7 nakit akış tabloları standardı işletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarının sunumunda brüt yöntemi tercih ettiği için standardın ekinde net yönteme göre nakit akış tablosunun sunulmuş biçimi yer almamaktadır. Net yönteme göre hazırlanan nakit akış tablosunun KGK (2013) Finansal Tablo Örnekleri İle Kullanım Rehberi'ne göre sunulmuş biçimi **Tablo 8**'de gösterilmektedir.

Yine TMS 7 nakit akış tabloları standardının eki işletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışları unsurlarını özet olarak verdiği için brüt yönteme göre daha kapsamlı olarak hazırlanan nakit akış tablosunun KGK (2013) Finansal Tablo Örnekleri İle Kullanım Rehberi'ne göre sunulmuş biçimi **Tablo 9**'da ele alınmıştır.

Tablo 8: Net Yönteme Göre Hazırlanan Nakit Akış Tablosu (TMS 7)

... ŞİRKETİ (VE BAĞLI ORTAKLIKLARI) BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ (GEÇMEMİŞ) ... TARİHLİ BİREYSEL NAKİT AKIŞ TABLOSU (Tüm tutarlar TL olarak gösterilmiştir)		
	Cari Dönem 20..	Önceki Dönem 20..
A. İşletme Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları		
Dönem Kârı/Zararı		
Dönem Net Kârı/Zararı Mutabakatı İle İlgili Düzeltmeler		
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler		
Değer düşüklüğü (iptali) ile ilgili düzeltmeler		
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		
Faiz gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler		
Gerçekleşmemiş yabancı para çevirim farkları ile ilgili düzeltmeler		
Pay bazlı ödemeler ile ilgili düzeltmeler		
Gerçeğe uygun değer kayıpları (kazançları) ile ilgili düzeltmeler		
İştiraklerin dağıtılmamış kârları ile ilgili düzeltmeler		
Vergi gideri/geliri ile ilgili düzeltmeler		
Stoklardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		
Ticari alacaklardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		
Ticari borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		
Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış (azalış) ile ilgili düzeltmeler		
Nakit dışı kalemlere ilişkin diğer düzeltmeler		
Duran varlıkların elden çıkarılmasından kaynaklanan kayıplar (kazançlar) ile ilgili düzeltmeler		
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler		
Kâr (zarar) mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler		
Faaliyetlerden Elde Edilen Nakit Akışları		
Ödenen temettüler*		
Alınan temettüler*		
Ödenen faiz*		
Alınan faiz*		
Vergi iadeleri (ödemeleri)		
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları		
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma aracının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri		

* TMS 7'nin 31 inci paragrafı uyarınca Nakit Akış Tablosunda, faiz ve temettülere ilişkin nakit giriş ve çıkışları ayrı ayrı açıklanır. Bu kalemlerin her biri dönemler arasında tutarlı bir şekilde işletme, yatırım veya finansman faaliyetleriyle ilgili oluşlarına göre sınıflandırılır.

<p>Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma aracının satılması sonucu elde edilen nakit çıkışları</p> <p>Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri</p> <p>Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları</p> <p>Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri</p> <p>Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları</p> <p>Verilen nakit avans ve borçlar</p> <p>Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler</p> <p>Türev araçlardan nakit çıkışları</p> <p>Türev araçlardan nakit girişleri</p> <p>Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri</p> <p>Alınan temettüleri*</p> <p>Ödenen faiz*</p> <p>Alınan faiz*</p> <p>Vergi iadeleri (ödemeleri)</p> <p>Diğer nakit girişleri (çıkışları)</p> <p>C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları</p> <p>Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri</p> <p>İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları</p> <p>Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri</p> <p>Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları</p> <p>Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları</p> <p>Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri</p> <p>Ödenen temettüleri*</p> <p>Ödenen faiz*</p> <p>Vergi iadeleri (ödemeleri)</p> <p>Diğer nakit girişleri (çıkışları)</p> <p>Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)</p> <p>D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi</p> <p>Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)</p> <p>E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri</p> <p>Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)</p>		
---	--	--

Kaynak: (TMS 7, 2005)

Tablo 9: Brüt Yönteme Göre Hazırlanan Nakit Akış Tablosu (TMS7)

... ŞİRKETİ BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ (GEÇMEMİŞ) ... TARİHLİ BİREYSEL NAKİT AKIŞ TABLOSU (Tüm tutarlar TL olarak gösterilmiştir)		
	Cari Dönem 20..	Önceki Dönem 20..
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları		
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları		
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri		
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri		
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri		
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri		
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları		
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler		
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları		
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları		
Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları		
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları		
Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları		
Ödenen temettüler*		
Alınan temettüler*		
Ödenen faiz*		
Alınan faiz*		
Vergi ödemeleri (iadeler)		
Diğer nakit girişleri (çıkışları)		
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları		
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri		
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları		
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları		
Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		
Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları		
Verilen nakit avans ve borçlar		
Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler		
Türev araçlardan nakit çıkışları		
Türev araçlardan nakit girişleri		

* TMS 7'nin 31 inci paragrafı uyarınca Nakit Akış Tablosunda, faiz ve temettürlere ilişkin nakit giriş ve çıkışları ayrı ayrı açıklanır. Bu kalemlerin her biri dönemler arasında tutarlı bir şekilde işletme, yatırım veya finansman faaliyetleriyle ilgili oluşlarına göre sınıflandırılır.

Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri Alınan temettümler* Ödenen faiz* Alınan faiz* Vergi ödemeleri (iadeler) Diğer nakit girişleri (çıkışları) C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri Ödenen temettümler* Ödenen faiz* Vergi ödemeleri (iadeler) Diğer nakit girişleri (çıkışları) Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C) D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D) E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)		
--	--	--

Kaynak: (TMS 7, 2005)

Bağımsız denetime tabi olup Türkiye Finansal Raporlama Standartlarını uygulamayan işletmelerin finansal tablolarının hazırlanmasında kullanılacak olan Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı 29 Temmuz 2017 tarih ve 30138 (M) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Standardın ikinci bölümü nakit akış tablolarına ilişkin düzenlemeleri içermektedir. BOBİ FRS’ye göre Naki Akış Tablosu formatları **Tablo 10**’da ele alınmıştır. **Tablo 11**’de ise TMS 7 Nakit Akış Tabloları Standardı ve BOBİ Finansal Raporlama Standardına göre Nakit Akış Tablosu Brüt (Doğrudan) Yöntem Karşılaştırması ele alınmıştır.

Tablo 10: BOBİ FRS Nakit Akış Tablosu Formatları

1. Seçenek: Doğrudan Yöntem

..... Şirketi Dönemine Ait

Bağımsız Denetimden Geçmiş Nakit Akış Tablosu (TL)

	Cari Dönem	Önceki Dönem
A. ESAS FAALİYETLERDEN NAKİT AKIŞLARI		
Esas Faaliyetlerden Net Nakit Akışları		
Nakit Girişi (+)		
Mal satışlarından nakit girişleri		
Hizmet sunumundan nakit girişleri		
Aracılık faaliyetlerinden nakit girişleri		
Esas faaliyetlerden diğer nakit girişleri		
Nakit Çıkışı (-)		
Satılan mal maliyetlerine ilişkin nakit çıkışları		
Hizmet maliyetlerine ilişkin nakit çıkışları		
Faaliyet giderlerine ilişkin nakit çıkışları		
Esas faaliyetlerden diğer nakit çıkışları		
Ödenen kâr payları*		
Alınan kâr payları*		
Ödenen faiz*		
Alınan faiz*		
Vergi ödemeleri/iadeleri		
Diğer nakit girişleri/çıkışları		
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI		
Bağlı ortaklıklardaki payların elden çıkarılmasından nakit girişleri		
Bağlı ortaklık paylarının ediniminden nakit çıkışları		
İştirak ve müşterek girişimlerdeki payların elden çıkarılmasından nakit girişleri		
İştirak ve müşterek girişim paylarının ediniminden nakit çıkışları		
Başka işletme veya fon paylarının veya borçlanma araçlarının elden çıkarılmasından nakit girişleri		
Başka işletme veya fon paylarının veya borçlanma araçlarının ediniminden nakit çıkışları		
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından nakit girişleri		
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından nakit çıkışları		
Diğer uzun vadeli varlıkların satışından nakit girişleri		
Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları		
Verilen nakit avans ve borçlar		
Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler		

<p>Türev araçlardan nakit çıkışları Türev araçlardan nakit girişleri Devlet teşviklerinden nakit girişleri Alınan kâr payları* Ödenen faiz* Alınan faiz* Vergi ödemeleri/iadeleri Diğer nakit girişleri/çıkışları</p> <p>C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI</p> <p>Özkaynak araçlarının ihracından nakit girişleri İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynak araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri Borç ödemelerinden nakit çıkışları Finansal kiralama borçlarından nakit çıkışları Devlet teşviklerinden nakit girişleri Ödenen kâr payları* Ödenen faiz* Vergi ödemeleri/iadeleri Diğer nakit girişleri/çıkışları</p> <p>KUR FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ SAFİ ARTIŞ (AZALIŞ) (A+B+C)</p> <p>D. KUR FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</p> <p>NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ SAFİ ARTIŞ (AZALIŞ) (A+B+C+D)</p> <p>E. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ</p> <p>DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E)</p>		
---	--	--

*Faiz ve kâr paylarına ilişkin nakit giriş ve çıkışları Nakit Akış Tablosunda, ayrı ayrı açıklanır. Bu kalemlerin her biri dönemler itibarıyla tutarlı bir şekilde esas faaliyetlerden, yatırım faaliyetlerinden veya finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları olarak sınıflandırılır.

2. Seçenek: Dolaylı Yöntem

..... Şirketi Dönemine Ait

Bağımsız Denetimden Geçmiş Nakit Akış Tablosu (TL)

	Cari Dönem	Önceki Dönem
A. ESAS FAALİYETLERDEN NAKİT AKIŞLARI Esas Faaliyetlerden Net Nakit Akışları Dönem kârı/zararı Dönem kârı/zararı mutabakatıyla ilgili düzeltmeler Amortisman ve itfa gideriyle ilgili düzeltmeler Değer düşüklüğü/değer düşüklüğü iptali ile ilgili düzeltmeler Karşılıklarla ilgili düzeltmeler Faiz gelirleri ve giderleriyle ilgili düzeltmeler Gerçekleşmemiş kur farklarıyla ilgili düzeltmeler Gerçeğe uygun değer kayıpları/kazançları ile ilgili düzeltmeler Stoklardaki artış/azalış ile ilgili düzeltmeler Ticari alacaklardaki artış/azalış ile ilgili düzeltmeler Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklardaki artış/azalış ile ilgili düzeltmeler Ticari borçlardaki artış/azalış ile ilgili düzeltmeler Faaliyetlerle ilgili diğer borçlardaki artış/azalış ile ilgili düzeltmeler Nakit dışı kalemlere ilişkin diğer düzeltmeler Duran varlıkların elden çıkarılmasından kayıplar/kazançlar ile ilgili düzeltmeler Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler Kâr/zarar mutabakatı ile ilgili diğer düzeltmeler Ödenen kâr payları* Alınan kâr payları* Ödenen faiz* Alınan faiz* Vergi ödemeleri/iadeleri Diğer nakit girişleri/çıkışları		
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI Bağlı ortaklıklardaki payların elden çıkarılmasından nakit girişleri Bağlı ortaklık paylarının ediniminden nakit çıkışları İştirak ve müşterek girişimlerdeki payların elden çıkarılmasından nakit girişleri İştirak ve müşterek girişim paylarının ediniminden nakit çıkışları Başka işletme veya fon paylarının veya borçlanma araçlarının elden çıkarılmasından nakit girişleri Başka işletme veya fon paylarının veya borçlanma araçlarının ediniminden nakit çıkışları Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından nakit girişleri		

<p>Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından nakit çıkışları Diğer uzun vadeli varlıkların satışından nakit girişleri Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları Verilen nakit avans ve borçlar Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler Türev araçlardan nakit çıkışları Türev araçlardan nakit girişleri Devlet teşviklerinden nakit girişleri Alınan kâr payları* Ödenen faiz* Alınan faiz* Vergi ödemeleri/iadeleri Diğer nakit girişleri/çıkışları</p> <p>C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI</p> <p>Özkaynak araçlarının ihracından nakit girişleri İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynak araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri Borç ödemelerinden nakit çıkışları Finansal kiralama borçlarından nakit çıkışları Devlet teşviklerinden nakit girişleri Ödenen kâr payları* Ödenen faiz* Vergi ödemeleri/iadeleri Diğer nakit girişleri/çıkışları</p> <p>KUR FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ SAFİ ARTIŞ (AZALIŞ) (A+B+C)</p> <p>D. KUR FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ</p> <p>NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ SAFİ ARTIŞ (AZALIŞ) (A+B+C+D)</p> <p>E. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ</p> <p>DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E)</p>		
---	--	--

*Faiz ve kâr paylarına ilişkin nakit giriş ve çıkışları Nakit Akış Tablosunda, ayrı ayrı açıklanır. Bu kalemlerin her biri dönemler itibarıyla tutarlı bir şekilde esas faaliyetlerden, yatırım faaliyetlerinden veya finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları olarak sınıflandırılır.

Tablo 11: TMS 7 Nakit Akış Tabloları Standardı ve BOBİ Finansal Raporlama Standardına Göre Nakit Akış Tablosu Brüt (Doğrudan) Yöntem Karşılaştırması

TMS 7	BOBİ FRS	Farklılık
Brüt Yöntem	Doğrudan Yöntem	Kavram birliği açısından aynı anlama gelen iki yöntem isminden biri tercih edilebilir.
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	A. ESAS FAALİYETLERDEN NAKİT AKIŞLARI	BOBİ FRS'nin "Esas Faaliyetlerden Nakit Akışları" kapsam olarak TMS 7'nin "İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışlarına" göre daha dar kapsamlıdır. İşletme faaliyetleri esas faaliyetler ve diğer faaliyetler olarak gruplandırılabilir.
	Esas Faaliyetlerden Net Nakit Akışları	
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları	Nakit Girişi (+)	
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	Mal satışlarından nakit girişleri	TMS 7 satılan mal ve hizmetlerden elde edilen nakit girişlerini tek bir maddede raporlanmasını öngörürken BOBİ FRS mal ve hizmet satışlarından elde edilen nakit girişlerinin ayrı maddelerde raporlanmasını öngörmektedir.
	Hizmet sunumundan nakit girişleri	
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri	Aracılık faaliyetlerinden nakit girişleri	BOBİ FRS sadece "Aracılık faaliyetlerinden nakit girişleri" kapsamındaki unsurlara yer verirken TMS 7 "Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri" daha kapsamlıdır.

Alım satım amaçlı elde bulundurulan sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri		BOBİ FRS Alım satım amaçlı elde bulundurulan sözleşmeler ile ilgili nakit girişlerine dair bir madde öngörmemiştir.
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri	Esas faaliyetlerden diğer nakit girişleri	Kavram birliği açısından aynı anlama gelen iki yöntem isminden biri tercih edilebilir.
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları	Nakit Çıkışı (-)	
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	Satılan mal maliyetlerine ilişkin nakit çıkışları	TMS 7 mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeleri tek bir maddede raporlanmasını öngörürken BOBİ FRS satılan mal ve hizmet maliyetlerine ilişkin nakit çıkışlarının ayrı maddelerde raporlanmasını öngörmektedir.
	Hizmet maliyetlerine ilişkin nakit çıkışları	
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları	Faaliyet giderlerine ilişkin nakit çıkışları	BOBİ FRS sadece “Faaliyet giderlerine ilişkin nakit çıkışları” kapsamındaki unsurlara yer verirken aynı nakit akışı TMS 7’de “Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları” olarak detaylandırmıştır.
Alım satım amaçlı elde bulundurulan sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları		BOBİ FRS Alım satım amaçlı elde bulundurulan sözleşmeler ile ilgili nakit çıkışlarına dair bir madde öngörmemiştir.
Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları		BOBİ FRS Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışlarına dair bir madde öngörmemiştir.
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları	Esas faaliyetlerden diğer nakit çıkışları	

Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları		TMS 7 ile BOBİ FRS arasındaki yapısal farklılıkların giderilmesi için BOBİ FRS'nin "Esas Faaliyetlerden Net Nakit Akışları" maddesi buraya alınabilir.
Ödenen temettüleri	Ödenen kâr payları	Kavram birliğinin sağlanması için aynı anlama gelen bu iki kavramdan biri tercih edilebilir.
Alınan temettüleri	Alınan kâr payları	
Ödenen faiz	Ödenen faiz	
Alınan faiz	Alınan faiz	
Vergi ödemeleri (iadeler)	Vergi ödemeleri/iadeleri	
Diğer nakit girişleri (çıkışları)	Diğer nakit girişleri/çıkışları	
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI	
	Bağlı ortaklıklardaki payların elden çıkarılmasından nakit girişleri	BOBİ FRS Bağlı ortaklıklardaki payların elden çıkarılmasından nakit girişleri için bir madde öngörürken TMS7'de böyle bir husus öngörülmemiştir.
	Bağlı ortaklık paylarının ediniminden nakit çıkışları	BOBİ FRS Bağlı ortaklık paylarının ediniminden nakit çıkışları için bir madde öngörürken TMS7'de böyle bir husus öngörülmemiştir.
	İştirak ve müşterek girişimlerdeki payların elden çıkarılmasından nakit girişleri	BOBİ FRS İştirak ve müşterek girişimlerdeki payların elden çıkarılmasından nakit girişleri

		için bir madde öngörürken TMS7’de böyle bir husus öngörülmemiştir.
	İştirak ve müşterek girişim paylarının ediniminden nakit çıkışları	BOBİ FRS İştirak ve müşterek girişimlerdeki payların ediniminden nakit çıkışları için bir madde öngörürken TMS7’de böyle bir husus öngörülmemiştir.
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri	Başka işletme veya fon paylarının veya borçlanma araçlarının elden çıkarılmasından nakit girişleri	
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları	Başka işletme veya fon paylarının veya borçlanma araçlarının ediniminden nakit çıkışları	
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından nakit girişleri	
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından nakit çıkışları	
Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	Diğer uzun vadeli varlıkların satışından nakit girişleri	
Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları	Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları	
Verilen nakit avans ve borçlar	Verilen nakit avans ve borçlar	
Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler	Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler	
Türev araçlardan nakit çıkışları	Türev araçlardan nakit çıkışları	

Türev araçlardan nakit girişleri	Türev araçlardan nakit girişleri	
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	Devlet teşviklerinden nakit girişleri	
Alınan temettüler	Alınan kâr payları	Kavram birliğinin sağlanması için aynı anlama gelen “Temettü” ve “Kar payları” kavramdan biri tercih edilebilir.
Ödenen faiz	Ödenen faiz	
Alınan faiz	Alınan faiz	
Vergi ödemeleri (iadeler)	Vergi ödemeleri/iadeleri	
Diğer nakit girişleri (çıkışları)	Diğer nakit girişleri/çıkışları	
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI	
Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri	Özkaynak araçlarının ihracından nakit girişleri	
İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları	İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynak araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları	
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	Borç ödemelerinden nakit çıkışları	
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	Finansal kiralama borçlarından nakit çıkışları	
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	Devlet teşviklerinden nakit girişleri	

Ödenen temettüleri	Ödenen kâr payları	Kavram birliğinin sağlanması için aynı anlama gelen “Temettü” ve “Kar payları” kavramdan biri tercih edilebilir.
Ödenen faiz	Ödenen faiz	
Vergi ödemeleri (iadeler)	Vergi ödemeleri/iadeleri	
Diğer nakit girişleri (çıkışları)	Diğer nakit girişleri/çıkışları	
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	KUR FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ SAFİ ARTIŞ (AZALIŞ) (A+B+C)	Kavram birliğinin sağlanması için aynı anlama gelen “Yabancı Para Çevirim” ile “Kur” kavramlarından biri tercih edilebilir.
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi	D. KUR FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ SAFİ ARTIŞ (AZALIŞ) (A+B+C+D)	Kavram birliğinin sağlanması için aynı anlama gelen “Net” ile “Safi” kavramlarından biri tercih edilebilir.
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	E. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E)	

2.1.2.2. Nakit ve Nakit Benzerleri Kavramı ve Kapsamı

Nakit: işletmedeki nakit ile vadesiz mevduatı ifade etmektedir. Nakit benzeri de tutarı belirli bir nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip ve değerindeki değişim riski önemsiz olan varlıkları ifade etmektedir. Nakit akışları da nakit ve nakit benzeri varlıklara ilişkin giriş ve çıkışlardır (TMS 7, 2005, par. 6). Nakit akış tablosu tahakkuk esaslı muhasebe sistemi içerisinde nakit esasına göre hazırlanan yegâne finansal tablodur. Bu bakımdan nakit akış tablosunun özünü oluşturan nakit ve nakit benzerinin kapsamının belirlenmesi ve nakit akışlarının niteliklerinin açıklanması gerekmektedir.

Nakit yönetimi, fazla nakdin, nakit benzeri yatırım araçlarında değerlendirilmesini içerdiğinden dolayı nakit yönetiminin bir parçasını oluşturması ve işletmenin, işletme, yatırım veya finansman faaliyeti dışında kalması nedeniyle nakit ve nakit benzerleri kalemleri arasındaki işlemler nakit akışı olarak kabul edilmez. (TMS 7, 2005, par. 9). Nakit akış tablosu açısından nakit ve nakit benzeri varlıkların kendi aralarındaki değişim nakit akışı olarak kabul edilmediğinden, nakit ve nakit benzerlerinin kapsamının belirlenmesi nakit akışlarının belirlenmesi açısından önem arz etmektedir. Ayrıca nakit ve nakit benzerlerinin kapsamının belirlenmesi hem finansal durum tablosunun hem de nakit akış tablosunun hazırlanması açısından da önemlidir (Bayri, 2012, s. 760). Nakit ve nakit benzerleri en likit işletme varlığı olması nedeniyle, finansal tablo kullanıcılarının önem verdiği unsurların başında gelmektedir (Gersil, 2014, s. 42). Nakit akış tablosunun işletmenin gerçek durumunu ortaya koyacak şekilde doğru olarak hazırlanabilmesi için öncelikle nakit akış tablosunun kapsamını oluşturan nakit ve nakit benzerlerinin tam olarak açıklanması gerekir (Kepçe, 2017, s. 37).

Tablo 12: Nakit ve Nakit Benzerleri

Nakit ve Nakit Benzerleri

Nakit

-Nakit ve Vadesiz Mevduat

Nakit Benzerleri

-Nakde kolay çevrilebilen, değerindeki değişim riski önemsiz, kısa vadeli, yüksek likiditeye sahip varlıklar.

Kasa (TL - yabancı para)	Banka (vadesiz mevduat TL - yabancı para)	Banka Limit Kullanımları (-)	Alınan Çekler (TL - yabancı para)	Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (vadesiz çekler TL - yabancı para) (-)	Kredi Kartlı Satışlardan Alacaklar	Nakit Benzeri Finansal Varlıklar (Likit Fonlar, Repo, Vadeli Mevduat TL - Yabancı Para, Bono, Tahvil)	Nakit Benzeri Diğer Varlıklar (Yoldaki Paralar, Kupon Bedelleri, Pullar)	Nakit Benzerleri Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)
-----------------------------	--	------------------------------	--------------------------------------	--	------------------------------------	--	---	--

Finansal durum tablosunda yer alan nakit ve nakit benzeri varlıkların, işletmenin kısa vadeli finansal yükümlülüklerini yerine getirmesi bakımından önemli bir unsur olarak kabul edildiğinden, nakit ve nakit benzerleri varlıklar önemlidir (Bayri, 2012, s. 760). Nakit ve nakit benzeri değerler, kasa, banka ve diğer finansal kuruluşlar nezdindeki mevduatları, tutarı belirli nakde kolayca çevrilebilen kısa vadeli ve yüksek likiditeye sahip ve değerindeki değişim riski önemsiz olan yatırımları içermektedir. Buna göre, vadesi 3 ay veya daha az olan yatırımlar nakit benzeri yatırım olarak kabul edilebilir (Ernst & Young LLP, 2016, s. 2749). Ancak vadesine kısa bir süre kala iktisap edilen ve üzerinde belirli bir itfa tarihi bulunan imtiyazlı hisse senetlerinde olduğu gibi özellikli durumlar hariç hisse senedi yatırımları, nakit benzeri olarak kabul edilmez (TMS 7, 2005, par. 7).

Banka kredilerinin finansman faaliyetleri kapsamında olduğu kabul edilir. Ancak, bankanın talebi halinde geri ödenmesi gereken ve bakiyeleri sıklıkla pozitif ve negatif olacak şekilde dalgalanabilen bankalar nezdindeki cari hesaplar işletmenin nakit yönetiminin ayrılmaz parçasını oluşturduğundan, bunlar nakit ve nakit benzerleri olarak kabul edilir (TMS 7, 2005, par. 8). Nakit ve nakit benzeri olarak kabul edilen cari hesap şeklinde çalışan mevduat hesapları nakit ve nakit benzerleri grubunda "Banka Limit Kullanımları " şeklinde bir hesapla bankalar hesabını düzelten bir hesap olarak açılması uygun olabilir (Akdoğan & Sevilengül, 2007, s. 34). Nakit ve nakit benzeri varlıklara ilişkin yapılan açıklamalardan sonra bu varlıkların kapsamına giren unsurları **Tablo 13**'deki gibi gruplandırılarak açıklanabilir:

Tablo 13: TMS 7 Nakit ve Nakit Benzeri Varlıkların Kapsamı

	Nakit	Nakit Benzeri	Finansal Yatırım
Kasa (TL - yabancı para)	X		
Banka (vadesiz mevduat TL - yabancı para)	X		
Banka (3 aya kadar vadeli ve nakit yönetiminin unsuru olan TL - yabancı para mevduat) ¹³		X	
Banka (3 aydan fazla vadeli mevduat TL - yabancı para)			X
Repo -Ters Repo		X	
Banka Limit Kullanımları (-)	-X		
Alınan Çekler (TL - yabancı para)		X	
Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (vadesiz çekler TL - yabancı para) (-)		-X	
Pullar, vadesi gelmiş kuponlar, yoldaki paralar		X	
Likit Fonlar		X	
Tahvil ve Bonolar (3 aya kadar vadeli ve nakit yönetiminin unsuru olan)		X	
Tahvil ve Bonolar (3 aydan fazla vadeli)			X
İmtiyazlı Hisse Senedi (3 aya kadar vadeli ¹⁴)		X	
İmtiyazlı Hisse Senedi (3 aydan fazla vadeli)			X

Kaynak: (Bayri, 2012, ss. 766-767; Gersil, 2014, ss. 39-41; TMS 7, 2005, par. 6-8)

Nakit ve nakit benzerleri kavramının kavramın karşılığı olarak Tek Düzen Muhasebe Sisteminde (TDMS) hazır değerler kavramı yer almaktadır. (Gersil, 2014, s. 38). Hazır değerler, nakit olarak elde veya bankada bulunan varlıklar ile istenildiği zaman değer kaybına uğramadan paraya çevrilme imkânı bulunan varlıkları (menkul kıymetler hariç) kapsar ve aşağıdaki hesaplardan oluşur (MSUGT, 1992, ss. 54-55):

Tablo 14: Hazır Değerler (Tek Düzen Hesap Planı)

100- Kasa
101- Alınan Çekler
102- Bankalar
103- Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (-)
108- Diğer Hazır Değerler

¹³ Bir yıl içerisinde serbest bırakılması beklenilmeyen bloke paralar Duran Varlık grubunda Finansal Yatırımlar altında gösterilir.

¹⁴ Nakit benzeri tanımında kısa vade üç aya kadar vadeli varlıklar ile ilgilidir. Ancak, üç aya kadar vade tek başına yeterli bir ölçü değildir. Üç aydan kısa vadeli olmakla birlikte bu varlıkların kolayca nakde çevrilebilmesi ve değerindeki değişim riskinin önemsiz olması gerekir. Ayrıca edinim tarihi itibarı ile vadesine üç ay veya üç aydan daha az kalmış olan varlıklar nakit benzerinin kapsamında yer alabilir. Edinim tarihinden sonra vadesine üç aydan az kalmış olsa bile nakit yönetiminin unsuru olmayan varlıklar nakit benzeri kapsamında değerlendirilemezler.

Üç aydan kısa vadeli olmakla birlikte, bu varlıkların kolayca paraya çevrilebilmesi ve değerindeki değişim riskinin önemsiz olması gerekir.

TMS 7 Türkiye'deki mevcut muhasebe uygulamalarında hazır değerler grubu olarak adlandırılan grubun kapsamında ve değerlemesinde önemli değişiklikler meydana getirmektedir. TDMS'ye göre hazır değerler grubunun kapsamı yeterince açık ve bu gruptaki değerlerin ne olduğu belli iken, TMS 7 nakit ve nakit benzeri varlıkların kapsamının belirlenmesi açısından esneklik söz konusudur (Bayri, 2012, s. 771). Nakit ve nakit benzeri varlıklar açısından TDMS ile TMS 7 arasındaki farklılıklar ve benzerlikler aşağıdaki gibi sıralanabilir (Bayri, 2012, ss. 761-766; Gersil, 2014, ss. 40-41):

- Kasadaki para açısından TDMS ile TMS 7 arasında anlayış farkı yoktur.
- TDMS, bankadaki vadeli, vadesiz mevduatın hepsini nakit olarak kabul ederken, TMS/TFRS ise sadece vadesiz mevduatı nakit olarak kabul etmektedir.
- TMS 7 vadesi üç aya kadar olan mevduatları nakit benzeri olarak kabul ederken, vadesi üç aydan fazla olan mevduatları nakit benzeri olarak kabul etmemektedir.
- Tek düzen hesap planı menkul kıymetleri hazır değer grubunun dışında tutmuştur. TMS 7'nin tanımına göre TDMS'de menkul kıymetler grubunda raporlanan bazı kalemler¹⁵ TMS 7'ye göre nakit benzeri olarak raporlanmaktadır. Burada kıstas üç aydır. Üç aydan uzun olan yatırımlar TMS 7'ye göre finansal yatırımlar olarak raporlanmaktadır.
- Bankalar nezdindeki cari hesaplar (Banka Limit Kullanımları) TDMS'ye göre banka kredilerinde gösterilirken, TMS 7'ye göre nakit ve nakit benzeri olarak gösterilmesi gerekmektedir
- Tek Düzen Hesap planında kredi kartı bedelleri için bir hesap bulunmamaktadır. Ancak kredili satışlardan dolayı satış bedeli herhangi bir komisyon vb. ödenmeden istenildiğinde işletmenin hesabına geçiyorsa, hazır değer niteliği taşımaktadır ve diğer hazır değerler hesabı altında izlenebilir. TMS 7 açısından ise, vadesi üç aydan kısa ve nakde çevrilmek istendiğinde değişim tutarında önemli bir değişiklik meydana gelmeyecekse, nakit benzeri

¹⁵ Yatırım fonu, tahvil, hazine bonosu, finansman bonosu, repo ve imtiyazlı hisse senedi.

olarak, aksi halde ticari veya diğer alacak sıfatında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Uluslararası finansal raporlama standartlarına uygun hesap planının oluşturulması için literatürde çeşitli öneriler mevcuttur. Söz konusu öneriler şüphesiz nakit ve nakit benzeri varlıkların sınıflandırılmasında da alternatif yaklaşımlar önermektedir bk. Bayri (2012, s. 770). Nakit ve nakit benzeri varlıkların sınıflandırılmasında literatürdeki bazı öneriler¹⁶ ve Tekdüzen Hesap Planı'nın mevcut yapısı baz alınarak nakit ve nakit benzeri varlıklar aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir.

Tablo 15: Nakit ve Nakit Benzeri Varlıkları Sınıflandırma Önerisi

10 NAKİT VE NAKİT BENZERİ VARLIKLAR
100 KASA TL ve yabancı paralar
101 ALINAN ÇEKLER Alınan TL ve yabancı para çekler
102 BANKALAR TL ve yabancı para vadesiz mevduat TL ve yabancı para vadeli mevduat ¹⁷ Repo Banka Limit Kullanımları (-)
103 VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ (-) Verilen TL ve yabancı para çekler ve ödeme emirleri
104 KREDİ KARTI BEDELLERİ ¹⁸
105 NAKİT BENZERİ YATIRIMLAR ¹⁹ Likit Fonlar Tahvil ve Bonolar İmtiyazlı Hisse Senetleri
106 DİĞER NAKİT BENZERİ VARLIKLAR Yoldaki paralar, kupon bedelleri, pullar
109 NAKİT BENZERLERİ DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)

Nakit ve nakit benzeri varlıklar “nakit” ve “nakit benzerlerinin” ayrı ayrı görünümünü sağlayacak şekilde de sınıflandırılabilir. Önerilen iki sınıflandırma **Tablo 16**'da ele alınmıştır.

¹⁶ (Akdoğan & Sevilengül, 2007; Bayri, 2012)

¹⁷ Vadesi üç aya kadar olan.

¹⁸ Banka garantili olanlar.

¹⁹ Vadesi üç aya kadar, değerindeki değişim riski önemsiz ve yüksek likiditeye sahip olanlar.

Tablo 16: Nakit ve Nakit Benzeri Varlıkların Ayrı Olarak Sınıflandırılması Önerileri

10 NAKİT VE NAKİT BENZERİ VARLIKLAR
100 KASA TL ve yabancı paralar
101 BANKALAR TL ve yabancı para vadesiz mevduat Repo TL ve yabancı para vadeli mevduat
102 BANKA LİMİT KULLANIMLARI (-)
103 VERİLEN ÇEKLER ve ÖDEME EMİRLERİ (-) Verilen TL ve yabancı para çekler
104 ALINAN ÇEKLER Alınan TL ve yabancı para çekler
105 KREDİ KARTIYLA SATIŞLARDAN ALACAKLAR
106 NAKİT BENZERİ FİNANSAL VARLIKLAR Likit fonlar Hazine bonusu, devlet tahvili, finansman bonusu vb.
108 NAKİT BENZERLERİ DİĞER VARLIKLAR Yoldaki Paralar, kupon bedelleri, pullar
109 NAKİT BENZERLERİ DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIKLARI (-)

10 NAKİT VE NAKİT BENZERİ VARLIKLAR
100 KASA TL ve yabancı paralar
101 BANKALAR TL ve yabancı para vadesiz mevduat Repo TL ve yabancı para vadeli mevduat Banka Limit Kullanımları (-)
102 ALINAN ÇEKLER Alınan TL ve yabancı para çekler
103 VERİLEN ÇEKLER ve ÖDEME EMİRLERİ (-) Verilen TL ve yabancı para çekler
104 KREDİ KARTIYLA SATIŞLARDAN ALACAKLAR
105 NAKİT BENZERİ FİNANSAL VARLIKLAR Likit fonlar Hazine bonusu, devlet tahvili, finansman bonusu vb.
108 NAKİT BENZERLERİ DİĞER VARLIKLAR Yoldaki Paralar, kupon bedelleri, pullar
109 NAKİT BENZERLERİ DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIKLARI (-)

Kaynak: (Bayri, 2012, ss. 770-771)

Uluslararası finansal raporlama standartlarına uygun hesap planının oluşturulması için KGK tarafından “Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı” 13/12/2018 tarihinde yayımlanmıştır. Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap

Planını ile esas olarak işletmelerin muhasebe standartlarına göre finansal tablolarını hazırlamalarını sağlayacak şekilde muhasebe sistemlerini kurmalarına imkân tanınması amaçlanmaktadır. İlgili taslak kapsamında nakit ve nakit benzeri varlıklar aşağıdaki gibi sınıflandırılmıştır (KGK, 2018).

- 100 Nakit Kasası
- 101 Alınan Çekler
- 102 Bankalar
- 103 Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (-)
- 104 Kredi Kartıyla Yapılan Satışlardan Nakit Benzeri Niteliğindeki Alacaklar
- 105 Nakit Benzeri Niteliğindeki Diğer Varlıklar
- 106 Nakit Benzeri Diğer Varlıklar
- 107
- 108 Banka Mevduatı Limit Kullanımları (-)
- 109 Nakit ve Nakit Benzerleri Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)

2.1.2.3. Nakit Akışlarının Sınıflandırılması

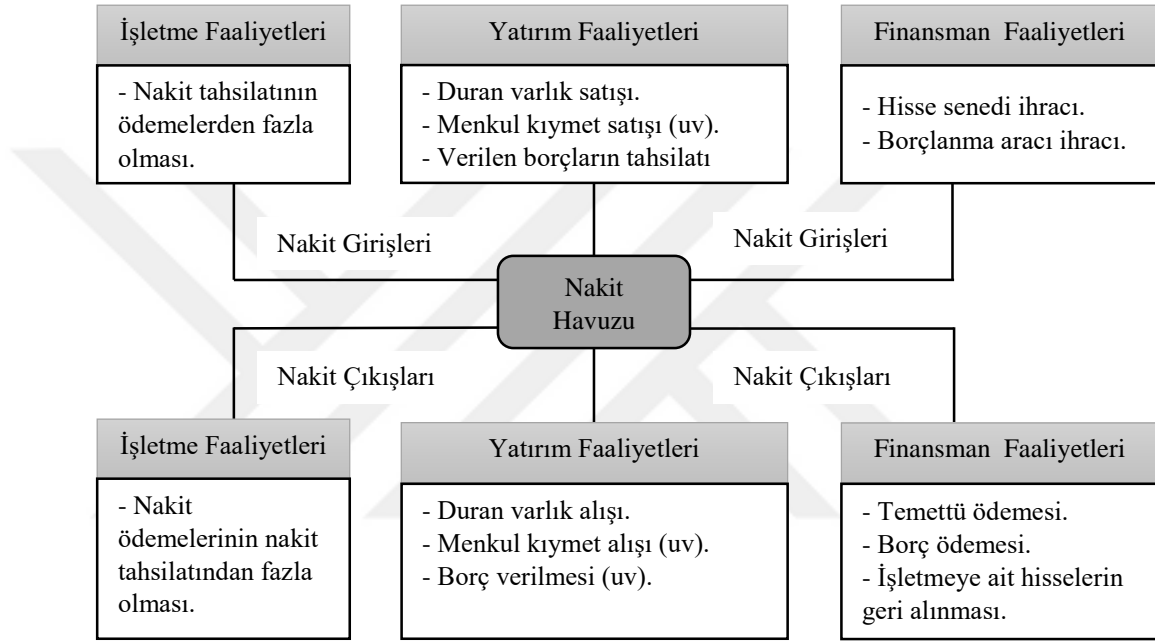
Nakit akışları nakit ve nakit benzeri varlıklara ilişkin giriş ve çıkışları ifade etmektedir (TMS 7, 2005, par. 6) Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akışları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır (TMS 7, 2005, par. 10). Genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri, iki muhasebe dönemi arasındaki nakit değişiminin üç ana başlık altında toplanmasını gerektirir: nakit sağlanan veya nakit kullanımını temsil eden (1) işletme faaliyetleri, (2) yatırım faaliyetleri ve (3) finansman faaliyetleri. Üç kategori, üç çok farklı nakit kaynak ve kullanımını temsil etmektedir (Mulford & Comiskey, 2005, s. 5). **Tablo 17**, finansal durum tablosu açısından temel nakit girişlerini (kaynakları) ve nakit çıkışlarını (kullanımları) sınıflandırmaktadır.

Tablo 17: Finansal Durum Tablosu Açısından Nakit Girişleri ve Çıkışları

Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
Aktif Kalemlerdeki Azalma	Aktif Kalemlerdeki Artışlar
Pasif Kalemlerdeki Artışlar	Pasif Kalemlerdeki Azalışlar
Dönem Sonu Net Kâr	Dönem Sonu Net Zarar
Nakit Hisse Senedi İhracı	İhraç Edilen Hisse Senetleri Nakit Geri Alışları

Kaynak: (Gitman & Zutter, 2012, s. 118)

İşletme faaliyetleri, bir işletmenin ana gelir getirici faaliyetleri ile yatırım ve finansman faaliyeti olmayan diğer faaliyetlerini kapsamaktadır. Yatırım faaliyetleri, uzun vadeli varlıkların ve nakit benzerleri içerisinde yer almayan diğer yatırımların elde edilmesi ve elden çıkarılmasına ilişkin faaliyetleri içermektedir. Finansman faaliyetleri ise, öz kaynaklar ile yabancı kaynakların yapısında ve tutarında değişiklik meydana getiren faaliyetleri ifade etmektedir (Karğın & Aktaş, 2011, s. 4). Faaliyetlere göre sınıflandırılan nakit akışları **Şekil 7**'de ele alınmıştır.

Şekil 7: Faaliyetlere Göre Sınıflandırılan Nakit Akışları²⁰

Kaynak: (Kieso vd., 2013, s. 198)

Nakit akış tablosunun alt bölümleri oluşturulurken aşağıdaki genel ilkelere göre ilgili bölümlere ilişkin bilgiler elde edilir (Karapınar & Zaif, 2013, s. 155; Weygandt vd., 2014, s. 651):

- İşletme faaliyetleri gelir tablosu kalemlerini içerir.
- Yatırım faaliyetleri, yatırımların ve uzun vadeli varlık kalemlerinin değişiminden kaynaklanan nakit akışlarını içerir.

²⁰ Nakit akış tablosunda alınan faizler, ödenen faizler, alınan kâr payları ve ödenen kâr payları ayrı bir şekilde gösterilir. Bu kalemlerin her biri dönemler itibarıyla tutarlı bir şekilde esas faaliyetlerden, yatırım faaliyetlerinden veya finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları olarak sınıflandırılır. Bu şekilde nakit akışlarının temel olarak sınıflandırılması amaçlandığından söz konusu nakit akışları finansman faaliyetlerinde ele alınmıştır.

- Finansman faaliyetleri, uzun vadeli yükümlülüklerdeki ve özkaynak kalemlerindeki değişimlerden kaynaklanan nakit akışlarını içerir.

Bir işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden olan nakit akışlarını iş sahasına en uygun şekilde gösterir. Faaliyet bazında sınıflama, kullanıcılara, bu faaliyetlerin işletmenin finansal durumuna ve nakit ve nakit benzerlerine olan etkisine ilişkin bilgi sağlar. Bu bilgi ayrıca, faaliyetler arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi için de kullanılabilir (TMS 7, 2005, par. 11). Tek bir işlem, farklı şekilde sınıflandırılan nakit akışları içerebilir. Örneğin, bir kredi geri ödemesi hem faiz hem de anapara ödemesini içerir, faiz işletme faaliyeti olarak sınıflandırılırken anapara finansman faaliyeti olarak sınıflandırılır (TMS 7, 2005, par. 12).

Nakit akış tablosunda alınan faizler, ödenen faizler, alınan kâr payları ve ödenen kâr payları ayrı bir şekilde gösterilir. Bu kalemlerin her biri dönemler itibarıyla tutarlı bir şekilde esas faaliyetlerden, yatırım faaliyetlerinden veya finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları olarak sınıflandırılır (BOBİ FRS, 2017, par. 2.21). Uluslararası finansal raporlama standartları belirli kalemlerin sınıflandırılması konusunda esneklik sağlamaktadır. Ödenen faiz ve temettüler, işletmenin en uygun olduğunu düşündüğü faaliyete bağlı olarak, işletme veya finansman faaliyetleri olarak sınıflandırılabilir. Benzer şekilde, alınan faiz ve temettüler, işletme veya yatırım faaliyetleri olarak sınıflandırılabilir. Ödenen vergiler, yatırım veya finansman faaliyetleriyle tanımlanabilecekleri durumlar haricinde işletme faaliyetleri olarak sınıflandırılabilir (Kieso vd., 2013, s. 1183).

Nakit akış tablosu tahakkuk esasına göre hazırlanan finansal durum tablosu ve gelir tablosundan elde edilen bilgilerin nakit esasına göre sistematik olarak dönüştürülmüş halidir. Nakit akış tablosunun içeriğini oluşturan işletmenin nakit giriş ve çıkışlarının değişik bakımlardan sınıflandırılması gerekmektedir. (Önce, 2013a, s. 87).

Nakit akışlarının sınıflandırılmasına ve bu bilgilerin kaynaklarına dair yapılan açıklamalardan sonra nakit akışları ayrıntılı olarak ele alınabilir. Bu bakımdan nakit akışlarının işletme faaliyetleri, yatırım faaliyetleri ve finansman faaliyetleri detaylı bir şekilde incelenecektir.

2.1.2.3.1. İşletme Faaliyetleri ile İlgili Nakit Akışları

İşletme faaliyetleri TMS 7'ye göre bir işletmenin ana gelir getirici faaliyetleri ile yatırım ve finansman faaliyeti olmayan diğer faaliyetleridir. İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit, sürdürülebilir nakit akışının birincil kaynağıdır. Borçların geri ödenebilmesi, faaliyetlerin sürdürülebilmesi, kâr payı ödemelerinin yapılabilmesi ve yeni yatırımların yapılabilmesi gibi yönetimin ihtiyaç duyduğu nakit ihtiyacını sağlayan asıl kaynaktır. Yatırım veya finansman faaliyetleri tarafından sağlanan nakitlerin aksine, işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışı, yenilenebilir ve sürdürülebilir bir nakit kaynağıdır (Mulford & Comiskey, 2005, ss. 6-7). İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının analizi işletmenin kazançlarının kalitesinin daha iyi anlaşılmasını sağlar (Boyd & Cortese-Danile, 2000, s. 59).

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları, dış finansman kaynaklarına ihtiyaç duyulmadan işletmenin; borçlarını geri ödeyebilmesi, faaliyetlerini sürdürülebilmesi, kâr payı ödemelerini yapabilmesi ve yeni yatırımlara başlayabilmesinin mümkün olup olmadığı hususlarında temel bir gösterge teşkil etmek üzere sunulur. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları ile ilgili belli başlı kalemlere ilişkin bilgi, diğer bilgilerle birlikte değerlendirilerek, gelecekte oluşacak nakit akışlarına ilişkin tahminlerde kullanılabilir (TMS 7, 2005, par. 13).

İşletme faaliyetleri ile ilgili nakit akışları işletmenin ana faaliyet konusuyla ilgili nakit akışlarını içermektedir (Kepçe, 2017, s. 45). İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları, net kâr veya zararın hesaplanmasında dikkate alınan mal ve hizmetlerin satışından sağlanan nakit girişlerini ve tedarikçilere ve çalışanlara yapılan gider ve ödemeleri kapsamaktadır (Kieso vd., 2013, s. 1183). İşletmelerin mal veya hizmet üretimi ve satışı süreklilik arz eden bir süreçtir ve bir işletmenin ana nakit kaynaklarından biridir. Bununla birlikte, işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit, nadiren işletme gelirin eşit olmaktadır ve bunun nedeni tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin dönem net kâr veya zararının belirlenmesinde nakit akışı içermeyen işlemleri de tanınmasıdır. Örneğin, dönemlik giderlerin bir kısmı için ilgili dönem boyunca nakit çıkışı gerekmemektedir (Bierman, 2010, s. 363).

Çoğunlukla döneme ilişkin gelir tablosu, nakit akış tablosunun oluşturulması için başlangıç noktası olarak kullanılır. İşletme faaliyetlerinden elde edilen net nakdi

hesaplamak için, nakit çıkışı gerektirmeyen giderlerin işletme gelirine eklenmesi ve nakit girişi sağlamayan gelir veya diğer gelir kalemleri çıkarılması gereklidir. Nakit akış tablosunun hazırlanmasında kullanılacak alternatif bir yaklaşım ise döneme ilişkin nakit girişlerinden döneme ilişkin nakit çıkışlarının çıkartılmasıdır. İkinci usulün dezavantajı, gelir tablosunda rapor edilen gelir rakamına özel bir atıfta bulunulmamasıdır (Bierman, 2010, ss. 363-364).

İşletmeler ait olduğu sektörün özelliğine göre kendi esas faaliyet gelirlerine göre alt kalemlerini oluştururlar (Uçma & Köroğlu, 2005). İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları, genellikle işletmenin ana gelir getirici faaliyetleriyle ilgili olup, net kârın veya zararın belirlenmesinde yer alan işlem ve olaylardan kaynaklanır. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına ait örnekler aşağıda verilmiştir (TMS 7, 2005, par. 14).

- Satılan mallardan ve verilen hizmetlerden (satışlardan) elde edilen nakit girişleri,
- Royalti, ücret, komisyon ve diğer hasılatla ilgili nakit girişleri,
- Mal ve hizmetler için yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları,
- Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları,
- Sigorta şirketlerinin aldığı veya ödediği primler, tazminatlar, yıllık ödemeler ve poliçeyle ilgili diğer yükümlülükler nedeniyle oluşan nakit giriş ve çıkışları,
- Finansman veya yatırım faaliyeti ile doğrudan ilgili olmadığı sürece kurum kazancı üzerinden hesaplanan diğer vergiler ile ilgili nakit çıkışları veya söz konusu vergiler kapsamında alınan vergi iadeleri ile ilgili nakit girişleri,
- Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit girişleri ve çıkışlarıdır.

Satış amacıyla stok bulundurmaya benzer şekilde, bir işletme alım satım amacıyla menkul kıymet bulundurabilir. Bu işlemler sonucu elde edilen nakit akışları işletme faaliyet sonucu elde edilen nakit akışları olarak kabul edilir. Aynı şekilde, ana gelir getirici faaliyetleri ile ilgili olduğu sürece, finansal kurumlarca verilen nakit avansları ve

krediler de söz konusu işletmenin işletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışı olarak sınıflandırılır (TMS 7, 2005, par. 15).

2.1.2.3.2. Yatırım Faaliyetleri ile İlgili Nakit Akışları

Yatırım faaliyetleri TMS 7'ye göre uzun süreli olarak kullanılacak varlıkların ve nakit benzerleri içerisinde yer almayan diğer yatırımların elde edilmesi ve elden çıkarılmasına ilişkin faaliyetleri ifade etmektedir. Yatırım faaliyetlerinden nakit akışlarının, nakit akış tablosunda ayrı bir bölüm olarak raporlanması gelecekte işletmeye gelir ve nakit akışı sağlaması öngörülen kaynaklar için yapılan harcamaların düzeyini göstermektedir (Kepçe, 2017, s. 55). Yalnızca, finansal durum tablosunda (bilançoda) varlıkların muhasebeleştirilmesi sonucunu doğuran harcamalar, yatırım faaliyeti olarak sınıflandırılmaya uygundur. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına ilişkin örnekler aşağıdaki gibidir (TMS 7, 2005, par. 16).

- Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ve diğer uzun vadeli varlıkların alımı ile ilgili nakit çıkışları. Bu nakit çıkışları, aktifleştirilen geliştirme harcamalarını ve işletmenin inşa veya imal ettiği maddi duran varlıklara ilişkin giderlerle ilgili nakit çıkışlarını da içerir.
- Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar ve diğer uzun vadeli varlıkların satışı ile ilgili nakit girişleri;
- Nakit benzeri veya alım satım amacıyla elde tutulan araçlarla ilgili olmadığı sürece, başka bir işletmeye iştirak etmek veya o işletmenin borçlanma aracını satın almak için ve müşterek yönetime tabi teşebbüse (İş ortaklığına) katılmak için yapılan nakit çıkışları;
- Nakit benzeri veya alım satım amacıyla elde tutulan araçlarla ilgili olmadığı sürece, başka bir işletmenin hisse senedinin veya borçlanma aracının veya işletmenin bir müşterek yönetime tabi teşebbüsteki (İş ortaklıklarındaki) payının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri;
- Finansal kurumların yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, işletmeler tarafından üçüncü kişilere verilen avans ve borçlara ilişkin nakit çıkışları;
- Finansal kurumların yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, işletmelerin üçüncü kişilere verdikleri avans, kredilerden yapılan tahsilatlar,

- Alım satım amacıyla yapılanlar ve finansman faaliyetleriyle ilgili olanlar hariç, vadeli işlem veya forward sözleşmesi, opsiyon sözleşmeleri ve swap sözleşmelerine ilişkin nakit giriş ve çıkışları.

Yatırım faaliyetleri olarak sınıflandırılan nakit akışı örnekleri, gelecekteki işletme nakit akışlarını artırmak için yapılan sermaye harcamalarını ve gelecekteki nakit ihtiyaçlarını karşılamak üzere yapılan menkul kıymet yatırımları ile verilen borçları kapsamaktadır (Mulford & Comiskey, 2005, s. 19). Riskten korunma amacıyla yapılan sözleşmeden doğan nakit akışları, riskten korunması amaçlanan kalemin nakit akışının sınıflandırılmasına uygun şekilde sınıflandırılır (TMS 7, 2005, par. 16).

Tipik olarak, yatırım faaliyetleri ile ilgili olan nakit çıkışlarının büyük kısmı mülk, tesis ve ekipman alımında kullanılmaktadır. Daha çok, sermaye harcamaları olarak bilinen bu tür ödemeler, bir şirketin faaliyetlerini yürüteceği duran varlık için yapılır. Bu varlıkların satın alımında harcanan nakit, yatırım amaçlı bir nakit kullanımı olarak rapor edilirken satışları dolayısıyla sağlanan nakit de yatırım faaliyetlerinden sağlanan nakit girişleri olarak raporlanır (Mulford & Comiskey, 2005, s. 86).

2.1.2.3.3. Finansman Faaliyetleri ile İlgili Nakit Akışları

Finansman faaliyetleri TMS 7'ye göre özkaynaklar ile yabancı kaynakların yapısında ve tutarında değişiklik meydana getiren faaliyetleri ifade eder. Nakit akış tablosunun finansman faaliyetleri ile ilgili nakit akışları bölümü özkaynaklar ile yabancı kaynakların yapısında ve tutarında değişiklik meydana getiren faaliyetlerin sınıflandırılıp, raporlandığı bölümdür (Kepçe, 2017, s. 57).

Finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları, borç verenlerden ödünç alınan anapara tutarlarını ve hisse senedi ihracı sırasında pay sahiplerinden alınan nakitleri içerir. Borç anapara geri ödemeleri ve önceden ihraç edilen hisse senetlerinin geri alımları ile ödenmemiş paylara ilişkin temettüleri, finansman faaliyetlerinin kullandığı nakit olarak raporlanır (Mulford & Comiskey, 2005, s. 125). Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarının ayrı bir şekilde açıklanması önemlidir çünkü bir şirkete sermaye sağlayanların gelecekteki nakit akışlarına ilişkin taleplerin tahmin edilmesinde faydalıdır (Kieso vd., 2013, s. 1183).

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları örneklerine aşağıda yer verilmiştir (TMS 7, 2005, par. 17):

- Hisse senedi ve diğer öz sermaye araçlarının ihracından sağlanan nakit girişleri,
- Sermayenin azaltılması veya işletmenin kendi hisse senetlerini almasıyla ilgili nakit çıkışları,
- Borçlanma araçları ihracı ve diğer uzun ve kısa vadeli krediler ile sağlanan nakit girişleri,
- Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları,
- Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları.

2.1.2.3.4. Netleştirme Esası - Yatırım ve Finansman

Faaliyetleriyle İlgili Nakit Akışlarının Raporlanması

İşletmeler, netleştirme esasına göre raporlananlar hariç olmak üzere, yatırım ve finansman faaliyetleri sonucu ortaya çıkan, brüt nakit girişleri ile brüt nakit çıkışlarını ana gruplar itibariyle sınıflayarak ayrı olarak gösterir (TMS 7, 2005, par. 21). Aşağıda belirtilen yatırım ve finansman faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları netleştirme esasına göre gösterilebilir (TMS 7, 2005, par. 22-23):

- İşletme yerine müşterilerin nakit akışını yansıtan ve işletme tarafından müşteriler adına yapılan nakit tahsilat ve ödemeler. Söz konusu tahsilatlar ve ödemelere ilişkin örnekler şu şekilde sıralanabilir:
 - Bir banka açısından vadesiz mevduat olarak yatırılan ve çekilen paralar,
 - Bir aracı kurumun müşterileri adına tuttuğu fonlarla ilgili nakit akışları,
 - Mülk sahipleri adına tahsil edilen ve daha sonra bunlara ödenen kiralar.
- Devir hızı yüksek, tutarları büyük ve vadeleri kısa olan kalemlere ilişkin nakit girişleri ve çıkışları. Söz konusu nakit tahsilatlar ve ödemeler verilen avanslar ve yapılan ödemeler olup örnekler şu şekilde sıralanabilir:
 - Kredi kartı müşterilerine ilişkin anapara ödemeleri,

- Menkul kıymet alım ve satımları ve
- Vadesi üç ay veya daha kısa olan diğer kısa vadeli borçlanmalar.

Finansal kuruluşların aşağıdaki faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları netleştirme esasına göre raporlanabilir (TMS 7, 2005, par. 24):

- Vadeli mevduat kabulü ve geri ödemesinden kaynaklanan nakit giriş ve çıkışları.
- Diğer finansal kurumlara yatırılan ve bu kurumlardan çekilen mevduatlar.
- Müşterilere verilen krediler, avanslar ve bunların tahsilatı veya geri alımları.

2.1.2.4. Nakit Akış Tablosunun Hazırlanmasında Özellik

Arz Eden Konular

Nakit akış tablosu hazırlanırken kur farkları, faiz ve temettüleri ve vergilerin nasıl raporlanacağı özellik arz etmektedir.

2.1.2.4.1. Yabancı Paraya Dayalı İşlemlere İlişkin Nakit Akışları

Yabancı paraya dayalı işlemlerden kaynaklanan nakit akışları, nakit akışı gerçekleşme tarihindeki kurlar üzerinden ilgili işletmenin fonksiyonel para birimine çevrilir. Yabancı ülkedeki bağlı şirketlerin nakit akışları da gerçekleştiği tarihteki kur kullanılarak yabancı ülkede kullanılan para biriminden, işletmenin fonksiyonel para birimine çevrilir (TMS 7, 2005, par. 25-26). İşletmeler söz konusu para birimleri üzerinden gerçekleştirdikleri bu işlemleri işletmenin fonksiyonel para birimine çevirirken işletme lehine veya aleyhine kur farkına katlanmaktadırlar. Söz konusu kur farkının nakit akış tablosunda nasıl raporlanması gerektiği konusu ise yabancı para cinsinden gerçekleştirilen işlemin türüne bağlı olarak farklılık göstermektedir (Kepçe, 2017, s. 59).

TMS 7 Nakit Akış Tabloları Standardı yabancı paraya dayalı işlemlerin “TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri” Standardının hükümleri uyarınca işleme tabi tutulması gerektiğini belirtmektedir (TMS 7, 2005, par. 27). TMS 21 uyarınca işletmenin yabancı paraya dayalı işlemlerinin ilk muhasebeleştirilmesinde; yabancı para birimindeki tutar, işlem tarihindeki fonksiyonel para birimi ile yabancı para birimi arasındaki geçerli kur uygulanarak, fonksiyonel para birimine çevrilerek kaydedilir. (TMS 21, 2005, par. 21-22).

İşletmelerin bir dönem içinde yabancı bir para birimi üzerinden gerçekleştirmiş olduğu işlemler dışında, yabancı para birimi üzerinde bulundurduğu nakit ve nakit benzerlerinin değerlerinde kur farkı nedeniyle ortaya çıkan kazanç ve kayıpları da olabilmektedir (Kepçe, 2017, s. 59). Söz konusu bu kazanç ve kayıplar dönem sonu değerlendirme işlemleri nedeniyle ortaya çıkmış olduklarından kur farklarından kaynaklanan realize olmamış kazanç ve kayıplar nakit akışı olarak kabul edilmemekte ve nakit akışı olarak değerlendirilmemektedir. Ancak, kur farklarının yabancı para cinsinden tutulan nakit ve nakit benzerleri üzerine etkisi, dönemin başlangıcında ve sonundaki nakit ve nakit benzerlerinin mutabakatlarını yapmak amacıyla, nakit akış tablosunda yer almalıdır. Bu şekilde bulunan tutarlar; işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarından ayrı bir şekilde gösterilerek ve söz konusu nakit akışları dönem sonundaki kurdan ilgili para birimine çevrilmiş olsaydı ortaya çıkacak kur farklarını içermelidir (TMS 7, 2005, par. 28).

Yabancı paraya dayalı işlemlerden kaynaklanan nakit akışları, yabancı para hareketlerinden dolayı dönem sonundaki değerlemeden doğan kur farkları nakit akış tablosunda “Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi” başlığında ayrı bir satırda raporlanmaktadır.

2.1.2.4.2. Faiz ve Temettüler

Nakit akış tablosunda, faiz ve temettülere ilişkin nakit giriş ve çıkışları ayrı ayrı açıklanır. Bu kalemlerin her biri dönemler arasında tutarlı bir şekilde işletme, yatırım veya finansman faaliyetleriyle ilgili oluşlarına göre sınıflandırılır (TMS 7, 2005, par. 31).

Finansal kuruluşlar için faiz gelir ve giderleri ile temettüler genellikle esas faaliyetlerle ilgili nakit akışları içerisinde yer alır. Ancak, diğer işletmeler için söz konusu nakit akışlarını ne şekilde sınıflayacaklarına ilişkin geliştirilmiş bir ilke bulunmamaktadır. Faiz giderleri ve temettüler net kar veya zararın hesaplanmasında dikkate alındığı için işletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışları olarak sınıflanabilirler. Alternatif olarak işletmeler faiz gelir ve giderleri ile temettü gelirlerine ilişkin nakit akışlarını faaliyetlerine uygun bir biçimde sınıflandırarak nakit akış tablosunda gösterebilirler. Bu çerçevede işletmeler, faiz gelir ve giderleri ile temettü gelirlerini, net kar/zararın tespitinde dikkate alınmaları halinde esas faaliyetlerinden; finansman kaynaklarının elde etme maliyetini oluşturması halinde finansman faaliyetlerinden veya

yapılan yatırımın getirileri olması halinde yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları olarak gösterebilirler (TMS 7, 2005, par. 33).

Temettü ödemeleri, elde edilen finansman kaynaklarının maliyetlerini oluşturduklarından finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışı olarak sınıflandırılabilir. Alternatif olarak, finansal tablo kullanıcılarına işletmenin esas faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarından temettü dağıtma kabiliyeti hakkında bilgi sunmak amacıyla işletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışı olarak da gösterilebilir²¹ (TMS 7, 2005, par. 34).

Standartta nakit akış tablosunda faiz ve temettülere ilişkin nakit giriş ve çıkışlarının alınan faiz, ödenen faiz, alınan temettüler, ödenen temettüler şeklinde ayrı ayrı açıklanması gerektiği ayrıca vurgulanmıştır (Kepçe, 2017, s. 60). Kâr ya da zarara gider olarak kaydedilen veya “TMS 23 Borçlanma Maliyetleri” Standardında yer verilen alternatif yöntem uyarınca aktifleştirilen dönemin toplam faiz giderleri nakit akış tablosunda açıklanır (TMS 7, 2005, par. 32).

2.1.2.4.3. Vergiler

Vergilerle ilgili nakit akışları ayrıca açıklanır ve bu nakit akışları, açık olarak finansman ve yatırım faaliyetleriyle ilişkili olmadıkları takdirde işletme faaliyetlerinden nakit akışı olarak sınıflandırılır (TMS 7, 2005, par. 35).

Vergiler; nakit akış tablosunda sınıflandırılan işletme faaliyetleri, yatırım ve finansman faaliyetleri ile ilgili nakit akışları oluşturan işlemlerden dolayı ortaya çıkmaktadır. Yatırım ve finansman faaliyetlerinden kaynaklanan vergi giderinin tutarı belirlenebilir olmakla birlikte, ilgili nakit akışlarının belirlenmesi konusunda zorluklar ortaya çıkabilir ve vergi ile ilgili nakit akışı vergiyi doğuran işlem ve olaydan farklı bir dönemde gerçekleşebilir. Bu nedenle, ödenen vergiler genellikle işletme faaliyetleriyle ilgili nakit akışları içerisinde sınıflandırılır. Ancak, yatırım veya finansman faaliyetleri ile ilgili nakit akışlarına neden olan bir işlemten kaynaklandığı tespit edilebilen bir vergi ile ilgili nakit akışı, yatırım faaliyetlerinden veya finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları içerisinde sınıflandırılır. Vergi nakit akışları birden fazla faaliyetle ilgili ise

²¹ Türkiye Muhasebe Standartları Kurulunca, uygulama birliğinin sağlanması bakımından, Türkiye’deki raporlamalarda ödenen temettülerin finansman faaliyetleri grubunda gösterilmesi tercih edilmiştir.

ve farklı faaliyetler grubunda gösterilmişse, toplam ödenen vergi tutarı dipnotlarda açıklanır (TMS 7, 2005, par. 36).

2.1.2.4.4. Nakit Akışı Gerektirmeyen İşlemler

Nakit ve nakit benzerleri unsurlarının kendi arasındaki değişimler nakit akışı olarak değerlendirilmez. Bunun yanında işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden nakit ve nakit benzeri kullanımı gerektirmeyen işlemler de nakit akış tablosunda yer almaz. Bu işlemler; işletme, yatırım ve finansman faaliyeti ile ilgili tüm gerekli bilgileri içerecek şekilde, diğer finansal tablolarda veya dipnotlarda yer alır (TMS 7, 2005, par. 43).

Finansal durum tablosu ve gelir tablosu verileri kullanılarak nakit içerikli olmayan işlemlerde gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra, gerek brüt yöntemle gerekse net yöntemle hazırlanan nakit akış tablosu, işletmenin tahakkuk esasına göre muhasebeleştiği işlemleri nakit esasına dönüştürmüştür (Önce, 2013a, s. 92).

Yatırım ve finansman faaliyetlerinin büyük bir kısmı, işletmelerin sermaye ve aktif yapılarına etki etmelerine karşın, cari nakit akışları üzerinde herhangi bir etkiye sahip değildirler. Nakit akışı oluşturmayan işlemlerin, nakit akış tablosu dışında bırakılması, nakit akış tablosunun amacına uygundur. Çünkü bu işlemlerin cari dönemdeki nakit akışları ile bir ilişkileri bulunmamaktadır (TMS 7, 2005, par. 44). Nakit akışı yaratmayan işlemlerin örnekleri şu şekildedir:

- Aktiflerin borçlanma veya finansal kiralama yoluyla elde edilmesi,
- Bir işletmenin hisse senedi ihracı yolu ile elde edilmesi,
- Borçların özkaynağa dönüştürülmesidir.

2.1.2.5. Nakit Akış Tablosunun Sunumu

Nakit Akışlarının Sınıflandırılması bölümünde açıklanan faaliyetlerle ilgili nakit akışları, nakit akış tablosunun genel formatını oluşturmaktadır. İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları bölümü her zaman önce görünür. Bunu yatırım faaliyetleri bölümü ve daha sonra finansman faaliyetleri bölümü takip eder (Kieso vd., 2013, s. 1185).

Nakit akış tablosunun düzenlenmesinde, brüt (dolaysız) ve net (dolaylı) yöntem olmak üzere iki yöntem kullanılmaktadır (Karapınar & Zaif, 2013, s. 155). Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu Türkiye Muhasebe – Finansal Raporlama Standartlarını uygulama zorunluluğu olan işletmeler için, uygulama birliğinin sağlanması bakımından nakit akış tablolarının Türkiye içinde raporlanmasında, brüt (dolaysız) yöntemin uygulanmasını tercih etmiştir. Kamu Gözetimi Kurumu (KGK) ise Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardını (BOBİ FRS) uygulama zorunluluğu olan işletmelerin nakit akışlarının raporlanmasında brüt (doğrudan) ya da net (dolaylı) yöntemlerden birinin kullanılabilmesini belirtmektedir (BOBİ FRS, 2017, par. 2.9) İşletme faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarının raporlanmasında kullanılabilen bu iki yöntem (TMS 7, 2005, par. 18):

- Brüt nakit girişleri ve brüt nakit çıkışlarına ait ana grupların belirtildiği Brüt (Dolaysız) yöntem veya
- Net kâr/zararın, gayri nakdi işlemlerin, geçmiş veya gelecek işlemlerle ilgili nakit giriş veya çıkışları, tahakkuklarının veya ertelemelerinin ve yatırım veya finansman faaliyetleriyle ilgili nakit akışlarına ilişkin gelir veya gider kalemlerinin etkilerine göre düzeltildiği net (dolaylı) yöntemden oluşmaktadır.

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının raporlanmasında her iki yöntem de işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit için aynı toplam tutarı vermektedir. Buna karşın toplam tutarı oluşturan kalemlerin açıklanmasında farklıdırlar (Weygandt, 2009, ss. 183-184). Nakit akış tablolarının düzenlenmesinde kullanılan brüt yöntem, brüt nakit girişleri ve brüt nakit çıkışlarına ait ana grupların belirtildiği bir yöntemdir. Net yöntem ise, net kâr/zararın, gayri nakdi işlemlerin, geçmiş veya gelecek işlemlerle ilgili nakit giriş veya çıkışları tahakkuklarının veya ertelemelerinin ve yatırım veya finansman

faaliyetleriyle ilgili nakit akışlarına ilişkin gelir veya gider kalemlerinin etkilerine göre düzeltilmiş bir yöntemdir (Özdemir, 2014, s. 61).

Brüt yöntemle hazırlanmış nakit akış tablosunun özelliği, nakit hesabının gelir tablosunun üst ana kalemi olan satış geliriyle başlamasından kaynaklanmaktadır. Eğer nakit akış tablosunun düzenlenmesi gelir tablosunun son kalemi olan net kârla başlanarak yapılırsa bu tür nakit akış tablosuna net yöntem ile hazırlanmış nakit akış tablosudur. Bu iki yöntemle hazırlanan tabloların tek farkı işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışının hesaplanmasından gelmektedir. Yatırım ve finansman faaliyetleri nedeniyle nakit akış bölümleri her iki yöntemde de aynıdır (Önce, 2013b, s. 88).

Net yöntem uygulamada yaygın olarak kullanılmaktadır. İşletmeler hazırlanmasının kolay olduğu düşüncesi²² ve dönem net kâr veya zararı ile işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit akışı arasındaki farklara odaklanmasından dolayı net yöntemi tercih etmektedir. Geriye kalan azınlıktaki işletmeler ise brüt yöntemi tercih etmektedir. Brüt yöntem işletme nakit tahsilatlarını ve ödemelerini gösterir ve bu nedenle nakit akışlarının açıklanmasında daha tutarlıdır. FASB brüt yöntem tercihini ifade etmiş ancak her iki yöntemin kullanılmasına izin vermiştir. Brüt yöntem kullanıldığında, net yöntem kullanılarak hesaplanan işletme faaliyetlerinden elde edilen net nakit akışları ayrı ayrı raporlanmalıdır (Weygandt, 2009, s. 184). Aşağıda önce net (dolaylı) daha sonra brüt (dolaysız) yöntem detaylı olarak ele alınmaktadır.

²² Nakit akış tablosunun net yöntemle göre hazırlanmasının kolay olduğu yönündeki görüş esasında geçmişten gelen alışkanlıkların sürdürülmesinden kaynaklanmakta ve değişikliklerin kolay kabul görmemesiyle alakalı olabilir. Sanayileşme ile muhasebe uygulamalarında yer alan amortisman gideri, kâr ile nakit arasındaki bağı koparmıştır. Kâr/ zarar tutarına amortisman giderinin eklenmesiyle kâr ile nakit arasındaki bağı pratik bir şekilde kurulmuştur. Bu pratik çözüm günümüzde hala nakit akış tablosunun net yöntemle göre yaygın bir biçimde hazırlanmasının nedenidir. Ayrıntılı açıklamalar için (Yücel, 2017) bakabilirsiniz. Ayrıca (Bahnsen, Miller, & Budge, 1996) çalışmasında net yöntemin, düşünüldüğü kadar kolay olmadığını ve brüt yöntemin sanıldığı kadar zor olmadığını gösteren kanıtlara erişmiştir.

2.1.2.5.1. Net (Dolaylı) Yöntem

Mutabakat yöntemi olarak da adlandırılan net yöntem kısaca net kâr (zarar) tutarının nakit cinsinden yeniden hesaplandığı bir yöntemdir. Başka bir ifade ile net yöntem kâr (zarar) tutarının hesaplanmasında kullanılan ancak nakit hareketi oluşturmayan işlemler açısından düzeltilerek nakit cinsinden ifade edildiği yöntemdir (Kepçe, 2017, s. 49).

Net (Dolaylı) yöntemde, işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları, dönem net kâr veya zararının aşağıdaki işlem ve kalemlerin etkilerine göre düzeltilmesi ile tespit edilir (TMS 7, 2005, par. 20):

- (a) Dönem içerisinde stoklarda ve faaliyetle ilgili alacak ve borçlarda meydana gelen değişiklikler,
- (b) Amortisman, karşılıklar, ertelenmiş vergi, gerçekleşmemiş kambiyo kâr veya zararları ve iştiraklerin dağıtılmamış kârları gibi nakit dışı kalemler ve
- (c) Yatırım veya finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışlarından kaynaklanan diğer tüm kalemler.

İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit, işletme faaliyetleri ile ilgili nakit tahsilatlarının nakit ödemelerinden fazla olan kısmıdır. İşletmeler bu tutarı, tahakkuk esasına göre belirlenmiş olan net kârı nakit esasına dönüştürerek belirlemektedir. Bunu yapmak için, gelir tablosundaki nakit akışlarını etkilemeyen kalemler net kâra eklenir veya çıkarılır. Bu usul, bir işletmenin sadece cari yıl gelir tablosunu değil, aynı zamanda karşılaştırmalı finansal durum tablosu ve seçilmiş işlem verilerinin de analiz edilmesini gerektirir (Kieso vd., 2013, s. 199).

Net yöntem işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit girişleri ile yapılan ödemeleri ayrı ayrı göstermemektedir. Dönemin faaliyet sonucundan (dönem kârı veya zararı ile) hesaplamalara başlanmaktadır. Burada dönem kârı (zararı) başlangıç noktası olarak alınmakta ve bu tutara, nakit akışına neden olmayan amortisman giderleri, karşılık giderleri, duran varlık satış kârları veya zararları, itfa payları, döneme ilişkin peşin ödenmiş giderler tutarı ile peşin tahsil edilmiş gelirlerin döneme ilişkin payı eklenmekte veya çıkarılmakta; ayrıca gelir tablosunda yer alan gelir unsurlarından tahakkuk esasına göre kaydedilenler, yani henüz nakden tahsil edilmeyen tutarlar toplamdan çıkarılmakta,

gider unsurlarından henüz ödenmeyenler toplama geri eklenmektedir. Bu işlemlerin sonunda işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit giriş veya faaliyetlerin neden olduğu net nakit kullanımı bulunmuş olacaktır (Akdoğan & Tenker, 2007, s. 373; Kısakürek & Ayarlıoğlu, 2014, s. 196; Önce, 2013b, s. 13).

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit akışlarının net (dolaylı) yöntemde, yukarıdaki usuller yerine, kapsamlı gelir tablosunda yer alan hasılat ve giderler ile dönem içerisinde stoklarda ve faaliyetle ilgili alacak ve borçlarda meydana gelen değişimler esas alınarak sunulması da mümkündür (TMS 7, 2005, par. 20).

Krishnan & Largay (2000, s. 219)'a göre net yöntemin avantajları şunlardır:

- Net kâr ile faaliyetlerden elde edilen nakit akışı arasındaki farkı ortaya koyar.
- Çalışma sermayesi içindeki nakdi olmayan hesaplamalardaki değişmelere ışık tutar.
- Uygulaması daha az maliyetlidir²³.

2.1.2.5.2. Brüt (Dolaysız) Yöntem

Brüt yöntem, kâr veya zarar tablosu olarak da adlandırılan ve işletmecilik faaliyetlerinden bir dönem boyunca edinilen nakit girişleri ve nakit çıkışları hesaplanarak dönemin faaliyetlerinden net nakit akışının belirlendiği yöntemdir (Kepçe, 2017, s. 46). Brüt yöntemde, önemli brüt nakit giriş ve çıkışları aşağıdaki kaynaklardan sağlanabilir (TMS 7, 2005, par. 19):

- İşletmenin muhasebe kayıtlarından veya
- Satışlar, satışların maliyeti (finansal bir kuruluş için faiz, benzeri gelir ile giderler) ve kapsamlı gelir tablosundaki diğer kalemlerden:
 - Dönem içerisinde stoklar, faaliyetle ilgili ticari alacak ve borçlardaki değişiklikler,
 - Diğer nakit giriş ve çıkışı gerektirmeyen kalemler ve

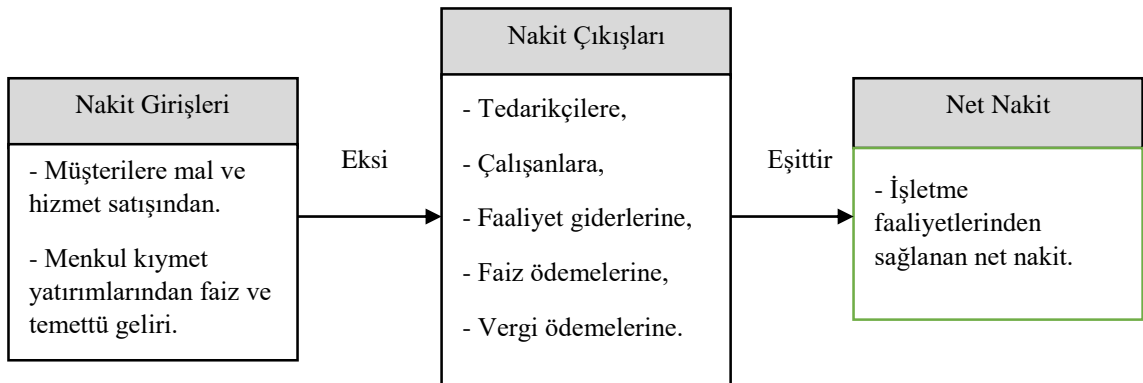
²³ Bununla birlikte, brüt yönteme göre nakit akış tablosunu hazırlamasının net yönteme kıyasla daha maliyetli olduğuna dair çok fazla kanıt bulunmamaktadır (Bradbury, 2011, s. 128). Ayrıca tablo verilerinin birçoğunun mevcut finansal durum ve gelir tablolarından karşılandığı düşünülürse, veri elde etme maliyetlerinde ekstra bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır (Özdemir, 2014, s. 75).

- Nakit etkisi, yatırım veya finansman nakit akışlarıyla ilgili olan kalemlerin etkisi dikkate alınarak düzeltilmesi ile.

Brüt yöntemde nakit tahsilatları ve nakit ödemeleri arasındaki fark işletme faaliyetlerinde raporlanır. Bu iki tutar arasındaki fark işletme faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit akışıdır. Diğer bir ifadeyle, brüt yöntemde işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışı nakit tahsilatlarından nakit ödemelerinin çıkarılmasıyla bulunmaktadır. Bu bakımdan brüt yöntem yoğunlaştırılmış bir nakit tahsilat ve nakit ödemeleri tablosudur (Kieso vd., 2013, s. 1198).

Brüt yöntemde nakit akış tablosunun düzenlenmesinde finansal durum tablosu ile gelir tablosundan yararlanılmakta ve gelir tablosu nakit akış tablosunun düzenleme çalışmalarının başlangıç noktasını oluşturmaktadır. Brüt yöntemle hazırlanmış nakit akış tablosunun özelliği, nakit hesabının gelir tablosunun üst kalemi olan gelirle başlamasından kaynaklanmaktadır. Brüt yöntem belirli bir dönemdeki brüt nakit girişlerini, brüt nakit çıkışlarını, faiz ödemelerini ve alımlarını, vergi ödemelerini göstermektedir (Önce, 2013b, s. 13).

Brüt yöntemde işletmeler, işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit akışını hesaplamak için gelir tablosunda tahakkuk esasına göre belirlenen her bir kalemin nakit esasına göre düzeltilmesi gerekir. İşletme faaliyetlerini kolaylaştırmak ve yoğunlaştırmak için sadece ana nakit girişleri ve nakit ödeme sınıfları rapor edilmektedir. **Şekil 8**'de gösterildiği gibi, ana nakit girişi ve nakit ödemeleri arasındaki fark, işletme faaliyetleri tarafından sağlanan net nakdi vermektedir (Kieso vd., 2013, s. 1199).

Şekil 8: İşletme Faaliyetlerinden Nakit Girişleri ve Nakit Çıkışlarının Sınıflandırılması

Kaynak: (Kieso vd., 2013, s. 1199)

Brüt yöntem finansal tablo kullanıcılarına birtakım avantajlar sunmaktadır. Söz konusu avantajların bazıları şunlardır (Krishnan & Largay, 2000, ss. 218-219):

- Farklı işletmelerdeki benzer nakit giriş ve çıkışlarını karşılaştırabilme imkânı sunar,
- Kredi verenler açısından nakit çevirimini daha iyi şekilde sunar,
- Muhasebe bilgisi az olan yöneticiler için daha kullanıcı dostudur,
- Nakit akışlarıyla ilgili ortaya çıkan problemlerin gerçek kaynaklarını ortaya çıkarmak için nakit bütçesi nakit akış raporuna dâhil edilebilir ve nakit akışı varyans analizinde faydalanılabilir,
- Brüt nakit girişleri ve çıkışları faaliyetlerdeki değişikliklere farklı tepki verdiğinden, nakit giriş ve çıkışlarının faaliyetlerden kaynaklanan değişmelere olan duyarlılığının analizini kolaylaştırır.

Nakit akış tablosu brüt yönteme göre düzenlenirken dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, tahakkuk esasına göre raporlanmış gelir tablosu kalemlerinin nakit esasına dönüştürülmesidir. Bunu gerçekleştirmek için de gelir tablosu kalemlerinde bir takım düzeltmeler yaparak, bu tutarların sadece nakit girişi ve nakit çıkışı gerektiren tutarlar haline gelmesini sağlamak gerekmektedir. Bunun için maliyet ve giderler içinde yer alan ve nakit çıkışı gerektirmeyen amortisman ve bunun gibi giderler ile nakit girişi sağlamayan gelirler ayıklanarak gelir tablosundaki gider ve gelir rakamlarından düşülür (Gücenme & Arsoy, 2006, s. 71).

TMS 7 nakit akış tablosunun rapor tipi olarak düzenlenmesini öngörmüştür. Rapor tipine ek olarak hesap tipi nakit akış tablosu da düzenlenebilir. Hesap tipi nakit akış tablosu aracılığıyla işletmenin farklı nitelikte ve birbiri ile ilişkili olan nakit akışı unsurlarının daha iyi değerlendirilebilmesi mümkün olmaktadır. Hesap Tipi Nakit Akış Tablosu formatı **Tablo 18**'de ele alınmıştır.

Tablo 18: Hesap Tipi Nakit Akış Tablosu

Nakit ve Nakit Benzeri Girişleri (+)		Nakit ve Nakit Benzeri Çıkışları (-)	
A. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri Alınan temettümler Alınan faiz Vergi iadeleri Diğer nakit girişleri		A. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları Ödenen temettümler Ödenen faiz Vergi ödemeleri Diğer nakit çıkışları	
B. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler Türev araçlardan nakit girişleri Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri Alınan temettümler Alınan faiz Vergi iadeleri Diğer nakit girişleri		B. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları Verilen nakit avans ve borçlar Türev araçlardan nakit çıkışları Ödenen faiz Vergi ödemeleri Diğer nakit çıkışları	

C. Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri Vergi iadeleri Diğer nakit girişleri		C. Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları Ödenen temettüleri Ödenen faiz Vergi ödemeleri Diğer nakit çıkışları		
D. Yabancı para çevirim farklarından nakit girişleri		D. Yabancı para çevirim farklarından nakit çıkışları		
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri		Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri		

2.1.2.5.3. Brüt ve Net Yöntem Karşılaştırması

İşletme faaliyetlerinden sağlanan nakit bilgilerinin faydalı olduğu konusunda literatürde genel bir uzlaşma vardır; fakat işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının brüt ve net yöntemlerden hangisi ile sunulması gerektiği konusunda aynı uzlaşma sağlanamamıştır (Klammer, 2017, blm. 4 s. 2). Uluslararası düzenlemelerde her iki yöntemin de kullanılmasına izin verilmiştir (Kısakürek & Ayarlıoğlu, 2014, s. 196). TMS 7 uygulamada brüt yöntemi önermesine rağmen, yöntem seçiminin serbest bırakılması, her iki yöntemin çeşitli sebeplerle kullanımını destekleyen birçok görüşün ortaya çıkmasına sebep olmuştur (Özdemir, 2014, s. 75).

Brüt ya da net yöntemin hangisinin daha kullanışlı olup olmadığı konusundaki tercihin mantıksal argümanlar yerine ampirik bulgulara dayandırılması gerekmektedir. Bir yöntemin, diğerinden önemli ölçüde daha fazla bilgi içeriğine sahip olduğu kanıtlanırsa, bu yöntem "yararlılık" adı altında tercih edilir (Rue & Kirk, 1996). Net yöntem, işletme faaliyetleriyle ilgili nakit giriş ve çıkışlarını içeren ayrıntıların bir kısmını açıklamamaktadır (Alderman & Minyard, 1991, s. 118). Bu bakımdan brüt yönteme göre nakit akışlarının raporlaması, bilgi asimetrisini azaltmaktadır (Bradbury, 2011, s. 128).

Net yöntem, finansal tablo kullanıcılarına işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları hakkında detaylı bilgi verememektedir. Brüt yöntem, gelecekteki nakit akışlarının tahmin edilmesi açısından yararlı bilgiler vermektedir²⁴ (TMS 7, 2005, par. 19).

Brüt yöntem daha detaylı ve faydalı nakit akış bilgileri içermesinden dolayı finans kuruluşları, yatırımcılar ve akademik çevrede tercih edilen bir yöntemdir. Net yöntem ise kolay hazırlanması²⁵, düşük maliyeti²⁶ ve detaylı nakit akış verileri içermemesi

²⁴ Pek çok araştırmada, brüt yöntemin gelecekteki nakit akışlarının tahmininde net yöntemle karşılaştırıldığında daha kaliteli, detaylı ve faydalı bilgiler sağladığı tespit edilmiştir (Özdemir, 2014, s. 61). Konu ile alakalı diğer çalışmalardan da yararlanılabilir. Örneğin bk. (Bradbury, 2011; Cheng & Hollie, 2008; Duboisée de Ricquebourg, 2013; Farshadfar & Monem, 2013; Krishnan & Largay, 2000; Orpurt & Zang, 2009; Zhao, 2013). Ayrıca finansal tablo kullanıcılarının % 75'inden fazlası, nakit akış tablosunu esas olarak gelecekteki nakit akışlarını tahmin etmek veya likiditeyi değerlendirmek için kullanmaktadırlar (Arola, 2015, s. 179).

²⁵ Bk. 21 numaralı dipnot.

²⁶ Bk. 22 numaralı dipnot.

sebebiyle²⁷, işletme yöneticileri ve çalışanları tarafından yaygın olarak tercih edilen bir yöntemdir (Özdemir, 2014, ss. 74-75).

Brüt yönteme göre hazırlanan nakit akış bilgilerinin nakit akışlarının tahmininde net yönteme göre daha iyi sonuçlar verdiği ileri sürülmektedir (Krishnan & Largay, 2000, s. 242). Bu bakımdan brüt yöntem ile hazırlanan nakit akışlarının gelecekteki nakit akışlarını ve net kârı tahmin etmede daha başarılı olduğuna ilişkin görüşler mevcuttur (Orpurt & Zang, 2009, s. 928). Finansal kurumlar ve yatırımcılar işletmelerin özellikle nakit girişleri ve nakit çıkışları hakkındaki bilgilere olan ihtiyacından dolayı nakit hareketleri hakkında daha detaylı bilgiye sahip olmak için brüt yöntemin kullanılmasının yaygınlaşması konusunda güçlü bir lobi faaliyeti yürütmektedir (Rue & Kirk, 1996).

Faaliyetlerden elde edilen nakit akışlarının brüt yöntemle raporlanması, net yönteme göre raporlanmasından daha kolay anlaşılacaktır. Çünkü brüt yöntem, her önemli kalemdaki nakit girişlerinin ve çıkışlarının dağılımının nasıl gerçekleştiğini göstermektedir. Brüt yönteme göre hazırlanan nakit akışlarının elde edilmesi net yönteme göre hazırlanıp sunulmasından daha kolaydır. Çünkü net yöntem net kâr veya zarar ile başlar ve nakit akışlarıyla ilgisi olmayan kalemleri çıkarır. Faaliyet kalemlerinden ertelenenlerin ve tahakkukların etkisini kaldırır. Bu işlemler net yöntemin anlaşılmasını zorlaştırmaktadır (Çiftçi & Sarıoğlu, 2007, s. 190). Tüm bu hususlara örnek olarak brüt yönteme göre nakit akış tablosunun uygulanması, Chicago Merkez Pasifik Demiryolunun likidite sorunlarını çözmesine ve faaliyetlerini sürdürmesine yardımcı olmuştur. Brüt nakit akışı bilgilerinin toplanması ve raporlanması, şirketin karşılaşacağı kritik nakit sorunlarını anlamalarına yardımcı olmuştur. Dahası, raporların geliştirilmesinde kullanılan brüt yöntem, muhasebede asgari teknik eğitime sahip yöneticilere büyük fayda sağlamıştır ve operasyon yöneticileri tarafından nakit akış tablosunun kolayca anlaşılmasını ve alınan kararlarının nakit etkisini değerlendirme imkânı vermiştir (Trout, Tanner, & Nicholas, 1993).

Brüt yöntem, brüt nakit girişleri ve çıkışları hakkında bilgi vermesi açısından nakit akış tablosunun temel amacını daha iyi karşılar (Johnson, 1994, s. 378). Net yöntemde ise nakit akış tablosu dönem net kâr veya zararı ile işletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit

²⁷ İşletme yöneticilerinin ve çalışanların net yöntemi tercih etmelerindeki en önemli sebep, hassas nakit akış verilerini detaylı olarak kamuoyu ile paylaşmak istememeleri olabilir.

akışı arasındaki farklılıklara odaklanmaktadır (Weygandt, 2009, s. 184). Brüt yöntemden farklı olarak, net yöntem neredeyse her standart hesap planından hazırlanabilir. Buna karşılık, brüt yöntemi kullanmak için gerekli bilgi hazır olmayabilir ve bunu geliştirmek zor olabilir (Haber & Wallace, 2017, s. 54).

Şüphesiz hem brüt yöntem hem de net yöntem finansal tablo kullanıcılarına nakit akışı hakkında bilgi sağlar. Farklı formatta hazırlanmasından dolayı, finansal tablo kullanıcıları daha sağlıklı bilgiye sahip olmak için bu ikisine de ihtiyaç duyabilirler (Çiftçi & Sarıoğlu, 2007, s. 191). Jeppson vd. tarafından 2016 yılında nakit akış tablosu için hangi sunum yönteminin daha iyi olduğu yönündeki çalışmada farklı ülkelerden 180 şirketin işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihlerine yönelik araştırma sonuçları **Tablo 19**'da verilmiştir. Elde edilen bulgulara göre Dünya genelinde işletmelerin %81,1'i gibi büyük çoğunluğu net yöntemi tercih etmektedir.

Tablo 19: İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışlarının Sunumunda Ülke Tercihleri

Ülke/Bölge	Toplam	Brüt Yöntem		Net Yöntem	
		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Avustralya	12	5	%41,70	7	%58,30
Almanya	13	1	%7,70	12	%92.2
ABD	53	12	%22.6	41	%77.4
Diğer Avrupa Ülkeleri ²⁸	8	0	%0.0	8	%100.0
Avusturya	1	0	%0.0	1	%100.0
Belçika	3	0	%0.0	3	%100.0
Birleşik Krallık	28	2	%7.1	26	%92.9
Danimarka	1	0	%0.0	1	%100.0
Finlandiya	1	0	%0.0	1	%100.0
Fransa	8	0	%0.0	8	%100.0
Güney Afrika	3	2	%66.7	1	%33.3
Hindistan	1	0	%0.0	1	%100.0

²⁸ Listede yer almayan.

Hollanda	4	0	%0.0	4	%100.0
Hong Kong	1	0	%0.0	1	%100.0
İrlanda	3	3	%100.0	0	%0.0
İskoçya	1	0	%0.0	1	%100.0
İspanya	1	0	%0.0	1	%100.0
İsveç	2	0	%0.0	2	%100.0
İsviçre	5	0	%0.0	5	%100.0
İtalya	1	0	%0.0	1	%100.0
Japonya	5	0	%0.0	5	%100.0
Kanada	15	3	%20.0	12	%80.0
Malezya	1	0	%0.0	1	%100.0
Pakistan	1	1	%100.0	0	%0.0
Polonya	1	1	%100.0	0	%0.0
Tayvan	1	1	%100.0	0	%0.0
Yeni Zelanda	4	3	%75.0	1	%25.0
Yunanistan	1	0	%0.0	1	%100.0
Zambiya	1	0	%0.0	1	%100.0
TOPLAM	180	34	%18.9	146	%81.1

Kaynak: (Jeppson vd., 2016, s. 4)

BIST 30 Endeksi: Yıldız Pazar ve Ana Pazar’da işlem gören şirketlerle, Kolektif Yatırım Ürünleri ve Yapılandırılmış Ürünler Pazarı’nda işlem gören gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları arasından seçilen 30 paydan oluşur (“BİST Pay Endeksleri Temel Kuralları”, 2016, s. 4). **Tablo 20** BİST 30 endeksinde işlem gören²⁹ şirketlerinin 2017’ye ait yıllık finansal raporlarında nakit akış tablosunun sunumunda kullandıkları yöntem tercihlerini ortaya koymaktadır.

²⁹ 01.08.2018 tarihi itibarı ile.

Tablo 20: BİST 30 Endeksinde İşlem Gören Şirketlerinin İşletme Faaliyetlerinden Sağlanan Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri

Şirket Bazlı Dağılım	Brüt Yöntem	Net Yöntem
T. Garanti Bankası A.Ş.	✓	
Akbank T. A.Ş.	✓	
Ereğli Demir Çelik Fabrikaları A.Ş.		✓
Türkcell İletişim Hizmetleri A.Ş.		✓
Tüpraş-Türkiye Petrol Rafineleri A.Ş.		✓
Bim Birleşik Mağazalar A.Ş.		✓
Türk Hava Yolları A.O.		✓
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.		✓
T. Is Bankası A.Ş.	✓	
Koç Holding A.Ş.		✓
T. Halk Bankası A.Ş.	✓	
Pektim Petrokimya Holding A.Ş.		✓
Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.		✓
Vakıflar Bankası A.Ş.	✓	
Aselsan Elektronik Sanayi Ve Ticaret A.S		✓
T. Şişe Ve Cam Fabrikaları A.Ş.		✓
Tav Havalimanları Holding A.Ş.		✓
Yapı Ve Kredi Bankası A.Ş.	✓	
Arçelik A.Ş.		✓
Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.		✓
Türk Telekomünikasyon A.Ş.		✓
Kardemir Karabük Demir Çelik Sanayi Ve Ticaret A.Ş.		✓
Tekfen Holding A.Ş.		✓
Koza Altın İşletmeleri A.Ş.		✓
Şekerbank T.A.Ş.	✓	
Enerjisa Enerji A.Ş.		✓
Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.		✓
Koza Anadolu Metal Madencilik İşletmeleri A.Ş.		✓
Doğan Sirkeler Grubu Holding A.Ş.		✓
Otokar Otobüs Karoseri San. A.Ş.		✓
Toplam	7	23
Yüzde	%23,33	%76,66

Elde edilen bulgular BİST 30 Endeksinin bileşenlerini oluşturan şirketlerin sadece %23,33'lük kısmının işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışlarının sunumunda brüt yönteme göre nakit akış tablosunu hazırladıkları sonucuna ulaşılmaktadır³⁰. Brüt yönteme göre raporlama yapan şirketlerin sektör bazında dağılımına bakıldığında sadece bankacılık sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin bu yönteme göre nakit akış tablosu hazırladıkları görülmektedir³¹. Bu durumun dünya genelinde net yöntemin yaygın olarak kullanılmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Türkiye'de ise, yapılan ilk düzenlemelerin nakit akış tablosunun formatının dönem içi nakit girişleri ve dönem içi nakit çıkışları şeklinde düzenlenmesinden ve ilerleyen dönemde finansal kurumlar için yapılan düzenlemelerin nakit akış tablosunun brüt yönteme göre hazırlanması gerektiği yönündeki kanuni zorunluluklardan kaynaklanmaktadır.

³⁰ (Özdemir, 2014) çalışmasında Türkiye'de Borsa İstanbul'da işlem gören 413 şirketin 2012 yılında yayımlanan finansal tabloları incelemiş ve şirketlerin yüzde 78'inin net yöntemi kullandığı tespit etmiştir.

³¹ (Pekdemir & Yönet, 2010) İstanbul Menkul Kıymetler Borsası İMKB30 Endeksinde işlem gören finansal olmayan 17 şirketin 2007-2009 yılları arasındaki nakit akış tablolarında sadece bir şirket dışında diğer hepsinin net yöntemi kullandığı ve incelenen yıllar için şirketlerin tercihlerinde herhangi bir değişiklik olmadığı tespit edilmiştir.

2.1.2.6. Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri

Türkiye’de nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihlerinin analizi ve yöntem tercihlerinde etkili olan nedenlerin değerlendirilmesi için 2017 yılında Borsa İstanbul’da işlem gören ve yıllık finansal tablolarını yayınlayan 497 şirketin nakit akış tabloları incelenmiştir. Şirketlerin yıllar itibarıyla nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihinde değişikliğe gidip gitmediklerinin de değerlendirilmesi için aynı³² şirketlerin 2016’da yayınlamış oldukları yıllık finansal tabloları da incelenmiştir. Elde edilen bulgular özet olarak **Tablo 21**’de ele alınmıştır.

Tablo 21: Borsa İstanbul'da İşlem Gören Şirketlerin Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri

	2017		2016	
<i>Brüt Yöntem</i>	96	%19,3	86	%18,3
<i>Net Yöntem</i>	401	%80,7	384	%81,7
<i>Toplam</i>	497	-	470	-

Elde edilen bulgular doğrultusunda Borsa İstanbul’da işlem gören şirketlerin 2017 yılında %19,3’ü 2016 yılında ise %18,3’ü brüt yönetime göre nakit akış tablosunu raporlamışlardır. İlgili yıllarda şirketlerin nakit akışlarının sunumunda yöntem değişikliğine gitmedikleri de tespit edilmiştir. Söz konusu şirketlerin yöntem tercihinde faaliyet gösterdikleri sektöre göre dağılımının da değerlendirilmesi gerekir.

2.1.2.6.1. Nakit Akışlarının Sunumunda Sektörel Farklılıklar

Analiz kapsamında değerlendirilen şirketlerin, nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihlerinin sektörel olarak farklılık gösterip göstermediğinin değerlendirilmesi bakımından ilgili şirketlerin yıllar³³ itibarıyla sektörel dağılımları ve yöntem tercihleri **Tablo 22**’de ele alınmıştır.

Tablo 22: Borsa İstanbul'da İşlem Gören Şirketlerin Sektörel Dağılımı ve Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihleri

Ana Sektör	Alt Sektörler ³⁴	2017				2016					
		Toplam	Brüt Yöntem		Net Yöntem		Toplam	Brüt Yöntem		Net Yöntem	
			Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde		Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde

³² Şirketlerin 2017 yılında ilk halka arz edilenleri hariç; şirket unvanı ve işlem kodu değişiklikleri gözetilerek 2016 yılında yıllık finansal tablolarını yayımlayan 470 şirketin nakit akış tabloları incelenmiştir.

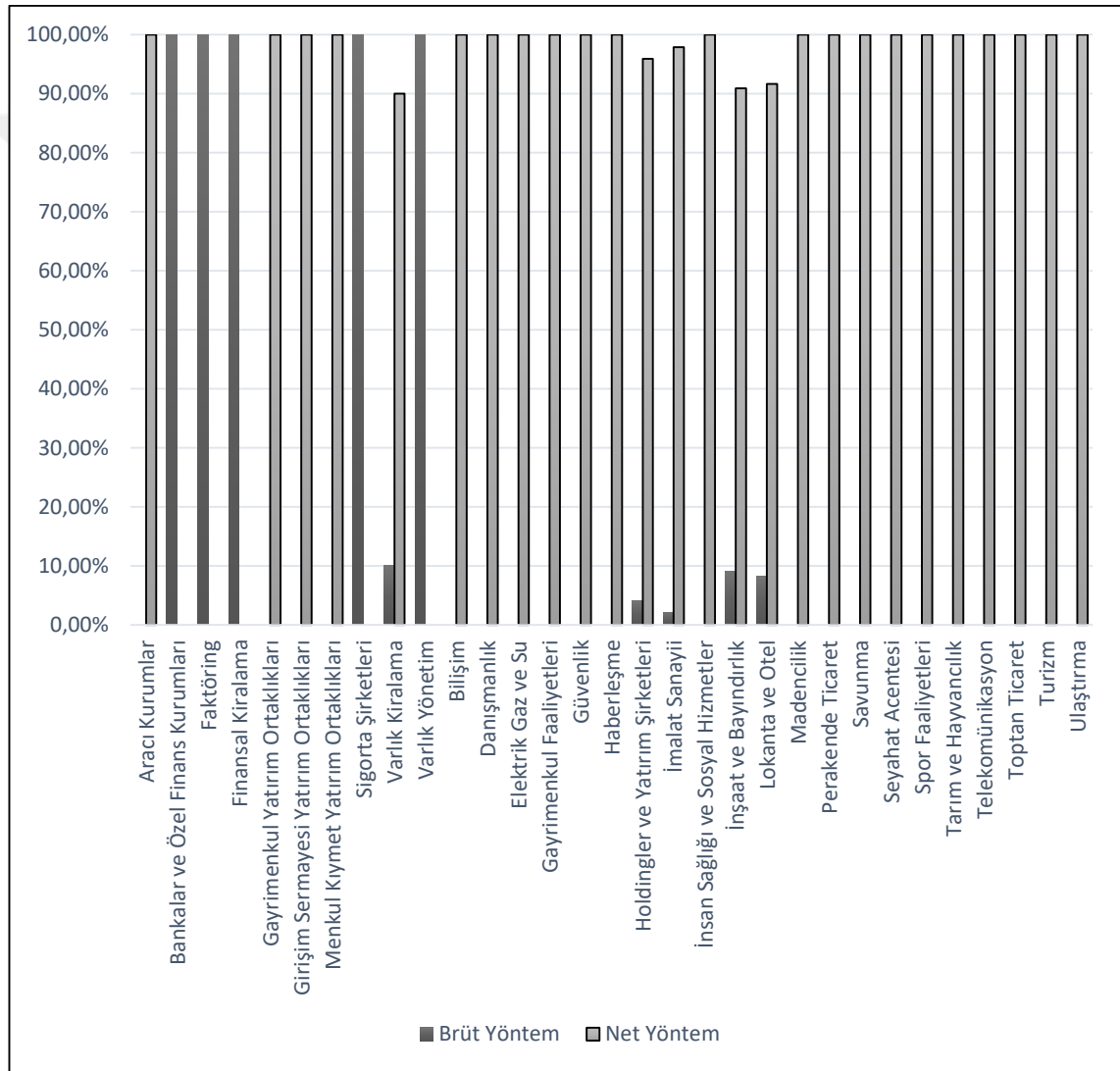
³³ 2016 ve 2017.

³⁴ Şirketlerin sektörel dağılımları için bk. (KAP, 2018).

Finans Sektörü ³⁵	Araç Kurumlar	12	0	0,00%	12	100,00%	12	0	0,00%	12	100,00%
	Bankalar ve Özel Finans Kurumları	32	32	100,00%	0	0,00%	31	31	100,00%	0	0,00%
	Faktöring	32	32	100,00%	0	0,00%	27	27	100,00%	0	0,00%
	Finansal Kiralama	11	11	100,00%	0	0,00%	11	11	100,00%	0	0,00%
	Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	33	0	0,00%	33	100,00%	31	0	0,00%	31	100,00%
	Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	8	0	0,00%	8	100,00%	8	0	0,00%	8	100,00%
	Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları	9	0	0,00%	9	100,00%	9	0	0,00%	9	100,00%
	Sigorta Şirketleri	7	7	100,00%	0	0,00%	7	7	100,00%	0	0,00%
	Varlık Kiralama	10	1	10,00%	9	90,00%	5	0	0,00%	5	100,00%
	Varlık Yönetim	5	5	100,00%	0	0,00%	2	2	100,00%	0	0,00%
	Toplam	159	88	55,35%	71	44,65%	143	78	54,55%	65	45,45%
	Reel Sektör	Bilişim	14	0	0,00%	14	100,00%	13	0	0,00%	13
Danışmanlık		1	0	0,00%	1	100,00%	1	0	0,00%	1	100,00%
Elektrik Gaz ve Su		13	0	0,00%	13	100,00%	10	0	0,00%	10	100,00%
Gayrimenkul Faaliyetleri		1	0	0,00%	1	100,00%	1	0	0,00%	1	100,00%
Güvenlik		2	0	0,00%	2	100,00%	2	0	0,00%	2	100,00%
Haberleşme		2	0	0,00%	2	100,00%	2	0	0,00%	2	100,00%
Holdingle ve Yatırım Şirketleri		49	2	4,08%	47	95,92%	49	2	4,08%	47	95,92%
İmalat Sanayii		186	4	2,15%	182	97,85%	184	4	2,17%	180	97,83%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler		2	0	0,00%	2	100,00%	2	0	0,00%	2	100,00%
İnşaat ve Bayındırlık		11	1	9,09%	10	90,91%	10	1	10,00%	9	90,00%
Lokanta ve Otel		12	1	8,33%	11	91,67%	12	1	8,33%	11	91,67%
Madencilik		4	0	0,00%	4	100,00%	4	0	0,00%	4	100,00%
Perakende Ticaret		13	0	0,00%	13	100,00%	11	0	0,00%	11	100,00%
Savunma		1	0	0,00%	1	100,00%	1	0	0,00%	1	100,00%
Seyahat Acentesi		1	0	0,00%	1	100,00%	1	0	0,00%	1	100,00%
Spor Faaliyetleri		4	0	0,00%	4	100,00%	4	0	0,00%	4	100,00%
Tarım ve Hayvancılık		3	0	0,00%	3	100,00%	3	0	0,00%	3	100,00%
Telekomünikasyon		1	0	0,00%	1	100,00%	1	0	0,00%	1	100,00%
Toptan Ticaret		9	0	0,00%	9	100,00%	9	0	0,00%	9	100,00%
Turizm		1	0	0,00%	1	100,00%	0	0		0	
Ulaştırma	8	0	0,00%	8	100,00%	7	0	0,00%	7	100,00%	
Toplam	338	8	2,37%	330	97,63%	327	8	2,45%	319	97,55%	
Genel Toplam	497	96	19,32%	401	80,68%	470	86	18,30%	384	81,70%	

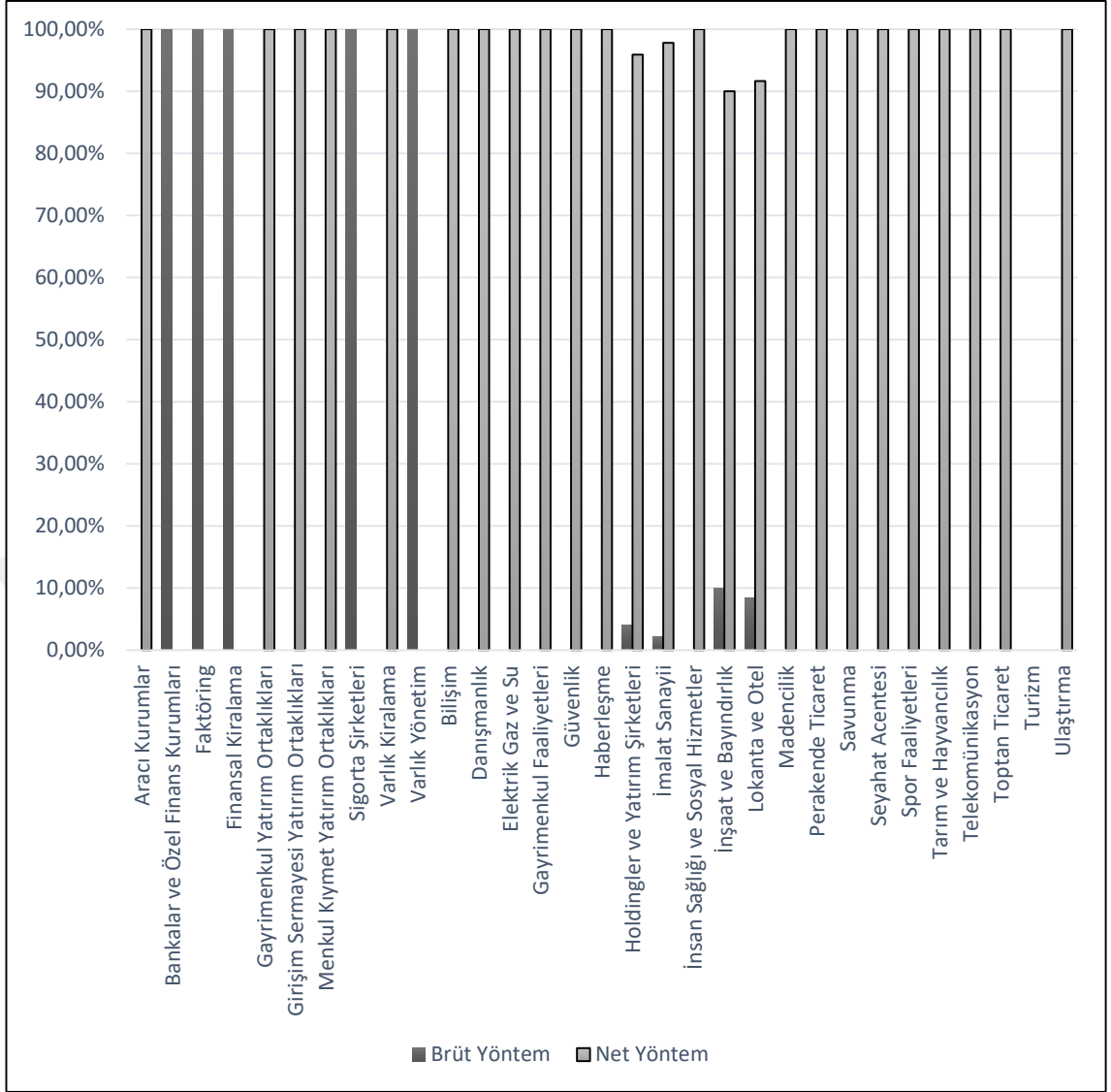
³⁵ Finans Sektörüne ilişkin yapılan ayırım Canbaş & Doğukanlı,'ya (2007, ss. 157-257) finansal kuruluşlar ayırımına göre yapılmıştır.

Tablo 22 incelendiğinde Finans Sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin 2017 yılında %55,35'i 2016 yılında da %54,55'i brüt yöneme göre nakit akışlarını raporlamışlardır. Reel sektörde faaliyet gösteren şirketler açısından 2017 yılında %2,37'si 2016 yılında da %2,45'i brüt yöneme göre nakit akışlarını raporlamışlardır. Nakit akışlarının raporlanmasında ilgili ana sektörlerin alt bileşenleri bakımından yöntem tercihlerinde farklılıkların olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan **Grafik 2** 2017 yılında ve **Grafik 3** de 2016 yılında sektörel olarak şirketlerin nakit akışlarının sunumunda yöntem tercihlerini yüzdesel olarak ortaya koymaktadır³⁶.

Grafik 2: Sektörel Bazda Yöntem Tercihleri 2017

³⁶ Alt sektörleri oluşturan şirketlerin sayısal büyüklükleri **Tablo 22**'de verilmiştir. Bu bakımdan ilgili grafiklerde sektörel olarak raporlama eğilimlerinin tespiti amaçlanmıştır.

Grafik 3: Sektörel Bazda Yöntem Tercihleri 2016

Grafikler incelendiğinde finans sektörünün bileşenlerini oluşturan bazı alt sektörlerde, şirketlerin tamamının brüt yönteme göre raporlama yaptıkları görülmektedir. Finansal kurumlar için yapılan düzenlemeler, nakit akış tablosunun brüt yönteme göre hazırlanması yönünde kanuni bir zorunluluk oluşturmaktadır. Bu durumun bir göstergesi olarak özellikle³⁷; Bankalar ve Özel Finans Kurumları, Faktöring Şirketleri, Finansal Kiralama Şirketleri, Sigorta Şirketleri ve Varlık Yönetim Şirketlerinin tamamı brüt yönteme göre nakit akışlarını raporlamaktadırlar. Bunların haricindeki Finans Sektöründe faaliyet gösteren şirketler ile Reel Sektörde faaliyet gösteren şirketler yaygın olarak net

³⁷ Ayrıca BDDK'ya tabi olan kuruluşlar için bk. (BDDK, 2018).

yöntemi kullanmaktadırlar ve brüt yöntemi kullanan şirketler küçük bir azınlığı oluşturmaktadırlar.

2.1.2.6.2. Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihlerinin Nedenleri

Brüt yöntem daha detaylı ve faydalı nakit akış bilgileri içermesinden dolayı finans kuruluşları, yatırımcılar ve akademik çevrede tercih edilmektedir (Özdemir, 2014, ss. 74-75). Buna karşın net yöntem, finansal tablo kullanıcılarına işletme faaliyetlerinden sağlanan nakit akışları hakkında detaylı bilgi verememektedir (TMS 7, 2005, par. 19). Bu bakımdan şirketlerin büyük çoğunluğunun net yöntemi tercih etmelerinin en önemli nedeni, nakit akışlarına dair detaylı verilerini kamuoyu ile paylaşmak istememeleri olarak düşünülebilir.

Nakit akışlarının yaygın olarak net yönteme göre raporlamalarında hukuki düzenlemelerin de etkisinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Türkiye’de nakit akış tablosuna yönelik yapılan ilk düzenlemeler, nakit akış tablosunun formatının dönem içi nakit girişleri ve dönem içi nakit çıkışları şeklinde düzenlenmesini öngörmektedir. Hâlbuki “Dünya’da Nakit Akış Tablosunun Gelişimi” bölümünde ele alındığı üzere nakit akış tablosuna yönelik olarak uluslararası anlamda yapılan ilk düzenlemeler sınıflandırılmış formatı esas almaktadır. Türkiye’de geç de olsa nakit akış tablosu için sınıflandırılmış formatı esas alan düzenlemeler yapılmıştır. Özellikle finansal kurumlar için yapılan düzenlemeler, nakit akış tablosunun brüt yönteme göre hazırlanması gerektiği yönünde bir kanuni zorunluluk oluştururken diğer şirketler için herhangi bir zorunluluk olmamasından dolayı net yöntem yaygın olarak kullanılmaktadır. Söz konusu finansal kurumlara ilişkin yasal düzenlemelere³⁸ örnek olarak **Tablo 23**’te Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ Seri: XI, No: 25’in finansal kurumlar için brüt yönteme göre hazırlanmış örnek nakit akış tablosuna yer verilmiştir.

³⁸ BDDK tarafından 22.06.2002 tarih ve 24793 (M) sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan Muhasebe Uygulama Yönetmeliğine ve Muhasebe Uygulama Yönetmeliğine İlişkin Nakit Akım Tablosunun Düzenlenmesine İlişkin Muhasebe Standardı Tebliği. Sayı: 16’ya Resmi Gazete arşivinden ulaşılamamıştır.

Tablo 23: Finansal Kurumlar İçin Nakit Akış Tablosu Formatı

Finansal Kurumlar İçin Doğrudan Yönteme Göre Hazırlanmış Örnek Nakit Akım Tablosu		Cari Dönem				Önceki Dönem			
		.../20..				.../20..			
A. ESAS FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIMLARI									
1. Faiz ve komisyon tahsilatı									
2. Faiz ödemeleri									
3. Geçmişte gider yazılan kredi alacaklarının tahsilatı									
4. Çalışanlara ve satıcılara ödenen nakitler									
5. İşletme varlıklarındaki değişimden önceki faaliyet karı									
6. İşletme varlıklarındaki artış (azalış):(A1-A2+A3-A4+A5)									
7. Kısa vadeli fonlar									
8. Kanuni zorunluluklar nedeniyle tutulan munzam karşılıklar ve diğer mevduatlar									
9. Müşterilere verilen avanslar									
10. Kredi kartı alacaklarındaki net artışlar									
11. Diğer kısa vadeli alım satım konu edilebilir menkul kıymetler									
12. Esas faaliyetlerle ilgili yükümlülüklerde ortaya çıkan artış (azalış):(A6-A7+A8-A9-A10-A11)									
13. Mevduat									
14. Mevduat sertifikası									
15. Kurum kazancı üzerinden ödenecek vergiden önceki esas faaliyetlerden kaynaklanan net nakit (A6-A12+A13+A14)									
16. Kurum kazancı üzerinden ödenen vergi									
17. Esas faaliyetlerden kaynaklanan net nakit (A15-A16)									
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIMLARI									
1. Mali varlıkların satışı									
2. Tahsil edilen temettüleri									
3. Tahsil edilen faizler									
4. Alım satım amaçlı olmayan menkul kıymetlerin satışı									
5. Alım satım amaçlı olmayan menkul kıymet alımı									
6. Maddi varlık almaları									
7. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit (B1+B2+B3+B4-B5-B6)									
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIMLARI									
1. Borçlanma aracı ihracı									
2. Sermaye artırımı									
3. Uzun vadeli borçların geri ödemesi									
4. Diğer borçlarda ortaya çıkan net azalmalar									
5. Ödenen temettüleri									
6. Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan net nakit (C1+C2-C3-C4-C5)									
D. KUR FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNE OLAN ETKİSİ									
E. Nakit ve nakit benzerlerinde meydana gelen net artış (A17+B7+C6+D)									
F. Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri mevcudu									
G. Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri mevcudu (E+F)									

Kaynak: (SPK, 2003, m. 129)

Genel olarak değerlendirildiğinde Türkiye’de şirketlerin %80’inden fazlası net yönteme göre nakit akış tablosunu raporlamaktadır. Brüt yönteme göre raporlama yapan şirketlerin de büyük çoğunluğu yasal zorunluluklardan dolayı bu yöntemi kullanmaktadır.

2.1.2.7. Nakit Akış Tablosunun Düzenlenme Süreci

Nakit akış tablosunun düzenlenmesi, nakit ve nakit benzerlerindeki değişikliklerinin analizini ve bu değişikliklerin nedenlerinin ortaya konulmasını gerektirir³⁹ (Klammer, 2017, Bölüm 1 s. 16). Nakit akış tablosu diğer temel finansal tablolardan farklı olarak genel kesin mizandan, yani dönem sonu hesap bakiyelerinden hazırlanamamaktadır. İki dönem arasında meydana gelen hesap bakiyelerindeki değişiklikler hakkında ayrıntılı bilgi gerektirmektedir. Düzenlenen genel kesin mizan gerekli verileri sağlayamadığından ve nakit akış tablosu, nakit esaslı olduğundan nakit akışlarını belirlemek için tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin kullanımının etkilerine dair düzeltmeler yapılmalıdır (Weygandt vd., 2014, s. 654). Nakit akış tablosunu düzenlemek için gerekli bilgiler genellikle üç kaynaktan sağlanır (Kieso vd., 2013, s. 198; Örtten, Kaval, & Karapınar, 2010, s. 74; Weygandt vd., 2014, s. 654):

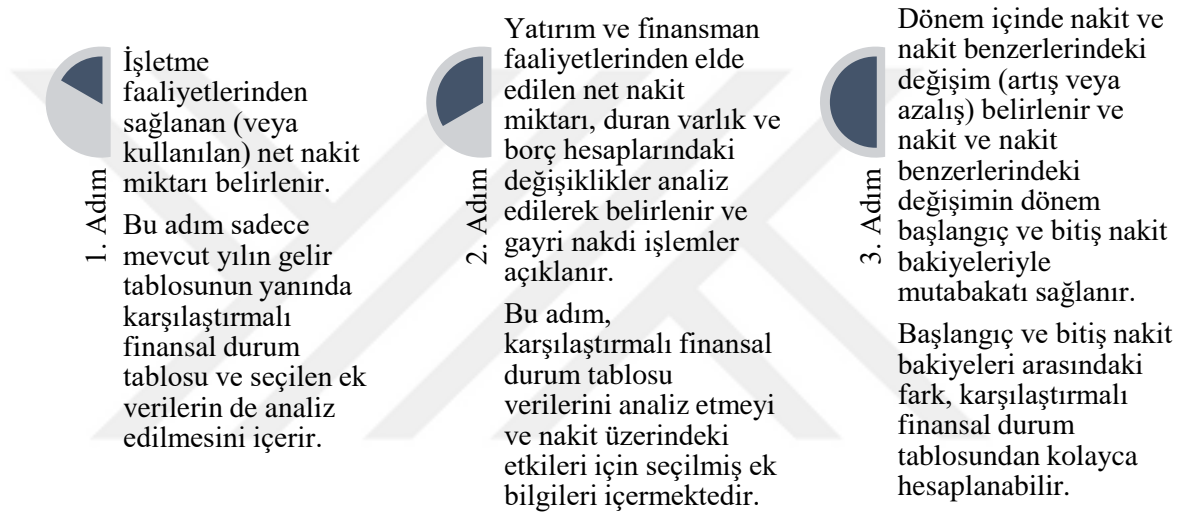
- Karşılaştırmalı finansal durum tablosu: Bu tabloda yer alan bilgiler, varlıkların, yükümlülüklerin ve özkaynakların dönem başından sonuna kadar olan değişimlerini göstermektedir.
- Döneme ait gelir tablosu: Bu tabloda yer alan bilgiler, dönem içinde işletme faaliyetlerinden sağlanan veya işletme faaliyetlerinde kullanılan net nakit miktarının belirlenmesine yardımcı olur.
- Ek bilgiler: Bu bilgiler, nakdin nasıl sağlandığını veya dönem boyunca nasıl kullanıldığını belirlemek için gerekli olan işlem verilerini içerir. Söz konusu ek bilgiler kapsamında (Akdoğan & Tenker, 2007, ss. 382-385; Kalağası, 2016, ss. 106-107):
 - Döneme ait kâr dağıtım bilgileri,
 - Amortisman giderinin dağıtım bilgileri,
 - Duran varlık alımı ve satışına dair bilgileri,
 - Faiz giderlerine ve gelirlerine ilişkin bilgileri (reeskontlar),
 - Vergi ödemelerine ilişkin bilgileri,

³⁹ Net yönteme göre nakit akış tablosunun düzenlenişine ilişkin çalışmalar: (Kalağası, 2016, ss. 113-117; Karapınar & Zaif, 2013, ss. 159-177; Kepçe, 2017, ss. 61-76; Kısakürek & Ayarlıoğlu, 2014; Weygandt, Kieso, & Kimmel, 2014, ss. 655-664).

Brüt yönteme göre nakit akış tablosunun düzenlenişine ilişkin çalışmalar: (Akdoğan & Tenker, 2007, ss. 379-390; Kalağası, 2016, ss. 104-113; Özdemir, 2014, ss. 63-74; Sarıoğlu, 2008, ss. 100-113; Yardımcıoğlu, 2013, ss. 54-56; Yükçü & Demirkıran, 2017, ss. 10-22).

- Karşılık hesaplarında meydana gelen değişiklik bilgileri,
- Alınan ve verilen sipariş avanslarına ilişkin bilgileri,
- Gelecek aylara ait giderler ve gelir tahakkukları bilgileri,
- Sermaye artırımı veya azalımı bilgileri,
- Yeniden değerlendirme değer artış bilgileri,
- Nakit akışı için gerekli olan diğer ek bilgileri yer alır.

Bu veri kaynaklarından sağlanan bilgilerle nakit akış tablosunun düzenlenişi, **Şekil 9'**da açıklanan üç ana adımı içermektedir (Weygandt vd., 2014, s. 654).

Şekil 9: Nakit Akış Tablosunun Düzenlenmesinde Üç Ana Adım

Brüt yönteme göre nakit akış tablosunun hazırlanabilmesi için işletme faaliyetlerinden nakit akışları aşağıdaki formüllere göre hesaplanabilmektedir (Örten vd., 2010, ss. 68-69):

- Gelirlerden Nakit Girişi:
 - Satışlardan Nakit Girişi = Net Satışlar + Satış Kaynaklı Ticari Alacak Azalışı - Satış Kaynaklı Ticari Alacak Artışı
 - Diğer Gelirlerden Nakit Girişi = Diğer Gelirler Toplamı - Alacağa Dönüşen Diğer Gelirler - Nakit Girişi Sağlamayan Gelirler
- Giderlerden Nakit Çıkışı
 - Satışların Maliyetinden Nakit Çıkışı = Satışların Maliyeti + Stok Artışları + Alış Kaynaklı Ticari Borç Azalışı - Alış Kaynaklı Ticari Borç Artışı -

Stok Azalışı - Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Satışların Maliyeti Giderleri (amortismanlar ve nakit çıkışı gerektirmeyen diğer maliyet giderleri)

- Faaliyet Giderlerinden Nakit Çıkışı = Faaliyet Giderleri Toplam - Borca Dönüşen Faaliyet Giderleri - Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Faaliyet Giderleri (amortismanlar ve nakit çıkışı gerektirmeyen diğer faaliyet giderleri)
- Finansman Giderlerinden Nakit Çıkışı = Finansman Giderlerinin Toplamı - Borca Dönüşen Finansman Giderleri - Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Finansman Gideri (Amortisman giderleri, menkul kıymet ihraç farkından kaynaklanan finansman giderleri ve nakit çıkışı gerektirmeyen diğer finansman giderleri)
- Diğer Giderlerden Nakit Çıkışı = Diğer Gider Toplamı - Borca Dönüşen Diğer Giderler - Nakit Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Çeşitli Giderler (Olağandışı Amortisman Giderleri, Karşılık Giderleri, Kambiyo Zararları, vd.)

Yukarıdaki formülde görüldüğü gibi, hesaplamada önemli olan husus nakit girişi sağlamayan gelirlerin ve nakit çıkışına neden olmayan giderlerin belirlenmesidir. Bunlara ilişkin özellik gösteren gelir ve gider kalemleri⁴⁰ şöyle özetlenebilir (Örten vd., 2010, ss. 69-70).

- Nakit girişi sağlamayan gelirler:
 - Konusu Kalmayan Karşılıklar,
 - Reeskont Faiz Gelirleri,
 - Gelir Tahakkukları Kaynaklı Gelirler,
 - Gelecek Aylara Ait Gelirlerin cari döneme gelir kaydı,
 - Gelecek Yıllara Ait Gelirlerin cari döneme gelir kaydı,
 - Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım İşleri Hak Edişlerinin 600 Yurtiçi Satışlara aktarılması,
 - Alınan sipariş avanslarının mahsubu
 - Diğer nakit girişi sağlamayan gelirlerdir.
- Nakit çıkışına neden olmayan giderler:

⁴⁰ Tek düzen hesap planına göre.

- Amortisman giderleri,
- Karşılık giderleri (varlık değer düşüklüğüne ait), Borç ve Gider Karşılıkları,
- Reeskont Faiz Giderleri,
- Gelecek Aylara/Giderlere Ait Giderlerden cari dönemde gidere dönüştürülen kısmı,
- Gider Tahakkukları Kaynaklı Giderler,
- Menkul Kıymet İhraç Farklarının çıkarılan tahvilin ve diğer borçlanma belgelerinin vadesine göre gidere dönüştürülmesi,
- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetlerinin 622 Satılan Hizmet Maliyeti 'ne aktarılması,
- Alınan Avansların mahsubu,
- Diğer nakit çıkışını gerektirmeyen giderlerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMA ve UYGULAMA

Üçüncü bölüm araştırma ve uygulama kısımlarından oluşmaktadır. Araştırma kısmında brüt yönteme göre raporlanmış nakit akış tabloları incelenmiştir. Uygulama kısmında ise nakit akış tablosunun dönemiçi işlemlerle düzenlenebilirliğine ilişkin bir işletmenin dönemiçi muhasebe kayıtlarından yararlanarak nakit akış tablosu hazırlanmıştır.

1. ARAŞTIRMA

1.1.Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Araştırmanın amacı nakit akış tablosunda sunulan bilgiler ile hesaplamalar sonucunda elde edilen verilerin tutarlılığının değerlendirilmesi ve finansal tablo kullanıcılarının bilgi gereksinimlerinin karşılanma düzeylerinin analizidir. Bu amaç doğrultusunda Borsa İstanbul’da işlem gören şirketlerin yayımlamış oldukları nakit akış tablolarının analizi araştırma kısmının kapsamını oluşturmaktadır.

1.2.Araştırmanın Yöntemi

Nakit akış tablosunda sunulan bilgilerin finansal tablo kullanıcıları tarafından teyit edilebilirliğinin değerlendirilmesi ve dolayısıyla finansal tablo kullanıcılarının bilgi gereksinimlerini karşılama düzeyinin analizi için karşılaştırmalı analiz yöntemi kullanılmıştır. Analiz kapsamında nakit akış tabloları değerlendirilen şirketlerin nakit akış tablolarında sundukları bilgiler; finansal tablolardan ve dipnotlardan yararlanılarak yeniden hesaplama yapılması sonucunda ulaşılan bilgiler ile karşılaştırılmıştır.

Araştırma kapsamında “Nakit Akışlarının Sunumunda Sektörel Farklılıklar” bölümünde ele alınan ve 2017 yılında Borsa İstanbul’da işlem gören 497 şirketin nakit akış tabloları çalışma evrenini oluşturmaktadır. Söz konusu 497 şirketin 338’i reel sektörde 159’u da finans sektöründe faaliyet göstermektedir. Finans sektöründe faaliyet gösteren şirketlerden 88’i ve reel sektörde faaliyet gösteren şirketlerden sadece 8’i brüt yönteme göre nakit akış tablosunu raporlamaktadır⁴¹. Ancak finans sektöründe yer alan şirketlerin büyük çoğunluğu yasal zorunluluklardan dolayı brüt yönteme göre raporlama

⁴¹ Detaylı bilgi için Bk. **Tablo 22**.

yapmaktadırlar⁴². Ancak finans sektörü bu çalışma kapsamının dışında tutulmuştur ve bu unsur araştırma kısıtlarından birini oluşturmaktadır. Brüt yönteme göre raporlama yapan reel sektör şirketlerine ilişkin bilgiler **Tablo 24**'te verilmiştir. Nakit akış tablosunda yer alan tüm nakit akışları unsurlarına ilişkin dipnot referansı bulunmayan GSDHO, GEDZA, KRTEK ve UMPAS borsa işlem kodlu şirketlere ait nakit akış tablolarına yönelik hesaplamalar yapılamamıştır ve bu unsur araştırma kısıtlarından bir diğerini oluşturmaktadır.

Tablo 24: Brüt Yönteme Göre Raporlama Yapan Reel Sektör Şirketleri

Kod	Şirket Unvanı	Şehir	Sektör
ERBOS	Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş.	Kayseri	İmalat Sanayii
PKENT	Petrokent Turizm A.Ş.	Ankara	Lokanta ve Otel
USAK	Uşak Seramik Sanayii A.Ş.	Uşak	İmalat Sanayii
YAYLA	Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş.	Ankara	İnşaat ve Bayındırlık
GEDZA	Gediz Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Kütahya	İmalat Sanayii
GSDHO	GSD Holding A.Ş.	İstanbul	Holding
KRTEK	Karsu Tekstil Sanayii ve Ticaret A.Ş.	Kayseri	İmalat Sanayii
UMPAS	Umpaş Holding A.Ş.	Uşak	Holding

Brüt yönteme göre gönüllü olarak raporlama yapan reel sektör şirketlerinin nakit akış tablolarında sunulan bilgiler ile hesaplamalar sonucunda elde edilen verilerin tutarlılığının değerlendirilmesi ve finansal tablo kullanıcılarının bilgi gereksinimlerini karşılama düzeylerinin analizi için nakit akış tablolarında yer alan unsurlar incelenmiştir. Bu doğrultuda ilgili şirketlerin finansal tabloları ve bağımsız denetim raporunda sunulan açıklayıcı dipnot bilgilerinden yararlanılarak nakit akış tablolarında sunulan tutarlar yeniden hesaplanmış ve finansal tablo kullanıcılarının ilave bilgi gereksinim düzeyleri ortaya konmaya çalışılmıştır.

⁴² Bk. Nakit Akışlarının Sunumunda Yöntem Tercihlerinin Nedenleri.

1.3.Brüt Yönteme Göre Raporlanmış Nakit Akış Tablolarının İncelenmesi

1.3.1. Nakit Akış Tablosuna İlişkin Hesaplamalar (ERBOS)

Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş.'ye ait hesaplama yapılacak nakit akış tablosunu oluşturan veriler, şirketin 1 Ocak – 31 Aralık 2017 hesap dönemine ait finansal tablolarında detaylı olarak açıklanmıştır⁴³. **Tablo 25**'te brüt yönteme göre düzenlenmiş nakit akış tablosu, **Tablo 26**'da nakit akış tablosunun düzenlenmesinde kullanılan finansal durum tablosu, **Tablo 27**'de gelir tablosu yer almaktadır.

Tablo 25: Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş. Nakit Akış Tablosu

01 Ocak – 31 Aralık 2017 Dönemine Ait Nakit Akış Tablosu
(Tüm tutarlar TL olarak gösterilmiştir)

	Cari Dönem 31.12.2017	Geçmiş Dönem 31.12.2016
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	23.878.523	58.703.531
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları	361.604.080	265.010.003
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	361.312.803	264.781.053
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri	291.277	228.950
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları	-339.942.145	-214.704.102
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	-339.936.385	-214.703.349
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları	-5.760	-753
Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları	21.661.935	50.305.901
Ödenen faiz	-46.137.454	-28.123.794
Alınan faiz	58.213.250	39.731.642
Vergi ödemeleri (iadeler)	-11.360.203	-3.797.677
Diğer nakit girişleri (çıkışları)	1.500.995	587.459
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-3.543.440	-2.043.902
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	188.033	262.183
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	-3.731.473	-2.306.085
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-15.905.284	-5.718.038
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	255.806	4.164.959
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-3.161.090	-2.382.997
Ödenen temettüleri	-13.000.000	-7.500.000
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	4.429.799	50.941.591
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi		
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	4.429.799	50.941.591
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	71.662.436	20.720.845
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	76.092.235	71.662.436

⁴³ Hesap dönemine ait finansal tablolardan finansal durum tablosu ve kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu (KGK, 2013) finansal tablo formatları kullanılarak oluşturulmuştur. Nakit akış tablosunu oluşturan diğer detaylı bilgiler için bk. (ERBOS, 2017).

Tablo 26: Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş. Finansal Durum Tablosu

	Cari Dönem	Geçmiş Dönem
	31.12.2017	31.12.2016
VARLIKLAR		
Dönen Varlıklar		
- Nakit ve Nakit Benzerleri	76.092.235	71.662.436
- Finansal Yatırımlar		
- Ticari Alacaklar	102.626.788	71.388.418
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	23.651	8.003
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	102.603.137	71.380.415
- Diğer Alacaklar	961.154	694.002
- Stoklar	99.377.911	48.673.749
- Peşin Ödenmiş Giderler	3.618.081	1.971.931
- Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	8.630.473	3.923.121
- Diğer Dönen Varlıklar	1.659.871	1.005.854
ARA TOPLAM	292.966.513	199.397.011
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıklar		
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	292.966.513	199.397.011
Duran Varlıklar		
- Diğer Alacaklar	5.132	5.132
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	5.132	5.132
- Finansal Yatırımlar	248.895	248.895
- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	6.190.000	6.190.000
- Maddi Duran Varlıklar	68.801.786	68.336.343
- Arazi ve Arsalar	18.286.075	18.286.075
- Binalar	24.798.077	25.433.925
- Tesis, Makine ve Cihazlar	24.257.969	23.592.277
- Taşıtlar	959.741	424.403
- Mobilya ve Demirbaşlar	331.524	378.015
- Diğer Maddi Duran Varlıklar	168.400	221.648
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	75.245.813	74.780.370
TOPLAM VARLIKLAR	368.212.326	274.177.381
KAYNAKLAR		
Kısa Vadeli Yükümlülükler		
- Kısa Vadeli Borçlanmalar	5.668.050	7.253.470
- Banka Kredileri	5.668.050	7.253.470
- Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	0	1.575.670
- Diğer Finansal Yükümlülükler	444.941	189.135
- Ticari Borçlar	103.023.127	56.008.555
- İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	45.781	84.055
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	102.977.346	55.924.500
- Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	682.841	404.724
- Diğer Borçlar	55.299	33.823
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	31.747	14.328
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	23.552	19.495
- Türev Araçlar	11.021	0
- Ertelenmiş Gelirler	6.404.038	3.239.096
- Dönem Kârı Vergi Yükümlülüğü	11.576.300	6.652.851
- Kısa Vadeli Karşılıklar	340.156	327.980
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	340.156	327.980
- Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	406.267	353.064

	Cari Dönem 31.12.2017	Geçmiş Dönem 31.12.2016
ARA TOPLAM	128.612.040	76.038.368
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlık Gruplarına İlişkin Yükümlülükler		
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	128.612.040	76.038.368
Uzun Vadeli Yükümlülükler		
- Ertelenmiş Gelirler	62.618	0
- Uzun Vadeli Karşılıklar	2.888.919	2.714.449
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	2.888.919	2.714.449
- Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	7.158.102	6.534.716
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	10.109.639	9.249.165
ÖZKAYNAKLAR		
- Ödenmiş Sermaye	5.220.000	5.220.000
- Sermaye Düzeltme Farkları	28.365.608	28.365.608
- Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	43.037.343	44.098.695
- Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	10.462.075	9.188.198
- Geçmiş Yıllar Kârları/Zararları	87.803.813	65.656.512
- Dönem Net Kârı/Zararı	54.601.808	36.360.835
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	229.490.647	188.889.848
TOPLAM KAYNAKLAR	368.212.326	274.177.381

Tablo 27: Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş. Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

	Cari Dönem 31.12.2017	Önceki Dönem 31.12.2016
Hasılat	392.949.813	275.565.445
Satışların Maliyeti (-)	-319.140.738	-230.445.190
Brüt Kâr/Zarar	73.809.075	45.120.255
Genel Yönetim Giderleri (-)	-4.766.310	-4.198.955
Pazarlama Giderleri (-)	-14.857.829	-10.277.753
Esas Faaliyet Kârı/Zararı	54.549.467	32.930.161
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KÂRI/ZARARI	54.549.467	32.930.161
Finansman Gelirleri	57.739.938	40.207.145
Finansman Giderleri (-)	-46.324.127	-30.212.730
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KÂRI/ZARARI	65.965.278	42.924.576
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri/Geliri	-11.363.470	-6.563.741
- Dönem Vergi Gideri/Geliri	-11.576.300	-6.652.851
- Ertelenmiş Vergi Gideri/Geliri	212.830	89.110
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI	54.601.808	36.360.835
DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI		
DÖNEM KÂRI/ZARARI	54.601.808	36.360.835

Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin nakit akış tablosundaki unsurlar şirkete ait finansal tablolar ve dipnotlar kullanılarak hesaplanmıştır. Nakit Akış Tablosunun Düzenlenme Sürecinde nakit akış tablosunun hazırlanabilmesi için gerekli veri kaynaklarında belirtildiği üzere finansal tablolar ve dipnotlara ilave olarak birtakım ek bilgilere ihtiyaç vardır. Nakit akış tablosunu oluşturan unsurlara ilişkin hesaplamalarda ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan farklar ilgili hesaplama bölümünde dipnotlarda açıklanmıştır.

A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları

i. Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Hasılat	Dp 29, KZT ⁴⁴	392.949.813	275.565.445	
Ticari Alacaklar	Dp 8,	102.626.788	71.388.418	
- Ertelenmiş Faiz Gelirleri	FDT,	1.406.575	1.007.935	
- Brüt Ticari Alacaklar	T 28	104.033.363	72.396.353	31.637.010
<i>Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri⁴⁵</i>	NAT	392.949.813 -31.637.010 361.312.803		

Tablo 28: Ticari Alacaklara İlişkin Dipnot (ERBOS)

8. TİCARİ ALACAKLAR		
Ticari Alacaklar	31.12.2017	31.12.2016
Alacaklar	79.247.482	55.682.632
- TL	54.863.715	28.804.215
- Dolar	17.922.963	24.473.150
- Euro	5.520.894	2.340.484
- GBP	939.910	64.783
Alacak Senetleri	24.785.881	16.713.721
- TL	635.406	64.649
- Dolar	24.150.475	16.649.072
Ertelenmiş Faiz Gelirleri (Reeskont)	-1.406.575	-1.007.935
Toplam	102.626.788	71.388.418

⁴⁴ FDT: Finansal Durum Tablosunu, KZT: Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosunu, NAT: Nakit Akış Tablosunu, ÖDT: Özkaynak Değişim Tablosunu
Dp: Dipnotları (Nakit akış tablosunda yer alan ilgili dipnot) ve T: Tabloyu sembolize etmektedir.
Ayrıca hesaplamalarda yer alan *Fark* ise ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı tutarındır.

⁴⁵ Hasılat – Ticari Alacaklardaki artış

ii. Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler		430.138	2.306.720
- Duran Varlık Satış Kârı	Dp 31, T 29	-138.861	-155.336
- Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin değer artışı		0	1.904.000
<i>Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri</i> ⁴⁶	NAT	430.138 -138.861 291.277	

Tablo 29: Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirlere İlişki Dipnot (ERBOS)

31. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER		
	01.01.2017	01.01.2016
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	31.12.2017	31.12.2016
Hizmet ve Kira Gelirleri	81.997	88.247
Duran Varlık Satış Karı	138.861	155.336
Mutabakat Farkları	53.031	10.281
Maaş Promosyon Gelirleri	31.309	41.258
Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin değer artışı	0	1.904.000
Fuar Teşvik Gelirleri	27.794	0
Konusu Kalmayan Karşılıklar	0	18.430
Muhtelif Gelirler	97.146	89.168
Toplam	430.138	2.306.720

2. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları

i. Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Satışların Maliyeti	Dp 29, KZT	-319.140.738	-230.445.190	
Stoklar	Dp 11, FDT, T 30	99.377.911	48.673.749	50.704.162
Ticari Borçlar	Dp 8, FDT, T 31	103.023.127	56.008.555	47.014.572
<i>Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler</i> ⁴⁷	NAT	-319.140.738 -50.704.162 47.014.572 -17.106.057 -339.936.385		
Fark ⁴⁸		-17.106.057		

⁴⁶ Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler – Duran Varlık Satış Kârı - Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin değer artışı

⁴⁷ Satışların Maliyeti – Stoklardaki Artış + Ticari Borçlardaki Artış + Fark

⁴⁸ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

Tablo 30: Stoklara İlişkin Dipnot (ERBOS)

Stoklar	31.12.2017	31.12.2016
İlkmadde ve Malzeme	66.091.637	23.328.340
Yarı Mamuller Üretim	9.024.889	4.710.618
Mamuller	22.834.072	20.443.200
Diğer Stoklar	1.427.313	191.591
Toplam	99.377.911	48.673.749

Tablo 31: Ticari Borçlara İlişkin Dipnot (ERBOS)

Ticari Borçlar	31.12.2017	31.12.2016
Borçlar	103.023.127	56.008.555
- TL	3.329.227	927.565
- Dolar	98.888.379	54.170.301
- Euro	805.521	910.689
Toplam	103.023.127	56.008.555

ii. Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler		-65.607	-20.106
- Duran Varlık Satış Zararları	Dp 32,	-47.671	-19.353
- Dava Karşılık Giderleri	T 32	-12.176	0
- Muhtelif Giderler		-5.760	-753
<i>Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları</i>	NAT	-5.760	

Tablo 32: Esas Faaliyetlerden Diğer Giderlere İlişkin Dipnot (ERBOS)

32. ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GİDERLER		
	01.01.2017	01.01.2016
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler	31.12.2017	31.12.2016
Duran Varlık Satış Zararları	-47.671	-19.353
Dava Karşılık Giderleri	-12.176	0
Muhtelif Giderler	-5.760	-753
Toplam	-65.607	-20.106

3. Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları
i. Ödenen faiz

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Finansman Giderleri	Dp 33, KZT	-46.324.127	-30.212.730
<i>Ödenen Faiz ve Kur Farkları</i>	NAT	-46.324.127 <u>186.673</u> -46.137.454	
- Kur Farkları ⁴⁹	T 33	186.673	

Tablo 33: Finansal Giderlere İlişkin Dipnot (ERBOS)

33. FİNANSAL GELİRLER – FİNANSAL GİDERLER		
	01.01.2017	01.01.2016
Finansman Giderleri		
Faiz Giderleri	-1.877.880	-1.359.783
Kambiyo Zararları	-44.311.475	-28.692.234
Kıdem tazminatı faiz maliyeti	-134.772	-160.713
Toplam	-46.324.127	-30.212.730

ii. Alınan faiz

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Finansman Gelirleri	Dp 33, KZT	57.739.938	40.207.145
<i>Alınan Faiz ve Kur Farkları</i>	NAT	57.739.938 <u>473.312</u> 58.213.250	
- Kur Farkları ⁵⁰	T 34	473.312	

⁴⁹ Ödenen faiz ile ilgili 33 numaralı dipnotta sadece finansman giderleri -46.324.127 TL olarak verilmiş fakat kur farklarına dair bir açıklama yapılmamıştır. Bu bakımdan nakit akış tablosunda sunulan -46.137.454 liralık ödene faiz ve kur farkları tutarını sağlaması için kur farkları iki tutar arasındaki fark hesaplanarak 186.673 TL olarak verilmiştir. Bu bakımdan ek bilgiye ihtiyaç vardır. Ayrıca bu fark kur farklarından kaynaklanabileceği gibi, tahakkuk etmiş ancak henüz ödenmemiş faiz gideri de olabilir.

⁵⁰ Alınan faiz ile ilgili 33 numaralı dipnotta sadece finansman geliri 57.739.938 TL olarak verilmiş fakat kur farklarına dair bir açıklama yapılmamıştır. Bu bakımdan nakit akış tablosunda sunulan 58.213.250 liralık alınan faiz ve kur farkları tutarı ile mutabakat için kur farkları iki tutar arasındaki fark hesaplanarak 473.312 TL olarak verilmiştir. Bu bakımdan ek bilgiye ihtiyaç vardır.

Tablo 34: Finansal Gelirlere İlişkin Dipnot (ERBOS)

33. FİNANSAL GELİRLER – FİNANSAL GİDERLER		
	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Finansman Gelirleri		
Faiz Gelirleri	3.410.322	1.784.899
Kambiyo Karları	47.204.039	33.451.866
Satışlardaki Vade Farkları	7.122.749	4.955.922
Temettü geliri	2.828	14.458
Toplam	57.739.938	40.207.145

iii. Vergi ödemeleri (iadeler)

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü	Dp 19, FDT T 35	11.576.300	6.652.851
<i>Vergi ödemeleri (iadeler)</i> ⁵¹	NAT	-11.576.300 216.097 -11.360.203	
Fark ⁵²		216.097	

Tablo 35: Ertelenmiş Vergi (Gideri) Gelirine İlişkin Dipnot (ERBOS)

	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Dönem Başı	6.534.716	3.434.949
Dönem Sonu	-7.158.102	-6.534.716
Diğer Kapsamlı Gelirde Muhasebeleştirilen	836.216	3.188.877
Toplam	212.830	89.110

iv. Diğer nakit girişleri (çıkışları)

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
<i>Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)</i> ⁵³	NAT	1.500.995	587.459

⁵¹ -Dönem Karı Vergi Yükümlülüğü + Fark

⁵² Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan fark

⁵³ İlgili tutara ilişkin olarak nakit akış tablosunda herhangi bir açıklama ve dipnot referansı bulunmamaktadır. Ek bilgiye ihtiyaç vardır.

B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Maddi Duran Varlıklar - Çıkışlar	Dp 16, T 36	378.246	
Birikmiş Amortisman (İlgili Varlıkların)		-281.403	
Duran Varlık Satış Kârı	Dp 31, T 29	138.861	155.336
Duran Varlık Satış Zararları	Dp 32, T 32	-47.671	-19.353
<i>Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri</i>	NAT	378.246 -281.403 138.861 -47.671 188.033	

Tablo 36: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Dipnot (ERBOS)

16. MADDİ DURAN VARLIKLAR					
	01.01.2017	Girişler	Çıkışlar	Değerleme	31.12.2017
Duran Varlıklar					
Arazi ve Arsalar	18.286.075	0	0	0	18.286.075
Düzenleri	1.750.000	0	0	0	1.750.000
Binalar	25.433.925	0	0	0	25.433.925
Tesis, Makine ve Cihazlar	30.827.329	2.887.130	-79.629	0	33.634.830
Taşıtlar	1.568.870	781.151	-298.617	0	2.051.404
Demirbaşlar	1.812.904	63.192	0	0	1.876.096
Diğer Maddi Duran Varlıklar	1.227.964	0	0	0	1.227.964
Toplam	80.907.067	3.731.473	-378.246	0	84.260.294
Birikmiş Amortisman					
Yer Altı ve Yerüstü Düzenleri	-1.750.000	0	0	0	-1.750.000
Binalar	0	-635.848	0	0	-635.848
Makine Tesis ve Cihazlar	-7.235.052	-2.165.278	23.469	0	-9.376.861
Taşıtlar	-1.144.467	-205.130	257.934	0	-1.091.663
Demirbaşlar	-1.434.889	-109.683	0	0	-1.544.572
Diğer Maddi Duran Varlıklar	-1.006.316	-53.248	0	0	-1.059.564
Toplam	-12.570.724	-3.169.187	281.403	0	-15.458.508

2. Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Maddi Duran Varlıklar - Girişler	Dp 16, T 36	3.731.473	
<i>Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları</i>	NAT	-3.731.473	

C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Diğer Finansal Yükümlülükler	Dp 7, FDT	444.941	189.135	255.806
<i>Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri</i>	NAT	255.806		

2. Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Finansal Yükümlülükler - Banka Kredileri	Dp 6, T 37	5.668.050	8.829.140	-3.161.090
<i>Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları</i>	NAT	- 3.161.090		

Tablo 37: Finansal Borçlara İlişkin Dipnot (ERBOS)

6. FİNANSAL BORÇLAR			
		31.12.2017	31.12.2016
Finansal Yükümlülükler			
Banka Kredileri		5.668.050	8.829.140
- Anapara (Dolar)		5.668.050	5.092.389
- Faiz (Dolar)		0	13.583
- Anapara (Euro)		0	3.716.600
- Faiz (Euro)		0	6.568

3. Ödenen temettüler

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Ödenen Temettüler	ÖDT	13.000.000	7.500.000
<i>Ödenen Temettüler</i>	NAT	-13.000.000	

1.3.2. Nakit Akış Tablosuna İlişkin Hesaplamalar (PKENT)

Petrokent Turizm A.Ş. 'ye ait hesaplama yapılacak nakit akış tablosunu oluşturan veriler, şirketin 1 Ocak – 31 Aralık 2017 hesap dönemine ait finansal tablolarında detaylı olarak açıklanmıştır⁵⁴. **Tablo 38**'de brüt yönetime göre düzenlenmiş nakit akış tablosu, **Tablo 39**'da nakit akış tablosunun düzenlenmesinde kullanılan finansal durum tablosu, **Tablo 40**'ta gelir tablosu yer almaktadır.

Tablo 38: Petrokent Turizm A.Ş. Nakit Akış Tablosu
01 Ocak – 31 Aralık 2017 Dönemine Ait Nakit Akış Tablosu
(Tüm tutarlar TL olarak gösterilmiştir)

	Cari Dönem 31.12.2017	Geçmiş Dönem 31.12.2016
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	1.625.359	-6.667.462
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları	38.589.951	20.133.710
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	36.673.710	19.243.340
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri	1.916.241	890.370
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları	-35.890.864	-27.362.512
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	-32.837.803	-25.136.614
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları	-3.053.061	-2.225.898
Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları	2.699.087	-7.228.802
Ödenen faiz	-3.004.707	-2.508.120
Diğer nakit girişleri (çıkışları)	1.930.979	3.069.460
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	687.993	-1.461.215
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	687.993	5.534
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	0	-1.466.749
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-2.395.179	8.221.466
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	0	8.221.466
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-2.395.179	0
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	-81.827	92.789
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi		
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	-81.827	92.789
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	156.543	63.754
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	74.716	156.543

⁵⁴ Nakit akış tablosunu oluşturan diğer detaylı bilgiler için bk. (PKENT, 2017).

Tablo 39: Petrokent Turizm A.Ş. Finansal Durum Tablosu

	Cari Dönem 31.12.2017	Geçmiş Dönem 31.12.2016
VARLIKLAR		
Dönen Varlıklar		
- Nakit ve Nakit Benzerleri	1.648.828	1.109.655
- Ticari Alacaklar	5.833.925	2.155.822
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	17.236	223.843
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	5.816.689	1.931.979
- Stoklar	551.298	2.768.372
- Peşin Ödenmiş Giderler	1.575.736	0
- Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	612	0
- Diğer Dönen Varlıklar	3.271.246	4.042.038
ARA TOPLAM	12.881.645	10.075.887
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıklar		
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	12.881.645	10.075.887
Duran Varlıklar		
- Diğer Alacaklar	28.325	12.065
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	28.325	12.065
- Maddi Duran Varlıklar	28.972.674	29.660.667
- Arazi ve Arsalar	3.051.008	3.051.008
- Yeraltı ve Yerüstü Düzenlemeleri	2.066.233	2.066.233
- Binalar	18.890.503	18.890.503
- Tesis, Makine ve Cihazlar	7.562.651	7.562.651
- Taşıtlar	775.617	647.685
- Mobilya ve Demirbaşlar	20.225.562	19.412.078
- Yapılmakta Olan Yatırımlar	11.020.928	10.886.358
- Diğer Maddi Duran Varlıklar	-34.619.828	-32.855.849
- Maddi Olmayan Duran Varlıklar	581.566	591.028
- Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	581.566	591.028
- Ertelenmiş Vergi Varlığı	1.119.914	2.149.767
- Diğer Duran Varlıklar	370.195	0
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	31.072.674	32.413.527
TOPLAM VARLIKLAR	43.954.319	42.489.414
KAYNAKLAR		
Kısa Vadeli Yükümlülükler		
- Kısa Vadeli Borçlanmalar	19.555.298	21.950.477
- Banka Kredileri	19.555.298	21.950.477
- Ticari Borçlar	2.957.622	2.427.037
- İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	1.239.938	349.642
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	1.717.684	2.077.395
- Diğer Borçlar	2.735.127	1.465.818
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	2.512.534	1.152.978
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	222.593	312.840
- Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	5.400.940	5.620.253
ARA TOPLAM	30.648.987	31.463.585
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlık Gruplarına İlişkin Yükümlülükler		
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	30.648.987	31.463.585
Uzun Vadeli Yükümlülükler		
- Uzun Vadeli Karşılıklar	958.305	785.816

	Cari Dönem 31.12.2017	Geçmiş Dönem 31.12.2016
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	958.305	785.816
- Diğer Uzun Vadeli Yükümlülükler	99.670	0
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.057.975	785.816
ÖZKAYNAKLAR		
- Ödenmiş Sermaye	1.036.800	1.036.800
- Sermaye Düzeltme Farkları	15.979.009	15.979.009
- Paylara İlişkin Primler	12.795	12.795
- Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	-199.153	0
- Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	1.012.824	1.012.824
- Geçmiş Yıllar Kârları/Zararları	-7.801.415	1.960.802
- Dönem Net Kârı/Zararı	2.206.497	-9.762.217
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	12.247.357	10.240.013
TOPLAM KAYNAKLAR	43.954.319	42.489.414

Tablo 40: Petrokent Turizm A.Ş. Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

	Cari Dönem 31.12.2017	Önceki Dönem 31.12.2016
Hasılat	38.014.236	19.832.736
Satışların Maliyeti (-)	-32.837.803	-25.136.614
Brüt Kâr/Zarar	5.176.433	-5.303.878
Genel Yönetim Giderleri (-)	-1.457.140	-1.720.038
Pazarlama Giderleri (-)	-1.595.921	-505.860
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	5.728.769	2.273.753
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	-1.561.296	-4.147.841
Esas Faaliyet Kârı/Zararı	6.290.845	-9.403.864
Finansman Giderleri (-)	-3.004.707	-2.508.120
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KÂRI/ZARARI	3.286.138	-11.911.984
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri/Geliri	-1.079.641	2.149.767
- Dönem Vergi Gideri/Geliri	-1.079.641	2.149.767
- Ertelenmiş Vergi Gideri/Geliri		
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI	2.206.497	-9.762.217
DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI		
DÖNEM KÂRI/ZARARI	2.206.497	-9.762.217

Petrokent Turizm A.Ş.'nin nakit akış tablosunu oluşturan unsurlar şirkete ait finansal tablolar ve dipnotlar kullanılarak hesaplanmıştır. Nakit Akış Tablosunun Düzenlenme Sürecinde nakit akış tablosunun hazırlanabilmesi için gerekli veri kaynaklarında belirtildiği üzere finansal tablolar ve dipnotlara ilave olarak birtakım ek bilgilere ihtiyaç vardır. Nakit akış tablosunu oluşturan unsurlara ilişkin hesaplamalarda ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan farklar ilgili hesaplama bölümünde dipnotlarda açıklanmıştır.

A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları

i. Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Satış Gelirleri	Dp 28, T 41	36.673.710	19.243.340
<i>Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri</i>	NAT	36.673.710	

Tablo 41: Hasılatla İlişkin Dipnot (PKENT)

NOT 28 - HASILAT	31.12.2017	31.12.2016
Satış Gelirleri	36.673.710.-	19.243.340.-
Diğer Gelirler	1.916.241.-	890.370.-
Satıştan İadeler	(575.715.-)	(300.974.-)
SATIŞ GELİRLERİ	38.014.236.-	19.832.736.-

ii. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Diğer Gelirler	Dp 28, T 41	1.916.241	890.370
<i>İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri</i>	NAT	1.916.241	

2. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları

i. Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Satışların Maliyeti	Dp 28, KZT	-32.837.803	-25.136.614
<i>Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler</i>	NAT	-32.837.803	

ii. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri	Dp 29,	-1.595.921	-505.860
Genel Yönetim Giderleri	KZT	-1.457.140	-1.720.038
<i>İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları</i>	NAT	-1.595.921 -1.457.140 -3.053.061	

3. Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları
i. Ödenen faiz

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Finansman Giderleri	Dp 33, KZT	-3.004.707	-2.508.120
<i>Ödenen Faiz</i>	NAT	-3.004.707	

ii. Diğer nakit girişleri (çıkışları)

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
<i>Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)</i> ⁵⁵	Dp 31, T 42, NAT	1.930.979	3.069.460

Tablo 42: Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirlere İlişkin Dipnot (PKENT)

NOT 31 – ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER		
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
* Konusu Kalmayan Karşılıklar	3.576.309.-	1.629.-
* Faaliyetle ilgili Diğer Gelir ve Karlar	46.638.-	867.567.-
* <i>Diğer Gelirler</i>	46.638.-	867.564.-
Diğer Faaliyet Gelirleri	3.622.947.-	869.193.-
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Faiz Gelirleri	3.643.-	--
Kambiyo Karları	2.049.159.-	1.322.341.-
Reeskont faiz Gelirleri	27.030.-	64.806.-
Önceki Dönem Gelir ve Karlar	--	15.810.-
Diğer olağandışı Gelir ve Karlar	25.990.-	1.603.-
Finansal Gelirler	2.105.822.-	1.404.560.-

B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Maddi Duran Varlıklar	Dp 18, FDT, T 43	28.972.674	29.660.667	-687.993
<i>Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri</i> ⁵⁶	NAT	687.993		

⁵⁵ İlgili tutarın hesaplanabilmesi için birtakım ek bilgilere ihtiyaç vardır.

⁵⁶ **Tablo 43**'te 18 numaralı dipnot verilmiştir. İlgili dipnot incelendiğinde maddi duran varlıklarda herhangi bir çıkış söz konusu değildir. Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan

Tablo 43: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Dipnot (PKENT)

	DÖNEM İÇİ / DÖNEM İÇİ			
	01.01.2017	GİRİŞLER	CIKISLAR	31.12.2017
Arazi ve Arsalar	3.051.008.-	--	--	3.051.008.-
Yer altı ve Yerüstü Düzenleri	2.066.233.-	--	--	2.066.233.-
Binalar	18.890.503.-	--	--	18.890.503.-
Tesis, Makine ve Cihazlar	7.562.561.-	--	--	7.562.651.-
Taşıtlar	647.685.-	127.932.-	--	775.617.-
Demirbaşlar	19.412.078.-	813.486.-	--	20.225.564.-
Birikmiş Amortismanlar (-)	(32.855.849.-)	(1.763.979.-)	--	(34.619.828.-)
Yapılmakta olan yatırımlar	10.886.358.-	134.570.-	--	11.020.928.-
	29.660.667.-			28.972.674.-

C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Finansal Borçlar - Kısa Vadeli Banka Kredileri	Dp 8, FDT	19.555.298	21.950.477	-2.395.179
<i>Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları</i>	NAT	-2.395.179		

1.3.3. Nakit Akış Tablosuna İlişkin Hesaplamalar (USAK)

Uşak Seramik Sanayii A.Ş.'ye ait hesaplama yapılacak nakit akış tablosunu oluşturan veriler, şirketin 1 Ocak – 31 Aralık 2017 hesap dönemine ait finansal tablolarında detaylı olarak açıklanmıştır⁵⁷. **Tablo 44**'te brüt yönteme göre düzenlenmiş nakit akış tablosu, **Tablo 45**'te nakit akış tablosunun düzenlenmesinde kullanılan finansal durum tablosu, **Tablo 46**'da gelir tablosu yer almaktadır.

nakit girişleri tutarı, maddi duran varlıkların dönem başı ve dönem sonu arasındaki fark baz alınarak nakit akışı oluşturmayan amortismanlar da dâhil edilerek yanlış hesaplanmış bir tutardır. Yine nakit akış tablosunda; Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları sıfır olarak verilmiş fakat 18 numaralı dipnot incelendiğinde 1.075.988 TL'lik maddi duran varlıklarda artış söz konusudur.

⁵⁷ Nakit akış tablosunu oluşturan diğer detaylı bilgiler için bk. (USAK, 2017).

Tablo 44: Uşak Seramik Sanayii A.Ş Nakit Akış Tablosu**01 Ocak – 31 Aralık 2017 Dönemine Ait Nakit Akış Tablosu
(Tüm tutarlar TL olarak gösterilmiştir)**

	Cari Dönem 31.12.2017	Geçmiş Dönem 31.12.2016
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	12.881.410	22.220.535
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları	259.054.427	185.126.442
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	255.948.555	182.847.194
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri	3.105.872	2.279.248
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları	-213.687.742	-135.746.126
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	-209.450.413	-134.616.069
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları	-4.237.329	-1.130.057
Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları	45.366.685	49.380.316
Ödenen faiz	-39.921.469	-29.755.676
Alınan faiz	8.502.891	3.954.277
Vergi ödemeleri (iadeler)	-2.220.134	-931.301
Diğer nakit girişleri (çıkışları)	1.153.437	-427.081
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-27.184.990	-35.181.180
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	6.356	1.155.225
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	-27.191.346	-36.336.405
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	26.301.371	13.085.152
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	69.719.366	40.421.818
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-30.276.746	-19.707.886
İlişkili Taraflardan Alınan Diğer Borçlardaki Artış	0	1.540.627
İlişkili Taraflardan Alınan Diğer Borçlardaki Azalış	-5.675.394	0
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin -	-7.465.855	-9.169.407
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	11.997.791	124.507
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi		
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	11.997.791	124.507
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	942.746	860.173
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	12.940.537	984.680

Tablo 45: Uşak Seramik Sanayii A.Ş Finansal Durum Tablosu

	Cari Dönem 31.12.2017	Geçmiş Dönem 31.12.2016
VARLIKLAR		
Dönen Varlıklar		
- Nakit ve Nakit Benzerleri	13.317.334	942.746
- Ticari Alacaklar	136.987.090	121.357.105
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	95.356.754	72.851.607
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	41.630.336	48.505.498
- Diğer Alacaklar	35.551.672	46.081.129
- Stoklar	80.217.116	65.953.229
- Peşin Ödenmiş Giderler	10.897.380	11.350.863
- Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	986.355	117.579
- Diğer Dönen Varlıklar	416.047	199.940
ARA TOPLAM	278.372.994	246.002.591
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıklar		

	Cari Dönem	Geçmiş Dönem
	31.12.2017	31.12.2016
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	278.372.994	246.002.591
Duran Varlıklar		
- Diğer Alacaklar	3.254.536	469.265
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	3.233.337	0
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	21.199	469.265
- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	3.253.000	3.253.000
- Maddi Duran Varlıklar	225.426.546	207.816.688
- Arazi ve Arsalar	16.510.159	16.510.159
- Yeraltı ve Yerüstü Düzenlemeleri	7.181.613	6.000.000
- Binalar	48.409.374	39.684.841
- Tesis, Makine ve Cihazlar	148.943.807	122.604.100
- Taşıtlar	2.158.525	2.160.880
- Mobilya ve Demirbaşlar	1.003.731	1.091.233
- Yapılmakta Olan Yatırımlar	1.219.337	19.765.475
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	231.934.082	211.538.953
TOPLAM VARLIKLAR	510.307.076	457.541.544
KAYNAKLAR		
Kısa Vadeli Yükümlülükler		
- Kısa Vadeli Borçlanmalar	65.392.177	94.288.658
- Banka Kredileri	58.534.574	55.356.396
- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar	6.691.512	8.655.516
- İhraç Edilmiş Borçlanma Araçları	166.091	30.276.746
- Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	31.000.390	23.386.621
- Diğer Finansal Yükümlülükler	33.176.156	31.399.079
- Ticari Borçlar	89.847.663	71.495.742
- İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	196.982	578.830
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	89.650.681	70.916.912
- Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	1.561.176	1.575.261
- Diğer Borçlar	2.188.906	1.240.302
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	2.188.906	1.240.302
- Ertelenmiş Gelirler	32.884.071	43.479.429
- Dönem Kârı Vergi Yükümlülüğü	1.283.437	1.351.358
- Kısa Vadeli Karşılıklar	635.987	538.884
- Diğer Kısa Vadeli Karşılıklar	635.987	538.884
- Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	5.481.544	4.959.609
ARA TOPLAM	263.451.507	273.714.943
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Varlık Gruplarına İlişkin Yükümlülükler		
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	263.451.507	273.714.943
Uzun Vadeli Yükümlülükler		
- Uzun Vadeli Borçlanmalar	96.060.075	43.312.581
- Banka Kredileri	41.770.272	26.020.927
- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar	11.789.803	17.291.654
- İhraç Edilmiş Borçlanma Araçları	42.500.000	0
- Ertelenmiş Gelirler	3.233.337	458.066
- Uzun Vadeli Karşılıklar	8.820.851	7.040.451
- Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	15.759.991	13.548.321
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	123.874.254	64.359.419

	Cari Dönem	Geçmiş Dönem
	31.12.2017	31.12.2016
ÖZKAYNAKLAR		
- Ödenmiş Sermaye	43.335.931	43.335.931
- Sermaye Düzeltme Farkları	8.044.069	8.044.069
- Paylara İlişkin Primler	64.711	64.711
- Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	53.472.938	55.477.386
- Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	206.959	206.959
- Geçmiş Yıllar Kârları/Zararları	12.338.126	7.342.864
- Dönem Net Kârı/Zararı	5.518.581	4.995.262
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	122.981.315	119.467.182
TOPLAM KAYNAKLAR	510.307.076	457.541.544

Tablo 46: Uşak Seramik Sanayii A.Ş. Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

	Cari Dönem	Önceki Dönem
	31.12.2017	31.12.2016
Hasılat	273.839.544	222.934.747
Satışların Maliyeti (-)	-206.085.904	-174.056.658
Brüt Kâr/Zarar	67.753.640	48.878.089
Genel Yönetim Giderleri (-)	-8.145.793	-6.970.939
Pazarlama Giderleri (-)	-12.512.834	-8.880.472
Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	-1.987.439	-1.504.084
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	3.109.752	4.868.519
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	-5.442.919	-1.900.777
Esas Faaliyet Kârı/Zararı	42.774.407	34.490.336
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KÂRI/ZARARI	42.774.407	34.490.336
Finansman Gelirleri	16.212.642	13.267.507
Finansman Giderleri (-)	-51.289.630	-40.297.784
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KÂRI/ZARARI	7.697.419	7.460.059
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri/Geliri	-2.178.838	-2.464.797
- Dönem Vergi Gideri/Geliri	-1.283.437	-1.351.358
- Ertelenmiş Vergi Gideri/Geliri	-895.401	-1.113.439
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI	5.518.581	4.995.262
DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI		
DÖNEM KÂRI/ZARARI	5.518.581	4.995.262

Uşak Seramik Sanayii A.Ş.'nin nakit akış tablosundaki unsurlar şirkete ait finansal tablolar ve dipnotlar kullanılarak hesaplanmıştır. Nakit Akış Tablosunun Düzenlenme Sürecinde nakit akış tablosunun hazırlanabilmesi için gerekli veri kaynaklarında belirtildiği üzere finansal tablolar ve dipnotlara ilave olarak birtakım ek bilgilere ihtiyaç vardır. Nakit akış tablosunu oluşturan unsurlara ilişkin hesaplamalarda ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan farklar ilgili hesaplama bölümünde dipnotlarda açıklanmıştır.

A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları

i. Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Hasılat	Dp 23, KZT	273.839.544	222.934.747	
Ticari Alacaklar	DP 6,	136.987.090	121.357.105	
- Ertelenmiş Faiz Gelirleri	FDT,	2.334.409	1.361.300	
- Brüt Ticari Alacaklar	T 47	139.321.499	122.718.405	16.603.094
<i>Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri⁵⁸</i>	NAT	273.839.544 -16.603.094 -1.287.895 255.948.555		
Fark ⁵⁹		-1.287.895		

Tablo 47: Ticari Alacaklara İlişkin Dipnot (USAK)

6. TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR		
Kısa Vadeli Ticari Alacaklar	31.12.2017	31.12.2016
Ticari alacaklar	27.763.322	23.948.467
<i>İlişkili taraflar</i>	14.227.989	10.473.344
<i>İlişkili olmayan taraflar</i>	13.535.333	13.475.123
Alacak senetleri / alınan çekler	111.518.177	98.729.938
<i>İlişkili taraflar</i>	81.128.765	60.852.309
<i>İlişkili olmayan taraflar</i>	30.389.412	37.877.629
Ertelenmiş faiz gelirleri (reeskont)	-2.334.409	-1.361.300
Şüpheli ticari alacaklar	5.395.327	4.189.737
Şüpheli ticari alacaklar karşılığı	-5.355.327	-4.149.737
Toplam	136.987.090	121.357.105

ii. Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Diğer Faaliyet Gelirleri	Dp 27,	3.109.752	4.868.519
- Duran Varlık Satış Karları	T 48	3.881	152.391
<i>Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri⁶⁰</i>	NAT	3.109.752 -3.881 3.105.872	

⁵⁸ Hasılat – Ticari Alacaklardaki Artış + Fark

⁵⁹ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

⁶⁰ Diğer Faaliyet Gelirleri - Duran Varlık Satış Karları

Tablo 48: Diğer Faaliyet Gelirlerine İlişkin Dipnot (USAK)

27. DİĞER FAALİYET GELİRLERİ		
	01.01.2017	01.01.2016
	31.12.2017	31.12.2016
Diğer Gelirler		
Yatırım amaçlı gayrimenkul değerlendirme artışları	-	2.375.680
SGK teşviği	2.294.145	1.689.333
Faiz teşviği	-	249.749
Fuar teşvik geliri	3.095	-
Marka teşvik geliri	103.338	-
Nakliye gelirleri	361.523	197.054
Duran varlık satış karları	3.881	152.391
Sigorta hasar gelirleri	47.307	-
Konusu kalmayan karşılıklar	-	61.200
Hurda satışları	144.353	43.160
Mutabakat farkları	61.552	46.337
Çeşitli gelirler	90.558	53.615
Toplam	3.109.752	4.868.519

2. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları**i. Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler**

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Satışların Maliyeti	Dp 23, KZT	-206.085.904	-174.056.658	
Stoklar	Dp 9, FDT, T 49	80.217.116	65.953.229	14.263.887
Ticari Borçlar	Dp 6, FDT, T 50	89.847.663	71.495.742	18.351.921
<i>Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler⁶¹</i>	NAT	-206.085.904 -14.263.887 18.351.921 -7.452.543 -209.450.413		
Fark ⁶²		-7.452.543		

⁶¹ Satışların Maliyeti – Stoklardaki Artış + Ticari Borçlardaki Artış + Fark

⁶² Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

Tablo 49: Stoklara İlişkin Dipnot (USAK)

9. STOKLAR		
Stoklar	31.12.2017	31.12.2016
İlkmadde ve malzemeler	40.806.893	33.731.580
Yarı mamuller	6.672.871	4.455.611
Mamuller	31.047.873	26.704.986
Ticari mallar	21.151	-
Diğer stoklar	2.054.981	1.375.474
Stok değer düşüklüğü karşılığı (-)	-386.653	-314.422
Toplam	80.217.116	65.953.229

Tablo 50: Ticari Borçlara İlişkin Dipnot (USAK)

Ticari Borçlar	31.12.2017	31.12.2016
Ticari borçlar	20.843.813	20.196.016
<i>İlişkili taraflar</i>	196.982	198.830
<i>İlişkili olmayan taraflar</i>	20.646.831	19.997.186
Borç senetleri / verilen çekler	71.101.573	53.703.710
<i>İlişkili taraflar</i>	-	380.000
<i>İlişkili olmayan taraflar</i>	71.101.573	53.323.710
Ertelenmiş faiz gideri (reeskont)	-2.097.723	-2.403.984
Toplam	89.847.663	71.495.742

ii. Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Diğer Faaliyet Giderleri	Dp 28,	-5.442.919	-1.900.777
- Karşılık Giderleri	T 51	-1.205.590	-770.720
<i>Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları</i> ⁶³	NAT	<u>1.205.590</u> -4.237.329	

Tablo 51: Diğer Faaliyet Giderlerine İlişkin Dipnot (USAK)

28. DİĞER FAALİYET GİDERLERİ		
	01.01.2017	01.01.2016
Diğer Giderler	31.12.2017	31.12.2016
Nakliye giderleri	-438.560	-348.712
Karşılık giderleri	-1.205.590	-770.720
Bağış ve yardımlar	-3.240.653	-435.896
Ceza ve tazminatlar	-340.343	-191.250
Ödenen İşçilik Tazminatları	-214.788	-124.494
Hesap mutabakatı	-	-19.178
Çeşitli giderler	-2.985	-10.527
Toplam	-5.442.919	-1.900.777

⁶³ Diğer Faaliyet Giderleri - Karşılık Giderleri

3. Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları
i. Ödenen faiz ve kur farkları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Faiz Giderleri	Dp 29,	-34.716.703	-28.742.725
Kambiyo Zararı	T 52	-6.469.860	-3.940.322
<i>Ödenen Faiz ve Kur Farkları</i> ⁶⁴	NAT	-34.716.703 -6.469.860 <u>1.292.094</u> -39.921.469	
Fark ⁶⁵		1.292.094	

Tablo 52: Finansal Giderlere İlişkin Dipnot (USAK)

29. FİNANSAL GİDERLER			
	01.01.2017	01.01.2016	
Finansal Giderler	31.12.2017	31.12.2016	
Kambiyo zararları	-6.469.860	-3.940.322	
Vade farkı giderleri	-9.323.983	-7.004.067	
Faiz giderleri	-34.716.703	-28.742.725	
Kıdem tazminatı faiz maliyetleri	-779.084	-610.670	
Toplam	-51.289.630	-40.297.784	

ii. Alınan faiz ve kur farkları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Faiz Gelirleri	Dp 30,	2.924.577	583.898
Kambiyo Karı	T 53	5.578.314	3.429.076
<i>Alınan Faiz ve Kur Farkları</i>	NAT	2.924.577 <u>5.578.314</u> 8.502.891	

Tablo 53: Finansal Giderlere İlişkin Dipnot (USAK)

30. FİNANSAL GELİRLER			
	01.01.2017	01.01.2016	
Finansal Gelirler	31.12.2017	31.12.2016	
Faiz gelirleri	2.924.577	583.898	
Kambiyo karı	5.578.314	3.429.076	
Vade farkı gelirleri	7.709.751	9.254.533	
Toplam	16.212.642	13.267.507	

⁶⁴ Faiz Giderleri + Kambiyo Zararı + Fark

⁶⁵ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

iii. Vergi ödemeleri (iadeleri)

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Cari dönem vergi karşılığı	Dp 31,	-1.283.437	-1.351.358
Peşin ödenen vergiler	T 54	-986.355	-117.579
<i>Vergi Ödemeleri</i> ⁶⁶	NAT	-1.283.437 -986.355 49.658 -2.220.134	
Fark ⁶⁷		49.658	

Tablo 54: Vergi Ödemelerine (İadeleri) İlişkin Dipnot (USAK)

	31.12.2017	31.12.2016
Cari dönem vergi karşılığı	1.283.437	1.351.358
Peşin ödenen vergiler	-986.355	-117.579
Net Vergi Yükümlülüğü	297.082	1.233.779

iv. Diğer nakit girişleri (çıkışları)

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
<i>Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)</i> ⁶⁸	NAT	1.153.437	-427.081

B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Duran varlık satış karları	Dp 27, T 48	3.881	152.391
<i>Maddi ve maddi olmayan duran varlık satışından kaynaklanan nakit girişleri</i> ⁶⁹	NAT	3.881 2.475 6.356	
Fark ⁷⁰		2.475	

⁶⁶ Cari dönem vergi karşılığı + Peşin ödenen vergiler + Fark

⁶⁷ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

⁶⁸ İlgili tutara ilişkin olarak nakit akış tablosunda herhangi bir açıklama ve dipnot referansı bulunmamaktadır. Ek bilgiye ihtiyaç vardır.

⁶⁹ Duran varlık satış karları + Fark

⁷⁰ Şirket 2016 yılında maddi duran varlıklara yönelik değerlemenin yapılmasından dolayı dipnotlarda yeterli bilgi bulunamamıştır. Bk. **Tablo 55**. Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

2. Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
<i>Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları</i> ⁷¹	NAT	-27.191.346	-36.336.405

Tablo 55: Maddi Duran Varlıklar İlişkin Dipnot (USAK)

Maliyet	1.01.2016	Girişler	Çıkışlar	Değerleme	31.12.2016
Arsa ve araziler	8.320.359	7.903	-	8.181.897	16.510.159
Yer altı ve yer üstü düzenleri	3.064.627	2.858.282	-	77.091	6.000.000
Binalar	27.078.698	12.472.991	-247.214	380.366	39.684.841
Makineler	106.846.072	30.862.000	-354.135	-14.749.837	122.604.100
Taşıtlar	2.041.243	2.180.368	-402.039	-	3.819.572
Demirbaşlar	3.418.189	254.513	-	-	3.672.702
Yapılmakta olan yatırımlar	31.341.010	29.672.994	-41.248.529	-	19.765.475
Toplam	182.110.198	78.309.051	-42.251.917	-6.110.483	212.056.849
Birikmiş Amortisman	1.01.2016	Girişler	Çıkışlar	Değerleme	31.12.2016
Yer altı ve yer üstü düzenleri	-239.341	-190.123	-	429.464	-
Binalar	-2.371.552	-716.241	412	3.087.381	-
Makineler	-19.958.863	-9.841.190	70.827	29.729.226	-
Taşıtlar	-1.222.701	-456.158	20.167	-	-1.658.692
Demirbaşlar	-2.143.760	-437.709	-	-	-2.581.469
Toplam	-25.936.217	-11.641.421	91.406	33.246.071	-4.240.161

C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	Dp 4, FDT	31.000.390	23.386.621	7.613.769
Uzun Vadeli Borçlanmalar		96.060.075	43.312.581	52.747.494
Diğer Finansal Borçlar	Dp 5, T 56	33.176.156	31.399.079	1.777.077
<i>Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri</i> ⁷²	NAT	7.613.769 52.747.494 1.777.077 7.581.026 69.719.366		
Fark ⁷³		7.581.026		

⁷¹ Şirket 2016 yılında maddi duran varlıklara yönelik değerlemenin yapılmasından dolayı dipnotlarda yeterli bilgi bulunamamıştır. Bk. **Tablo 55**. 2017 yılında yapılmakta olan yatırımlar hariç maddi duran varlıklar 45.737.484 TL artmıştır. Ek bilgi ihtiyacı söz konusudur.

⁷² Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımlarındaki Artış + Uzun Vadeli Borçlanmalardaki Artış + Diğer Finansal Borçlardaki Artış + Fark

⁷³ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

Tablo 56: Diğer Finansal Borçlara İlişkin Dipnot (USAK)

5. DİĞER FİNANSAL BORÇLAR		
	31.12.2017	31.12.2016
Faktoring borçları	33.176.156	31.399.079
Toplam	33.176.156	31.399.079

Faktoring Borçları içindeki 18.900.584 TL'lik kısım ilişkili taraflardan alınan müşteri çeklerinden oluşmaktadır. (31.12.2016: 13.287.850 TL)

2. Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Kısa Vadeli Borçlanmalar	Dp 4, FDT	65.392.177	94.288.658	-28.896.481
<i>Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları⁷⁴</i>	NAT	-28.896.481 -1.380.265 -30.276.746		
Fark ⁷⁵		-1.380.265		

3. Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar -Kısa Vadeli	Dp 4, FDT	6.691.512	8.655.516	-1.964.004
Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar -Uzun Vadeli		11.789.803	17.291.654	-5.501.851
<i>Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları</i>	NAT	-1.964.004 -5.501.851 -7.465.855		

4. İlişkili taraflardan nakit girişleri / çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
İlişkili taraflardan alınan müşteri çekleri	Dp 5, T 56	18.900.584	13.287.850	-5.612.734
<i>İlişkili taraflardan nakit girişleri / çıkışları</i>	NAT	-5.612.734 -62.660 -5.675.394		
Fark ⁷⁶		-62.660		

⁷⁴ Kısa Vadeli Borçlanmalardaki Azalış + Fark

⁷⁵ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

⁷⁶ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

1.3.4. Nakit Akış Tablosuna İlişkin Hesaplamalar (YAYLA)

Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş.'ye ait hesaplama yapılacak nakit akış tablosunu oluşturan veriler, şirketin 1 Ocak – 31 Aralık 2017 hesap dönemine ait finansal tablolarında detaylı olarak açıklanmıştır⁷⁷. **Tablo 57**'de brüt yönteme göre düzenlenmiş nakit akış tablosu, **Tablo 58**'de nakit akış tablosunun düzenlenmesinde kullanılan finansal durum tablosu, **Tablo 59**'da gelir tablosu yer almaktadır.

Tablo 57: Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş. Nakit Akış Tablosu
01 Ocak – 31 Aralık 2017 Dönemine Ait Nakit Akış Tablosu
(Tüm tutarlar TL olarak gösterilmiştir)

	Cari Dönem 31.12.2017	Geçmiş Dönem 31.12.2016
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	1.749.491	1.264.072
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları	25.357.403	17.948.630
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	24.413.159	17.254.318
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri	944.244	694.312
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları	-28.234.172	-25.679.274
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	-17.944.761	-20.509.990
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları	-9.285.793	-4.560.531
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları	-1.003.618	-608.753
Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları	-2.876.769	-7.730.644
Vergi ödemeleri (iadeler)	-487.173	-281.593
Diğer nakit girişleri (çıkışları)	5.113.433	9.276.309
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	347.952	-249.441
İştirakler ve/veya İş Ortaklıkları Pay Alımı veya Sermaye Artırımı Sebebiyle Oluşan Nakit Çıkışları	0	-51.000
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	1.966.542	552.752
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	-1.618.590	-751.193
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-2.798.467	-347.367
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	2.146.702	2.040.197
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-4.503.393	-2.064.913
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-441.776	-322.651
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	-701.024	667.264
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi		
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	-701.024	667.264
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	1.152.778	485.514
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	451.754	1.152.778

⁷⁷ Nakit akış tablosunu oluşturan diğer detaylı bilgiler için bk. (YAYLA, 2017).

Tablo 58: Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş. Finansal Durum Tablosu

	Cari Dönem 31.12.2017	Geçmiş Dönem 31.12.2016
VARLIKLAR		
Dönen Varlıklar		
- Nakit ve Nakit Benzerleri	451.754	1.152.778
- Ticari Alacaklar	7.470.554	9.526.050
- İlişkili Taraflardan Ticari Alacaklar	48.473	38.561
- İlişkili Olmayan Taraflardan Ticari Alacaklar	7.422.081	9.487.489
- Diğer Alacaklar	1.546.292	178.758
- Stoklar	356.287	577.900
- Peşin Ödenmiş Giderler	552.027	729.625
- Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	1.384.408	897.235
- Diğer Dönen Varlıklar	2.170.329	1.446.803
ARA TOPLAM	13.931.651	14.509.149
- Satış Amaçlı Sınıflandırılan Duran Varlıklar		
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	13.931.651	14.509.149
Duran Varlıklar		
- Diğer Alacaklar	857.936	2.310.890
- İlişkili Taraflardan Diğer Alacaklar	779.044	961.478
- İlişkili Olmayan Taraflardan Diğer Alacaklar	78.892	1.349.412
- Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımlar	2.690.706	679.165
- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller	18.505.000	20.430.000
- Maddi Duran Varlıklar	49.581.860	50.114.955
- Arazi ve Arsalar	10.411.474	10.411.474
- Binalar	31.649.926	31.479.248
- Tesis, Makine ve Cihazlar	2.006.474	2.368.580
- Taşıtlar	1.136.561	1.251.785
- Mobilya ve Demirbaşlar	2.680.461	2.906.904
- Yapılmakta Olan Yatırımlar	1.696.964	1.696.964
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	71.635.502	73.535.010
TOPLAM VARLIKLAR	85.567.153	88.044.159
KAYNAKLAR		
Kısa Vadeli Yükümlülükler		
- Uzun Vadeli Borçlanmaların Kısa Vadeli Kısımları	15.316.894	13.075.786
- Banka Kredileri	14.866.378	12.656.698
- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar	450.516	419.088
- Ticari Borçlar	6.658.063	3.036.595
- İlişkili Taraflara Ticari Borçlar	0	44.870
- İlişkili Olmayan Taraflara Ticari Borçlar	6.658.063	2.991.725
- Çalışanlara Sağlanan Faydalar Kapsamında Borçlar	378.669	285.208
- Diğer Borçlar	104.184	1.991.110
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	76.084	1.522.884
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	28.100	468.226
- Ertelenmiş Gelirler	190.719	206.499
- Kısa Vadeli Karşılıklar	117.587	0
- Diğer Kısa Vadeli Yükümlülükler	538.056	391.724
ARA TOPLAM	23.304.172	18.986.922
TOPLAM KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	23.304.172	18.986.922

	Cari Dönem 31.12.2017	Geçmiş Dönem 31.12.2016
Uzun Vadeli Yükümlülükler		
- Uzun Vadeli Borçlanmalar	16.336.373	21.312.970
- Banka Kredileri	16.295.114	20.798.507
- Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar	41.259	514.463
- Diğer Borçlar	17.307.553	9.000.000
- İlişkili Taraflara Diğer Borçlar	14.508.396	9.000.000
- İlişkili Olmayan Taraflara Diğer Borçlar	2.799.157	0
- Uzun Vadeli Karşılıklar	174.181	113.331
- Çalışanlara Sağlanan Faydalara İlişkin Uzun Vadeli Karşılıklar	174.181	113.331
- Ertelenmiş Vergi Yükümlülüğü	953.467	650.033
TOPLAM UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	34.771.574	31.076.334
ÖZKAYNAKLAR		
- Ödenmiş Sermaye	9.975.000	9.975.000
- Paylara İlişkin Primler	11.903.411	11.903.411
- Kâr veya Zararda Yeniden Sınıflandırılmayacak Birikmiş Diğer Kapsamlı Gelirler veya Giderler	13.641.892	14.687.642
- Kârdan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler	250.287	250.287
- Geçmiş Yıllar Kârları/Zararları	1.168.983	3.882.132
- Dönem Net Kârı/Zararı	-9.448.166	-2.717.569
TOPLAM ÖZKAYNAKLAR	27.491.407	37.980.903
TOPLAM KAYNAKLAR	85.567.153	88.044.159

Tablo 59: Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş. Kâr veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

	Cari Dönem 31.12.2017	Önceki Dönem 31.12.2016
Hasılat	22.377.660	20.786.207
Satışların Maliyeti (-)	-25.020.197	-21.195.603
Brüt Kâr/Zarar	-2.642.537	-409.396
Genel Yönetim Giderleri (-)	-1.003.618	-608.753
Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler	490.566	2.735.686
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler (-)	-6.357.860	-1.152.664
Esas Faaliyet Kârı/Zararı	-9.513.449	564.873
Özkaynak Yöntemiyle Değerlenen Yatırımların Karlarından (Zararlarından) Paylar	2.011.541	182.617
FİNANSMAN GİDERİ ÖNCESİ FAALİYET KÂRI/ZARARI	-7.501.908	747.490
Finansman Gelirleri	542.823	345.311
Finansman Giderleri (-)	-3.222.301	-3.474.915
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER VERGİ ÖNCESİ KÂRI/ZARARI	-10.181.386	-2.382.114
Sürdürülen Faaliyetler Vergi Gideri/Geliri	733.220	-335.455
- Ertelenmiş Vergi Gideri/Geliri	733.220	-335.455
SÜRDÜRÜLEN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI	-9.448.166	-2.717.569
DURDURULAN FAALİYETLER DÖNEM KÂRI/ZARARI		
DÖNEM KÂRI/ZARARI	-9.448.166	-2.717.569

Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş.'nin nakit akış tablosundaki unsurlar şirkete ait finansal tablolar ve dipnotlar kullanılarak hesaplanmıştır. Nakit Akış Tablosunun Düzenlenme Sürecinde nakit akış tablosunun hazırlanabilmesi için gerekli veri kaynaklarında belirtildiği üzere finansal tablolar ve dipnotlara ilave olarak birtakım ek bilgilere ihtiyaç vardır. Nakit akış tablosunu oluşturan unsurlara ilişkin hesaplamalarda ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan farklar ilgili hesaplama bölümünde dipnotlarda açıklanmıştır.

A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları

1. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişi sınıfları

i. Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Hakedişe bağlanmış sözleşme gelirleri	Dp 23, ⁷⁸ T 60	19.297.742	18.228.881	
Konut satışları		396.162	1.079.208	
Turizm işletme gelirleri		2.683.756	1.478.291	
Otel gelir tahakkukları	Dp 11, T 61	19.997	0	
Ticari Alacaklar	Dp 6, FDT	7.470.554	9.526.050	-2.055.496
<i>Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri⁷⁹</i>	NAT	19.297.742 396.162 2.683.756 19.997 <u>2.055.496</u> 24.413.159		

Tablo 60: Satışlar ve Satışların Maliyetine İlişkin Dipnot (YAYLA)

23. SATIŞLAR VE SATIŞLARIN MALİYETİ	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2016 31.12.2016
Hakedişe bağlanmış sözleşme gelirleri	19.297.742	18.228.881
Hakedişe bağlanmış sözleşme maliyetleri	-20.148.381	-16.600.497
Konut satışları	396.162	1.079.208
Konut satışları maliyeti	-267.327	-801.980
Turizm işletme gelirleri	2.683.756	1.478.291
Turizm işletme gelirleri maliyeti	-4.604.489	-3.793.299
Brüt kar	-2.642.537	-409.396

⁷⁸ Nakit akış tablosunda 24 numaralı dipnota referans verilmiştir fakat satışlara ilişkin açıklamalar 23 numaralı dipnotta verilmiştir.

⁷⁹ Hakedişe bağlanmış sözleşme gelirleri + Konut satışları + Turizm işletme gelirleri - Otel gelir tahakkukları - Ticari Alacaklardaki Azalış

Tablo 61: Diğer Dönen Varlıklara İlişkin Dipnot (YAYLA)

11. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER		
Diğer Dönen Varlıklar	31.12.2017	31.12.2016
Devreden kdv	986.180	1.429.103
İş avansları	1.141.402	0
Personele verilen avanslar	22.750	17.700
Otel gelir tahakkukları	19.997	0
Toplam	2.170.329	1.446.803

ii. Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Finansal gelirler	Dp 26, KZT	542.823	345.311
Ertelenen vergi geliri	Dp 27, T 62	733.220	-335.455
<i>Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri⁸⁰</i>	NAT	542.823 733.220 -331.799 944.244	
Fark ⁸¹		-331.799	

Tablo 62: Vergi Geliri / Giderine İlişkin Dipnot (YAYLA)

27. VERGİ GELİRİ / GİDERİ		
	01.01.2017	01.01.2016
	31.12.2017	31.12.2016
Cari dönem vergi karşılığı	0	0
Ertelenen vergi geliri (gideri)	733.220	-335.455
<i>Dönem başı ertelenen vergi</i>	650.033	314.933
<i>Dönem sonu ertelenen vergi</i>	-953.467	-650.033
<i>Diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilen ertelenen vergi</i>	1.036.654	-355
Toplam	733.220	-335.455

⁸⁰ Finansal gelirler + Ertelenen vergi geliri + Fark

⁸¹ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

2. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı sınıfları
i. Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Satışların Maliyeti	Dp 23 ⁸² , KZT	-25.020.197	-21.195.603	
Stoklar	Dp 8, FDT, T 63	356.287	577.900	-221.613
Ticari Borçlar	Dp 6, FDT, T 64	6.658.063	3.036.595	3.621.468
<i>Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler</i> ⁸³	NAT	-25.020.197 221.613 3.621.468 3.232.355 -17.944.761		
Fark ⁸⁴		3.232.355		

Tablo 63: Stoklara İlişkin Dipnot (YAYLA)

8. STOKLAR		
	31.12.2017	31.12.2016
Villa stokları	33.898	301.225
Kayseri otel malzemeleri	322.389	276.675
Toplam	356.287	577.900

Tablo 64: Ticari Borçlara İlişkin Dipnot (YAYLA)

	31.12.2017	31.12.2016
Ticari Borçlar		
Satıcılar	1.332.476	1.107.781
Borç senetleri	5.215.611	1.951.579
Ertelenmiş faiz giderleri	-76.524	-22.765
Toplam	6.471.563	3.036.595

⁸² Nakit akış tablosunda 24 numaralı dipnota referans verilmiştir fakat satışların maliyetine ilişkin açıklamalar 23 numaralı dipnotta verilmiştir.

⁸³ Satışların Maliyeti – Stoklardaki Azalış + Ticari Borçlardaki Artış + *Fark*

⁸⁴ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

ii. Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Diğer Giderler	Dp 25, T 65	-6.357.860	-1.152.664
Finansal Giderler	Dp 26, KZT	-3.222.301	-3.474.915
<i>Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları</i> ⁸⁵	NAT	-6.357.860 -3.222.301 294.368 -9.285.793	
Fark ⁸⁶		294.368	

Tablo 65: Diğer Giderlere İlişkin Dipnot (YAYLA)

25. DİĞER GELİRLER / DİĞER GİDERLER			
	01.01.2017	01.01.2016	
Diğer Giderler	31.12.2017	31.12.2016	
İnşaat sözleşmelerinin maliyeti aşan kısmı	-6.123.355	-727.424	
Dava karşılık giderleri	-117.587	0	
Yatırım amaçlı gayrimenkuller tadilat giderleri	0	-170.757	
Yatırım amaçlı gayrimenkul satış zararı	-73.148	0	
Duran varlık satış zararları	-10.988	-22.732	
Feshedilen iş ortaklıkları zararı	0	-150.919	
Muhtelif giderler	-32.782	-80.832	
Toplam	-6.357.860	-1.152.664	

iii. İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Genel Yönetim Giderleri	Dp 24, KZT	-1.003.618	-608.753
<i>İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları</i>	NAT	-1.003.618	

3. Faaliyetlerden kaynaklanan net nakit akışları

i. Vergi ödemeleri (iadeler)

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklar	Dp 10 ⁸⁷ T 66	1.384.408	897.235	487.173
<i>Vergi Ödemeleri</i>	NAT	-487.173		

⁸⁵ Diğer Giderler + Finansal Giderler + Fark

⁸⁶ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

⁸⁷ Nakit akış tablosunda 9 numaralı dipnota referans verilmiştir fakat cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar 10 numaralı dipnotta verilmiştir. Bk. **Tablo 66**.

Tablo 66: Cari Dönem Vergisiyle İlgili Varlıklara İlişkin Dipnot (YAYLA)

10. CARİ DÖNEM VERGİSİYLE İLGİLİ VARLIKLAR			
	31.12.2017	31.12.2016	
Banka stopaj kesintileri	1.652	125	
İnşaat işlerinden stopaj kesintileri	1.382.756	897.110	
Toplam	1.384.408	897.235	

ii. Diğer nakit girişleri (çıkışları)

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
<i>Diğer Nakit Girişleri (Çıkışları)⁸⁸</i>	NAT	5.113.433	9.276.309

B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları**1. Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri**

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Maddi Duran Varlıklar – Çıkışlar	Dp 13, T 67	-145.020	
Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller -Çıkışlar	Dp 12, T 68	-1.925.000	
<i>Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri⁸⁹</i>	NAT	145.020 1.925.000 -103.478 1.966.542	
Fark ⁹⁰		-103.478	

Tablo 67: Maddi Duran Varlıklara İlişkin Dipnot (YAYLA)

13. MADDİ DURAN VARLIKLAR				
Şirketin duran varlıklarında yıllar itibariyle gözlenen hareket aşağıdaki gibidir;				
Duran Varlıklar	01.01.2017	Girişler	Çıkışlar	31.12.2017
Arsa ve araziler	10.411.474	0	0	10.411.474
Binalar	32.509.561	822.355	0	33.331.916
Makine tesis ve cihazlar	3.216.620	26.560	-93.220	3.149.960
Taşıtlar	1.873.619	219.784	-51.800	2.041.603
Demirbaşlar	4.524.495	549.891	0	5.074.386
Yapılmakta olan yatırımlar	1.696.964	799.325	-799.325	1.696.964
Toplam	54.232.733	2.417.915	-944.345	55.706.303

⁸⁸ İlgili tutara ilişkin olarak nakit akış tablosunda herhangi bir açıklama ve dipnot referansı bulunmamaktadır. Ek bilgiye ihtiyaç vardır.

⁸⁹ - Maddi Duran Varlıklardaki Çıkışlar - Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerdeki Çıkışlar + Fark

⁹⁰ Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

Tablo 68: Yatırım Amaçlı Gayrimenkullere İlişkin Dipnot (YAYLA)

12. YATIRIM AMAÇLI GAYRİMENKULLER					
Duran Varlıklar	01.01.2017	Girişler	Çıkışlar	Değerleme	31.12.2017
Arsa ve araziler	16.445.000	0	-1.925.000	0	14.520.000
Binalar	3.985.000	0	0	0	3.985.000
Toplam	20.430.000	0	-1.925.000	0	18.505.000

2. Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem
Maddi Duran Varlıklar - Girişler	Dp 13, T 67	2.417.915	
Maddi Duran Varlıklar - Yapılmakta Olan Yatırımlar		-467.079	
<i>Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları⁹¹</i>	NAT	-2.417.915 467.079 -1.618.590	

C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları**1. Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri**

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Banka Kredileri Kısa Vadeli	Dp 5, FDT	14.866.378	12.656.698	2.209.680
<i>Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri</i>	NAT	2.209.680 -62.978 2.146.702		
Fark ⁹²		-62.978		

2. Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Banka Kredileri Uzun Vadeli	Dp 5, FDT	16.295.114	20.798.507	-4.503.393
<i>Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları</i>	NAT	-4.503.393		

⁹¹ - Maddi Duran Varlıklardaki Girişler - Yapılmakta Olan Yatırımlar

⁹² Ek bilgi ihtiyacından kaynaklanan mutabakat farkı.

3. Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları

	Kaynak	Cari Dönem	Önceki Dönem	Değişim
Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar -Kısa Vadeli	Dp 5, FDT	450.516	419.088	31.428
Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar -Uzun Vadeli		41.259	514.463	-473.204
<i>Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları</i>	NAT	31.428 -473.204 -441776		

1.4. Araştırma Bulguları

Brüt yönteme göre nakit akış tablolarını düzenleyen reel sektör işletmelerinin⁹³ nakit akışlarına dair raporları incelendiğinde elde edilen bulgular aşağıdaki maddelerde özetlenmiştir;

- İşletmelerin %50'sinin nakit akış tablolarında yer alan tüm nakit akışları unsurlarına ilişkin dipnot referansı bulunmamaktadır⁹⁴.
- Diğer işletmelerin nakit akış tablolarında yer alan bazı nakit akışı tutarlarına ilişkin herhangi bir açıklama ve dipnot referansı bulunmamaktadır⁹⁵.
- Nakit akış tablosunda yanlış dipnota referans veren işletmeler tespit edilmiştir⁹⁶.
- Nakit akış tablosunda sunulan bilgi ile dipnotlarda açıklanan veriler arasında uyumsuzluk olan ve nakit akış tablosunda yanlış bilginin sunulduğu tespit edilmiştir⁹⁷.
- Tüm bu hususlara ek olarak finansal tablo kullanıcılarının nakit akış tablosunda yer alan verileri finansal tablolardan ve dipnotlardan yararlanılarak teyit edebilmesinin tam olarak mümkün olmadığı tespit edilmiştir⁹⁸. Bu bakımdan bazı hususlarda ek bilgi gereksinimleri söz konusudur.
- Nakit akış tablosunda yer alan unsurlara ilişkin hesaplamaların tutturulamamasının nedenlerinden biri gelir tablosunun özet olması ve dolayısıyla gelir ve giderlerin detaylarının görülememesidir.

⁹³ Bk. **Tablo 24**.

⁹⁴ Bk. GEDZA, (2017); GSDHO, (2017); KRTEK, (2017); UMPAS, (2017).

⁹⁵ Bk. 52, 67, 87 numaralı dipnotlar.

⁹⁶ Bk. 77, 81 ve 86 numaralı dipnotlar.

⁹⁷ Bk. **Tablo 43** ve 55 numaralı dipnot.

⁹⁸ Bk. 48, 54, 64, ... numaralı dipnotlar.

2. UYGULAMA

2.1. Uygulamanın Amacı ve Kapsamı

Birçok işletmenin nakit akışları ile ilgili nakit akış tablosunda sunduğu tutar ile finansal durum tablosu, kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu ve dipnotlardan elde edilen bilgilere göre yapılan hesaplamalar sonucunda bulunan nakit akış tutarları arasında farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, nakit akış tablosunun hazırlanabilmesi için finansal durum tablosu ve kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunun hazırlanmasını beklemek gerekmektedir. Dolayısıyla uygulamanın amacı dönem sonunu beklemeden diğer finansal tablolarla uyumlu ancak diğer finansal tablolara bağlı kalmaksızın dönem içinde nakit akışlarının kaydını yaparak, istenildiğinde nakit akış tablolarının düzenlenmesine ve böylece nakit yönetimine daha etkin katkı sağlanabileceğini göstermektedir. Bu şekilde dönem içi kayıtlarla nakit akış tablosunun istenildiğinde hazırlanabilmesi finansal durum tablosu, kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu ve bir takım ek bilgilere gerek duyulmadan nakit akış tablosunun hazırlanmasına olanak sağlayabileceği gibi; dönem sonunda finansal durum tablosu, kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu ve dipnot bilgilerine göre yapılan hesaplamalara göre bulunan tutarlar ile nakit akış tablosunda sunulan tutarlar arasındaki farklılıkların ortadan kaldırılması konusunda da katkı sağlanabilir.

Uygulamanın kapsamı brüt (dolaysız) yöntemle göre nakit akışlarının kaydedilmesi ve nakit akış tablosunun düzenlenmesi ile sınırlı tutulmuştur. Uygulama kapsamında nakit akış tablosu düzenlemiş olan bir işletmenin dönem içi nakit akış kayıtları yapılarak nakit akış tablosu tutarları ile dönem içi kayıtlardan elde edilen verilere göre düzenlenmiş nakit akış tablosu tutarları karşılaştırılmak istenmiş, ancak böyle bir işletmenin dönem içi kayıtlarına ulaşım sağlanamamıştır. Dolayısıyla nakit akış tablosu düzenlenmemiş olan bir işletmenin dönem içi kayıtlarından nakit akışları ile ilgili bilgilerin yeniden kaydı yapılarak nakit akış tablosu düzenlenmiştir. Uygulamanın kapsamı nakit akış tablosunun dönem sonunda birtakım ek bilgi temini ve hesaplama işlemlerine gerek kalmaksızın düzenlenebilmesi için; nakit akışlarının dönem içerisinde kaydedilebileceği bir muhasebe kayıt sisteminin oluşturulmasıdır.

2.2. Uygulamanın Yöntemi

Uygulama kapsamında nakit akış tablosunun brüt yönteme göre düzenlenebilmesine uygun bir nakit akış alt hesap planı oluşturulmuştur. Nakit akışlarına neden olan işlemlerin sürekli envanter⁹⁹ yöntemini kullanarak ilgili alt hesap planına kaydedilmesi sağlanmıştır. Nakit akış tablosunun düzenlenebilmesi için gerekli veri alt yapısı oluşturulduktan sonra Akdeniz bölgesinde faaliyet gösteren bir işletmenin 01 Ocak – 31 Aralık 2017 dönemine ait muhasebe kayıtları kullanılarak dönem içi nakit ve nakit benzerlerine ait işlemler Microsoft Excel programında ilgili oldukları nakit akışları alt hesaplarına kaydedilmiştir. Uygulama sonucunda nakit akış tablosu herhangi bir hesaplama ve ek bilgi ihtiyacı olmaksızın alt hesap planı bakiyelerinden oluşturulmuştur.

2.3. Nakit Akışlarının Dönem İçerisinde Kaydedilmesi

Nakit akışlarının dönem içerisinde kaydedilmesine ve dolayısıyla nakit akış tablosunun dönem içi işlemlerle oluşturulmasına yönelik olarak literatürde çeşitli çalışmalar ve öneriler mevcuttur.

Nakit akış tabloları standardı yayımlanmasından önce FASB adına bir araştırma projesi yürütülmüştür. Çalışma neticesinde birçok firmanın, bazı küçük muhasebe sistemi değişiklikleri ile işletme nakit akışı bilgilerini kolaylıkla elde edebileceği bulunmuştur (Klammer, 2017, Bölüm 4 s. 15). İşletmeler nakit akış tablosunu oluşturan alt kalemleri, raporlama dönemine ait işlemler kaydedilirken nakit akışları için münferit alacak ve borç hesapları oluşturursa brüt yöntemi kullanılarak nakit akışı tablosu hazırlamak daha kolay olabilir (Haber & Wallace, 2017, s. 55). Nakit akış tablosunun nakit akış tabloları standardına uygun ve kolay bir şekilde düzenlenebilmesi için aşağıdaki çalışmalar yapılabilir (Örten vd., 2010, s. 74).

- Nakit ve nakit benzerleri kapsamındaki hesapların, yardımcı hesapları standartta belirtilen başlıklara uygun olarak detaylandırılırsa, bu hesapların dökümü doğrudan nakit akış tablosunu verir.
- Sürekli envanter sisteminde olduğu gibi her işlem kayda alınırken, nakit akışları için özel olarak hazırlanan bir hesap planına uygun olarak nakit giriş

⁹⁹ Bk. Sürekli ve Aralıklı Envanter Kayıt Yöntemleri.

ve çıkışları işlem anında kayda alınır, bilgisayar ortamında nakit akış tablosunu otomatik olarak düzenlemek mümkün olur.

Miller ve Bahnsen (2002) mevcut muhasebe sisteminde alt hesaplar ya da geçici hesaplar oluşturarak brüt yönteme göre nakit akış tablosunun oluşturulabileceğini belirtmişlerdir. Boyar (2003) nakit akışlarının tek düzen hesap planında 8 numaralı hesaplara entegre edilen hesaplara kaydedilerek nakit akış tablosunun düzenlenebilirliğini ele almıştır. Courtney vd. (2005), mevcut muhasebe yazılımlarını kullanarak brüt yönteme göre nakit akış tablosunun hazırlanması için yapılması gereken bir takım değişikliklere değinmişlerdir. Bayri (2007b) tarafından nakit akışlarının hazır değerler altında oluşturulacak alt hesaplarda kaydedilmesi ya da yevmiye defteriyle bağlantılı nakit akış defterinde kaydedilmesi yönünde iki alternatif yöntem önerilmiştir.

2.3.1. Nakit Akışlarının Kaydedilmesine Yönelik Hesap Planı

Mevcut tek düzen hesap planı (THP), finansal durum tablosu ve gelir tablosunun düzenlenmesi göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Bu nedenle dönem içi muhasebe kayıtlarından yararlanarak dönem sonlarında, finansal durum ve gelir tablolarının düzenlenmesi için sadece envanter ve değerlendirme çalışmalarının yapılması gerekir. Benzer şekilde, dönem içi muhasebe kayıtlarından yararlanarak doğrudan nakit akış tablosunun hazırlanabilmesi için nakit akışları da bir hesap planı çerçevesinde dönem içerisinde kaydedilebilir (Bayri, 2007b, s. 29).

Nakit akış tablosunun brüt yönteme göre düzenlenebilmesine uygun bir alt hesap planının oluşturulması için öncelikle ilgili alt hesap planının nakit akış tablosunun yapısıyla uyumlu olması gerekmektedir. Bunun yanı sıra işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerinden kaynaklanan brüt nakit akışlarının tespiti için nakit girişleri ve nakit çıkışlarının ayrı olarak ele alınması gerekmektedir. Uygulama kapsamında kullanılan nakit akışlarının kaydedilmesine yönelik alt hesaplar nakit ve nakit benzerleri grubunun alt hesapları şeklinde takip edilmektedir. Önerilen nakit akış hesap planı **Tablo 69**'da sunulmaktadır.

Tablo 69: Uygulamada Kullanılan Nakit Akış Hesap Planı ve Rapor Tipi Nakit Akış Tablosu

10A	A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları¹⁰⁰
10A1	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri
10A11	Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri
10A12	Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri
10A13	Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri
10A14	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri
10A15	Alınan temettüer
10A16	Alınan faiz
10A17	Vergi iadeleri ¹⁰¹
10A18	Diğer nakit girişleri
10A2	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları
10A21	Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler
10A22	Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları
10A23	Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları
10A24	Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları
10A25	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları
10A26	Ödenen temettüer
10A27	Ödenen faiz
10A28	Vergi ödemeleri
10A29	Diğer nakit çıkışları
10B	B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları
10B1	Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri
10B11	Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri
10B12	Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri
10B13	Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri
10B14	Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler
10B15	Türev araçlardan nakit girişleri
10B16	Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri
10B17	Alınan temettüer
10B18	Alınan faiz
10B19	Vergi iadeleri
10B110	Diğer nakit girişleri
10B2	Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları
10B21	Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları
10B22	Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları

¹⁰⁰ İşletme, Yatırım ve Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan brüt nakit akışlarının tespiti için nakit girişleri ve nakit çıkışları sınıfları oluşturulmuştur.

¹⁰¹ Brüt nakit akışlarının tespiti için “Vergi ödemeleri (iadeler)” ve “Diğer nakit girişleri (çıkışları)” unsurlarının ödemeler ve iadeler olarak ayrı ayrı hesaplarda takibi öngörülmüştür.

10B23	Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları
10B24	Verilen nakit avans ve borçlar
10B25	Türev araçlardan nakit çıkışları
10B26	Ödenen faiz
10B27	Vergi ödemeleri
10B28	Diğer nakit çıkışları
10C	C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları
10C1	Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri
10C11	Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri
10C12	Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri
10C13	Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri
10C14	Vergi iadeleri
10C15	Diğer nakit girişleri
10C2	Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları
10C21	İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları
10C22	Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları
10C23	Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları
10C24	Ödenen temettüler
10C25	Ödenen faiz
10C26	Vergi ödemeleri
10C27	Diğer nakit çıkışları
	Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)
10D	D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi
10D1	Yabancı para çevirim farklarından nakit girişleri
10D2	Yabancı para çevirim farklarından nakit çıkışları
	Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)
10E	E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri
	Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)

Kodlama Osman Bayri tarafından geliştirilmiştir.

10 rakamı Nakit ve Nakit Benzerleri hesap grubunu temsil etmektedir. A işletme faaliyetleri ile ilgili nakit akışlarını, B yatırım faaliyetleri ile ilgili nakit akışlarını, C finansman faaliyetleri ile ilgili nakit akışlarını, D kur farklarının nakit ve nakit benzerleri üzerine etkisini, F nakit ve nakit benzerleri arasındaki işlemleri göstermektedir. Harflerle sembolize edilen ve gruplandırılan nakit akışlarından sonra; 1 ile başlayan hesaplar nakit girişlerinin, 2 ile başlayan hesaplar da nakit çıkışlarının takibi içindir. Sonrasında gelen rakamlar ise alt hesapları göstermektedir. Bu şekilde istenildiği kadar detaylı alt hesap açılabilir.

Tablo 70: Hesap Tipi Nakit Akış Tablosu

Nakit ve Nakit Benzeri Girişleri (+)		Nakit ve Nakit Benzeri Çıkışları (-)	
10A1	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	10A2	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları
10A11	Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	10A21	Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler
10A12	Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri	10A22	Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları
10A13	Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri	10A23	Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları
10A14	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri	10A24	Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları
10A15	Alınan temettüleri	10A25	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları
10A16	Alınan faiz	10A26	Ödenen temettüleri
10A17	Vergi iadeleri	10A27	Ödenen faiz
10A18	Diğer nakit girişleri	10A28	Vergi ödemeleri
		10A29	Diğer nakit çıkışları
10B1	Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	10B2	Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları
10B11	Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri	10B21	Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları
10B12	Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	10B22	Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları
10B13	Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	10B23	Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları
10B14	Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler	10B24	Verilen nakit avans ve borçlar
10B15	Türev araçlardan nakit girişleri	10B25	Türev araçlardan nakit çıkışları
10B16	Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri		
10B17	Alınan temettüleri	10B26	Ödenen faiz
10B18	Alınan faiz	10B27	Vergi ödemeleri
10B19	Vergi iadeleri	10B28	Diğer nakit çıkışları
10B110	Diğer nakit girişleri		

10C1	Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	10C2	Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları
10C11	Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri	10C21	İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları
10C12	Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	10C22	Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları
10C13	Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	10C23	Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları
		10C24	Ödenen temettüleri
10C14	Vergi iadeleri	10C25	Ödenen faiz
10C15	Diğer nakit girişleri	10C26	Vergi ödemeleri
		10C27	Diğer nakit çıkışları
10D1	Yabancı para çevirim farklarından nakit girişleri	10D2	Yabancı para çevirim farklarından nakit çıkışları
10E	E Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri		
10F1¹⁰²	Nakit ve nakit benzerleri arasındaki işlemlerden nakit girişleri	10F2	Nakit ve nakit benzerleri arasındaki işlemlerden nakit çıkışları
10F11	Kasaya nakit girişi	10F21	Kasadan nakit çıkışı
10F12	Bankalara nakit girişi	10F22	Bankalardan nakit çıkışı
10F13	Banka limit kullanımlarından nakit girişi	10F23	Banka limit kullanımlarından nakit çıkışı
10F14	Verilen çekler ve ödeme emirlerinden nakit benzeri girişi	10F24	Verilen çekler ve ödeme emirlerinden nakit benzeri çıkışı
10F15	Alınan çeklerden nakit benzeri girişi	10F25	Alınan çeklerden nakit benzeri çıkışı
10F16	Kredi kartıyla satışlardan alacaklardan nakit benzeri girişi	10F26	Kredi kartıyla satışlardan alacaklardan nakit benzeri çıkışı
10F17	Nakit benzeri finansal varlıklardan nakit benzeri girişi	10F27	Nakit benzeri finansal varlıklardan nakit benzeri çıkışı
10F18	Nakit benzeri diğer varlıklardan nakit benzeri girişi	10F28	Nakit benzeri diğer varlıklardan nakit benzeri çıkışı
10F19	Nakit benzeri diğer varlıklardan nakit benzeri girişi	10F29	Nakit benzeri diğer varlıklardan nakit benzeri çıkışı
10F110	Nakit benzeri değer düşüklüğü karşılıklarından nakit benzeri girişi	10F210	Nakit benzeri değer düşüklüğü karşılıklarından nakit benzeri çıkışı

Kodlama Osman Bayri tarafından geliştirilmiştir.

Tablo 70'te açıklanan alt hesapların karakteristik yapısı ele alınmıştır.

¹⁰² F grubundaki hesaplar **Tablo 16** baz alınarak sınıflandırılmıştır.

2.3.2. Sistemin Çalışma Prensipleri

Uygulama kapsamında önerilen sistem tahakkuk esaslı içerisinde nakit akışlarının kaydedilmesine yönelik nakit esaslı bir sistemdir. Dönem içi işlemler muhasebe sistemine kaydedilirken bu işlemlerin nakit akışlarına ilişkin kısımlarının sürekli envanter yöntemi kullanılarak sisteme kaydedilmesi amaçlanmaktadır. Nakit akışlarına ilişkin veriler nakit ve nakit benzerleri hesap grubu altında oluşturulan alt hesaplarda takip edilmektedir. Böylelikle dönem içerisinde ihtiyaç anında hesap bakiyelerinden nakit akış tablosunun düzenlenmesi mümkün olacaktır.

Önerilen sistem kapsamında nakit ve nakit benzeri grubundaki herhangi bir hesaba borç kaydı yapıldığında, nakit akış hesap planındaki ve nakit akış tablosundaki bir hesaba da nakit giriş kaydı yapılacaktır. Yine aynı şekilde nakit ve nakit benzeri hesap grubundaki herhangi bir hesaba alacak kaydı yapıldığında, nakit akış hesap planındaki ve nakit akış tablosundaki bir hesaba nakit çıkış kaydı yapılacaktır. Böylelikle nakit akışlarının kaydedilip raporlandığı nakit ve nakit benzerleri hesap grubunun bakiyesi ile nakit akış tablosundaki nakit akışlarının toplamı sürekli denklik içinde olacaktır ve istenildiğinde nakit akış tablosu düzenlenebilecektir.

2.3.3. Uygulamaya İlişkin Muhasebe Kayıtları

Uygulama kapsamında Akdeniz bölgesinde faaliyet gösteren bir işletmenin 01 Ocak – 31 Aralık 2017 dönemine ait muhasebe verileri kullanılarak dönem içi nakit ve nakit benzerlerine ilişkin işlemler ilgili oldukları nakit akışları hesaplarına ve alt hesaplarına kaydedilmiştir. İlgili işletme Tek Düzen Hesap Planına¹⁰³ göre finansal tablolarını hazırlamaktadır. Uygulama kapsamında nakit akışları dönem içerisinde kaydedilerek nakit akış tablosu oluşturulan işletmenin 2017 yılı Gelir Tablosu **Tablo 71**'de ve 2017 yılı Finansal Durum Tablosu da **Tablo 72**'de verilmiştir.

¹⁰³ Uygulama ile Tek Düzen Hesap Planına göre raporlama yapan işletmelerin de TMS 7'ye uygun nakit akış tabloları hazırlamaları mümkün olacaktır.

Tablo 71: X İşletmesi Gelir Tablosu

	Önceki Dönem	Cari Dönem
	2016	2017
A-BRÜT SATIŞLAR	1.683.351,42	2.683.983,38
1-Yurt İçi Satışlar	238.539,56	98.810,00
2-Yurt Dışı Satışlar	1.440.485,71	2.580.262,71
3-Diğer Gelirler	4.326,15	4.910,67
B-SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	0,00	0,00
C-NET SATIŞLAR	1.683.351,42	2.683.983,38
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	1.649.880,71	2.611.144,11
2-Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	1.649.880,71	2.611.144,11
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	33.470,71	72.839,27
E-FAALİYET GİDERLERİ	144.366,32	106.651,40
2-Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	102.752,32	97.746,00
3-Genel Yönetim Giderleri (-)	41.614,00	8.905,40
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	110.895,61	33.812,13
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR	78.338,09	84.134,83
7-Kambiyo Karları	78.338,09	84.134,83
G-DİĞER FAAL. OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR(-)	37.366,64	84.536,94
4-Kambiyo Zararları (-)	37.366,64	84.536,94
H-FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	2.097,03	3.759,26
1-Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	2.097,03	3.759,26
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR	72.021,19	37.973,50
I-OLAĞAN DIŞI GELİR VE KARLAR	4.577,96	0,00
2-Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	4.577,96	
J-OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR (-)	0,00	0,00
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	67.443,23	37.973,50
K-DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜK. KARŞ.(-)		
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	67.443,23	37.973,50

Tablo 72: X İşletmesi Finansal Durum Tablosu

		2016	2017			2016	2017
1	DÖNEN VARLIKLAR	2.035.365,30	1.713.247,03	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	2.015.471,92	1.738.879,28
10	Hazır Değerler	361,25	9.949,29	30	Mali Borçlar	0,00	0,57
100	Kasa	359,09	965,87	300	Banka Kredileri		0,57
102	Bankalar	2,16	8.983,42	32	Ticari Borçlar	339.322,98	834.358,51
11	Menkul Kıymetler	0,00	0,00	320	Satıcılar	163.322,98	834.358,51
12	Ticari Alacaklar	589.701,01	1.149.947,30	321	Borç Senetleri	176.000,00	
120	Alıcılar	589.701,01	1.149.947,30	33	Diğer Borçlar	715.912,08	0,00
13	Diğer Alacaklar	1.273,73	1.273,73	331	Ortaklara Borçlar	715.912,08	
136	Diğer Çeşitli Alacaklar	1.273,73	1.273,73	34	Alınan Avanslar	955.285,31	900.979,57
15	Stoklar	1.442.705,71	511.003,75	340	Alınan Sipariş Avansları	955.285,31	900.979,57
153	Ticari Mallar	646.012,66	477.569,13	35	Yıllara Yaygın İnş. Ve On. Hak.	0,00	0,00
159	Verilen Sipariş Avansları	796.693,05	33.434,62	36	Ödenecek Vergi ve Diğer Yüküml.	4.951,55	3.540,63
17	Yıllara Yaygın İnş. Ve On. Mal.	0,00	0,00	360	Ödenecek Vergi ve Fonları	3.197,18	909,38
18	Gel. Ayl. Ait Gid. Ve Gelir Tah.	0,00	29.730,66	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	1.738,19	1.779,87
180	Gelecek Aylara Ait Giderler		29.730,66	368	Vadesi Geçmiş Ert. veya Taksitlendirilmiş	16,18	851,38
19	Diğer Dönen Varlıklar	1.323,60	11.342,30	37	Borç ve Gider Karşılıkları	0,00	0,00
190	Devreden KDV		10.018,70	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider	0,00	0,00
193	Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar	1.323,60	1.323,60	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00	0,00
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI		2.035.365,30	1.713.247,03	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI		2.015.471,92	1.738.879,28
2	DURAN VARLIKLAR	31.232,43	38.784,56	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00	0,00
22	Ticari Alacaklar	0,00	0,00	UZUN VADELİ YABANCI KAY. TOPLAMI		0,00	0,00
23	Diğer Alacaklar	0,00	0,00	5	ÖZKAYNAKLAR	51.125,81	13.152,31
24	Mali Duran Varlıklar	0,00	0,00	50	Ödenmiş Sermaye	25.000,00	25.000,00
25	Maddi Duran Varlıklar	321,49	321,49	500	Sermaye	25.000,00	25.000,00
255	Demirbaşlar	643,00	643,00	52	Sermaye Yedekleri	0,00	0,00
257	Birikmiş Amortismanlar (-)	321,51	321,51	54	Kar Yedekleri	4.465,93	4.465,93
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	12.160,94	12.160,94	540	Yasal Yedekler	4.465,93	4.465,93
260	Haklar	762,71	762,71	57	Geçmiş Yıllar Karları	89.103,11	89.103,11
264	Özel Maliyetler	22.466,00	22.466,00	570	Geçmiş Yıllar Karları	89.103,11	89.103,11
268	Birikmiş Amortismanlar (-)	11.067,77	11.067,77	58	Geçmiş Yıllar Zararları (-)	0,00	-67.443,23
27	Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar	0,00	0,00	580	Geçmiş Yıllar Zararları (-)		67.443,23
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	18.750,00	26.302,13	59	Dönem Net Karı (Zararı)	-67.443,23	-37.973,50
280	Gelecek Yıllara Ait Giderler	18.750,00	26.302,13	590	Dönem Net Karı		
29	Diğer Duran Varlıklar	0,00	0,00	591	Dönem Net Zararı (-)	67.443,23	37.973,50
DURAN VARLIKLAR TOPLAMI		31.232,43	38.784,56	ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI		51.125,81	13.152,31
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI		2.066.597,73	1.752.031,59	PASİF KAYNAKLAR TOPLAMI		2.066.597,73	1.752.031,59

Sistemin çalışma prensiplerinin daha iyi anlaşılabilmesi için işletmenin ocak ayına ait nakit akışlarına neden olan işlemleri ele alınmıştır. **Tablo 72**'de İşletmenin 2017 yılı finansal durum tablosu verilmiştir. Bu tabloda dönem başı nakit ve nakit benzerleri tutarları yer almaktadır ve bu tutar dönem içi nakit akışlarına yönelik kayıtların başlangıcını oluşturmaktadır. İşletmenin ocak ayına ait nakit akışı oluşturan işlemlerin yevmiye ve nakit akış kayıtları şöyledir:

1. İşletmenin dönem başı nakit ve nakit benzerleri mevcudu 361,25TL'dir. İşletmenin açılış kaydı yapıldıktan sonra dönem başı nakit mevcudunun sisteme kaydedilmesi için aşağıdaki kaydın yapılması gerekmektedir.

		01/01/2017	Borç	Alacak
SN.1. ¹⁰⁴	YN.1.	100- Kasa	359,09	
		102- Bankalar	2,16	
		
		(Açılış Kaydı)		

		01/01/2017	Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.1.		10E- Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	361,25	

2. İşletme 2 Ocak tarihinde alıcılardan 89.154,69TL'lik bir tahsilat yapmıştır. Alıcı ödemeyi işletmenin banka hesabına yapmıştır.

		02/01/2017	Borç	Alacak
SN.2.	YN.3.	102- Bankalar	89.154,69	
		120- Alıcılar		89.154,69

¹⁰⁴ SN. Nakit akışı meydana getiren işlemin sıra numarası,
YN. Nakit akışına neden olan işlemin yevmiye numarası.

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.2.	02/01/2017		
YN.2.	10A11- Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	89.154,69	

3. İşletme 4 Ocak tarihinde ortaklardan nakit olarak 10.000,00TL borç almıştır.

		Borç	Alacak
SN.3.	04/01/2017		
YN.5.	100- Kasa	10.000,00	
	331- Ortaklara Borçlar		10.000,00

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.3.	04/01/2017		
	10C12- Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	10.000,00	

4. 6 Ocak tarihinde işletmenin Kasa Hesabından Bankalar Hesabına 200TL aktarılmıştır.

		Borç	Alacak
SN.4.	06/01/2017		
YN.7.	102- Bankalar	200,00	
	100- Kasa		200,00

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.4.	06/01/2017		
	10F12- Bankalara nakit girişi	200,00	
	10F21- Kasadan Nakit Çıkışı		200,00

5. İşletme 6 Ocak tarihinde satıcılara olan borcundan 89.334,88TL'lik kısmını banka aracılığıyla ödemiştir. Ayrıca işletme bu ödemeye ilişkin 23,58TL'lik işlem ücretini banka hesabından karşılamıştır.

		Borç	Alacak
SN.5.	320- Satıcılar	89.334,88	
YN.8.	653- Komisyon Giderleri	23,58	
	102- Bankalar		89.358,46

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.5.	10A21- Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler		89.334,88
	10A22- Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit çıkışları		23,58

6. İşletme 9 Ocak tarihinde 867,42TL'li çalışanlara ait sosyal güvenlik kesintisini nakit olarak ödemiştir.

		Borç	Alacak
SN.6.	361- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	867,42	
YN.10.	100- Kasa		867,42

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.6.	10A24- Çalışanlar ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları		867,42

7. İşletme 12 Ocak tarihinde ortaklara olan borcuna karşılık 446,00TL'lik bir ödemeyi nakit olarak yapmıştır.

		Borç	Alacak
SN.7.	331- Ortaklara Borçlar	446,00	
YN.12.	100- Kasa		446,00

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.7.	12/01/2017		
	10C22- Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		446,00

- 8.** İşletme 13 Ocak tarihinde alıcılardan 55.394,20TL'lik bir tahsilat yapmıştır. Alıcı ödemeyi işletmenin banka hesabına yapmıştır.

		Borç	Alacak
SN.8.	13/01/2017		
YN.13.	102- Bankalar	55.394,20	
	120- Alıcılar		55.394,20

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.8.	13/01/2017		
	10A11- Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	55.394,20	

- 9.** İşletme 13 Ocak tarihinde satıcılara olan borcundan 52.995,15TL'lik kısmını banka aracılığıyla ödemiştir. Ayrıca işletme bu ödemeye ilişkin 5,05TL'lik işlem ücretini banka hesabından karşılamıştır.

		Borç	Alacak
SN.9.	13/01/2017		
YN.15.	320- Satıcılar	52.995,15	
	653- Komisyon Giderleri	5,05	
	102- Bankalar		53.000,20

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.9.	13/01/2017		
	10A21- Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler		52.995,15
	10A22- Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit çıkışları		5,05

10. İşletme 17 Ocak tarihinde ortaklardan banka aracılığı ile 1.345,53TL borç almıştır.

	17/01/2017	Borç	Alacak
SN.10.			
YN.18.	102- Bankalar 331- Ortaklara Borçlar	1.345,53	1.345,53

	17/01/2017	Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.10.			
	10C12- Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	1.345,53	

11. İşletme 17 Ocak tarihinde alıcılardan 37.455,15TL'lik bir tahsilat yapmıştır. Alıcı ödemeyi işletmenin banka hesabına yapmıştır.

	17/01/2017	Borç	Alacak
SN.11.			
YN.19.	102- Bankalar 120- Alıcılar	37.455,15	37.455,15

	17/01/2017	Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.11.			
	10A11- Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	37.455,15	

12. İşletme 20 Ocak tarihinde satıcılara olan borcundan 40.554.22TL'lik kısmını banka aracılığıyla ödemiştir. Ayrıca işletme bu ödemeye ilişkin 54,67TL'lik işlem ücretini banka hesabından karşılamıştır.

	20/01/2017	Borç	Alacak
SN.12.			
YN.21.	320- Satıcılar 653- Komisyon Giderleri 102- Bankalar	40.554,22 54,67	40.608,89

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.12.	20/01/2017		
	10A21- Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler		40.554,22
	10A22- Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit çıkışları		54,67

13. İşletme 23 Ocak tarihinde ortaklardan banka aracılığı ile 7.371,03TL borç almıştır.

		Borç	Alacak
SN.13.	23/01/2017		
YN.22.	102- Bankalar	7.371,03	
	331- Ortaklara Borçlar		7.371,03

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.13.	23/01/2017		
	10C12- Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	7.371,03	

14. İşletme 25 Ocak tarihinde 3.197,18TL'lik vergi ödemesini banka aracılığıyla yapmıştır.

		Borç	Alacak
SN.14.	25/01/2017		
YN.24.	360- Ödenecek Vergi ve Fonlar	3.197,18	
	102- Bankalar		3.197,18

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.14.	25/01/2017		
	10A28- Vergi ödemeleri		3.197,18

15. İşletme 25 Ocak tarihinde 67,80TL'lik genel yönetim giderini nakit olarak ödemiştir.

		Borç	Alacak
SN.15.	25/01/2017		
YN.25.	770- Genel Yönetim Giderleri 100- Kasa	67,80	67,80

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.15.	25/01/2017		
	10A25- İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları		67,80

16. İşletme 26 Ocak tarihinde alıcılardan 71.671,25TL'lik bir tahsilat yapmıştır. Alıcı ödemeyi işletmenin banka hesabına yapmıştır.

		Borç	Alacak
SN.16.	26/01/2017		
YN.27.	102- Bankalar 120- Alıcılar	71.671,25	71.671,25

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.16.	26/01/2017		
	10A11- Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	71.671,25	

17. 27 Ocak tarihinde işletmenin Kasa Hesabından Bankalar Hesabına 5.000TL aktarılmıştır.

		Borç	Alacak
SN.17.	27/01/2017		
YN.29.	102- Bankalar 100- Kasa	5.000,00	5.000,00

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.17.	27/01/2017		
	10F12- Bankalara nakit girişi 10F21- Kasadan Nakit Çıkışı	5.000,00	5.000,00

18. İşletme 27 Ocak tarihinde satıcılara olan borcundan 78.989,05'lik kısmını banka aracılığıyla ödemiştir.

		Borç	Alacak
SN.18.	27/01/2017		
YN.30.	320- Satıcılar 102- Bankalar	78.989,05	78.989,05

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.18.	27/01/2017		
	10A21- Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler		78.989,05

19. İşletme 31 Ocak tarihinde personele borçlar kapsamındaki 2.808,12TL'lik ödemeyi nakit olarak yapmıştır.

		Borç	Alacak
SN.19.	31/01/2017		
YN.33.	335- Personele Borçlar 100- Kasa	2.808,12	2.808,12

		Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
SN.19.	31/01/2017		
	10A24- Çalışanlar ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları		2.808,12

İşletmenin Ocak ayı nakit ve nakit benzerleri grubunda yer alan hesapların büyük defter kayıtları şu şekildedir:

100- Kasa		102- Bankalar	
359,09	200,00	2,16	89.358,46
10.000,00	867,42	89.154,69	53.000,20
	446,00	200,00	40.608,89
	5.000,00	55.394,20	3.197,18
	2.808,12	1.345,53	67,80
		37.455,15	78.989,05
		7.371,03	
		71.671,25	
		5.000,00	
10.359,09	9.321,54	267.594,01	265.221,58
1.037,55		2.372,43	

İşletmenin büyük defter hesap bakiyeleri toplamı ile ilgili döneme ait nakit akışlarının toplamı arasındaki mutabakat nakit ve nakit benzerleri arasındaki işlemlerin elimine edilmesiyle sağlanmıştır ve bu işlemler aşağıda verilmiştir.

	<i>Borç</i>	<i>Alacak</i>
<i>Kasa</i>	10.359,09	9.321,54
<i>Bankalar</i>	267.594,01	265.221,58
<i>Nakit ve Nakit Benzerleri Hesaplarının Toplam</i>	277.953,10	274.543,12
<i>Nakit ve Nakit Benzerleri Arasındaki¹⁰⁵ İşlemlerin Eliminasyonu</i>		
<i>Kasa</i>		5.200,00
<i>Bankalar</i>	5.200,00	
<i>Nakit ve Nakit Benzerleri Giriş ve Çıktıları</i>	272.753,10	269.343,12

¹⁰⁵ Nakit akışı meydana getirmeyen.

İşletmenin Ocak ayı nakit ve nakit benzerleri grubu nakit akışları toplu olarak aşağıdaki gibidir ve nakit girişleri¹⁰⁶ ile nakit çıkışları arasındaki fark dönem sonu nakit ve nakit benzerleri farkını vermektedir.

Nakit ve Nakit Benzerleri Hesap Hareketleri

Nakit Girişleri	Nakit Çıkışları
359,09	89.358,46
2,16	867,42
89.154,69	446,00
10.000,00	53.000,20
55.394,20	40.608,89
1.345,53	3.197,18
37.455,15	67,80
7.371,03	78.989,05
71.671,25	2.808,12
Toplam	272.753,10
	269.343,12

2.3.4. Nakit Akış Tablosunun Düzenlenmesi

Sistemin çalışma prensiplerinin anlaşılabilmesi için verilen uygulama örneklerinden ve açıklamalardan sonra, işletmenin nakit akışlarına neden işlemleri oluşturulan sisteme kaydedilmesiyle elde edilen Ocak ayı nakit akış tablosu **Tablo 73**'te verilmiştir. Sistem ayrıca nakit akış tablosunun kolaylıkla aylık, üçer aylık, vb. olarak düzenlenebilmesine de olanak sağlamaktadır. Aylık olarak düzenlenen Ocak – Haziran aylarına ait nakit akış tabloları **Tablo 74**'te ve Temmuz – Aralık aylarına ait nakit akış tabloları **Tablo 75**'te verilmiştir.

¹⁰⁶ Dönem başı nakit ve nakit benzerleri dâhil.

Tablo 73: X İşletmesi Ocak Ayı Nakit Akış Tablosu

A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-15.221,83
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	253.675,29
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	253.675,29
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri	0,00
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri	0,00
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri	0,00
Alınan temettüleri	0,00
Alınan faiz	0,00
Vergi iadeleri	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	-268.897,12
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	-261.873,30
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları	-83,30
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları	0,00
Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları	-3.675,54
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları	-67,80
Ödenen temettüleri	0,00
Ödenen faiz	0,00
Vergi ödemeleri	-3.197,18
Diğer nakit çıkışları	0,00
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	0,00
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	0,00
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri	0,00
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00
Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00
Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler	0,00
Türev araçlardan nakit girişleri	0,00
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00
Alınan temettüleri	0,00
Alınan faiz	0,00
Vergi iadeleri	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	0,00
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları	0,00
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	0,00
Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları	0,00
Verilen nakit avans ve borçlar	0,00
Türev araçlardan nakit çıkışları	0,00

Ödenen faiz	0,00
Vergi ödemeleri	0,00
Diğer nakit çıkışları	0,00
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	18.270,56
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	18.716,56
Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri	0,00
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	18.716,56
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00
Vergi iadeleri	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	-446,00
İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları	0,00
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-446,00
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	0,00
Ödenen temettüleri	0,00
Ödenen faiz	0,00
Vergi ödemeleri	0,00
Diğer nakit çıkışları	0,00
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	3.048,73
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi	0,00
Yabancı para çevirim farklarından nakit girişleri	0,00
Yabancı para çevirim farklarından nakit çıkışları	0,00
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	3.048,73
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	361,25
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	3.409,98

Tablo 74: X İşletmesi Aylık Nakit Akış Tabloları (Ocak - Haziran)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-15.221,83	5.198,78	516,41	108.442,87	254.100,75	154.808,24
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	253.675,29	204.116,76	118.350,26	145.270,34	565.878,93	216.798,60
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	253.675,29	200.805,67	116.999,96	145.270,34	564.371,62	206.555,69
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlere nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	1.507,31	755,10
Alınan temettüleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alınan faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi iadeleri	0,00	1.987,20	1.035,00	0,00	0,00	8.125,00
Diğer nakit girişleri	0,00	1.323,89	315,30	0,00	0,00	1.362,81
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	-268.897,12	-198.917,98	-117.833,85	-36.827,47	-311.778,18	-61.990,36
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	-261.873,30	-192.338,76	-112.771,41	-33.089,33	-301.597,42	-15.816,39
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları	-83,30	-791,70	-161,26	-19,62	-1.609,02	-424,54
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları	-3.675,54	-5.192,27	-4.107,02	-2.808,12	-5.674,18	-4.518,80
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları	-67,80	-277,57	-81,52	-95,30	-410,91	-40.822,59
Ödenen temettüleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi ödemeleri	-3.197,18	-213,62	-213,62	-213,62	-213,62	-213,62
Diğer nakit çıkışları	0,00	-104,06	-499,02	-601,48	-2.273,03	-194,42

B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Türev araçlardan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alınan temettüler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alınan faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi iadeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Verilen nakit avans ve borçlar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Türev araçlardan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi ödemeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	18.270,56	-8.141,15	-199,50	-108.994,80	-251.746,52	-154.106,57

Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	18.716,56	7.244,35	2.877,00	3.741,00	70.298,43	68.464,00
Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	18.716,56	7.244,35	2.877,00	3.741,00	70.298,43	68.464,00
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi iadeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	-446,00	-15.385,50	-3.076,50	-112.735,80	-322.044,95	-222.570,57
İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-446,00	-15.385,50	-3.076,50	-112.735,80	-322.044,95	-222.570,57
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen temettüler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi ödemeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	3.048,73	-2.942,37	316,91	-551,93	2.354,23	701,67
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı para çevirim farklarından nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı para çevirim farklarından nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	3.048,73	-2.942,37	316,91	-551,93	2.354,23	701,67
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	361,25	3.409,98	467,61	784,52	232,59	2.586,82
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	3.409,98	467,61	784,52	232,59	2.586,82	3.288,49

Tablo 75: X İşletmesi Aylık Nakit Akış Tabloları (Temmuz - Aralık)

	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	27.156,88	64.602,90	61.797,83	38.271,98	10.699,23	105.929,70
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	64.846,11	155.347,82	85.440,34	91.462,10	23.241,55	151.810,48
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	64.846,11	155.028,02	84.657,28	90.361,23	22.864,00	150.514,65
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri	0,00	0,00	377,55	0,00	377,55	0,00
Alınan temettüler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alınan faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi iadeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.295,83
Diğer nakit girişleri	0,00	319,80	405,51	1.100,87	0,00	0,00
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	-37.689,23	-90.744,92	-23.642,51	-53.190,12	-12.542,32	-45.880,78
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	-25.478,78	-85.962,88	-19.211,82	-47.141,00	-6.465,00	-41.447,54
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları	-8,39	-465,53	-42,52	-19,84	-27,03	-183,24
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları	-3.763,10	-2.808,12	-4.081,45	-4.768,00	-4.327,89	-2.832,36
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları	-100,34	-154,88	-93,10	-189,20	-216,90	-223,12
Ödenen temettüler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi ödemeleri	-8.338,62	-213,62	-213,62	-1.025,82	-1.399,70	-26,98
Diğer nakit çıkışları	0,00	-1.139,89	0,00	-46,26	-105,80	-1.167,54

B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Türev araçlardan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alınan temettüleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alınan faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi iadeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Verilen nakit avans ve borçlar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Türev araçlardan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi ödemeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-28.730,00	-62.170,50	-64.545,32	-32.911,83	-14.750,64	-98.689,43
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	11.891,00	96.228,58	21.180,68	47.739,17	33.077,51	95,07
Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	11.891,00	96.228,58	21.180,68	47.739,17	33.077,51	95,07
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi iadeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	-40.621,00	-158.399,08	-85.726,00	-80.651,00	-47.828,15	-98.784,50
İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-40.621,00	-158.399,08	-85.726,00	-80.651,00	-47.828,15	-98.784,50
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen temettüleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen faiz	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi ödemeleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	-1.573,12	2.432,40	-2.747,49	5.360,15	-4.051,41	7.240,27
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı para çevirim farklarından nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı para çevirim farklarından nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	-1.573,12	2.432,40	-2.747,49	5.360,15	-4.051,41	7.240,27
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	3.288,49	1.715,37	4.147,77	1.400,28	6.760,43	2.709,02
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	1.715,37	4.147,77	1.400,28	6.760,43	2.709,02	9.949,29

Dönem içerisinde nakit akışlarının belirli bir sistem dâhilinde kaydedilmesi sonucunda işletmelerin; nakit akış tablosunun düzenlenmesi için finansal durum tablosuna, kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna ve birtakım ek bilgilere gereksinimleri kalmayacaktır. Böylelikle istenildiği zaman nakit akış tablosunun düzenlenmesi mümkün olacaktır.

Dönem içi nakit akışlarına neden olan tüm işlemlerin oluşturulan sisteme kaydedilmesiyle; dönem sonunda elde edilen hesap bakiyeleri **Tablo 76**'da verilmiştir. İlgili hesap bakiyelerinden elde edilen dönem sonu nakit akış tablosu da **Tablo 77**'de verilmiştir. Nakit akış tablosunun dönem sonu nakit ve nakit benzerleri tutarına dikkat edilecek olursa finansal durum tablosunda yer alan dönem başı ve dönem sonu nakit ve nakit benzerleri tutarı birbiri ile mutabıktır. Ayrıca üçer aylık olarak düzenlenmiş nakit akış tabloları da **Tablo 78**'de verilmiştir.

Tablo 76: Nakit Akışları Dönem Sonu Hesap Bakileri

Hesap Kodu	Hesap Adı	Nakit Girişi	Nakit Çıkışı	
10A	A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları			817.369,46
10A1	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	2.077.124,11		
10A11	Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	2.055.613,12		
10A12	Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri	0,00		
10A13	Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri	0,00		
10A14	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri	3.017,51		
10A15	Alınan temettüleri	0,00		
10A16	Alınan faiz	0,00		
10A17	Vergi iadeleri	12.623,22		
10A18	Diğer nakit girişleri	5.870,26		
10A2	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları		1.259.754,65	
10A21	Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler		1.142.345,64	
10A22	Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları		3.759,26	
10A23	Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları		0,00	
10A24	Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları		48.556,85	
10A25	İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları		42.756,73	
10A26	Ödenen temettüleri		0,00	
10A27	Ödenen faiz		0,00	
10A28	Vergi ödemeleri		15.483,64	
10A29	Diğer nakit çıkışları		6.852,53	
10B	B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları			0,00
10B1	Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	0,00		

10B11	Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri	0,00		
10B12	Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00		
10B13	Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00		
10B14	Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler	0,00		
10B15	Türev araçlardan nakit girişleri	0,00		
10B16	Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00		
10B17	Alınan temettüler	0,00		
10B18	Alınan faiz	0,00		
10B19	Vergi iadeleri	0,00		
10B110	Diğer nakit girişleri	0,00		
10B2	Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları		0,00	
10B21	Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları		0,00	
10B22	Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları		0,00	
10B23	Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları		0,00	
10B24	Verilen nakit avans ve borçlar		0,00	
10B25	Türev araçlardan nakit çıkışları		0,00	
10B26	Ödenen faiz		0,00	
10B27	Vergi ödemeleri		0,00	
10B28	Diğer nakit çıkışları		0,00	
10C	C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları			-807.781,42
10C1	Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	380.667,82		
10C11	Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri	0,00		
10C12	Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	380.667,82		

10C13	Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00		
10C14	Vergi iadeleri	0,00		
10C15	Diğer nakit girişleri	0,00		
10C2	Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları		1.188.449,24	
10C21	İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları		0,00	
10C22	Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		1.188.449,24	
10C23	Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		0,00	
10C24	Ödenen temettüleri		0,00	
10C25	Ödenen faiz		0,00	
10C26	Vergi ödemeleri		0,00	
10C27	Diğer nakit çıkışları		0,00	
	Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)			9.588,04
10D	D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi			0,00
10D1	Yabancı para çevirim farklarından nakit girişleri	0,00		
10D2	Yabancı para çevirim farklarından nakit çıkışları		0,00	
	Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)			9.588,04
10E	E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri			361,25
	Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)			9.949,29

Tablo 77: X İşletmesi Yıllık Nakit Akış Tablosu

A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	817.369,46
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	2.077.124,11
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	2.055.613,12
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri	0,00
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri	0,00
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri	3.017,51
Alınan temettüleri	0,00
Alınan faiz	0,00
Vergi iadeleri	12.623,22
Diğer nakit girişleri	5.870,26
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	-1.259.754,65
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	-1.142.345,64
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları	-3.759,26
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları	0,00
Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları	-48.556,85
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları	-42.756,73
Ödenen temettüleri	0,00
Ödenen faiz	0,00
Vergi ödemeleri	-15.483,64
Diğer nakit çıkışları	-6.852,53
B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	0,00
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	0,00
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri	0,00
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00
Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00
Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler	0,00
Türev araçlardan nakit girişleri	0,00
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00
Alınan temettüleri	0,00
Alınan faiz	0,00
Vergi iadeleri	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	0,00
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları	0,00
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	0,00
Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları	0,00
Verilen nakit avans ve borçlar	0,00

Türev araçlardan nakit çıkışları	0,00
Ödenen faiz	0,00
Vergi ödemeleri	0,00
Diğer nakit çıkışları	0,00
C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-807.781,42
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	380.667,82
Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri	0,00
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	380.667,82
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00
Vergi iadeleri	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	-1.188.449,24
İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları	0,00
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-1.188.449,24
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	0,00
Ödenen temettüler	0,00
Ödenen faiz	0,00
Vergi ödemeleri	0,00
Diğer nakit çıkışları	0,00
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	9.588,04
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi	0,00
Yabancı para çevirim farklarından nakit girişleri	0,00
Yabancı para çevirim farklarından nakit çıkışları	0,00
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	9.588,04
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	361,25
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	9.949,29

Tablo 78: X İşletmesi Üçer Aylık Nakit Akış Tabloları

	31 Mart	30 Haziran	30 Eylül	31 Aralık
A. İşletme Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	-8.440,92	517.351,86	153.557,61	154.900,91
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	577.027,84	927.947,87	305.634,27	266.514,13
Satılan mallardan ve hizmetlerden elde edilen nakit girişleri	571.144,18	916.197,65	304.531,41	263.739,88
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer gelirlerden nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmeler ile ilgili nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit girişleri	0,00	2.262,41	377,55	377,55
Alınan temettüler	0,00	0,00	0,00	0,00
Alınan faiz	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi iadeleri	3.202,39	8.125,00	0,00	1.295,83
Diğer nakit girişleri	2.681,27	1.362,81	725,31	1.100,87
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	-585.468,76	-410.596,01	-152.076,66	-111.613,22
Mal ve hizmetler için tedarikçilere yapılan ödemeler	-566.135,48	-350.503,14	-130.653,48	-95.053,54
Faiz, ücret, prim, komisyon ve diğer giderlerden nakit çıkışları	-959,53	-2.053,18	-516,44	-230,11
Alım satım amaçlı elde bulundurulmuş sözleşmelerle ilgili nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Çalışanlara ve çalışanlar adına yapılan ödemelerden kaynaklanan nakit çıkışları	-12.974,83	-13.001,10	-10.652,67	-11.928,25
İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan diğer nakit çıkışları	-450,39	-41.328,80	-348,32	-629,22
Ödenen temettüler	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen faiz	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi ödemeleri	-3.624,42	-640,86	-8.765,86	-2.452,50
Diğer nakit çıkışları	-1.324,11	-3.068,93	-1.139,89	-1.319,60

B. Yatırım Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının satılması sonucu elde edilen nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer uzun vadeli varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Verilen nakit avans ve borçlardan geri ödemeler	0,00	0,00	0,00	0,00
Türev araçlardan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Alınan temettüler	0,00	0,00	0,00	0,00
Alınan faiz	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi iadeleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Başka işletmelerin veya fonların paylarının veya borçlanma araçlarının edinimi için yapılan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımından kaynaklanan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer uzun vadeli varlık alımlarından nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Verilen nakit avans ve borçlar	0,00	0,00	0,00	0,00
Türev araçlardan nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen faiz	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi ödemeleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00

C. Finansman Faaliyetlerinden Kaynaklanan Nakit Akışları	8.864,19	-514.847,89	-155.445,82	-146.351,90
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit girişleri	27.952,38	142.503,43	129.300,26	80.911,75
Pay ve diğer özkaynağa dayalı araçların ihracından kaynaklanan nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri	27.952,38	142.503,43	129.300,26	80.911,75
Devlet teşviklerinden elde edilen nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi iadeleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışları	-19.088,19	-657.351,32	-284.746,08	-227.263,65
İşletmenin kendi paylarını ve diğer özkaynağa dayalı araçlarını almasıyla ilgili nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	-19.088,19	-657.351,32	-284.746,08	-227.263,65
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen temettüleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Ödenen faiz	0,00	0,00	0,00	0,00
Vergi ödemeleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Diğer nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı Para Çevirim Farklarının Etkisinden Önce Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C)	423,27	2.503,97	-1.888,21	8.549,01
D. Yabancı Para Çevirim Farklarının Nakit ve Nakit Benzerleri Üzerindeki Etkisi	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı para çevirim farklarından nakit girişleri	0,00	0,00	0,00	0,00
Yabancı para çevirim farklarından nakit çıkışları	0,00	0,00	0,00	0,00
Nakit ve Nakit Benzerlerindeki Net Artış (Azalış) (A+B+C+D)	423,27	2.503,97	-1.888,21	8.549,01
E. Dönem Başı Nakit ve Nakit Benzerleri	361,25	784,52	3.288,49	1.400,28
Dönem Sonu Nakit ve Nakit Benzerleri (A+B+C+D+E)	784,52	3.288,49	1.400,28	9.949,29

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Türkiye muhasebe sisteminde finansal tablolar, genel olarak üç değişik biçimde (Tek Düzen Muhasebe Sistemine (TDMS), Vergi Mevzuatına ve Muhasebe Standartlarına göre) hazırlanmakta ve sunulmaktadır. Bu farklı raporlama biçimleri, şüphesiz, halen uygulanmakta olan yasal mevzuatın ürünüdür. Muhasebe kayıtlarının yapılmasında, finansal tabloların hazırlanmasında ve sunulmasında etkili olan unsurlar aşağıdaki gibi sıralanabilir (Selimoğlu, 2017):

- Vergi mevzuatı,
- Tek Düzen Muhasebe Sistemi,
- Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) / Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS),
- BOBİ FRS.

Finansal tabloların hazırlanmasında ve sunulmasında, belirleyici temel unsur, işletmelerin “Bağımsız Denetime” tabi olup olmamalarıdır (Selimoğlu, 2017). 1994 yılından itibaren yürürlükte olan Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine (MSUGT) göre, nakit akış tablosu ek finansal tablolar kapsamında değerlendirilmiş ve belirli büyüklüğü aşan işletmeler tarafından hazırlanması zorunlu tutulmuştur (Karğın & Aktaş, 2011, s. 2). Uygulamada genel olarak belirli büyüklüğü aşmayan işletmeler yasal bir zorunluluk olmadığı için nakit akış tablosunu düzenlememe eğilimi göstermişlerdir.

Belirli büyüklüğü aşan ve bağımsız denetime tabi olup muhasebe standartlarına uygun raporlama yapan işletmeler için 2005 yılında TMS 7 Nakit Akış Tabloları Standardı yayımlanmıştır. Bağımsız denetime tâbi olup muhasebe standartlarına uygun raporlama yapmayan işletmeler için de BOBİ FRS, 1/1/2018 tarihi ve sonrasında başlayan hesap dönemlerinde uygulanmak üzere, yürürlüğe girmiştir. BOBİ FRS, bağımsız denetime tabi olup TFRS uygulamayan işletmelerde MSUGT ve İlave Hususların yerini almıştır. Diğer bir ifadeyle, bağımsız denetime tabi olup TFRS uygulamayan işletmelerin TTK uyarınca genel kurullarına sunulacak finansal tablolarının hazırlanmasında esas alınacak finansal raporlama çerçevesi BOBİ FRS olmuştur (BOBİ FRS, 2017). Hâl böyle olunca nakit akış tablosunun düzenlenmesi hususunda işletme büyüklüklerine ve

bağımsız denetime tabi olmalarına göre çeşitli düzenlemeler¹⁰⁷ mevcuttur. Doğal olarak ilgili düzenlemelere göre de nakit akış tablosunun yapısı ve içeriği değişmektedir. Çalışmanın uygulama kısmında önerilen nakit akışlarının dönem içerisinde kaydedilmesine yönelik sistem ile farklı düzenlemelerin gerekliliklerine göre nakit akış tablosunun kolaylıkla düzenlenebilirliği sağlanmıştır.

Çalışmanın araştırma kısmında brüt yöntemle göre düzenlenmiş nakit akış tablolarında sunulan bilgilerin finansal tablo kullanıcıları için yeterliliği ele alınmıştır. Nakit akışlarının raporlanmasında karşılaşılan eksiklikler değerlendirilmiştir. Bu eksikliklerin temel nedenleri arasında finansal tablo kullanıcılarının nakit akış tablosunda yer alan verileri finansal tablolardan ve dipnotlardan yararlanılarak teyit edebilmesinin tam olarak mümkün olmasıdır. Nakit akış tablosunda yer alan unsurlara ilişkin hesaplamaların tutturulamamasının nedenlerinden bir diğeri de gelir tablosunun özet olması ve dolayısıyla gelir ve giderlerin detaylarının görülememesidir. Söz konusu eksikliklerin giderilmesiyle nakit akışlarına ilişkin raporlamaların niteliği artırılmış olacaktır. Finansal tabloları düzenlemekle sorumlu olanların nakit akış tablosunda sunulan bilgileri daha detaylı hale getirmeleri gerekmektedir. Özellikle nakit akış tablosunun hazırlanmasında yapılan hesaplamaların dipnotlarda gösterilmesi finansal tablo kullanıcıları için bir gerekliliktir. Böylelikle, finansal tablo kullanıcılarının; finansal tablolardan ve dipnotlardan yararlanarak nakit akış tablosunda yer alan unsurlara dair teyit edici hesaplamalar yapmalarına olanak sağlanmış olacaktır.

Çalışmanın uygulama kısmında ele alınan nakit akışlarının dönem içerisinde kaydedilerek nakit akış tablosunun hazırlanmasına yönelik sistem önerisi; işletmelere muhasebe uygulamalarında kullandıkları özellikle finansal durum tablosu ve gelir tablosunun (kâr – zarar tablosu) oluşturulması için geliştirilen hesap planına ek olarak geliştirilecek nakit akış hesap planı ve nakit kayıtlarıyla nakit akış tablosunun düzenlenebilmesine, ihtiyaca ve gerçeğe uygun raporlama yapmalarına olanak sağlayacaktır. Günümüzde işletmeler faaliyet yapılarıyla uyumlu programlar kullanarak

¹⁰⁷ 1- MSUGT göre düzenlenen nakit akış tablosunun formatı Türkiye’de Nakit Akış Tablosunun Gelişimi bölümünde ele alınmıştır.

2- TMS 7 Nakit Akış Tabloları Standardı Nakit Akış Tablosu bölümünde detaylı olarak ele alınmıştır.

3- BOBİ FRS’ye göre Nakit Akış Tablosu formatları Türkiye’de Nakit Akış Tablosunun Gelişimi bölümünde ele alınmış ve TMS 7 Nakit Akış Tabloları Standardı ve BOBİ Finansal Raporlama Standardına Göre Nakit Akış Tablosu Brüt (Doğrudan) Yöntem Karşılaştırması yapılmıştır.

muhasebe kayıtlarını tutmakta ve finansal raporlama yapmaktadırlar. Teknolojik olarak gelinen noktada önerilen sistemin uygulanabilirliği oldukça mümkündür. Mevcut muhasebe programlarında yapılacak küçük modifikasyonlarla sistem işler hale getirilebilir. Önerilen sistemle mevcut uygulamada birtakım varsayımlara ve hesaplamalara göre dönem sonunda hazırlanan nakit akış tablosunun gerçek nakit akışı verilerine dayanarak dönem içerisinde ihtiyaç anında, istenilen formatta raporlanabilirliği sağlanmış olacaktır.

Önerilen sistemin katkılarından bir diğerini nakit yönetiminde ve özellikle nakit bütçelerinin uygulanması ve kontrolünde görmek mümkündür. Nakit akış tablosu verileri ile önceden hazırlanmış olan nakit bütçesi verilerinin karşılaştırılabilir olması nakit yönetimi açısından işletme yönetimlerine çeşitli yararlar sağlayabilir. Ayrıca proforma nakit akış tablosu hazırlanabilir ve proforma nakit akış tablosu kalemleri ile gerçekleşen nakit akış tablosunun kalemleri karşılaştırılarak sapmaların ve farklılıkların analizi nakit yönetimi ve kontrolü açısından yönetime bilgi sunulabilir. İşletmelerde nakit giriş ve çıkışları olarak nakit akışına yol açan işlemlerin gruplanmasında finansal raporlama standartlarının nakit akış tablosu için öngörmüş olduğu formatın nakit bütçesine uyarlanmasıyla nakit bütçesinin işlevselliği artırılabilir. Geçmiş dönemlere ait nakit akış tabloları hazırlanacak nakit bütçeleri için bir dayanak oluşturacak ve çeşitli varsayımlar altında farklı senaryolara göre nakit akışlarının tahminine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Acar, D., & Tetik, N. (2016). *Genel Muhasebe* (14. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Akdoğan, N. (2007). Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartlarının Uygulanma Süreci: Sorunlar, Çözüm Önerileri. *Mali Çözüm Dergisi*, 80, 101–117.
- Akdoğan, N., & Sevilengül, O. (2007). Türkiye Muhasebe Standartlarına Uyum İçin Tekdüzen Hesap Planında Yapılması Gereken Değişiklikler. *Mali Çözüm Dergisi*, (84), 29-70.
- Akdoğan, N., & Tenker, N. (2007). *Finansal Tablolar ve Mali Analiz Teknikleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Aktaş, R., Karğın, S., & Karğın, M. (2012). Nakit Akışlarının Sağlandığı Faaliyetler Yöntemi ile İşletmelerin Nakit Akış Profillerinin İncelenmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (56), 101-118.
- Alderman, C. W., & Minyard, D. H. (1991). Preparing and Presenting Statements of Cash Flows. *Journal of Accountancy*, 171(1), 112-118.
- Apak, S., & Tunalı, E. (2007). İnşaat Sektöründe Nakit Yönetimi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (36), 50-59.
- Arbnor, I., & Bjerke, B. (1997). *Methodology for Creating Business Knowledge*. Thousand Oaks, Calif: Sage Publications.
- Arola, A. (2015). *The Cash Flow Statement Under Scrutiny: Six problem areas that make it less useful than it could be* (PhD Thesis). University of Tampere, Tampere.
- Aydın, N., Başar, M., & Coşkun, M. (2006). *Finansal Yönetim*. Eskişehir: Aktüel Tanıtım & Ofset Hizmetleri.

- Bahnson, P. R., Miller, P. B. W., & Budge, B. P. (1996). Nonarticulation in Cash Flow Statements and Implications for Education, Research and Practice. *Accounting Horizons*, 10(4), 1-15.
- Bal, H. (2008). *Analitik Bütçe ve Tahakkuk Esaslı Muhasebe* (Birinci Baskı). Ankara: Mahalli İdareler Derneği.
- Bartlett, B. (2013). Depreciation's Place in Tax Policy. Geliş tarihi 20 Şubat 2018, gönderen The New York Times - Economix Blog website:
[//economix.blogs.nytimes.com/2013/09/10/depreciations-place-in-tax-policy/](http://economix.blogs.nytimes.com/2013/09/10/depreciations-place-in-tax-policy/)
- Bayri, O. (2007a). Muhasebe Öğretim ve Uygulamalarında Kayıt Farklılıkları Üzerine Bir İnceleme. *Yaklaşım Dergisi*, (174).
- Bayri, O. (2007b). Nakit Akışlarının Raporlanmasının Standardizasyonu ve Nakit Akış Muhasebesi Organizasyonu. *Dayanışma Dergisi*, (97), 22-32.
- Bayri, O. (2012). *UMS-UFRS'ye Göre Nakit ve Nakit Benzerlerinin Kapsamı ve Değerlemesi*. 759-772. Gaziantep: MUFAD.
- BDDK. (2018). Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu - Kuruluşlar. Geliş tarihi 27 Aralık 2018, gönderen <http://www.bddk.org.tr/Kuruluslar>
- Beyazıtlı, E., Çelik, O., & Gürdal, K. (2015). *Genel Muhasebe*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Bierman, H. (2010). *An Introduction to Accounting and Managerial Finance : A Merger of Equals*. Singapore ; Hackensack, NJ: World Scientific.
- BİST Pay Endeksleri Temel Kuralları. (2016). Geliş tarihi 11 Mayıs 2018, gönderen <http://www.borsaistanbul.com/docs/default-source/endeksler/bist-pay-endeksleri-temel-kurallari.pdf?sfvrsn=4>

- BOBİ FRS. (2017). *Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı*.
Ankara: Kamu Gözetimi Kurumu.
- Bodnar, G. H., & Hopwood, W. S. (2013). *Accounting Information Systems* (11th ed).
Boston: Prentice Hall.
- Boyar, E. (2003). *Preparation Of Cash Flow Statement Within Accounting System*
(Yüksek Lisans Tezi). Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Boyd, T., & Cortese-Danile, T. M. (2000). Using the Cash Flow Statement to Improve
Credit Analysis Credit Analysis. *Commercial Lending Review*, 16, 55-59.
- Bradbury, M. (2011). Direct or Indirect Cash Flow Statements? *Australian Accounting
Review*, 21(2), 124–130.
- Broome, O. W. (2004). Statement of Cash Flows: Time for Change! *Financial Analysts
Journal*, 60(2), 16-22.
- Canbaş, S., & Doğukanlı, H. (2007). *Finansal Pazarlar: Finansal Kurumlar ve Sermaye
Pazarı Analizleri* (4. Baskı). Adana: Karahan Kitabevi.
- Ceylan, A., & Korkmaz, T. (2008). *İşletmelerde Finansal Yönetim*. Bursa: Ekin.
- Chastain, C. E., Thomas, S., & Cianciolo, A. (1986). Strategies in Cash-Flow
Management. *Business Horizons*, 29(3), 65-73. [https://doi.org/10.1016/0007-6813\(86\)90010-8](https://doi.org/10.1016/0007-6813(86)90010-8)
- Cheng, C., & Hollie, D. (2008). Do core and non-core cash flows from operations
persist differentially in predicting future cash flows? *Review of Quantitative
Finance & Accounting*, 31(1), 29-53. <https://doi.org/10.1007/s11156-007-0062-7>

- Courtney, H. M., Jones, R. A., & O'Bryan, D. (2005). Direct Method Cash Flow Statements: Their Time Has Come. *Review of Business Information Systems (RBIS)*, 9(2), 23-34. <https://doi.org/10.19030/rbis.v9i2.4459>
- Çabuk, A., & Lazol, İ. (2016). *Mali Tablolar Analizi* (15. bs). Bursa: Ekin Yayınevi.
- Çetiner, E., Söyler, İ., & Çolak, H. B. (2011). *Devlet Muhasebesi (Teori, Bütçeleme İşlemleri ve Muhasebe Kayıtları)*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Çınar, T. (2007). *Yerel Yönetimlerde Tahakkuk Esaslı Muhasebe Uygulamaları*. Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü.
- Çiftçi, Y., & Sarıoğlu, L. (2007). Nakit Akış Tablosu İle İlgili Türkiye'deki Düzenlemeler ve Uluslararası Uygulamalarla Karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO Dergisi*, 10(1-2), 181-200.
- Davis, A. B. (2015). Statement of Cash Flows: History, Practice, and the Classroom. İçinde T. J. Rupert & B. Kern (Ed.), *Advances in Accounting Education* (C. 17, ss. 101-113). <https://doi.org/10.1108/S1085-462220150000017016>
- Davis, O. (2016). *Statement of Cash Flows: Issues in Cash Flow Reporting in Estonia* (Master Thesis). Tallinn University of Technology School of Economics and Business Administration, Tallinn.
- Duboisée de Ricquebourg, A. J. (2013). *The Usefulness of Direct Cash Flow Statements Under IFRS* (PhD Thesis). University of Leeds, Leeds.
- Eavis, P. (2008, Mart 11). Is Target Corp.'s Credit Too Generous? *Wall Street Journal*. Geliş tarihi gönderen <http://www.wsj.com/articles/SB120519491886425757>
- ERBOS. (2017). Erbosan Erciyas Boru Sanayii ve Ticaret A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. Geliş tarihi 16 Ağustos 2018, gönderen <http://erbosan.com.tr/wp-content/uploads/2018/03/31.12.2017-mali-tablo.pdf>

- Ercan, M. K., & Ban, Ü. (2005). *Değere Dayalı İşletme Finansı: Finansal Yönetim*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Erdener, G., & Cangöz, M. C. (2015). Hazine Nakit Yönetimi. *Maliye ve Finans Yazıları*, 1(88), 1-36.
- Ernst & Young LLP. (2016). *International GAAP 2016: Generally Accepted Accounting Practice Under International Financial Reporting Standards. ...* West Sussex: Wiley.
- Farshadfar, S., & Monem, R. (2013). Further Evidence on the Usefulness of Direct Method Cash Flow Components for Forecasting Future Cash Flows. *The international journal of accounting*, 48(1), 111–133.
- Feldman, M., & Libman, A. (2007). *Crash Course in Accounting and Financial Statement Analysis* (2nd ed). Hoboken, N.J: Wiley.
- Fowler, W. J. (1990). *Financial Accounting for Local and State School Systems, 1990*. U.S. Dept. of Education, Office of Educational Research and Improvement.
- Fridson, M. S., & Alvarez, F. (2002). *Financial Statement Analysis : A Practitioner's Guide* (3rd ed). New York: John Wiley & Sons.
- GEDZA. (2017). Gediz Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. Geliş tarihi 31 Aralık 2018, gönderen <https://www.kap.org.tr/tr/ek-indir/4028328c61c473770161fb3f60c93d59>
- Gersil, A. (2014). Nakit ve Nakit Benzerleri Kavramının Tek Düzen Muhasebe Sistemi ve TMS 7 Açısından Karşılaştırılması. *Dayanışma Dergisi*, (121), 37-42.
- Gitman, L. J., & Zutter, C. J. (2012). *Principles of Managerial Finance*. Boston: Prentice Hall.

GSDHO. (2017). GSD Holding A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. Geliş tarihi 31 Aralık 2018, gönderen

<http://www.gsdholding.com.tr/images/pdf/5->

YATIRIMCI%20%C4%B0L%C4%B0%C5%9EK%C4%B0LER%C4%B0/18-Mali%20Tablolar%20ve%20Ba%C4%9F%C4%B1ms%C4%B1z%20Denetim%20Raporlar%C4%B1/2017/gsdho-konsolide%20finansal%20tablo%20raporu-31.12.17.pdf

Guerard, J. B., & Schwartz, E. (2007). *Quantitative Corporate Finance*. New York: Springer.

Gücenme, Ü., & Arsoy, A. P. (2006). Muhasebe Standartlarındaki Sınıflandırılmış Nakit Akım Tablosu Formatı ile Finansal Performansın Ölçülmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (30), 66-74.

Gülşen, H., Karaarslan, E., Kızılkaya, E., Hastürk, M., Kerimoğlu, B., & Kulaksız, H. (2006). *Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri İçin Devlet Muhasebesi*. Ankara: Muhasebat Kontrolörleri Derneği.

Haber, J., & Wallace, K. (2017). Preparing the Statement of Cash Flows Using the Direct Method: Illustrating a Simpler Approach. *CPA Journal*, 87(4), 52-55.

Haftacı, V. (2010). *İşletme bütçeleri*. İstanbul: Beta.

Hall, J. A. (2011). *Corporate Accounting Information Systems* (7th ed). Mason, OH: South-Western Cengage Learning.

Ittelson, T. R. (2009). *Financial Statements: A Step-by-Step Guide to Understanding and Creating Financial Reports*. Career Pr Inc.

- Jeppson, N. H., Ruddy, J. A., & Salerno, D. F. (2016). The Statement of Cash Flows and the Direct Method of Presentation. *Management Accounting Quarterly*, 17(3), 1-9.
- Johnson, B. E. (1994). The Ascent of the Cash Flow Statement. *Journal of Accounting Education*, 12(4), 375–383.
- Kalağası, Ö. (2016). *Direkt ve Endirekt Yönteme Göre TMS 7 Nakit Akış Tabloları Standardının İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- KAP. (2018). Sektörler. Geliş tarihi 20 Aralık 2018, gönderen <https://www.kap.org.tr/tr/Sektorler>
- Karaarslan, E. (2007). *Soru ve Cevaplarıyla Devlet Muhasebesi*. Ankara: Mitaged Yayınları.
- Karapınar, A., & Zaif, F. A. (2013). *Uluslararası Finansal Raporlama Standartları İle Uyumlu Finansal Analiz*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karğın, M., & Aktaş, R. (2011). Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Raporlanmış Nakit Akış Tablosu ve Analizi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (52), 1–24.
- Kaygusuz, S. Y., & Dokur, Ş. (2009). *İşletmelerde Stratejik Planlama ve Bütçeleme*. Bursa: Dora Yayıncılık.
- KÇ. (2005). *Finansal Raporlamaya İlişkin Kavramsal Çerçeve*. Ankara: Kamu Gözetimi Kurumu.
- Kepçe, N. (2017). *Nakit Akış Tablosu Alternatif Bir Yaklaşım*. Eskişehir: Nisan Kitabevi Yayınları.
- Keynes, J. M. (1936). *The General Theory of Employment, Interest, and Money*. London: Macmillan.

- Keynes, J. M. (1964). *The General Theory of Employment, Interest, and Money* (1st Harvest/HBJ ed). San Diego: Harcourt, Brace, Jovanovich.
- KGK. *Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi*. , § Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (2013).
- KGK. *Finansal Raporlama Standartlarına Uygun Hesap Planı Taslağı*. , § Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (2018).
- Kısakürek, M. M., & Ayarlıoğlu, M. A. (2014). Endirekt Yönteme Göre Nakit Akım Tablosunun Hazırlanması. *Hacettepe Üniversitesi/İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 193-213.
- Kieso, D. E., Weygandt, J. J., & Warfield, T. D. (2013). *Intermediate Accounting* (IFRS edition, 2nd edition). Hoboken, NJ: Wiley.
- Klammer, T. (2017). *Statement of Cash Flows: Preparation, Presentation, and Use*. <https://doi.org/10.1002/9781119509042>
- Kocamaz, H. (2014). Uluslararası Muhasebe Standartlarının Dünyada ve Türkiye’de Oluşum ve Gelişim Süreci. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 105-120.
- Koçel, T. (2011). *İşletme Yöneticiliği* (13. Baskı). İstanbul: Beta.
- Krishnan, G. V., & Largay, J. A. (2000). The Predictive Ability of Direct Method Cash Flow Information. *Journal of Business Finance & Accounting*, 27(1-2), 215-245. <https://doi.org/10.1111/1468-5957.00311>
- KRTEK. (2017). Karsu Tekstil Sanayii ve Ticaret A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. Geliş tarihi 31 Aralık 2018, gönderen <https://karsu.com.tr/wp-content/uploads/31122017Dipnotlar.pdf>

- Lee, T. A., Bishop, A. C., & Parker, R. H. (Ed.). (1996). *Accounting History from the Renaissance to the Present: a Remembrance of Luca Pacioli*. New York: Garland Pub.
- Lerner, E. M. (1968). Simulating a Cash Budget. *California Management Review*, 11(2), 79-86.
- MİBY. *Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği*. , 27 Mayıs 2016 tarihli ve 29724 Sayılı Resmi Gazete § (2016).
- Miller, P. B., & Bahnson, P. R. (2002). Fast Track to Direct Cash Flow Reporting. *Strategic Finance*, 83(8), 51-57.
- Mirza, A. A., & Holt, G. J. (2011). *Wiley IFRS: Practical Implementation Guide and workbook* (3rd ed). Hoboken, N.J: John Wiley & Sons.
- MSUGT. *Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği Sıra No:1*. , 26 Aralık 1992 Tarihli ve 21447 (M) Sayılı Resmi Gazete § (1992).
- Mulford, C. W., & Comiskey, E. E. (2005). *Creative Cash Flow Reporting: Uncovering Sustainable Financial Performance*. Hoboken, N.J: J. Wiley.
- Murray, D. F., Elgers, P. T., & Neumann, B. R. (2000). *Using Financial Accounting: An Introduction*. Cincinnati, Ohio: South-Western College Pub.
- Müftüoğlu, T. (2007). *İşletme İktisadı* (Altıncı Bası). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Okka, O. (2015). *Finansal Yönetim Teori ve Çözümlü Problemler*. Ankara: Nobel.
- Orhan, A., & Başar, A. B. (2015). İşletmelerde Nakit Akış Profilleri ve Analizi: Bist 100 İşletmeleri Üzerine Bir Uygulama. *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 8(2), 107-121.
- Orpurt, S. F., & Zang, Y. (2009). Do Direct Cash Flow Disclosures Help Predict Future Operating Cash Flows and Earnings? *The Accounting Review*, 84(3), 893-935.

- Önalp, İ. (Ed.). (2012). *Uluslararası İşletmecilik*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2591.
- Önce, S. (Ed.). (2013a). *Finansal Tablolar Analizi*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2996.
- Önce, S. (Ed.). (2013b). *Mali Analiz*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 3013.
- Örten, R., Kaval, H., & Karapınar, A. (2010). *Türkiye Muhasebe - Finansal Raporlama Standartları (TMS-TFRS) Uygulama ve Yorumları* (4. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Özbirecikli, M., Kıymetli Şen, İ., & Tüm, K. (2017). *Uygulamaya Dönük Örnekli Açıklamalarla Büyük ve Orta Boy İşletmeler için Finansal Raporlama Standardı BOBİ FRS*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Özdemir, S. (2014). Nakit Akış Tablosunun Hazırlanmasında Yöntem Tartışmaları ve TMS 7 Standardı Şartlarına Uygun Brüt (Dolaysız) Yönteme Göre Örnek Bir Uygulama. *Mali Çözüm Dergisi*, (25(125)), 57-76.
- Papatya, G. (2015). *Temel İşletmecilik Bilgisi: Teorik Düzenlemeler, Entelektüel Birikim ve Notlar* (2. Baskı).
- Pekdemir, R., & Yönet, N. K. (2010). Exploratory Evidence for the Adoption of the IAS 7 in Turkey. *Accounting and Management Information Systems*, 9(4), 524-538.
- Pinson, L. (2007). *Keeping the Books: Basic Recordkeeping and Accounting for the Successful Small Business* (7th ed). Chicago, Ill: Kaplan Pub.
- PKENT. (2017). Petrokent Turizm A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. Geliş tarihi 19 Ekim 2018, gönderen <http://www.petrokent.com.tr/files/finansaltablolar/2017-4.pdf>

- Rao, M. E. T. (2006). *Accounting and Financial Management for BCA & MCA*. New Delhi: New Age International (P) Ltd., Publishers.
- Reitix. (2017, Aralık 13). Nakit ve Tahakkuk Esaslı Muhasebe. Geliş tarihi 13 Aralık 2017, gönderen <http://www.reitix.com/Makaleler/Nakit-ve-Tahakkuk-Esasli-Muhasebe/ID=1324>
- Romney, M. B., & Steinbart, P. J. (2018). *Accounting Information Systems* (Fourteenth Edition). Boston: Pearson.
- Rue, J. C., & Kirk, F. (1996). Settling the Cash Flow Statement Dispute. *The National Public Accountant*, 41(6), 17-24.
- Sağlam, N., & Karagül, A. A. (Ed.). (2013). *Muhasebe Bilgi Yönetimi*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2967.
- Sarioğlu, L. (2008). *Nakit Akış Tablosu İle İlgili Türkiye'deki Düzenlemeler ve Uluslararası Uygulamalarla Karşılaştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Sayılgan, G. (2011). *Soru ve Yanıtlarıyla İşletme Finansmanı* (5. Baskı). Ankara: Turhan Kitabevi.
- Sayılgan, G. (2017). *Soru ve Yanıtlarıyla İşletme Finansmanı* (7. Baskı). Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Selimoğlu, R. (2017). Muhasebede Yeni Bir Dönem Başlıyor! Geliş tarihi 04 Eylül 2018, gönderen <http://www.muhasabetr.com/yazarlarimiz/recepselimoglu/024/>
- Sevil, Güven, & Başar, M. (Ed.). (2012). *Finansal Yönetim - I* (3. Baskı). Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 2577.
- Sevilengül, O. (2016). *Genel Muhasebe* (16. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.

- SPK. *Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ Seri: XI, No: 25.*,
15 Kasım 2003 Tarihli ve 25290 (M) Sayılı Resmi Gazete § (2003).
- Tekbaş, M. Ş., Seval, B., Köse, A., Kıyılar, M., & Sarıkovanlık, V. (2014). *Finansal Yönetim ve Mali Analiz*. İstanbul: SERPAM.
- Thompson, J. H., & Buttross, T. E. (1988). Return to Cash Flow. *The CPA Journal*,
58(3), 30-40.
- Tiron Tudor, A., & Mutiu, A. (2006). *Cash Versus Accrual Accounting in Public Sector*
(SSRN Scholarly Paper Sy ID 906813). Rochester, NY: Social Science Research
Network.
- TMS 7. (2005). *Nakit Akış Tabloları*. Ankara: Kamu Gözetimi Kurumu.
- TMS 21. (2005). *Kur Değişiminin Etkileri*. Ankara: Kamu Gözetimi Kurumu.
- Toma, C., Carp, M., & Robu, I. B. (2015). Harnessing Financial Information in
Investors Decisions: Accrual Accounting versus Cash Accounting. *Procedia
Economics and Finance*, 26, 1044-1051. [https://doi.org/10.1016/S2212-5671\(15\)00928-4](https://doi.org/10.1016/S2212-5671(15)00928-4)
- Toroslu, V. (2009). TMS 7 Nakit Akış Tabloları. *Lebib Yalkın*, (67), 292-302.
- Trout, R. K., Tanner, M. M., & Nicholas, L. (1993). On Track with Direct Cash Flow.
Management Accounting (USA), 75(1), 23-27.
- Turan, A. (2006). *Devlet Muhasebesinde Nakit Esasından Tahakkuk Esasına Geçiş,
Yaşanan Sorunlar ve Çözüm Önerileri* (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Uçma, T., & Köroğlu, Ç. (2005). TMS-7'ye Göre Nakit Akış Tablosu. *Mevzuat Dergisi*,
(92). Geliş tarihi gönderen <https://www.mevzuatdergisi.com/2005/08a/05.htm#>

- UMPAS. (2017). Umpaş Holding A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. Geliş tarihi 31 Aralık 2018, gönderen
http://www.umpas.com.tr/uploads/bdr_2.pdf
- USAK. (2017). Uşak Seramik Sanayii A.Ş. 1 Ocak – 31 Aralık 2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. Geliş tarihi 31 Aralık 2018, gönderen
<http://www.usakseramik.com/Uploads/Document/eddc9cb-6de0-4bc1-8d3e-709c96b8a4b7.pdf>
- Wallace, R. S. O., Choudhury, M. S. I., & Pendlebury, M. (1997). Cash Flow Statements: An International Comparison of Regulatory Positions. *The International Journal of Accounting*, 32(1), 1-22. [https://doi.org/10.1016/S0020-7063\(97\)90002-9](https://doi.org/10.1016/S0020-7063(97)90002-9)
- Watanabe, I. (2007). The Evolution of Income Accounting in Eighteenth and Nineteenth Century Britain. *Osaka University Journal of Economics*, 57(5), 21-34.
- Weygandt, J. J. (Ed.). (2009). *Hospitality Financial Accounting* (2nd ed., New ed). Hoboken, N.J: John Wiley & Sons, Inc.
- Weygandt, J. J., Kieso, D. E., & Kimmel, P. D. (2014). *Financial Accounting* (Ninth edition). Hoboken, NJ: Wiley.
- Yalkın, Y. K. (1981). *İşletmelerde Mali Analiz Teknikleri* (Beşinci Baskı). Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları No: 482.
- Yalkın, Y. K. (2010). *Genel Muhasebe İlkeler ve Uygulamalar* (17. Bası). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yanık, S. S. (2000). *Türkiye'deki Devlet Muhasebe Sisteminin Uluslararası Standartlarla Karşılaştırılması ve Yeni Devlet Muhasebe Sisteminin*

Oluşturulması (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Ankara.

Yardımcıoğlu, M. (2013). Finansal Tabloların UFRS'ye Çevrimi. *Sosyoekonomi*,
20(20), 27-58. <https://doi.org/10.17233/se.48101>

YAYLA. (2017). Yayla Enerji Üretim Turizm ve İnşaat Ticaret A.ř. 1 Ocak – 31 Aralık
2017 Hesap Dönemine Ait Finansal Tabloları. Geliş tarihi 31 Aralık 2018,
gönderen
http://www.yayla.tc/dosyalar/site_resim/yatirimci/Yayla%20_BDR_%20122017.pdf

Yücel, A. G. (2017). *Finansal Raporlama, Nakit Akış Tablosu ve Fon Akışı Tablosu*
[Seminer]. Geliş tarihi gönderen
<https://www.youtube.com/watch?v=d4VOBTaB4Hc>

Yücel, A. G., & Adiloğlu, B. (2012). Mali Tablolar ve Uçan Daireler. *Muhasebe Bilim*
Dünyası, 14(1), 143-165.

Yükçü, S., & Demirkıran, H. (2017, Kasım 2). *TMS 7 Nakit Akis Tablosu ve Uygulama*
Önerileri. Program adı: III. Uluslararası Türk Coğrafyasında UFRS
Sempozyumu.

Zarandi, H., Ghafari, E., Arab, M., & Mozdabadi, S. M. (2013). Accrual-Based
Accounting System Versus Cash-Based Accounting: An Empirical Study in
Municipality Organization. *Management Science Letters*, 4(1), 251-256.
<https://doi.org/10.5267/j.msl.2012.10.035>

Zhao, L. (2013). Does the Presentation Format of the Statement of Cash Flows Affect
Analysts' Cash Flow Forecast. *The Journal of International Management*
Studies, 8(2), 49-53.

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler:

Adı ve Soyadı: Süleyman BAYRAKCIOĞLU

Doğum Yeri ve Yılı: Kaş - 1991

Medeni Hali: Evli

Eğitim Durumu:

Lisans Öğrenimi: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi / İşletme Bölümü, (2009-2014).

Buckinghamshire New University (United Kingdom) / Erasmus LLP Exchange Student, (Ocak – Haziran 2012).

Yabancı Diller ve Düzeyi:

1. İngilizce: İyi

İş Denevimi:

- Erasmus LLP Vocational Training (Haziran – Ağustos 2013) , Golden Fastfood Limited (United Kingdom).
- Araştırma Görevlisi (2016 -): Süleyman Demirel Üniversitesi / İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi / İşletme Bölümü / Muhasebe ve Finansman Anabilim Dalı.

Bilimsel Yayınlar ve Çalışmalar:

Uluslararası Hakemli Dergilerde Yayımlanan Makaleler:

- ÖZÇELİK Hakan, BAYRAKCIOĞLU Süleyman (2016). Hileli Finansal Raporlama Tespitinde Benford Yasası: Perakende Sektöründe Bir Uygulama. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 29(4), 128-139.

Uluslararası Bilimsel Toplantılarda Sunulan ve Bildiri Kitaplarında Basılan Bildiriler:

- BAYRAKCIOĞLU Süleyman (2018). Regulations of Cash Flow Statement in Turkey and Effects on Implementation. 5th ASM International Congress of Social Science, 03-05 Mayıs 2018, Antalya / TÜRKİYE.
- BAYRAKCIOĞLU Süleyman (2018). Direct and Indirect Method Comparison in the Presentation of the Cash Flow Statement and Analysis of Reporting Preferences in Turkey. 5th ASM International Congress of Social Science, 03-05 Mayıs 2018, Antalya / TÜRKİYE.
- BAYRAKCIOĞLU Süleyman, BAYRI Osman (2018). Muhasebenin Temel Kavramları Açısından Nakit Esaslı ve Tahakkuk Esaslı Kayıt Sistemlerinin Karşılaştırmalı Uygulama ve Analizi. VI. Uluslararası Çin'den Adriyatik'e Sosyal Bilimler Kongresi, 29-31 Mart 2018, Ankara / TÜRKİYE.
- BAYRAKCIOĞLU Süleyman, ÖMÜRBEK Vesile (2018). Rekabet Stratejileri Kapsamında Kriz Dönemi Maliyet Stratejileri. VI. Uluslararası Çin'den Adriyatik'e Sosyal Bilimler Kongresi, 29-31 Mart 2018, Ankara / TÜRKİYE.
- BAYRAKCIOĞLU Süleyman, ÖZÇELİK Hakan (2017). TFRS 15 - Müşteri Sözleşmelerinden Elde Edilen Hasılat Standardının İnşaat Sektörüne İlişkin İncelenmesi ve Bir Uygulama. International Balkan and Near Eastern Social Sciences Congress Series VI. IBANESS Congress Series, 28-29 Ekim 2017, Ohrid / MACEDONIA.
- ÖZDEMİR Seyhan, BAYRAKCIOĞLU Süleyman (2017). Tükenmişliğin Örgütsel Körlük Üzerine Etkisi. 1st International 11th Conference of Health and Hospital Administration, 13-15 Ekim 2017, Trabzon/ TÜRKİYE.
- ÖZÇELİK Hakan, BAYRAKCIOĞLU Süleyman (2016). Hileli Finansal Raporlama Tespitinde Benford Yasası: Perakende Sektöründe Bir Uygulama. 1. Uluslararası İktisadi ve İdari Perspektifler Kongresi: Yeni Bölgesel Vizyonlar, 28-30 Eylül 2016, Bakü/ AZERBAYCAN.

Ödüller:

- Galatasaray Eğitim Vakfı Prof. Dr. Besim Üstünel Birincilik Ödülleri, Galatasaray Eğitim Vakfı, 2014.